Edith Wharton

OBSTACOLE

THE REEF

Cartea întâi

I

PIEDICĂ NEAŞTEPTATA. ROG AMÂNĂ SOSIREA după 30. Anna”.

Şi tot timpul cât a ţinut călătoria de la Charing Cross la Dover, glasul roţilor de tren i-a cântat lui George Darrow doar cuvintele din telegramă, fiecare schimbare de macaz modificând sunetul silabelor banale: ba făcându-le să răsune ca un foc de armă, ba lăsându-le să-i picure în creier una câte una, rar şi insensibil, ba amestecându-le şi apoi azvârlindu-le ca nişte zaruri cu care s-ar juca cine ştie ce zei maliţioşi; şi acum, coborând din compartiment pe chei şi privind peronul măturat de vânt şi, dincolo de el, marea înfuriată, simţi cum cuvintele se năpusteau asupră-i de pe crestele valurilor, sâcâindu-l şi orbindu-l cu o nouă izbucnire de furie, de parcă îşi băteau joc de el.

„Piedică neaşteptată. Rog amână sosirea după 30. Anna”…

Va să zică îl amână iarăşi, pentru a doua oară, chiar în ultima clipă; îl amâna cu felu-i îndeobşte chibzuit, având unul din obişnuitele-i motive „întemeiate11 – era convins că motivul, la fel ca şi data trecută (vizita unei mătuşi văduve a soţului ei) nu putea fi decât „întemeiat*”! însă chiar această convingere îl scotea din sărite. Faptul că putea să fie atât de chibzuită în situaţia lor arunca o lumină ironică asupra impresiei lui că îl întâmpinase cu nemărginită căldură după cei doisprezece ani de despărţire.

Se regăsiseră la Londra, cu vreo trei luni în urmă, Ja un dineu la ambasada americană, şi când îl zărise, pe chipul ei de văduvă cernită zâmbetul înflorise ca un

trandafir gingaş. Simţea şi acum fiorul şi surpriza care-l cutremuraseră când. Printre obişnuitele chipuri stereotipe pe care le întâlnea la dineurile din acel sezon, descoperise pe neaşteptate chipul ei, cu podoaba părului negru umbrindu-i privirea ochilor gravi; a ochilor acelora în care recunoscuse fiecare nuanţă ori umbră, aşa cum ar fi recunoscut, chiar, şi după o viaţă întreagă, orice amănunt al camerei în care îşi petrecuse copilăria. Şi aşa cum, din mulţimea strălucitoarelor siluete în toalete festive, ea se desprinsese şi îi apăruse, zveltă, solitară şi atât de diferită de toţi ceilalţi, înţelesese că, în clipa când privirile li se întâlniseră, la fel de limpede i se înfăţişase şi el ochilor ei. Toate astea, şi încă multe altele, citise în zâmbetul ei; care spunea nu numai „ţin minte”, ci „ţin minte întocmai ceea ce îţi aminteşti şi tu”; de parcă, într-adevăr, memoria ei s-ar fi grăbit să-i vină în ajutor, privirea ei învăluind clipele reamintite în întreaga splendoare a unei dimineţi strălucitoare. Şi atunci când, în îmbulzeala recepţiei, soţia ambasadorului exclamase: „Oh, văd că o cunoşti pe doamna Leath! E foarte bine, fiindcă eu trebuie să dau de generalul Famharm…” – lăsându-i să se îndrepte împreună spre sala dineului, Darrow simţise neîndoielnic o mică apăsare a braţului ei pe al lui, apăsare subliniind uşor dar cât de limpede exclamaţia ei:

— Nu-i minunat?… La Londra… în plin sezon… în îngrămădeala asta?

N-ar fi însemnat cine ştie ce din partea celor mai multe femei; dar era o caracteristică a doamnei Leath că fiecare gest, fiecare cuvânt se identifica cu ea. Chiar şi pe vremuri, pe când era doar o fetiţă cu privirea serioasă, rareori i se întâmpla să nu-şi nimerească ţinta; şi Darrow, reîntâlnind-o acum, simţise imediat cât de mult îşi desăvârşise între timp modalităţile de expresie, care câştigaseră în subtilitate şi precizie.

Şi, cu fiecare clipă, această impresie îi fusese confirmată în seara aceea când se regăsiseră. Ea îi vorbise cu reţineri, dar deschis, despre viaţa ei în toţi anii aceia cât soarta îi despărţise atât de ciudat. Îi povestise despre căsătoria cu Fraser Leath, şi despre viaţa pe care o dusese după aceea în Franţa, unde soacra ei, rămasă de timpuriu văduvă, se recăsătorise cu marchizul de Chantelle, aşa că, datorită oarecum acestui mariaj, soţul ei se stabilise definitiv în Franţa. Îi mai vorbise de asemenea, cu nemărginită afecţiune şi înflăcărare, despre Effie, fetiţa ci de nouă ani, şi aproape tot cu atâta căldură de Owen Leath, fiul ei vitreg, un adolescent fermecător şi inteligent, care la moartea soţului ei îi rămăsese în grijă…

Un hamal, poticnindu-se de geamantanele lui Darrow, îl smulse din apatia ce-l cuprinsese, amintindu-i că piedica circulaţia pe peron, la fel de ţeapăn şi de încurcălume ca şi bagajele lui.

— Vă îmbarcaţi, domnule?

Se îmbarca oare? De fapt, nu prea ştia ce voia să facă; dar în lipsă de altceva mai bun de făcut, se lu’ după hamal spre furgonul de bagaje, le înregistră şi o porni în spatele lui spre pasarelă. Şi în vreme ce vântul se năpustea asupră-i, împiedicându-l aproape să înainteze, nu se putu împiedica să-şi dea seama de ridicolul situaţiei lui.

— Urâtă vreme să călătoreşti pe mare, mormăi peste umăr hamalul, pe când se luptau să ajungă pe chei, păşind pe pasarela îngustă.

Într-adevăr, urâtă vreme; numai că, din fericire, Darrow nu prea vedea ce motive întemeiate ar avea s-o pornească pe mare.

Şi, aşa cum păşea pe urmele bagajelor, gândurile îi reveniră pe vechiul făgaş. Îşi aminti că îl întâlnise o dată sau de două ori pe bărbatul pe care i-l preferase Anna Summers; şi de când o revăzuse se tot chinuia să-şi

imagineze cum va fi fost viaţa ei de femeie măritată alături de el. I se păruse a fi un exemplar tipic din categoria americanilor despre care n-ai putea spune dacă trăiesc în Europa de dragul artei, ori se ocupă de artă ca un pretext ca să trăiască în Europa. Domnul Leath picta acuarele, dar o făcea parcă pe furiş, aproape clandestin cu dispreţul omului de lume pentru tot ce are vreo legătură cu profesionalismul, ocupându-se pe faţă, cu o seriozitate plină de religiozitate, cu strângerea unei colecţii de tabachere de email. Era un bărbat blond. Întotdeauna elegant îmbrăcat, cu distincţia fizică pe care ţi-o dă o siluetă dreaptă, cu nasul subţire şi cu obiceiul de a se arăta vag dezgustat – şi cine oare n-ar fi fost, într-o lume în care tabacherele de-email autentice erau cu fiecare zi tot mai greu de găsit, iar, piaţa era inundată de imitaţii oribile?

Darrow se întrebase adesea ce posibilităţi de comunicare putuseră să existe între domnul Leath şi soţia lui. Acum ajunsese la concluzia că nu existase probabil niciuna. Prin tot ce spusese, doamna Leath nu făcuse nici măcar o aluzie că se Ţul ei îi înşelase aşteptările; dar însăşi reticenţa ei o trădase. Vorbea despre el cu un fel de gravitate impersonală, ca şi cum ar fi fost un personaj dintr-un roman sau o figură istorică, iar spusele ei sunau de parcă le-ar fi învăţat pe dinafară şi, tot repetându-le, s-ar fi tocit uşor. Faptul acesta sporea nespus demult impresia lui Darrow că revederea lor anihilase într-o clipă anii cât fuseseră despărţiţi. Ea, care fusese întotdeauna atât de evazivă şi de inaccesibilă, devenise dintr-odată comunicativă şi prietenoasă: deschisese larg porţile trecutului ei şi-i îngăduise, e drept tacit, să tragă ce concluzii dorea. Aşa că îşi luase rămas bun de la ea simţindu-se o fiinţă aleasă şi privilegiată, căreia ea-i încredinţase un lucru preţios ca să-l păstreze. Ceea ce-i

dăruise ea la acea întâlnire era fericirea ei, îngăduindu-i cu francheţe să procedeze cum va dori; şi sinceritatea gestului sporea îndoit frumuseţea darului.

La următoarea întâlnire impresia stăruise, adâncindu-se. Se revăzuseră din nou, după câteva zile, într-un vechi conac de la ţară plin de cărţi şi tablouri, în mijlocul peisajului atât de dulce din sudul Angliei. Faptul că erau o mulţime de musafiri, cu neastâmpărul unui du-te-vino continuu şi fără rost, nu făcuse decât să-i izoleze pe amândoi, dându-le (sau cel puţin aşa îşi închipuia tânărul nostru erou) un simţământ mai profund de intimitate; şi fiecare zi era asemenea unui preludiu muzical în care instrumentele, şoptind în surdină, par să reţină undele sunetelor dornice să scape.

Cu acest prilej doamna Leath nu s-a arătat mai puţin prietenoasă ca prima dată; dar a izbutit să-i sugereze că perspectiva inevitabilă în relaţiile lor n-avea să apară prea curând. Nu că ar fi părut să se îndoiască de deznodământ, dar părea dornică mai curând să nu lase să-i scape niciunul din stadiile treptatei reîntoarceri a sentimentului care-i unea.

Cât despre el, Darrow n-avea nimic împotrivă să aştepte, dacă ea o dorea. Îşi amintea că o dată, în America, pe când ea nu era decât o fetiţă, venise să stea la ei,! „casa lor de la ţară; ea nu era în casă când sosise, şi mama ei îl trimisese s-o caute în grădină. N-o găsise în grădină, dar o zărise puţin mai departe, păşind spre el pe o lungă potecă umbroasă. Nu se repezise în goană spre el, ci îi zâmbise şi îi făcuse semn s-o aştepte; iar el, fermecat de jocul luminii şi al umbrei pe chipul ei, încântat să-i urmărească lenta înaintare, îi dăduse ascultare şi rămăsese locului. La fel părea şi acum să păşească spre el de-a lungul anilor, iar el urmărea cum se întreţese pe chipul ei jocul luminii şi al umbrei vechilor amintiri şi speranţelor mai noi, fiecare pas

al ei înfăţişându-i o mereu nouă viziune a graţiei. Ştia că n-o să şovăie sau să se abată din drum; că o să păşească hotărâtă către el; dar ceva în privirea ei spunea: „Aşteaptă11, şi din nou el îi dăduse ascultare – şi aştepta.

În ziua a patra o împrejurare neprevăzută îi spulberă aşteptările. Chemată în oraş de sosirea în Anglia a soacrei ei, plecă fără a-i oferi lui Darrow şansa pe care contase, şi el se pomeni blestemându-se pentru prostească-i tărăgăneală. Dezamăgirea îi fusese totuşi alinată de convingerea că se vor revedea înainte de întoarcerea ei în Franţa; şi într-adevăr izbuti s-o mai vadă la Londra. Numai că acolo atmosfera se schimbase odată cu noile împrejurări. N-ar fi putut spune că îl ocolea, şi nici măcar că nu părea tot atât de bucuroasă când se întâlneau; era însă copleşită de îndatoririle de familie şi, după părerea lui, le accepta puţin cam prea repede.

Marchiza de Chantelle, după cum îşi dădu el seama curând, se pricepea la fel de bine ca şi răposatul domn Leath să-şi impună cu blândeţe voinţa, oferind cu stăruinţă o înfăţişare ştearsă în faţa căreia trebuia să cedezi, se părea că însăşi umbra prezenţei acestei femei – care-şi

Insinua personalitatea chiar şi în cursul scurtelor ei absenţe – o înăbuşea şi o reducea la tăcere pe doamna Leath. Aceasta mai era, în plus, îngrijorată de fiul ei vitreg, care curând după ce-şi luase diploma la Harvard abia scăpase cu bine dintr-o furtunoasă legătură amoroasă şi, după încă vreo câteva luni de rătăciri şi bătaie de cap, acceptase până la urmă sfatul mamei vitrege şi se înscrisese la Oxford pentru un an de completare a studiilor. Într-acolo chiar s-a şi dus doamna Leath o dată sau de două ori să-l viziteze, în restul timpului nevăzându-şi capul din pricina a tot felul de obligaţii de familie: ba căuta, potrivit expresiei proprii, „rochii şi guvernante” pentru fetiţa ei ce rămăsese în Franţa, ba îşi petrecea restul

orelor umblând după cumpărături cu soacra ei. Şi totuşi, de câte ori scăpa un pic de îndatoriri, Darrow izbutise s-o simtă în siguranţă sub scutul devotamentului său, pregătită pentru clipa inevitabilă; şi în ultima seară, la teatru, între dominanta marchiză şi un Owen nebănuitor, schimbaseră câteva cuvinte aproape hotărâtoare.

Iar acum, în timp ce vântul îi vâjâia pe la urechi, Darrow continua să audă ecoul batjocoritor al mesajului ei: „Piedică neaşteptată”. Într-o existenţă atât de ordonată dar şi plină de neprevăzut ca cea a doamnei Leath, nu-l mira că celei mai mici. Complicaţii ea îi putea da proporţiile unei „piedici14; dar chiar şi admiţând, cât i-o îngăduia starea lui de spirit, că trăind sub acelaşi acoperiş tot timpul cu soacra şi periodic cu fiul vitreg, i se iveau sute de mici împrejurări care cu greu ar fi lăsat-o să se bucure de libertatea adusă de văduvie – chiar şi aşa, nu se putea împiedica să-şi spună că înseşi aceste condiţii trebuiau s-o ajute să găsească o cale. Nu, „motivul” ei, oricare va fi fost, nu putea fi în acest caz decât un pretext; afară doar dacă accepta alternativă cea mai puţin măgulitoare, şi anume că orice motiv era destul de bun ca să-l mai amine! Fireşte, dacă bucuria cu care-l întâmpinase la revederea lor însemnase ceea ce-şi închipuise el, n-o vedea, pentru a doua oară în câteva săptămâni, acceptând atât de uşor să le fie date peste cap planurile; mai ales că – ţinând seama de îndatoririle lui oficiale – s-ar putea să nu mai aibă prilejul s-o întâlnească luni de zile.

„Rog amână sosirea după 30”. După 30 – şi acum era doar în 15! Renunţase la cele două săptămâni de parcă el ar fi fost un pierde-vară căruia nu-i păsa de scurgerea zilelor, şi nu un tânăr diplomat activ care, ca să se poată întâlni cu ea, trebuise să se descurce printr-o adevărată junglă de obligaţii. „Rog amână sosirea după 30”. Atâta tot. Nici măcar umbra unei justificări sau a unei păreri de

rău; nici măcar acea adăugire formală: „urmează scrisoare” cu care de obicei se îndulceşte o asemenea lovitură. Nu avea nevoie de el – şi găsise calea cea mai scurtă ca să i-o spună. Chiar şi în prima clipă de exasperare nu s-a putut opri să nu observe cât era de tipic pentru ea să nu-şi motiveze amânarea cu o minciună. Era limpede că în materie de principii morale nu umbla cu menajamente!

„Dacă aş fi cerut-o în căsătorie, m-ar fi refuzat folosind acelaşi limbaj. Bine că n-am făcut-o!” îşi zise în sinea lui.

Aceste gânduri, care nu-i dăduseră pace tot timpul cât durase călătoria de la Londra, i se înfăţişară ca o adevărată batjocură pe când îşi croia cu greu drum prin mulţimea de pe debarcader. Simţămintele nu i se îmblânziră nici când îşi aminti că, dacă ea s-ar fi gândit mai dinainte, sfârşitul acestei vântoase zile de mai l-ar fi găsit aşezat în faţa focului în clubul său din Londra, în loc să dârdâie în mijlocul omenirii murate de ploaie de pe debarcader. Chiar dacă avea, prin tradiţia părţii femeieşti, dreptul să-şi schimbe gândul, putea măcar să-l prevină telegrafiindu-i direct acasă. Dar, deşi purtaseră corespondenţă, se pare că nu-i reţinuse adresa, aşa că un curier de la ambasadă îl prinsese în ultimul moment la gară, dându-i telegrama în vreme ce trenul pornea.

Da, îi dăduse destule şanse să afle unde locuia el; şi această măruntă dovadă a indiferenţei ei deveni, pe măsură ce-şi croia drum prin mulţime, principalul lui motiv de nemulţumire împotriva ei, dar şi al pornirii de a se dispreţui. Pe la mijlocul debarcaderului, împunsătura unei umbrele îl scoase cu totul din fire, căci îşi dădu seama că începuse să plouă. Într-o clipă bordura debarcaderului deveni câmpul de bătaie al umbrelelor ce se înghesuiau, se strecurau, se ocoleau. Vântul sufla acum cu mai multă

putere, şi bieţii oameni hărţuiţi de îndoitul asalt al intemperiilor, neputându-se răzbuna pe elementele dezlănţuite, îşi vărsau furia asupra celor aflaţi alături de ei.

Darrow, îndeobşte bucurându-se de călătorii datorită unei sănătăţi înfloritoare şi unei bune dispoziţii constante, fiind şi îngăduitor în ceea ce priveşte aglomerările umane, de data aceasta resimţi ca un vag afront promiscuitatea înghesuielii. Era ca şi cum toată omenirea din jur îi cunoştea suferinţa şi-i aflase necazul; de parcă nu merita decât să fie izbit şi îmbrâncit cu dispreţ. „Ea nu te vrea, nu te vrea, nu te vrea”, păreau să repete întruna coatele şi umbrelele lor.

Când telegrama îi fusese aruncată prin fereastră în vagon, se jurase în primul moment de pripeală: „Pentru nimic în lume nu mă întorc înapoi” – ca şi cum dacă s-ar fi întors, în loc să-şi continue drumul spre Paris, i-ar fi oferit ei o satisfacţie răutăcioasă! îşi dădea seama acum ce absurd – îi fusese legământul, şi se bucura că nu va trebui să înfrunte, neapărat, valurile dezlănţuite ce se zăreau dincolo de portul adăpostit.

O dată hotărârea luată, se opri căutându-l cu privirea pe hamal; numai că era înconjurat de atâtea umbrele de pe care picura apa, încât nu izbuti să-i facă semn; ba chiar înţelese că-i pierduse urma, aşa că o porni anevoie înainte, spre peron. În clipa când ajunse sus, o umbrelă coborâtă brusc îl izbi în umăr; şi imediat, încovoiată de o rafală, umbrela fu dată peste cap, smucită în sus ca un zmeu de hârtie, fiind cu greu reţinută în mâna unei femei.

Darrow apucă umbrela, îndreptă la loc spiţele întoarse pe dos şi se uită la chipul femeii ce îi apăru de sub umbrelă.

— Nu poţi rămâne aici, domnişoară, o sfătui el.

Dar nici nu termină bine de vorbit, că un nou voi de oameni o îmbrânci peste el pe posesoarea umbrelei.

Darrow o ajută să-şi regăsească stabilitatea, şi, o dată pe picioarele ei, primul lucru pe care-l făcu fu să se vaite.

— Oh, vai de mine! Uite cum s-a rupt!

Aşa cum privea în sus, cu faţa-i proaspătă şi îmbujorată sub ploaia ce curgea şiroaie, el îşi zise că parcă o mai văzuse cândva, într-o ambianţă nu prea plăcută; dar nu era momentul să facă efortul ca să-şi amintească; şi-apoi era faţa cuiva care ştia să-şi pună singură în valoare meritele.

Acum îşi pusese jos valiza şi diferite alte pachete, cercetând disperată umbrela zdrenţuită.

— Oh, şi am cumpărat-o abia ieri de la magazin; şi – oh! – nu mai e bună de nimic! se tânguia ea.

Darrow zâmbi în faţa deznădejdii ei fără margini. Un moralist avea materie de reflectat văzând cum, alături de o nenorocire mare ca a lui, cineva se putea frământa pentru asemenea mizerii microscopice.

— Ia-o pe-a mea, dacă vrei! îi spuse, ridicând glasul ca să se facă auzit prin vuietul vântului.

La auzul acestei oferte, tânăra îl privi cu mai multă luare-aminte, şi deodată exclamă:

— Oh, e domnul Darrow! Şi, încântată că-l recunoscuse, adăugă: Mulţumesc mult! O să ne adăpostim amândoi sub ea.

Va să zică, îl cunoştea; şi o cunoştea şi el; dar în ce împrejurări şi unde se cunoscuseră? Renunţă pe moment să dezlege misterul şi, după ce găsiră un loc mai adăpostit, o rugă să-l aştepte până îl va descoperi pe hamal.

Când, după câteva minute: „revenind cu bagajele pe care le regăsise, precum şi cu vestea că vasul nu va pleca înainte de reflux, ea nu păru prea îngrijorată.

— Încă două ore? Ce bine – înseamnă că o să-mi pot găsi cufărul!

În mod obişnuit Darrow s-ar fi ferit să-şi ofere

serviciile unei tinere care-şi rătăcise cufărul; dar în clipa asta era încântat de orice pretext ca să facă ceva. Chiar dacă avea să se hotărască să ia trenul următor ca să se întoarcă la Londra, tot mai era până atunci o oră întreagă în care n-avea ce face; aşa că cel mai bun remediu era să-i dea o mână de ajutor drăgălaşei persoane ce se adăpostise sub umbrela sa.

— Ai pierdut un cufăr? O să încerc să ţi-l găsesc eu.

Rămase încântat că n-o auzi răspunzându-i cu formula convenţională „Oh, *vrei* să fi atât de drăguţ?” în loc de asta, îl corectă râzând:

— Nu *un* cufăr, ci *cufărul*; nu mai am altul. Ca imediat să adauge: Ai face mai bine să-ţi aduci întâi bagajele dumitale pe vas.

Auzindu-i sugestia îi răspunse, ca şi cum ar fi vrut să-şi întărească hotărârea argumentând-o:

— De fapt, nu prea cred că o să mă mai îmbarc pe vas.

— Nu te mai îmbarci?

— Poate că… o să traversez canalul la o dată ulterioară. Şi, simţind cum îl cuprinde şi mai mult nehotărârea, adăugă: Aştept… trebuie să-mi vină o scrisoare… („O să creadă că nu mai vreau s-o ajut”, îi trecu prin gând.) Dar, oricum, avem destulă vreme să găsim cufărul dumitale.

Drept care îi adună pachetele şi îi oferi braţul, dând astfel prilej zveltei făpturi să se lipească mai strâns de el, ca să se poată adăposti de ploaie sub umbrelă; şi aşa, braţ la braţ, se căzniră să se întoarcă pe peron, ba împinşi de vânt unul spre altul, ba traşi în toate părţile ca nişte marionete, în vreme ce el se tot întreba unde oare o cunoscuse. Îşi dăduse seama imediat că era, ca şi el, americancă; nasul mic, tenul dar, un fel de abia schiţată gingăşie a trăsăturilor, d parcă ar fi fost o acuarelă în care

culorile strălucitoare ar fi fost aşternute uşor, totul se potrivea de minune cu dulceaţa vocii subţiri şi gesturile repezi, neîntrerupte. Era, neîndoielnic, americancă, dar înnăscutele însuşiri neprecise se filtrasei a în deprinderi mai statornice, devenind produsul complex al unei râse iscoditoare şi adaptabile. Numai că toate astea nu-l ajutau să-şi amintească de numele ei, căci tocmai asemenea exemplare se perindau mereu pe la ambasada din Londra, astfel încât tipicul american colţuros apărea mult mai rar decât genul mobil.

Dar ceea ce-l nedumerea mai mult decât faptul că nu-şi amintea cine este era senzaţia persistentă că avea legătură cu ceva jenant, dezagreabil. O apariţie atât de plăcută ca aceea ce-şi iţea spre el chipul scânteietor de sub coroana întunecată a părului umezit de ploaie şi de deasupra gulerului întunecat, ud şi el, ar fi trebuit să-i evoce doar amintiri la fel de plăcute; dar, cu fiecare strădanie de a-i asocia imaginea cu trecutul său, nu-şi amintea decât aceeaşi senzaţie de nemulţumire şi stinghereală nelămurită…

n

— Tot nu-ţi aminteşti nimic de mine… la doamna Murrett?

Întrebarea îi fu pusă lui Darrow la măsuţa, din cafeneaua tihnită în care, după încercări în zadar prelungite de a-i descoperi identitatea, o invitase să bea o ceâşcă de ceai.

În acest adăpost jilav, ea îşi scoase pălăria muiată de ploaie, o agăţase ca să se zvânte pe grătarul din faţa focului şi se înălţase în vârful picioarelor la oglinda rotundă de deasupra vazelor cu imortele vopsite de pe poliţa căminului, trecându-şi degetele prin păr ca să-şi aranjeze pieptănătura. Gestul ei avusese asupra simţurilor amorţite ale lui Darrow acelaşi efect ca şi radiaţia focului

asupra circulaţiei sângelui; şi când o întrebase: „Nu ai şi picioarele ude?”, iar, după ce ea cercetase cu candoare tălpile ghetelor groase şi îi răspunsese voioasă: „Nu – din fericire mi-am pus ghetele noi”, începuse să creadă că relaţiile omeneşti ar fi mai suportabile dacă s-ar lipsi mereu de convenienţe.

Scoaterea pălăriei, pe lângă că-i pricinuise asemenea reflecţii, îi îngădui pentru prima dată să-i privească chipul în întregime; şi impresia a fost atât de avantajoasă, încât numele pronunţat de ea îi pricinui o senzaţie de conster –, n-are de-a dreptul disproporţionată.

— Oh, la doamna Murrett… va să zică *acolo*?

Fireşte, acum şi-o amintea; era una din prezenţele obscure din planul îndepărtat al acelei groaznice case din Chelsea, unul din accesoriile mute ale gălăgioasei doamne Murrett de care nu putea scăpa şi care îl înhăţase pe vremea când se căznea nechibzuit s-o cucerească pe lady Ulrica Crispin. Oh, gustul nebuniilor trecute! Ce searbăd, şi totuşi cât de stăruitor te urmărea!

— Se nimerea să trec pe lângă dumneata pe seară, îi reaminti ea.

Da: o văzuse lunecând pe lângă el – îşi aducea acum aminte – pe când se precipita spre salon tot căutând-o pe lady Ulrica. Gândul îl făcu să-i arunce o privire mai lungă. Cum de fusese cu putinţă ca un asemenea chip să facă parte din gloata doamnei Murrett? Trăsăturile-i mobile, care se pretau la tot felul de schimbări şi expresii dulci, aveau graţia stranie a unei tinere fete din comediile italiene. Părul i se zburlea băieţeşte în jurul frunţii, şi nuanţa lui se potrivea cu ochii-i căprui cu reflexe întunecate, ca şi cu aluniţa de pe obraz, între urechea care-ar fi trebuit să aibă un trandafir prins şi bărbifi căreia i s-ar fi potrivit un guler de dantelă încreţită. Când zâmbea, colţul stâng al gurii se ridica un pic mai sus decât

cel drept; şi zâmbetul îi apărea mai întâi inochi, coborându-i spre buze în două dire luminoase. Şi el trecuse în grabă pe lângă aşa ceva, ca să alerge după lady Ulrica Crispin!

— Dar fireşte că nu-ţi aminteşti de mine, o auzi spunând. Numele meu e Viner… Sophy Viner.

Să nu-şi amintească de ea? Fireşte că *îşi amintea*! De asta era absolut convins.

— Eşti nepoata doamnei Murrett, afirmă el.

Tânăra scutură din cap.

— Nu; nici măcar asta. Doar că-i făceam lectură – Şi citeam cărţi.

— Cărţi? Vrei să spui că o interesau cărţile?

Domnişoara Viner păru înveselită văzându-i uimirea.

— Oh, nu chiar cărţile. Dar îi scriam scrisorile, ţineam lista invitaţiilor, îi plimbam câinii, şi o scăpăm de diferite angarale.

— Cred că era ceva destul de dezagreabil! oftă Darrow.

— Exact; dar în niciun caz atât de dezagreabil ca a-i fi nepoată.

— Asta nu mi-e greu s-o cred. Şi-mi pare bine, adăugă el, că vorbeşti despre perioada aceea la trecut.

Auzindu-l, păru o clipă să se ghemuiască; dar imediat îşi ridică bărbia provocator.

— Da. Totul s-a sfârşit între noi. Tocmai ne-am despărţit – cu ochii în lacrimi, dar nu ţinându-ne gura!

— Tocmai v-aţi despărţit? Vrei să spui că ai continuat să stai cu ea în toată vremea asta?

— Adică de când veneai pe-acolo ca s-o vezi pe lady Ulrica? Ţi se pare atât de mult de atunci?

Această împunsătură neaşteptată – de un gust cam îndoielnic – turnă puţină apă rece peste încântarea cu care-i ascultase până atunci flecăreala. Tânăra începuse

să-i placă cu adevărat – şi lângă ea îşi redobândise, sub candida încuviinţare a ochilor ei, obişnuita-i senzaţie că e un tânăr chipeş, cu toate privilegiile ţinând de rangul său, şi nu o lepădătură anonimă a omenirii, cum se simţise în mijlocul mulţimii pe debarcader. Şi era agasat să i se reamintească, exact în acest moment, că naturaleţea nu corespunde întotdeauna bunului gust.

Ea păru să-i ghicească gândurile…

— Nu-ţi e pe plac ce-am spus, că veneai pentru lady Ulrica? îl întrebă, întinzându-se peste măsuţă ca să-şi toarne încă o ceaşcă de ceai.

În orice caz, îi plăcu agerimea ei.

— Mai bine, râse el, decât să-ţi închipui că veneam pentru doamna Murrett.

— Oh, noi nu ne-am închipuit vreodată că cineva venea pentru doamna Murrett! întotdeauna veneau pentru altceva: pentru muzică, sau pentru o masă excelentă

— Când avea o bucătăreasă bună – sau pentru alţi invitaţi; de obicei pentru *unul* dintre ceilalţi invitaţi.

— Înţeleg.

Era o tânără amuzantă şi, în dispoziţia lui de acum, asta conta pe moment mai mult decât nuanţa exactă a bunului ei gust. Şi-apoi, ce ciudat să descopere deodată că toată ţesătura întunecată a fundalului din casa doamnei Murret fusese totuşi plină de viaţă şi de ochi cercetători. Iar acum, cu doi dintre ochii aceia privind într-ai săi, îşi dădu seama de o curioasă răsturnare a perspectivei.

— Cine erau acei „noi”? A existat o armată de martori?

— Eram destul de mulţi, zâmbi ea. Stai să mă gândesc – oare cine era pe vremea când veneai? Doamna Boit… şi *mademoiselle*… şi profesorul Didymus… şi contesa poloneză. Nu-ţi aminteşti de contesa poloneză? Avea ochii limpezi ca cleştarul, şi acompania la pian, şi

doamna Murrett a îndepărtat-o fiindcă doamna Didymus a învinuit-o că îl hipnotiza pe profesor. Dar fireşte că nu-ţi aminteşti. Eram cu toţii invizibili pentru dumneata; însă noi puteam să vedem. Şi ne tot întrebam în legătură cu dumneata…

Din nou Darrow simţi că se înroşeşte.

— Ce anume?

— Ei, dacă *dumneata* erai acela care, sau ea…

Darrow se crispă, dar îşi ascunse dezaprobarea. Timpul trecea mai repede stând s-o asculte…

— Şi care a fost, dacă mi-e îngăduit să întreb, concluzia la care aţi ajuns?

— Păi, doamna Boit şi *mademoiselle* şi contesa credeau, fireşte, că ea; dar profesorul Didymus şi Jimmy Brance – mai ales Jimmy…

— Un moment: cine mai e şi Jimmy Brance?

Ea exclamă cu uimire:

— Erai *atât* de captivat – încât nu-ţi aminteşti de Jimmy Brance! De fapt, cred că se învârtea şi el în jurul ei.

Apoi oprindu-şi privirea cercetătoare asupra lui, spuse amuzată:

— Dar cum oare ai *putut*? Era trucată toată, din cap până-n picioare!

— Trucată…?

Cu toată trecerea timpului şi stingerea sentimentului, i se trezi instinctul masculin de posesiune, respingând acuzaţia.

Domnişoara Viner îi observă expresia şi începu să râdă.

— Oh, mă refeream doar la înfăţişarea exterioară! Ştii, obişnuia să vină în camera mea după o partidă de tenis, sau să se aranjeze seara, când rămâneau cu toţii; şi te asigur că totul la ea era artificiu. De fapt, îi spuneam lui Jimmy – doar aşa, ca să-l scot din sărite – „Pun prinsoare

pe ce vrei că n-are de ce să-ţi fie teamă, fiindcă ştiu că în faţa unui bărbat ea n-ar îndrăzni să; je dezb…”

Dar se întrerupse înainte de a termina cuvântul, şi roşeaţa care-i năpădi brusc chipul îţi amintea de un trandafir roşu a cărui culoare devine tot mai palidă spre marginile petalelor.

Situaţia o salvă Darrow, căci amintirile care-l năpădiră îi creară o stare de veselie, căreia ea i se alătură pe dată. Chinuindu-se să-şi stăpânească râsul, ea îl lămuri:

— Dar, fireşte, că o spuneam numai ca să-l şicanez pe Jimmy…

Într-un fel obscur, râsul îl irită.

— Oh, toate sunteţi la fel! exclamă, simţind cum îl încearcă o dezamăgire de neînţeles.

Ea îi ghici imediat dispoziţia… părea să nu-i scape nimic!

— Spui asta fiindcă mă creezi invidioasă şi plină de venim? Da… *eram* invidioasă pe lady Ulrica… Oh, n-o invidiam din cauza dumitale sau a lui Jimmy Brance! Ci numai pentru că avea absolut orice mi-am dorit eu întotdeauna: toalete şi distracţii şi maşină, şi adulaţie şi iaht şi se ducea mereu la Paris – păi, doar Parisul singur şi ar fi fost de ajuns! Cum îţi închipui că ar putea o tânără fată să vadă zi de zi toate astea, şi să nu se întrebe de ce oare unele femei, fără a avea mai mult drept decât altele, primesc cu ghiotura tot ce vor, în timp ce soarta altora e să scrie invitaţiile la dinee, să ţină socoteala conturilor, să copieze listele de invitaţi, să aibă grijă de ciorapii de golf, să asorteze panglici, şi să nu uite să dea câinilor doctoria? Fiindcă te mai uiţi şi în oglindă, la urma urmei!

Ultimele cuvinte i le azvârli ca un strigăt de sfidare, ridicându-se însă deasupra unei simple vanităţi; numai că pentru el semnificaţia spuselor ei se pierdu, căci rămăsese surprins de chipul ce i se înfăţişa. Sub emoţia care-i agita

trăsătui de, faţa ei nu mai era doar o simplă floare; devenise o oglindă cu ape întunecat scânteietoare care lăsa să se întrevadă stranii adâncimi de simţăminte. Tânăra avea personalitate – îşi dădu seama de asta; iar ea păru să vadă în ochii lui că înţelesese.

— Asta este genul de lucruri pe care le-am învăţat la doamna Murrett – şi este singura educaţie pe care am avut-o, încheie ea cu o ridicare din umeri

— Doamne sfinte – ai stat la ea atât de mult timp?

— Cinci ani. Am rezistat acolo mai mult decât oricine.

Şi o spuse de parcă ar fi fost ceva cu care să te mândreşti.

— Ei, slavă Domnului că acum ai scăpat!

Şi iarăşi o umbră abia vizibilă îi trecu peste faţă.

— Da… am scăpat la timp.

— Şi ce anume – dacă îmi îngădui să întreb – ai de gând să faci acum?

Ea păru să reflecteze o clipă, cu ochii închişi; imediat, însă, cu o uşoară înfumurare:

— Mă duc la Paris: vreau să mă înscriu la un curs de actorie.

— Actorie?

Darrow se uită la ea, stupefiat; auzind-o „toate impresiile sale confuze şi contradictorii i, se înfăţişară sub o nouă lumină; şi, ca să-şi ascundă surprinderea, adăugă într-o doară:

— Aşa că – o *să ai* parte şi de Paris, până la urmă!

— Dar nu de Parisul lui lady Ulrica. Nu mă aştept să am drumul aşternut cu roze.

— Şi nici nu cred că trebuie să te aştepţi.

După care, un sentiment de adâncă compătimire îl făcu să adauge:

— Ai cumva… ai vreo relaţie pe care să te poţi bizui?

Ea râse cu oarecare insolenţă:

— Nu mă bizui decât pe mine. Şi nu am avut niciodată pe cineva pe care să mă bizui.

Darrow încercă să nu ia în seamă răspunsul prea tranşant.

— Dar n-ai aflat ce îmbulzeală e în meseria asta? Ştiu că ce spun e o banalitate…

— Am aflat totul. Dar nu mai pot continua ca până acum.

— Fireşte că nu. Dar tocmai fiindcă, aşa cum spui, ai rezistat mai mult decât altele, nu era mai bine să fi stat încă puţin, până când ţi s-ar fi ivit o posibilitate?

La început ea nu răspunse nimic; apoi aruncă o privire nepăsătoare spre fereastra pe care şiroia ploaia.

— N-ar trebui s-o pornim? îl întrebă, cu o aroganţă sfidătoare împrumutată parcă din comportarea Lady-ei Ulrica.

Darrow, surprins de schimbarea ei, dar acceptându-i ceea ce bănuia a fi o dispoziţie răvăşită şi chinuită, se ridică şi îi luă jacheta pusă pe spătarul scaunului să se zvânte. Pe când i-o întindea, tânăra îi aruncă iute o privire.

— Adevărul e că ne-am certat, izbucni ea, şi am părăsit-o aseară fără să mănânc ceva… şi fără să-mi iau leafa.

— Oh, gemu Darrow, înţelegând cu o strângere de inimă ce primejdii sordide implica o asemenea ruptură cu doamna Murrett.

— Şi fără referinţe! adăugă ea, pe când îşi trăgea jacheta pe mâneci. Şi mi-am rătăcit şi cufărul, după cum se vede… dar oare nu spuneai că, înainte de a pleca, mai avem timp să căutăm încă o dată la gară?

Aveau într-adevăr timp să mai caute o dată la gară; dar în zadar, căci cufărul ei era de negăsit în grămada uriaşă pe care o descărcase un nou expres sosit de la Londra. Întâmplarea o tulbură pe moment pe domnişoara

Viner; dar se împăcă imediat cu gândul că trebuia să-şi continue chiar şi fără cufăr călătoria, şi hotărârea ei îi întări lui Darrow intenţia vagă de a merge la Paris, în loc să se întoarcă la Londra.

Domnişoara Viner păru încântată de perspectiva tovărăşiei lui, şi îi primi cu recunoştinţă oferta de a telegrafia la Charing Cross să se dea de urma cufărului rătăcit; şi o lăsă să-l aştepte în birjă, pornind în grabă spre oficiul telegrafic. După ce expedie cererea de a se căuta cufărul, tocmai pleca de la ghişeu, când îi veni deodată o altă idee; se reîntoarse şi-i trimise un mesaj valetului său la Londra: „Dacă sosesc scrisori cu timbre franceze după plecare mea trimite-le imediat la hotelul Gare du Nord Paris”.

După aceea reveni la domnişoara Viner şi o porniră cu birja prin ploaie spre debarcader.

III

Aproape imediat după ce trenul plecă din Calais, tânăra fată îşi rezemă capul în colţul compartimentului şi curând adormi.

Aşa cum şedea în faţa ei, după ce izbutise să îndepărteze alţi călători din compartiment, Darrow o cerceta curios. Nu văzuse niciodată o faţă care să fie atât de schimbătoare. Abia cu o clipă în urmă i se păruse ca un câmp plin de margarete sub adierea zefirului verii, ca acum, sub palida lumină tremurătoare de deasupra ei, să poarte pecetea dură a experienţei vieţii, ca un aluat ce se întăreşte înainte de a i se rotunji colţurile: şi se simţi mişcat văzând cum grijile i se întipăreau pe chip în timpul somnului.

Povestea pe care i-o destăinuise pe vas în cabina ce se clătina şi şuiera, iar apoi la bufetul de la Calais – unde Darrow stăruise să-i ofere prânzul pe care-l pierduse la doamna Murrett – dăduse un contur mai desluşit persoanei

ei. Din clipa intrării la acel internat din New York, unde după moartea părinţilor ei fusese înscrisă în mare grabă de un tutore ocupat, se pomenise absolut singură într-o lume tumultuoasă şi indiferentă. Povestea adolescenţei – ei s-ar fi putut rezuma, de fapt, la o afirmaţie: fiecare era prea ocupat ca să aibă grijă de ea. Tutorele ei, care trudea ca un rob într-o mare firmă bancară, era absorbit de „birou”; soţia tutorelui – de sănătatea ei şi de religie; iar sora ei mare, Laura, căsătorită, divorţată, recăsătorită, şi urmărind, în toate aceste faze alternative un vag ideal „artistic” pe care tutorele şi soţia lui îl priveau pieziş, socotise că dezaprobarea lor (cel puţin aşa îşi închipuia Darrow) o scutea de orice grijă pentru soarta bietei Sophy, care o socotea – poate tocmai din cauza asta – întruchiparea unor ascunse posibilităţi romantice.

După o vreme, tutorele suferise pe neaşteptate un „ataie”, lăsându-şi situaţia afacerilor atât de încurcată încât

— După moartea-i nespus de jelită – se văzu limpede că din moştenirea pupilei sale nu mai rămânea nimic. Nimeni nu păru mai scandalizat de această împrejurare ca văduva lui, care o consideră o nouă dovadă că viaţa soţului ei fusese sacrificată pe altarul nenumăratelor îndatoriri ce-i fuseseră impuse, şi numai datorită preceptelor religiei ajunsese să-i ierte tinerei fete că într-un fel indirect îi grăbise sfârşitul. Sophy nici măcar nu se necăji în faţa acestei atitudini. Îi părea cu adevărat mult mai rău de moartea tutorelui decât de pierderea unei averi destul de modeste. Care avere nu făcuse decât s-o ţină într-o stare de dependenţă şi, odată cu dispariţia ei, Sophy văzu prilejul aşteptat de a se cufunda în imensul şi strălucitorul ocean al vieţii ce înconjura insula captivităţii ei. Aterizase la început – prin intervenţia câtorva doamne care o îndrumaseră în anii de învăţământ – la o şcoală de pe Fifth

Avenue unde, timp de câteva luni, fusese un fel de tampon între trei copii tiranici şi suita lor de bone şi profesori. Numai că atenţiile prea stăruitoare cu care n-o slăbea valetul tatălui copiilor o silise să părăsească acest refugiu, neţinând seama de sfatul hotărât al altor profesoare, care sugeraseră, bazându-se pe experienţa lor, că o purtare delicată şi demnă izbuteşte întotdeauna să ţină piept celei mai nestăpânite pasiuni. Experienţa văduvei tutorelui fiind cu totul asemănătoare, şi având mereu în minte cazul fără speranţă al vieţii duse de Laura, niciuna dintre acele cucoane nu se mai simţi obligată să se amestece în treburile lui Sophy; aşa că a fost lăsată să se descurce singură.

O colegă de şcoală originară din Munţii Stâncoşi, care îşi lua tatăl şi mama în Europa, o invită pe Sophy să-i însoţească, şi să „hoinărească” de colo-colo împreună, în vreme ce părinţii, lăsaţi sub supravegherea unui îngrijitor, aveau să-şi vadă de bolile lor într-o staţiune balneară la modă. Darow bănuia că „hoinăreala” cu Marnie Hoke a luat forme variate şi distractive; numai că această fază relativ strălucitoare din cariera lui Sophy fusese brusc întreruptă de fuga nesăbuitei Marnie cu un june-prim care M ţinuse după ea de când plecaseră din New York, şi de Hosirca în mare grabă a părinţilor ei, veniţi să-şi obţină i u orice preţ fiica înapoi.

În acea perioadă domnişoara Viner – după un interval mai tihnit la Paris cu o familie de americani prieteni, oameni binevoitori dar nevoiaşi – a intrat în orbita tulbure a doamnei Murrett. Compatrioţii nevoiaşi i-o recomandaseră doamnei Murrett, şi oarecum din pricina lor (căci erau tare drăguţi, dar habar n-aveau, sărmanele fiinţe încrezătoare, în ce o băgaseră) rezistase Sophy atât de multă vre. me în casa aceea îngrozitoare din Chelsea. Soţii Farlow, îi explică ea lui Darrow, erau cei mai buni

prieteni pe care-i avusese vreodată (şi singurii „binevoitori” faţă de Laura, pe care o văzuseră o dată şi o găsiseră extrem de fermecătoare); dar chiar şi după ce stătuseră douăzeci de ani la Paris, rămăseseră nişte inocenţi incorigibili cu totul lipsiţi de experienţă, fiind absolut convinşi că doamna Murrett era o femeie remarcabilă şi extrem de cultă, iar casa din Chelsea „ultimul *salon*” – înţelegea Darrow ce voia ea să spună? Şi ea nu vrusese să le risipească iluziile, mai ales că făcând asta ar fi însemnat să le cadă pur şi simplu pe cap; şi simţea, mai mult ca orice, după trecutele-i experienţe, o nevoie imperioasă de a dobândi, cu orice preţ, oarecare stabilitate; şi în afară de asta îi azvârli ea cu un râs zeflemitor – nu i se mai oferise în toţi acei ani nicio altă şansă.

Îi schiţase conturul vieţii ei în linii uşoare şi rapide, pe un ton fatalist, în mod straniu lipsit de amărăciune. Darrow bănuia că ea cataloga oamenii după cât „noroc” avuseseră în viaţă, dar nu părea să nutrească vreun resentiment faţă de forţa obscură care-şi împărţea atât de legal harurile. Aveai parte de unele lucruri sau nu; iar între timp nu puteai decât să fii un simplu spectator, şi să te bucuri de mici compensaţii, ca de pildă să urmăreşti „spectacolul” de la doamna Murrett şi s-o bârfeşti pe lady Ulrica şi alte personaje din lumea teatrului. Şi oricând s-ar putea, fireşte, ca o răsucire a caleidoscopului să arunce o lumină strălucitoare în cenuşiul existenţei tale.

O asemenea concepţie optimistă nu putea să nu prezinte un oarecare farmec pentru un tânăr obişnuit cu vederi mai tradiţionale. George Darrow avusese o experienţă destul de variată în privinţa tipurilor feminine, dar femeile cu care avusese de-a face fie fuseseră categoric „doamne”, fie nu fuseseră deloc. Recunoscător şi unora şi altora pentru sprijinul dat naturii masculine mai

complexe, şi înclinat să considere că fuseseră crescute, dacă nu chiar sortite, pentru acest scop, separase instinctiv cele două grupe în mintea sa, evitând societatea intermediară care încearcă să împace cele două concepţii despre viaţă, „Boema” i se păruse o convenţie mai ieftină decât celelalte două, şi-i plăceau mai presus de orice oamenii care îşi urmau până la capăt genul – îi plăcea ca „doamnele”, dar ca şi rivalele lor, să se înfăţişeze, fără pic de jenă, exact aşa cum erau. De fapt – şi episodul cu lady Ulrica trebuia să i-o amintească – nu s-ar fi putut spune că nu avea şi experienţa celui de-al treilea tip; dar experienţa asta îl lăsase cu un dezgust plin de dispreţ pentru femeia care profită de privilegiile unei clase sociale ca pavăză pentru năravurile alteia.

Cât despre tinerele fete, nu le mai acordase niciodată multă atenţie din vremea dragostei sale adolescentine pentru fata care devenise doamna Leath. Episodul nu i se mai părea, privind în urmă, să aibă mai multă legătură cu realitatea ca o palidă schiţă decorativă cu splendoarea tulburătoare a unui peisaj sub cerul de vară. Nu mai înţelegea impulsurile sălbatice şi momentele de visare ale sufletului său tânăr, ori renunţările şi şovăielile ei atât de ciudate. Avusese un moment de chin nespus când o. Pierduse – şocul cumplit al instinctului tineresc în faţa zidului destinului; dar primul val al simţământului atât de puternic luase cu sine totul şi nu lăsase decât conturul poveştii lor; aşa că amintirea Annei Sommers făcuse ca imaginea tinerei fete să-i devină sfântă, dar această categorie era pentru el lipsită de interes.

Asemenea generalizări aparţineau, totuşi, unui stadiu mai timpuriu, al experienţei sale. Cu cât cunoştea viaţa mai bine, cu atât o găsea mai neprevăzută; şi se obişnuise să se lase condus de impresii, fără a simţi nevoia juvenilă de a le împărtăşi altora. Şi acum, tânăra din faţa lui trezise

în el deprinderea adormită de a face comparaţii. Se deosebea de fetele de familie prin cunoaşterea mărturisită a vieţii aşa cum era în realitate, o familiarizare cât se poate de diferită de sesizarea ei teoretică; şi totuşi Darrow avea impresia că experienţa oferise acestei tinere fete libertate fără s-o asprească, îi dăduse siguranţă de sine fără s-o facă agresivă.

Gara din Amiens, cu luminile ei revărsându-se în compartiment, o trezi pe domnişoara Vineri, care fără să-şi schimbe poziţia deschise ochii şi-l fixă cu privirea pe Darrow. În ochii ei nu se zărea nici surprindere, nici stânjeneală. Într-o clipă păru să-şi dea seama nu atât unde se afla, ci că era cu el; şi asta era pentru ea suficient ca s-o liniştească. Nici măcar nu-şi întoarse capul ca să se uite afară; ochii îi rămâneau fixaţi asupra lui, cu un zâmbet vag care părea să-i lumineze chipul din lăuntru, în vreme ce buzele îi păstrau moliciunea lăsată de somn.

Strigătele şi paşii grăbiţi ai călătorilor ajungeau până la ei. Amestecându-se cu luminile întretăiate de pe peron. Un cap apăru la portieră, şi Darrow se repezi ca nu cumva un străin să le tulbure izolarea; dar intrusul nu era decât urs feroviar în obişnuita-i inspecţie. Omul trecu mai departe, iar luminile şi zgomotele gării rămaseră în urmă, Jtopindu-se într-o ceaţă tot mai vastă şi într-o surdă rezonanţă, în vreme ce trenul se clătina şi o pornea hurducându-se spre tenebrele îndepărtate.

Domnişoara Viner îşi lăsă iarăşi capul pe perna spătarului, şi o buclă de păr întunecat îi acoperi fruntea. La o clătinare mai puternică a trenului, un zuluf îi căzu peste ureche, şi ea încercă să-l aşeze la loc scuturând din cap cu un gest băieţesc, continuând să-şi aţintească privirea asupra însoţitorului ei.

— Nu eşti prea obosită?

Ea clătină din cap, zâmbind.

— O să ajungem înainte de miezul nopţii. Nu avem aproape deloc întârziere, o asigură el, şi verifică adevărul spuselor sale ridicându-şi ceasul la lumină.

— E foarte bine, dădu ea din cap cu un aer visător. I-am telegrafia! doamnei Farlow ca nu cumva să le treacă prin cap să vină la gară; dar au rugat-o pe portăreasă să mă aştepte la intrare.

— O să mă laşi să te conduc până acolo?

Din nou ea încuviinţă dând din cap, şi ochii i se închiseră. Şi Darrow se gândi ce plăcut era că nu făcea niciun efort să stea de vorbă sau să-şi ascundă somnolenţa. Rămase cu ochii la ea până când genele-i lungi se uniră şi umbra lor se desenă pe obraji; atunci se ridică şi trase perdeluţa ca să mascheze lumina, cufundând compartimentul într-o obscuritate albăstruie.

Pe când se aşeza iar pe banchetă, îi trecu prin cap cât de diferit s-ar fi purtat Anna Summers – sau chiar şi Anna Leath. N-ar fi discutat prea multe; nu s-ar fi arătat agitată, ori stânjenită; numai că toată capacitatea ei de a se adapta şi de a şti cum să se poarte n-ar fi fost firească, ci doar „tact”. Ciudăţenia situaţiei nu i-ar fi îngăduit să adoarmă, iar dacă oboseala ar fi doborât-o un moment, s-ar fi trezit cu o tresărire, mirându-se unde era, şi cum ajunsese acolo, şi întrebându-se dacă nu i se ciufulise cumva părul; şi nimic în afară de nişte spelci şi de oglindă nu i-ar fi restabilit încrederea în sine…

Gândul îl făcu să se întrebe dacă educaţia excesiv de „ocrotită11 a tinerelor fete nu le pregătea prea puţin pentru contactul de mai târziu cu viaţa. Oare se apropiase mai mult doamna Leath de realitatea vieţii prin căsătorie, maternitate „şi scurgerea a paisprezece ani? Căci ce oare erau toate reticenţele şi eschivările ei decât imobilismul procesului de formare a unei „lady”? Prospeţimea de care se minunase el era asemenea albului nefiresc al florilor ce

cresc în întuneric.

Şi, retrăind în gând cele câteva zile pe care le petrecuseră împreună, îşi dădu seama că relaţiile lor fuseseră marcate, din partea ei, de aceleaşi ezitări şi rezerve care creaseră o atmosferă de stânjeneală încă de la începuturile prieteniei lor, Li se oferise încă o dată un prilej de apropiere, şi ea îl irosise. Ca şi în adolescenţă, ochii ei îi făcuseră făgăduieli pe care buzele se temuseră să le ţină. Îi era încă frică de viaţă –, de cruzimea, şi primejdiile, şi tainele ei. Mai era şi acum fetiţa mică şi răsfăţată care nu putea fi lăsată singură pe întuneric… îşi reaminti de tinereasca lor idilă, şi amănunte demult uitate prinseră viaţă în faţa ochilor săi. Cât de fragil şi de palid i se înfăţişa acum totul! Se vedea pe sine şi pe ea asemenea fantomaticilor îndrăgostiţi de pe urnele greceşti din antichitate, veşnic urmărindu-se unul pe altul fără a se putea ajunge vreodată. Nici până astăzi nu ştia prea bine pentru ce se despărţiseră; ruptura fusese la fel de neprevăzută ca spulberarea a doua fire de păpădie la adierea zefirului…

Şi amintirea era cu atât mai chinuitoare cu cât îi apărea mai stinsă, mai nedesluşită. Simţea suferinţa de neîndurat a unui părinte căruia îi moare copilul abia născut. De ce a trebuit să se întâmple astfel, când la cea mai mică modificare a condiţiilor, totul ar fi fost atât de diferit? Dacă ar fi fost a lui, el i-ar fi insuflat căldură în sâng e şi lumină în priviri: ar fi făcut din ea o femeie adevărată. Tot reflectând aşa, avea acea senzaţie de irosire care e rodul amar al experienţei. O dragoste ca a lui ar fi fost ca un dar ceresc care ar fi ajutat-o să renască; şi acum o vedea sortită să îmbătrânească repetând mereu şi mereu aceleaşi gesturi, reluând ca într-un ecou vorbele tot auzite şi auzite, fără a bănui poate că, dincolo de eul ei şlefuit şi bine drapat, viaţa curgea înainte – o beznă imensă

presărată cu luminiţe, ca un peisaj nocturn dincolo de ferestrele trenului.

Locomotiva îşi încetini puţin viteza, căci trecea pe lângă o gară adormită. La lumina răspândită de felinarul de pe peron, Darrow putu s-o cerceteze în voie pe însoţitoarea sa. Capul şi căzuse pe umăr, iar gura o avea uşor întredeschisă, astfel încât umbra buzei de sus se răsfrângea asupra celei de jos, accentuându-i culoarea. Din pricina scuturăturilor trenului, cârlionţul îi căzuse iarăşi peste ureche. Şi-acum îi juca pe obraz, ca umbra întunecată a unei aripi în zbor, şi Darrow simţi o dorinţă nestăpânită să se aplece spre ea şi să-l potrivească la loc după ureche.

IV

Din Gare du Nord luară un automobil şi, în clipa când se pomeniră în scânteierea bulevardelor din centru, Darrow se aplecă arătând spre un portal incandescent:

— Uite!

Deasupra uşii, într-un are de lumini, strălucea numele unei mari actriţe, ale cărei ultime reprezentaţii într-o piesă de neobişnuită originalitate inspiraseră numeroase cronici în ziarele pariziene cu care Darrow umpluse compartimentul la Calais.

— Asta-i ceea ce trebuie să vezi până-n douăzeci şi patru de ore!

Tinerei nu-i scăpă gestul lui. Era acum trează şi cu ochii-n patru, de parcă larma ameţitoare a străzilor, cu nesfârşita efervescenţă a luminilor, i s-ar fi urcat la cap ca aburii vinului.

— Cerdine? Aici joacă?

Îşi scoase capul pe fereastra automobilului, străduindu-se să mai întrezărească o dată acel loc sacru. După ce îl lăsară în urmă, ea se cuibări iar pe banchetă, şi un oftat de încântare îi scăpă de pe buze.

— Mă simt fericită chiar şi numai *să ştiu* că ea e aici! închipuie-ţi că n-am văzut-o niciodată. Cât am stat aici cu Marnie Hoke, nu mergeam nicăieri în afară de spectacole de revistă, fiindcă ea nu ştia franţuzeşte, iar mai târziu când am revenit împreună cu soţii Farlow, nu stăteam prea strălucit cu banii, aşa că nu-mi puteam îngădui să merg la teatru, ca şi ei, de altfel; aşa că singura şansă era să ne invite nişte prieteni de-ai lor – şi am văzut o dată o dramă de o autoare românică, iar altă dată ne-am dus la Théâtre Français ca să vedem „L'Ami Fritz”.

Darrow începu să râdă.

— Acum o să ai ocazii mai bune. „Le Vertige” e o piesă excepţională, iar Cerdine a găsit nişte efecte de interpretare minunate. Trebuie să vii cu mine mâine seară s-o vezi – împreună cu prietenii dumitale, fireşte. Vreau să spun, adăugă el, dacă o să avem norocul să găsesc bilete.

Lumina unui felinar pe lângă care treceau îi descoperi într-o străfulgerare faţa ei radioasă.

— Oh, chiar o să ne duci la teatru? Şi când te gândeşti că e aproape mâine!

Darrow se simţi nespus de încântat că era în stare să provoace cuiva o asemenea bucurie. Nu era un om bogat, dar îi era greu să-şi închipuie că existau fiinţe, cu gusturi şi simţăminte ca ale lui, pentru care o seară la teatru era un privilegiu cu neputinţă de dobândit. Şi prin minte îi trecu răspunsul pe care i-l dăduse doamna Leath când o întrebase dacă văzuse piesa în chestiune: „Nu. Aveam de gând, bineînţeles, dar la Paris pur şi simplu eşti copleşit de tot felul de lucruri. Şi-apoi m-am cam săturat de Cerdine – toată lumea te îndeamnă mereu să te duci s-o vezi”.

Şi cam aşa era, în lumea în care se învârtea el, atitudinea obişnuită faţă de un prilej ca acesta. Prea erau multe asemenea prilejuri, ajunseseră o adevărată pacoste, trebuia să te aperi într-un fel! îşi amintea chiar că se

întrebase, la un moment dat, dacă cineva cu gusturi într-adevăr rafinate ar putea deveni vreodată nepăsător faţă de un lucru excepţional; dacă năzuinţa spre frumos se tocea atât de repede încât nu putea fi păstrată vie decât la cei care-i duceau dorul. Şi iată că i se ivea un prilej minunat să facă, oricum, o experienţă cu cineva care tânjea după frumos: aproape că i-ar fi plăcut să rămână mai multă vreme la Paris ca să-şi dea seama de receptivitatea domnişoarei Viner.

În răstimp ea continua să întoarcă pe toate feţele făgăduiala lui.

— Vai, ce minunat din partea dumitale! Oh, şi *creezi* că o să poţi face rost de bilete? Şi apoi, după câteva clipe de adâncă cumpănire: Mă întreb dacă o să creezi despre mine că sunt oribilă? – dar s-ar putea să fie singura mea şansă; şi dacă n-o să găseşti bilete pentru toată lumea, n-ai putea să mă iei numai *pe mine*? La urma urmei, e posibil ca soţii Farlow s-o fi văzut!

Nu, fireşte că n-o găsea oribilă, ci doar cu atât mai atrăgătoare cu cât era mai naturală, fără a se ruşina să-şi arate în mod sincer aviditatea unei tinereţi înfometate.

— Oh, *dumneata* oricum o să mergi! îi făgădui el foarte bine dispus.

Şi tânăra fată îşi lăsă capul să-i cadă pe spătarul banchetei, cu un suspin de încântare, în vreme ce automobilul o lua pe străzile mai puţin luminate ale cartierului Farlow-ilor, pe malul celălalt al Senei.

Darrow îşi aminti de acest mic episod a doua zi dimineaţă, pe când deschidea geamul camerei de hotel, la primele huruituri ale depoului Gării de Nord.

Fata era şi ea acolo, în camera alăturată. A fost primul lucru de care şi-a dat seama când s-a trezit. Cel de al doilea a fost o senzaţie de uşurare la gândul obligaţiilor la care se înhămase, datorită împrejurărilor acestora

neaşteptate. Era mulţumit chiar şi de faptul că trebuia să facă ceva, uitând pe moment de necazurile lui personale pe care şi le tot răsucea zadarnic în minte, indiferent că mica aventură în care se pomenise amestecat nu-i trezea, în sine, o firească curiozitate de a se întreba cum o să se termine.

În noaptea trecută, când ajunsese, împreună cu însoţitoarea sa, la locuinţa soţilor Farlow în rue de la Chaise, descoperise, după nenumărate bătăi în uşă, că Farlow-ii nu mai stăteau acolo. Se mutaseră cu o săptămână înainte, şi nu numai din acea locuinţă, ci şi din Paris; iar ruptura dintre domnişoara Viner şi doamna Murrett fusese atât de bruscă, încât nici scrisoarea şi nici telegrama ei nu-i mai găsise. Amândouă se aflau, fără îndoială, în vreun colţişor al gheretei portarului; dar acesta, după ce l-au scos din vizuină, o împiedică ursuz pe domnişoara Viner să verifice adevărul spuselor sale, catadicsind doar, după ce Darrow îi dădu un bacşiş, să divulge că americanii plecaseră la Joigny.

Ca s-o pornească pe urmele lor la acea oră din noapte era, fireşte, cu neputinţă, şi domnişoara Vineri, oarecum necăjită dar fără să-şi piardă cumpătul din pricina acestei noi piedici, acceptă simplu propunerea lui Darrow de a veni pentru cât mai rămânea din acea noapte la hotelul unde-şi trimisese el bagajele.

Drumul înapoi pe care-l făcuseră cu maşina prin obscuritatea tăcută de dinaintea zorilor, cu luminile nocturne ale bulevardelor pălind în jurul lor ca falsa strălucire a palatului unui vrăjitor, o impresionase atât de tare, încât o făcu să uite de situaţia grea în care se afla. Darrow observă că ceea ce simţea ea era nu atât frumuseţea şi misterul spectacolului, cât încărcătura de semnificaţie umană a acestuia, toate ascunsele-i implicaţii de emoţie şi aventură. Pe când treceau pe lângă

colonadele întunecate de la Théâtre Français, ca un templu îndepărtat în lumina palidă, o simţi agăţându-i-se de braţ şi o auzi exclamând:

— Există *aici* lucruri pe care ţin cu atâta disperare să le văd!

Şi cât a ţinut drumul până la hotel l-a întrebat întruna, cu siguranţă şi subtilitate în aviditatea ei pentru amănunte, despre viaţa teatrală a Parisului. Şi, ascultând-o, îl izbi din nou felul cum naturaleţea ei diminua puţin încordarea situaţiei, lăsându-i doar gustul plăcut al unei camaraderii agreabile. Era genul de întâmplare pe care ai fi putut s-o defineşti dinainte ca „penibilă”, şi care se dovedea, pe parcurs, la fel de depărtată de asemenea categorisiri ca o plimbare în zori cu o driadă într-o pădure plină de rouă; şi Darrow îşi spuse că omenirea n-ar fi fost niciodată nevoită să inventeze tactul dacă n-ar fi născocit mai înainte complicaţiile mondene.

Se înţeleseseră, când îi urase noapte-bună domnişoarei Vineri, ca în dimineaţa următoare el să se intereseze ce trenuri pleacă spre Joigny şi s-o conducă la gară; dar la micul dejun, aşteptând să i se aducă un mers al trenurilor, îşi aminti iarăşi de exclamaţia ei bucuroasă când îi propusese s-o ducă la teatru s-o vadă pe Cerdine. Era într-adevăr păcat – mai ales că actriţa, cea mai insesizabilă şi mai imprevizibilă dintre toate, urma să plece săptămâna viitoare într-un turneu în America de Sud – să n-o vezi în ceea ce părea să fie cel mai mare rol al ei; aşa că Darrow, după ce se îmbrăcă şi făcu însemnările necesare din mersul trenurilor, hotărî să supună vecinei sale concluziile raţionamentului făcut.

Bătu la uşă, care-i fu deschisă imediat, şi domnişoara Viner îi apăru de parcă, asemenea unei plante cufundate în cine ştie ce element scăpărător, acesta i-ar fi împrospătat iar toate lujerele-i veştejite, învăluind-o în frunze noi,

lucitoare.

— Ei, cum ţi se pare că arăt? exclamă ea şi, punându-şi mâna în şold, făcu o piruetă, prezentând parcă ultima minunăţie a unei croitorese pariziene.

3 – obstacole

IU

— Bănuiesc că a apărut cufărul pierdut – şi că merita să-l aştepţi!

— Chiar *îţi place* rochia mea?

— E divină! Totdeauna mi-au plăcut rochiile noi – stai puţin, nu cumva vrei să spui că *nu* e nouă?

Ea izbucni în râs, triumfătoare.

— Nu, nu, nu! Cufărul nu mi-a sosit, şi asta nu e decât vechitura de ieri – dar nu mi s-a întâmplat încă să nu-mi izbutească trucul!

Şi, cum Darrow rămăsese uluit, îi explică încântată:

— Soarta mea a fost întotdeauna să mă îmbrac în tot felul de jalnice vechituri primite de la alţii, şi uneori, văzând în jur numai femei elegante în toalete noi, mă simţeam îngrozitor de nenorocită. Aşa că, într-o bună zi, când doamna Murrett m-a chemat pe neaşteptate să cobor la dineu ca să completez un loc rămas liber, mi-a trecut prin cap – ce-ar fi să încerc să fac o piruetă şi să întreb pe fiecare: *„Ei, cum ţi se pare că arăt?”* Şi, dacă vrei să ştii adevărul, toată lumea s-a lăsat păcălită, chiar şi doamna Murrett, care n-a recunoscut vechea zdreanţă vopsită şi întoarsă pe dos şi care mi-a făcut mai târziu observaţia că nu e frumos să mă gătesc de parcă aş fi o persoană pe care ceilalţi o cunoşteau! Şi de atunci, ori de câte ori am ţinut neapărat să arăt bine, m-am mulţumit doar să întreb oamenii cum li se pare noua mea rochie; şi absolut de fiecare dată s-au lăsat traşi pe sfoară!

Şi îşi interpretă atât de viu explicaţia, încât Darrow înţelese că propunerea lui va fi acceptată.

— Asta nu face decât să-ţi confirme vocaţia, exclamă el. Bineînţeles că trebuie s-o vezi pe Cerdine!

Dar, observându-i faţa cum se lungea la gândul că va trebui să-şi schimbe proiectele, se grăbi să-i înfăţişeze planul lui. Şi, pe măsură ce-i vorbea, îşi dădu seama ce uşor era să-i explice ceva. Era limpede că fie va accepta propunerea lui, fie o va refuza: dar în niciun caz nu-şi va pierde vremea cu proteste, sau obiecţii, sau oricare dintre sacrificiile vane ce se fac pe altarul conformismului. Convingerea că putea, într-o anume problemă, să se bizuie pe ea, îi dădea senzaţia că ajunseseră destul de apropiaţi ca să-i demonstreze că n-avea rost s-o pornească imediat în urmărirea prietenilor ei.

Da, ar fi neîndoielnic o nesăbuinţă – consimţi ea pe dată – ca având de-a face cu nişte fiinţe atât de nehotărâte ca scumpii de Farlow-i, să se repeadă după ei fără a avea o dovadă precisă că se stabiliseră la Joigny, şi că aveau condiţii s-o primească şi pe ea în locuinţa lor. Cunoscându-i, admitea că mai mult ca sigur plecaseră acolo tocmai ca să mai „strângă cureaua”, şi că deci locuinţa ar putea fi prea strâmtă ca să aibă loc şi ea; şi în acest caz n-ar fi drept să apară neanunţată. Mijlocul cel mai simplu de a afla mai multe amănunte ar fi de a merge iar până în rue de la Chaise, unde, la această oră mai puţin nocturnă, portarul nu ar fi atât de zgârcit asupra amănuntelor; şi, în lumina faptelor pe care le va afla, ea va putea hotărî ce e mai bine să facă.

Punct cu punct, ea îi acceptă propunerea, admiţând, în lumina plecării lor nejustificate, că Farlow-ii ar putea fi, într-adevăr, într-o situaţie în care nu era indicat să vii nepoftit peste ei. Şi păru atât de îngrijorată pentru soarta lor încât nici nu se mai gândi la ea însăşi, această mică probă de caracter făcându-i o neasemuită plăcere lui Darrow. Se arătă dispusă să meargă imediat în rue de la

Chaise, dar la propunerea lui de a lua o trăsură declară că era „păcat” să nu meargă pe jos prin Paris; aşa că o porniră în plimbare prin larma voioasă a străzilor.

Drumul a fost destul de lung ca Darrow să afle multe lucruri despre ea. Furtuna din noaptea trecută limpezise văzduhul, şi Parisul îşi arăta strălucitoarea frumuseţe matinală sub un cer senin, imaculat, în care albul şi azuriul se contopeau; însă Darrow observă iarăşi că receptivitatea ei vizuală era mai puţin intensă decât sensibilitatea faţă de ceea ce era sigur că binevoitorii Farlow-i – pe care aproape că avea impresia că-i cunoaşte – ar fi numit „interesul pentru oameni”. Abia dacă părea să-şi dea seama de forme şi culori, care nu izbuteau să-i stârnească imaginaţia, iar spectacolul din faţa lor – care, în splendoarea-i dramatică, îl impresiona pe el întotdeauna – se fărâma, sub privirea ei, în mii de amănunte neînsemnate: mărfurile din prăvălii, caracterul şi ocupaţia trecătorilor, aşa cum îi apăreau pe chipurile lor, firmele de pe străzi, nunele hotelurilor din drumul lor. Strălucirea mullico

34

loră a tarabelor cu flori, diferite biserici şi clădiri publice pe care îi cădeau ochii. Dar ceea ce-i plăcea cel mai mult, îşi dădu el seama, era pur şi simplu că putea să umble peste tot în dimineaţa aceea senină, trăncănind vrute şi nevrute, în timp ce păşea în ritmul uriaşei orchestre a larmei oraşului. Era atât de încântată de aerul proaspăt, de libertatea ei, de lumina şi strălucirea dimineţii, încât el îşi dădu seama deodată cât de sufocant îi fusese trecutul; şi nu rămânea indiferent observând cât de mult adăuga prezenţa lui la entuziasmul fetei. Bănuia ce mult ar fi însemnat pentru ea chiar şi numai dacă s-ar fi mulţumit să-şi aplece urechea, înţelegător, la spusele ei. Era de-a dreptul avidă să-şi verse cuiva amarul, o fiinţă căreia să-i destăinuie, să-i aştearnă în faţă bietele ei emoţii

până atunci încătuşate. Explozia aceasta neaşteptată de confidenţe dezvăluia ani de înfrânare; şi ea îi trezi în suflet atâta compătimire, încât Darrow simţi pornirea să-i umple până la saturaţie cele câteva ore ce-i rămâneau.

Fata avea darul precizărilor rapide, şi la întrebările lui în legătură cu viaţa dusă alături de Farlow-i, în perioada dintre Marnie Hoke şi doamna Murrett, ea îi înfăţişă în faţa ochilor un colţişor curios al existenţei pariziene. Cât despre Farlow-i – el se ocupa cu pictura, ea „scria” pentru o revistă – imaginea lor îi apărea acum în toată candoarea lor integră: un cuplu bătrâior din Noua Anglie, cu vagi năzuinţe spre emancipare, care trăia la Paris de parcă ar fi fost o suburbie din Massachusetts, şi îşi punea speranţele în „partea bună” a firii galice. Tot atât de viu îi prezentă ea persoanele care făceau parte din cercul ce-o inspira pe doamna Farlow pentru „Mărturii ale vieţii franceze”, rubrică pe care o semna într-o importanţă revistă din Noua Anglie: autoarea româncă ce le dăduse bilete pentru tragedia care i se juca, un domn francez în vârstă care, pentru că stătuse o săptămână la Folkestone, traducea proză de autori englezi pentru reviste de provincie, o cucoană din Wichita, statul Kansas, care milita pentru amorul liber şi desfiinţarea corsetelor, văduva unui cleric din Torquai care întocmise un „Ghid al galeriilor străine pentru doamnele engleze”, şi un sculptor rus-cam trăsnit, socotit „aproape sigur” a fi un anarhist. Acest nucleu, ca as şi cercul exterior de americani care studiau muzica, arhitectura sau alte discipline, îngăduia imaginaţiei pline de ingeniozitate a doamnei Farlow să-i înfăţişeze cititorilor că un centru al „Vieţii universitare”, ca un „Salon din foburgul St. Germain”, ca un grup de „intelectuali” parizieni sau ca „Scene ale vieţii în Montmartre”; dar nici chiar talentul ei de a extrage din observaţiile asupra acestor oameni efecte de o mare

diversitate literară nu ajungea să creeze un flux permanent de „Mărturii”, aşa că uneori – peisajele domnului Farlow nefiind nici de vandabile – curajosul cuplu se vedea nevoit să recurgă la o temporară retragere la ţară (ulterior utilizată ca „Viaţă la castel 1).

După cinci ani petrecuţi în lumea doamnei Murrett, deşi simţea tot mai multă afecţiune pentru Farlow-i, Sophy rămăsese cu prea puţine iluzii asupra capacităţii lor de a o ajuta să reuşească în viaţă; şi ea nu-i ascunse lui Darrow cât de vagi îi erau proiectele teatrale. De se bizuiau mai cu seamă pe ipotetica bunăvoinţă a unei bătrâne actriţe, vag cunoscute de doamna Farlow (folosită extrem demult în rubricile ei „Stele ale scenei franceze” şi „în culisele teatrului francez”), care îşi exprimase o dată o apreciere satisfăcătoare, după ce o auzise pe domnişoara Viner recitind „Nuit de Mai”.

— Dar bineînţeles că ştiu câtă valoare are, izbucni ea, într-o străfulgerare de perspicacitate. Şi-apoi, nu prea cred că cineva o să stea să asculte o biată fosilă bătrână ca Madame Dolle, chiar dacă a fost cu adevărat încredinţată că am talent. Dar ceea ce poate să facă, e să mă prezinte unuia sau altuia; sau măcar să-mi dea câteva sfaturi. Dacă aş putea ajunge să câştig destul ca să plătesc nişte lecţii, m-aş duce la câţiva dintre cei mari şi aş lucra cu ei. Ceea ce sper e ca Farlow-ii să-mi găsească o ocazie în genul ăsta – Vreo familie de americani venită la Paris care să aibă nevoie de cineva să-i „plimbe” peste tot, cum a fost cu Marnie Hoke, şi care mi-ar lăsa destul timp ca să studiez.

În rue de la Chaise n-au aflat mare lucru, în afară de adresa exactă a Farlow-ilor, ca şi faptul că îşi subînchiriaseră locuinţa înainte de a plecat După ce obţinură această informaţie, Darrow îi sugeră domnişoarei Viner să facă câţiva paşi de-a lungul cheiului până la un mic restaurant pe malul Senei, şi acolo, savurând *le plat*

du jour, să chibzuiască ce trebuia făcut mai departe. Lunga plimbare care îi adusese bujori în obraji îi făcuse o mare poftă de mâncare, aşa că nu se arătă deloc mofturoasă în faţa invitaţiei lui Darrow. O luară aşadar pe malul Senei spre Notre Dame; mergeau însă încet, căci tânărul nostru zăbovea mereu pe la tarabele anticarilor, fiind de asemenea captivat ca întotdeauna de frumuseţea decorului în veşnică schimbare. De doi ani ochii lui nu mai avuseseră parte decât de atmosfera deprimantă a Londrei, de tainica fuziune dintre îngrămădeala mohorâtă a oraşului şi un cer jos de culoarea bitumului; iar acum transparenţa aerului din Franţa, prin care se întrezăreau cu o limpezime clasică dar într-o armonie atât de dulce grădinile verzi şi clădirile de piatră argintii, îl izbi cu o asemenea forţă, încât avu revelaţia unui fel de inteligenţă conştientă a peisajului. Fiecare linie a monumentelor arhitectonice, fiecare are de pod, însăşi curgerea impetuoasă a apelor sclipitoare ale Senei aducându-şi contribuţia la crearea acestui efect, trimiteau semnale diferite unor amintiri şi impresii întipărite în sensibilitatea sa; astfel încât, pentru Darrow, o plimbare pe străzile Parisului era ca o imensă tapiserie desfăşurată în faţa lui, din care nenumăratele miresme înmagazinate se împrăştiau în văzduh.

Şi era o dovadă a bogăţiei şi varietăţii spectacolului că izbutea, fără a se contrazice, să-i servească domnişoarei Viner şi ca fundal, atât de diferit, al încântării ei. Se potrivea, ca decor, atât pentru aventura ei personală, cât şi în evocarea marilor perspective ale simţirii. Pentru ea, cum îşi dădu el seama din nou pe când şedeau la o măsuţă cu vederea spre Sena, Parisul era „Paris” în virtutea tuturor amănuntelor antrenante, a candorii şi farmecului său fără seamăn. Unde oare, de pildă, ar fi putut găsi farfurioarele acelea unice cu *hors d’oeuvre*, cu ridichi şi anşoa rânduite simetric, grămăjoarele subţiri de unt auriu fasonate ca

nişte scoicuţe, ori fragii şi ulcelele cu smântână care au încununat prânzul lor cu un ultim rafinament bucolic? Nu remarcase el, îl întrebă domnişoara Vineri, că bucătăria unei ţări exprimă întotdeauna caracterul naţional şi că reţetele franţuzeşti erau rafinate şi amuzante, la fel ca şi poporul? Iar în casele oamenilor, pretutindeni, nu constatase cum mâncărurile semănau întotdeauna cu felul lor de a vorbi – cum exact aceleaşi platitudini pe care le înghiţeau le şi ieşeau apoi pe gură? Nu-şi dădea seama oare în ce feluri de bucate s-ar preface acestemâncăruri, dacă o zână ar mişca o bagheta magică, şi dintr-odată ei s-ar trezi în Londra, la un prânz de cămărie şi budinci? Totdeauna socotise ca un semn bun când cuiva îi plăcea tocana; însemna că primea cu bucurie orice schimbare şi surpriză, şi că lua viaţa aşa cum era: iar o versiune pariziană atât de delicioasă a tocanei ca *ragout navarin*, pe care tocmai le-o serveau, era exact cea mai plăcută conversaţie – genul acela când n-ai de unde să ştii dinainte ce-o să spună celălalt!

Urmărind-o câţ de încântată era de prânzul lor destul de modest, Darrow se întrebă dacă nu cumva vioiciunea şi însufleţirea ei erau mărturii ale talentului de actriţă. Era tipul acela de fată în care anumiţi oameni recunoşteau imediat harul teatral. Dar experienţa îl învăţase că, în afară de momentele creaţiei, focul divin pâlpâie prea puţin la cei ce-l posedă. Cele câteva actriţe cu adevărat înzestrate pe care le cunoscuse îi frapaseră, în discuţie, printr-o manifestare fie bovină, fie rudimentar „veselă”. Bănuia că, în afară de genii, procesul de creaţie absoarbe prea mult din esenţa unei fiinţe ca să-i mai lase ceva pentru exteriorizarea personală; şi tânăra din faţa lui, cu trăsăturile-i mobile şi cu fantezia ei suplă, părea sortită mai degrabă să acţioneze în viaţă decât în vreuna din imitaţiile ei.

Li se aduseseră cafeaua şi lichiorul când, deodată, gândurile ei ţâşniră înapoi spre Farlow-i. Sări în sus cu una din mişcările-i bruşte, declarând că trebuie să le telegrafieze imediat. Darrow ceru să li se aducă cele trebuincioase pentru scris, şi pe măsuţă îşi făcură apariţia tipica sticluţă cu cerneala aproape uscată şi sugativa murdară din restaurantele pariziene; dar vederea ustensilelor uzate păru să paralizeze facultăţile domnişoarei Viner. Rămase uitându-se tulburată la formularul de telegramă, cu vârful t!; în între buze, ca până la urmă să-şi ridice privirea / k (ajită spre Darrow.

Pur şi simplu nu ştiu cum s-o spun.

— Ce anume – că mai stai ca s-o vezi pe Cerdine?

— Dar am s-o văd – am s-o văd cu adevărat? şi spunând asta bucuria i se răspândi pe chip.

Darrow îşi consultă ceasul.

— N-o să poţi primi la vreme răspuns la telegramă ca n i iei trenul spre Joigny în după-amiaza ăsta, chiar dacă nfii că prietenii dumitale pot să te primească.

Ea reflectă câteva clipe, continuând să ţină vârful tocului la buze.

— Dar trebuie să-i anunţ că sunt aici. Şi trebuie să uliu cât mai curând dacă *pot* să mă primească. Şi, punând tocul jos, oftă disperată: N-o să pot scrie niciodată o telegramă!

— Încearcă, atunci, să le trimiţi o scrisoare, şi spuih – le că o să soseşti mâine.

Auzindu-i sugestia, ea se simţi pe dată uşurată, şi scul ură tare sticluţa cu cerneală; dar, după ce o vreme mâzgăli ceva pe hârtie. Se opri iar.

— Oh, e îngrozitor! Pur şi simplu, habar n-am ce

1 a spun. Pentru nimic în lume nu vreau să afle cât de bestial s-a purtat doamna Murrett.

Darrow nu socoti necesar să-i răspundă. În definitiv,

toate astea nu-l priveau deloc. Îşi aprinse o ţigară de foi şi se rezemă de spătarul scaunului, lăsându-şi ochii să se bucure în voie de ceea ce vedeau. Tot chinuindu-se să alcătuiască scrisoarea, tânăra fată îşi împinsese pălăria pe ceafă, lăsând să-i scape cârlionţul rebel pe care el jinduise să-l atingă în noaptea trecută. Acum, după ce îl fixă cu ochii câteva clipe, se ridică de pe scaun şi se îndreptă spre fereastră.

În spatele lui, peniţa continua să râcâie pe hârtie.

— N-aş vrea să-i neliniştesc – ştiu bine că au şi ei necazurile lor... Zgrepţănatul nehotărât al peniţei se întrerupse iar: Grozav aş vrea să nu fiu atât de toanţă când e vorba de scris: cuvintele parcă se sperie şi o iau la goană, când încerc să le prind.

Darrow îi aruncă o privire, zâmbind, în vreme ce ea continua să se lupte cu scrisoarea, exact ca o şcolăriţă care are de făcut o „compunere”. Obrajii-i aprinşi şi sprâncenele încruntate arătau că se chinuie cu adevărat, şi nu doar încearcă într-un chip neîndemânatic să-l câştige de partea ei. Îi era pur şi simplu cu neputinţă să-şi aştearnă gândurile pe hârtie, şi neputinţa asta era caracteristică pentru mintea ei uşor impresionabilă, ca şi pentru necontenitul du-te-vino al impresiilor ei. Şi el îşi aminti de scrisorile Annei Leath, sau mai bine-zis de cele câteva pe care le primise cu ani în urmă de la fata care fusese Anna Summers. Revăzu în gând liniile subţiri şi hotărâte trasate de peniţă, îşi reaminti de alcătuirea clară a frazelor şi, printr-o bruscă asociaţie de idei, îşi spuse că, probabil chiar în clipa asta, o asemenea* scrisoare ar putea să-l aştepte la hotel.

Şi dacă, într-adevăr, era acolo şi îi aducea lămurirea deplină a telegramei ei? Revirimentul stării sale de spirit provocat de acest gând îl făcu să privească spre fată cu o bruscă nerăbdare. În clipa aceea i se păru de-a dreptul

proastă şi se întrebă cum de putuse să-şi piardă o jumătate de zi cu ea, când în vremea asta scrisoarea doamnei Leath s-ar putea afla pe măsuţa lui. Dacă ar fi fost după voia lui, ar fi părăsit-o atunci, pe loc, pe însoţitoarea sa, dar îşi asumase într-un fel răspunderea ei, şi trebuia să suporte consecinţele.

Cine ştie ce stranie intuiţie o făcu să-şi dea seama de schimbarea stării lui de spirit, căci sări în picioare, boţind scrisoarea în pumn.

— Sunt prea nepricepută; dar n-o să te fac să-ţi pierzi şi mai mult timpul cu mine. Mă întorc la hotel şi o scriu acolo.

Obrajii i se înroşiseră tare şi el observă, pentru prima dată, când privirile li se întâlniră, o vagă stinghereală în ochii ei. S-ar fi putut oare ca pricina tulburării ei să fie, la urma urmei, vecinătatea lui? La acest gând, uşoara nerăbdare pricinuită de tânăra fată se prefăcu într-un categoric resentiment faţă de sine însuşi. Nu avea absolut nicio scuză de a se fi vârât într-o asemenea aventură. De ce oare n-o trimisese la Joigny cu trenul de seară, în loc s-o îndemne să amâne plecarea, folosind-o pe Cerdine ca pretext? Parisul era plin de oameni pe care-i cunoştea, şi se

C.îndi tot mai necăjit că vreo prietenă de-a doamnei Leath nr. putea să-l vadă la teatru şi să-i povestească apoi că fusese însoţit de o tânără suspect de drăguţă. Ideea nu-i convenea câtuşi de puţin: nu voia ca femeia pe care-o, adora să-şi închipuie că a putut s-o uite chiar şi o clipă. În răstimp izbutise să se încredinţeze complet că la hotel îl aştepta o scrisoare de la ea, ajungând chiar să-şi plăsmuiască un conţinut al scrisorii ce anula dispoziţia din telegramă, chemându-l de grabă lângă ea…

V

Dar ajuns în faţa portarului, un sec *„Pas de lettres** îi

distruse complet întregul eşafodaj al speranţelor.

Doamna Leath nu-i scrisese – nu catadicsise să-l lămurească ce semnificaţie avea telegrama. Darrow întoarse spatele portarului cu inima strânsă, chinuit de umilinţă. Tăcerea ei zgârcită îşi bătea joc de risipa speranţelor şi temerilor lui. Îi mai pusese o dată portarului întrebarea, când se întorsese la hotel după gustarea de la prânz; şi acum, revenind în după-amiaza târzie, avea parte de acelaşi răspuns negativ. Poşta fusese adusă a doua oară, şi el tot nu primise nimic.

O privire la ceas îi arătă că abia avea timp să se îmbrace ca s-o ducă pe domnişoara Viner să cineze; dar pe când se îndrepta spre ascensor îl izbi un nou gând şi, întorcându-se grăbit în hol, îi trimise o altă telegramă valetului său: „Mi-ai reexpediat azi vreo scrisoare sosită din Franţa? Răspunde telegrafic la hotelul Gare du Nord”.

Când se va întoarce de la teatru, va găsi negreşit un răspuns, şi atunci o să ştie precis dacă doamna Leath îi scrisese sau nu. Porni grăbit spre camera sa şi începu să se îmbrace cu inima mai uşoară.

Cufărul rătăcit al domnişoarei Viner îşi găsise în sfârşit drumul spre stăpâna lui; şi, gătită în modestele splendori ascunse în el, radia acum, strălucitoare, până la Darrow, aşezat în faţa ei la masa restaurantului. Şi, poate, ca o reacţie a vanităţii sale rănite, o găsea mai drăguţă şi mai interesantă ca până atunci. Decolteul rochiei la gât scotea în evidenţă ţinuta graţioasă a capului pe gâtul zvelt, iar borul larg al pălăriei se arcuia în jurul părului ca un nimb întunecat. În ochi şi pe buze îi sclipea bucuria şi, văzând-o cum strălucea printre abajururile de la mese, Darrow îşi zise că nu i-ar părea rău câtuşi de puţin să fie văzut cu ea în public. Ba chiar se uită într-o doară în jur, cu speranţa vagă de a zări o figură cunoscută.

La teatru toată însufleţirea fetei se potoli, şi ea

rămase parcă fără să răsufle, ascultând cu luare aminte din colţul lojei, cu privirea unui neofit gata să fie iniţiat în cine ştie ce mistere sacre. Darrow se aşezase puţin în spatele ei, având astfel posibilitatea s-o privească din profil. Era mişcat de tinereasca seriozitate a expresiei ei. În ciuda experienţelor avute şi a celor douăzeci şi patru de ani împliniţi, i se păru nespus de tânără; şi îi venea greu să creadă că o însuşire atât de efemeră se putuse păstra în atmosfera atât de aridă ca cea de la doamna Murrett. Şi observă că, în timp ce urmărea piesa, imobilitatea ei era străbătută de unde repezi de receptivitate. Nu-i scăpa nimic, iar intensitatea atenţiei pentru jocul marii actriţe îi săpa o cută adâncă între sprâncene.

Când se termină primul act, ea rămase câteva clipe nemişcată, pierdută în gânduri; apoi se întoarse spre însoţitorul ei cu un potop de întrebări. Ceea ce îl făcu să bănuiască, fireşte, că ea fusese mai puţin atentă la acţiunea propriu-zisă a piesei cât la urmărirea amănuntelor de interpretare. Fiecare gest şi fiecare inflexiune a actriţei fuseseră înregistrate şi analizate; şi Darrow simţi o tainică satisfacţie văzându-se socotit o autoritate în arta teatrală. Până atunci interesul său pentru teatru fusese doar acela al unui tânăr cultivat, preocupat de toate formele de expresie artistică; dar, ca răspuns la întrebările ei, se pomeni făcând anumite afirmaţii pe care ea le găsi originale şi impresionante, şi care nici pe el, în linii mari, nu s-ar putea spune că-l nemulţumiră. Domnişoara Viner ţinea mult mai mult să audă părerile lui decât să şi le exprime pe ale ei, şi respectul cu care îi asculta comentariile îi stimula mai multe idei despre teatru decât îşi închipuise vreodată că are.

La actul al doilea ea începu să urmărească mult mai atentă desfăşurarea piesei, deşi interesul îi era ctârnit mai degrabă de ceea ce ea numea „intrigă” decât de conflictul

de caractere ce-o declanşa. Curios îmbinată cu o subtilă înţelegere a lucrurilor teatrale, cu o cunoaştere a „trucurilor” tehnice şi a întâmplărilor din foaier, cu familiarizarea în materie de „replici” şi „lăsări de cortină”, era atitudinea ei rudimentar simplistă faţă de piesă în sine, ca faţă de ceva ce „se întâmpla cu adevărat şi la care asistai ca la un accident pe stradă sau ca la o ceartă a unor vecini din apartamentul alăturat. Voia să ştie dacă Darrow credea că cei doi îndrăgostiţi aveau să fie „cu adevărat” victima catastrofei ce-i ameninţa, şi când el îi aminti că prezicerile lui n-aveau valoare întrucât mai văzuse o dată piesa, ea exclamă: „Oh, atunci te rog să nu-mi povesteşti ce-o să se-ntâmple!” – ca în clipa următoare să-l bombardeze cu întrebări despre Cerdine: care era situaţia ei în teatru şi povestea vieţii. La ultimul punct, nedumeririle ei nu erau chiar dintre cele pe care poate să le aibă o tânără fată, şi nici măcar pe care să ştie să le formuleze; dar ea părea să nu-şi dea seama de asta, ceea ce reflecta mai degrabă trecutul celor alături de care trăise» decât al ei personal.

La sfârşitul actului al doilea, Darrow îi propuse să facă câţiva paşi prin foaier; şi, după ce se aşezară pe una din strâmtele canapele de pluş roşu, începură să urmărească nesfârşita defilare a mulţimii sclipitoare, sub luminila strălucitoare. Dar, cum ea se plângea de căldură, o conduse prin înghesuială spre cafeneaua gemând de lume de la picioarele scării, unde reuşiră să pună mâna pe nişte oranjade pentru *consommateurs* îngrămădiţi, iar Darrow, aprinzându-şi o ţigară pe când ea sugea cu paiul băutura răcoritoare, simţea vanitatea primitivă a bărbatului conştient că alţi bărbaţi nu-şi iau privirile de la însoţitoarea lui.

Pe un colţ al măsuţei zăcea o revistă de teatru. Sophy o zări şi, după ce o cercetă atentă, îşi ridică spre el

privirile exclamând emoţionată:

— Se dă *Oedipe* mâine după-amiază la Theatre fi angais! Bănuiesc că l-ai văzut de nenumărate ori?

El îi zâmbi, spunându-i:

— Trebuie să-l vezi şi dumneata. O să mergem mâine.

Tânăra fată oftă auzindu-i propunerea, fără s-o refuze însă.

— Dar cum aş putea? Ultimul tren spre Joigny pleacă la ora patru.

— Încă nu ştii dacă prietenii dumitale pot să te primească.

— O să ştiu mâine dimineaţă la prima oră. Am rugat-o pe doamna Farlow să-mi telegrafieze imediat ce primeşte scrisoarea mea.

Darrow tresări, copleşit de remuşcări. Cuvintele ei îi reamintiră că, întorcându-se la hotel după ce prânziseră, ea îi dăduse scrisoarea s-o pună la poştă, şi că el uitase cu desăvârşire. Neîndoielnic că mai era în buzunarul vestonului pe care-l scosese când îşi schimbase hainele pentru cină. Tulburat, îşi împinse scaunul înapoi, şi gestul lui o făcu să-l privească, întrebătoare.

— Ce s-a întâmplat?

— Nimic. Numai că… ştii, nu-mi închipui că scrisoarea a mai prins poşta din după-amiaza asta.

— N-a mai prins-o? De ce oare?

— Păi, mi-e teamă că a fost prea târziu.

Şi îşi aplecă în jos capul, să-şi aprindă o altă ţigară.

Ea bătu din palme cu un gest pe care, îşi dădu el seama amuzat, îl prinsese de la Cerdine.

— Oh, nu m-am gândit la asta! Dar cred că o s-o primească în cursul dimineţii.

— Ei da, la un moment dat în cursul dimineţii. Ştii că poştaşii francezi în provincie nu se grăbesc niciodată. Şi nu cred, în niciun caz, că scrisoarea dumitale le-ar fi fost

predată în seara asta.

Şi la gândul acesta, aproape că se simţi iertat că nu pusese scrisoarea la cutie.

— Atunci poate că ar fi trebuit să telegrafiez?

— O să telegrafiez eu în locul dumitale mâine dimineaţă, dacă creezi că e nevoie.

Clopoţelul anunţând sfârşitul antractului răsună prin cafenea, şi ea sări în picioare.

— Hai, repede, repede! Să nu pierdem niciun cuvânt!

Uitând pe dată de Farlow-i, îşi trecu braţul pe sub al lui şi îşi făcu drum spre sala teatrului.

De cum cortina se ridică, nu-şi mai aduse aminte deloc de existenţa însoţitorului ei. Observând-o din colţul său, Darrow parcă vedea mari valuri de senzaţii încântătoare spărgându-se de imaginaţia ei. Era ca şi cum sensibilitatea-i înfometată şi-ar fi trimis antenele spre valuri tot mai înalte; ca şi cum tot ceea ce vedea, auzea, îşi închipuia, totul se năpustea să umple golul atâtor şi atâtor lucruri ce-i fuseseră întotdeauna refuzate.

Şi, în vreme ce-i iscodea chipul, Darrow simţi iarăşi o bucurie detaşată în faţa plăcerii ei. Era, neîndoielnic, o extraordinar de bună conducătoare de senzaţii: părea să le transmită fizic, în efluvii ce-i aprindeau şi lui sângele în vine. Nu avusese deseori prilejul să studieze efectele unei impresii absolut proaspete asupra unui temperament atât de sensibil, şi simţi dorinţa fugară să facă să-i vibreze corzile, pentru propria lui desfătare.

La sfârşitul următorului act, ea descoperi, dezamăgită, că în drumul făcut până la cafenea pierduse pe undeva programul frumos ilustrat pe care i-l cumpărase. Ţinea neapărat să se ducă să-l caute, dar Darrow o încredinţa că nu era nicio greutate să-i ia altul. Pe când ieşea să-i cumpere un nou program, ea îl urmă spre uşa lojei protestând, şi o văzu necăjită la gândul că va

mai trebui să cheltuiască încă un franc pentru ea. Această cumpătare îl izbi prin contrast cu dărnicia-i naturală atât de marcată; şi din nou simţi nevoia să corijeze o nedreptate atât de grosolană.

Când se întoarse la lojă, ea încă mai stătea în uşă, şi nu putu să nu observe că şi alţi ochi, în afară de ai săi, erau atraşi de figura ei. Dar, imediat, atenţia îi fu abătută în altă parte: dincolo de mulţimea chipurilor fanate ale parizienilor, descoperi obrazul proaspăt, onest, al lui Owen Leath, făcându-i semne plin de bucurie.

Îl văzu pe zveltul tânăr despărţindu-se de cei doi tovarăşi atât de asemănători cu el şi făcându-şi drum, nerăbdător, spre prietenul mamei sale vitrege. Pentru Darrow, întâlnirea nu putea fi decât cu totul nedorită; ea stârni în el un haos de simţăminte, calmându-se puţin doar când o văzu pe Sophy Vineri, de parcă cine ştie ce instinct ar fi avertizat-o, topindu-se în umbra lojei.

În clipa următoare, Owen Leath se afla lângă el.

— Eram sigur că eşti dumneata! Ce noroc să te întâlnesc! Nu vrei să vii cu noi să cinăm la sfârşitul piesei? în Montmartre, sau oriunde ai poftă. Flăcăii ăia doi de colo sunt prietenii mei, de la Beaux Arts; amândoi sunt băieţi buni… şi am fi foarte încântaţi.

Într-o frântură de secundă, Darrow citi în ochii lui ospitalieri sfârşitul frazei: „dacă ai aduce-o şi pe domnişoara cu care eşti”; dar încheierea sună altfel:

— Am fi foarte încântaţi dacă ai veni.

Darrow se scuză, mulţumindu-i, şi mai zăbovi câteva minute la taclale, dar fiecare cuvânt, fiecare intonaţie a tânărului era ca o fulgerare de lumină în ochi suferinzi. Se simţi bucuros când clopoţelul chemă spectatorii la locurile lor, şi Owen Leath îl părăsi cu întrebarea plină de amabilitate:

— O să te vedem mai târziu la Givre?

Întorcându-se lângă domnişoara Vineri, prima grijă a lui Darrow a fost să afle, inspectând în grabă sala, dacă din locul său tânărul Leath putea să vadă loja lor. Dar cum nu reuşi să-l zărească, Darrow ajunse la concluzia că fusese recunoscut pe culoar, şi nu alături de însoţitoarea sa. Nu prea ştia de ce i se părea atât de important lucrul acesta; neîndoielnic, dacă se liniştise, era mai puţin din grijă pentru domnişoara Vineri, cât din pricina viziunii stăruitoare a unor ochi jigniţi…

Cât dură drumul cu automobilul înapoi la hotel, viziunea acestor ochi i-a stăruit în minte, la gândul că poşta de seară s-ar fi putut să-i aducă o scrisoare de la doamna Leath. Şi chiar dacă nu-i sosise încă, valetul său s-ar fi putut să-i telegrafieze, anunţându-l că o scrisoare era pe drum; la gândul acesta, interesul pentru tânăra fată de lângă el îşi pierdu din ardoare, devenind fratern, ba chiar aproape patern. Ea nu-i mai apărea, la urma urmei, decât ca o tânără atrăgătoare căreia se simţise vag încântat să-i ofere o distracţie de-o seară; aşa că, atunci când ajunseră în curtea luminată a hotelului şi ea îşi întoarse spre el cu un gest rapid faţa-i fericită, Darrow se aplecă prefăcându-se grijuliu că deschide portiera.

Portarul de noapte, după o căutare zadarnică prin casetele despărţitoare, păru înclinat să creadă că o scrisoare sau o telegramă fusese, de fapt. Trimisă sus; şi, auzind vestea, Darrow abia îşi putu stăpâni nerăbdarea ca să alerge spre camera sa. O dată ajunşi sus, se găsiră singuri pe coridorul nesfârşit, prea puţin luminat, şi Sophy se opri în pragul camerei ei. Ţinând cu o mână faldurile rochiei, iar cealaltă întinzându-i-o lui Darrow.

— Dacă telegrama îmi soseşte devreme, o să plec cu primul tren; aşa că bănuiesc că acum o să ne luăm rămas bun, spuse ea, cu ochii înceţoşaţi de umbra unui regret.

Cu o nouă strângere de inimă, Darrow îşi dădu

seama, plin de remuşcare. Că iar uitase să pună scrisoarea la poştă; şi, strângându-i mâna, îşi jură ca, imediat ce se vor despărţi, să se repeadă până jos s-o pună la cutie.

— Oh, dar fireşte că o să te văd dimineaţa!

Un tremur de încântare trecu peste faţa ei, în vreme ce el stătea alături de ea, cu un zâmbet nesigur.

— Oricum, preciză tânăra fată, vreau să-ţi mulţumesc acum pentru ziua asta minunată.

El simţi cum mâna ei era agitată de acelaşi tremur pe care i-l zărise pe faţă.

— Dar, dimpotrivă, *dumitale*... începu el, ducându-i mâna la buze.

Când i-o lăsă în jos şi privirile li se întâlniră, ceva păru să treacă prin ochii ei, ca o fulgerare de lumină în spatele unei ferestre cu perdelele lăsate.

— Noapte bună; trebuie să fi tare obosită, spuse el cu o precipitare amicală, şi se răsuci pe călcâie, fără a aştepta măcar s-o vadă intrând în cameră.

Deschise uşa camerei sale şi, aproape împiedicându-se în prag, dibui pe întuneric după întrerupător. Lumina Îi descoperi pe masă o telegramă, şi el uită totul, repezindu-se s-o deschidă.

„Nicio scrisoare din Franţa”, spunea mesajul.

Hârtia îi căzu din mână pe podea, iar el se prăbuşi pe un scaun de lângă masă, rămânând cu ochii ţintă la desenul gălbui şi măsliniu al covorului prăfuit. Va să zică, nu-i scrisese; nu-i scrisese, şi acum era limpede că nici n-avea de gând să-i scrie. Dacă ar fi avut cât de cât intenţia să-i explice ce însemna telegrama, i-ar fi trimis neapărat, în următoarele douăzeci şi patru de ore, o scrisoare. Dar, evident, nici nu se gândea să-i dea o explicaţie, tăcerea ei putând să însemne doar că n-avea nicio lămurire de dat, ori că era prea nepăsătoare ca să-şi dea seama că era nevoie de o lămurire.

În faţa acestor alternative, Darrow se simţi din nou ca un copil năpăstuit. Nu-l durea numai vanitatea rănită îşi spuse că ar fi putut suporta o suferinţă la fel de mare, numai să-i fi lăsat neatinsă imaginea doamnei Leath; dar îi era greu s-o creadă rea şi nesinceră. Gândul era atât de insuportabil, încât simţea o dorinţă iraţională să se răzbune pe altcineva pentru durerea pe care i-o pricinuise.

Şi cum şedea privind abătut covorul, desenul lui fără noimă se înceţoşă şi în faţă i se nălucire ochii doamnei Leath, din nou uitându-se la el. Văzu arcuirea delicată a sprâncenelor ei, şi privirea-i adâncă de sub de aşa cum îi apăruse în ultima lor seară la Londra. „Deci, o să ne luăm rămas-bun”, îi spusese ea; şi-i trecu prin minte că vorbele ei de despărţire fuseseră asemănătoare cu cele ale lui Sophy Viner.

Gândul îl făcu să sară în picioare şi se repezi să ia din cuier haina în care lăsase scrisoarea domnişoarei Viner. Ceasul arăta că trecuse cu trei sferturi de oră miezul nopţii, şi, fireşte, nu era nicio diferenţă dacă se ducea s-o pună la cutie acum sau în dimineaţa următoare, devreme; voia însă să aibă conştiinţa clară, aşa că luă scrisoarea şi o porni spre uşă.

Un zgomot în camera de alături îl făcu să se oprească. Şi din nou îşi dădu seama că, la câţiva paşi de el, de partea cealaltă a peretelui, o flăcăruie însufleţită de viaţă pâlpâia şi tremura tot timpul. Într-o clipă, chipul fetei îi apăru înaintea ochilor. La fel de viu cum fusese cu un moment înainte chipul doamnei Leath. Şi, cu un zâmbet uşor, retrăi bucuria fetei din seara aceea, şi îşi aminti de nenumăratele antene atât de subtile prin care recepţionase impresiile serii.

Şi, în mod ciudat, îi simţi parcă mai aproape prezenţa gândindu-se că în aceeaşi clipă ea îşi trăia cu aceeaşi intensitate bucuria cu care îşi trăia el nefericirea. Situaţia

lui era, ce-i drept, fără leac, dar, în ceea ce o privea, părea destul de uşor să i se dăruiască încă vreo câteva ore plăcute. Şi – cine ştie – oare nu asta aştepta ea în taină din partea lui? în definitiv, dacă ar fi fost cu adevărat dornică să meargă la prietenii ei, le-ar fi telegrafiat de cum ar fi ajuns la Paris, în loc să le scrie. Chiar se mira acum că nu-l frapase pe moment un truc atât de naiv din partea ei ca să câştige timp. Că recursese la un asemenea truc nu-i strica impresia pe care o avea despre ea, ci doar îi întărea dorinţa să profite de prilej. Tânjea, biata copilă, după puţină distracţie, voia să trăiască şi ea puţin – de ce să nu-i ofere şansa unei alte zile la Paris? Şi dacă făcea asta, oare nu concorda cu speranţele ei?

Şi, spunându-şi asta, simţi pentru ea şi mai multă simpatie. Fata devenea un subiect de tot mai intensă preocupare pentru el, ajutându-l să scape de gândurile ce-l obsedau, şi oferindu-i şi posibilitatea să-şi canalizeze într-un fel energiile contracarate. Parcă nu mai era atât de îngrozitor de singur ştiind-o acolo, de partea cealaltă a uşii, şi recunoscător pentru alinarea pe care i-o oferea, se apucă, oarecum amuzat, să plănuiască diferite metode de a o reţine. Se lăsă iarăşi să cadă în scaun, îşi aprinse o ţigară şi zâmbi chiar puţin amintindu-şi de chipul ei surâzător. Încercă să-şi imagineze cam ce moment al zilei evoca ea chiar în acea clipă şi cam ce rol juca el în acel episod. Că nu era un rol mic – de asta era sigur, şi gândul îi făcu neîndoielnic plăcere.

Când şi când, câte un zgomot din camera ei îi înfăţişa şi mai viu situaţia şi ciudăţenia vastei singurătăţi forfotitoare în care – şi el, şi ea – erau pe moment izolaţi, printre şirurile lungi de odăi păstrându-şi fiecare taina. Proximitatea tuturor acestor secrete străine înconjurându-le şi îngrădindu-le pe ale lor îi dădu lui Darrow un simţământ mult mai intim al prezenţei fetei; şi prin fu mul

ţigării, închipuirea lui continua s-o urmărească încoace şi încolo, trasa prin aer arcuirea braţelor ei graţioase, ridicate în sus ca să-şi desfacă părul, zugrăvea rochia lunecând în jos spre talie şi apoi spre genunchi, şi albeaţa picioarelor păşind uşor pe podea spre pat...

Se ridică în picioare, se scutură, căscând, şi aruncă mucul ţigării. Urmărindu-i traiectoria, privirea lui se opri pe telegrama căzută jos. Zgomotele din camera alăturată încetaseră, şi din nou el se simţi singur şi nefericit.

Deschizând fereastra, îşi încrucişă braţele pe pervaz şi îşi lăsă privirile să rătăcească peste îngrămădeala sclipind de lumini a oraşului, iar apoi îşi ridică ochii în sus, spre cerul întunecat, unde luceafărul străjuia neclintit.

VI

În după-amiaza următoare, la Théâtre Français, Darrow căsca şi nu-şi găsea locul, plin de neastâmpăr.

Ziua era caldă, teatrul plin de lume era înăbuşitor, iar reprezentaţia i se păru inadmisibil de slabă. Îşi cercetă pe furiş însoţitoarea, întrebându-se dacă-i împărtăşea simţămintele. Profilu-i extatic nu trăda nicio agitaţie, dar s-ar fi putut ca din politeţe să simuleze un interes pe care nu-l avea. Nerăbdător, se lăsă pe spate, înăbuşindu-şi un alt căscat şi încercând să-şi îndrepte atenţia spre scenă. Acolo se petreceau fapte măreţe, şi el nu rămânea nepăsător la asprele frumuseţi ale dramei antice. Numai că interpretarea piesei i se părea la fel de sufocantă şi lipsită de viaţă ca şi atmosfera din teatru. Actorii erau aceiaşi pe care-i aplaudase adesea chiar în aceste roluri, şi poate că tocmai acest fapt adăuga la impresia de perimat şi convenţional pe care i-o crea jocul lor. Neîndoielnic, sosise vremea să se injecteze sânge proaspăt în vinele acestei arte muribunde. Avea senzaţia că fantome de actori dădeau o reprezentaţie spectrală pe malurile Styxului.

Fireşte că nu era chipul cel mai profitabil, pentru un

tânăr împreună cu o fată drăguţă, să-şi petreacă ceasurile pline de farmec ale unei după-amiezi de primăvară. Prospeţimea chipului de lângă el, reflectând prospeţimea anotimpului, sugera raze de soare jucând pe frunze noi, susurul unui pârâu în iarbă, umbrele pomilor fremătând pe pajişti răcoroase…

Când, într-un târziu, desfăşurarea inevitabilă a tragediei a fost oprită de unica pauză a piesei, şi Darrow o conduse pe domnişoara Viner pe terasa ce dădea spre piaţeta din faţa teatrului, îi cercetă chipul ca să vadă dacă-i împărtăşea impresiile. Dar privirea ei plină de încântare îi opri pe buze aprecierile critice.

— Oh, pentru ce m-ai scos la aer? Ar fi treburt să ne furişăm în beznă şi să rămânem acolo până când începe iar!

— *Asta* e ce te-au făcut să simţi?

— Pe *dumneata* nu?… Ca şi cum zeii erau acolo tot timpul, în spatele lor, trăgând sforile?

Mâinile îi strângeau cu putere balustrada, iar chipul i se lumina şi i se întuneca, pe rând, sub imperiu emoţiilor ce se succedau.

Darrow zâmbi, încântat de simţămintele ei. În definitiv, *simţise* şi el acelaşi lucru, cu ani în urmă; poate că era vina lui, mai degrabă decât a actorilor, că magia piesei părea să se fi evaporat… Dar nu, văzuse bine că reprezentaţia era plicticoasă şi răsuflată; şi numai pentru că-i lipsea experienţa, pentru că nu avusese prilejul să compare şi să aprecieze, putuse ea s-o creadă strălucită.

— Mi-era teamă că erai plictisită şi voiai să – plecăm.

Plictisită? – şi făcu o mică grimasă mâhnită.

Adică mă credeai prea ignorantă şi proastă ca s-o pot aprecia?

— Nu, n-am vrut să spun asta.

Mâna ei aflată lângă el continua să strângă

balustrada, şi el o acoperi cu palma lui. Şi văzu Cum, la gestul lui, obrajii i se aprinseră şi un tremur o străbătu.

— Mai bine spune-mi ce impresie ţi-a făcut, o îndemnă el, aplecându-şi puţin capul şi nedându-şi prea bine seama ce spunea.

Ea nu-şi întoarse faţa spre el, ci începu să vorbească repede, încercând să-i comunice ceva din ceea ce simţea. Numai că era, neîndoielnic, neobişnuită să-şi analizeze emoţiile estetice, şi precipitarea tumultuoasă a dramei părea s-o fi lăsat într-o stare de uimire din care nu putea să-şi revină, de parcă ar fi fost martoră la un uragan sau alt cataclism natural. Nu dispunea de asociaţii literare sau istorice de care să lege impresiile – în educaţia ei nu fusese, bineînţeles, inclus un curs de literatura elină. Dar simţea lucruri ce-ar fi trecut neobservate la multe tinere care urmaseră cursuri de literatură clasică: fatalismul inevitabil al dramei, înspăimântătoarea putere a aceleiaşi misterioase „soarte”. Care torcea şi firele neînsemnatului ei destin. Pentru ea nu era literatură, ci realitate: la fel de adevărat, la fel de apropiat ca ceea ce i se întâmpla ei acum şi ce-i rezerva viitorul. Văzută în lumina asta, piesa regăsea în ochii lui Darrow suprema-i realitate emoţionantă. El izbuti să ajungă în miezul semnificaţiei ei, prin toate straturile artificiale cu care teoriile sale despre artă şi convenţiile teatrale o acoperiseră şi o văzu aşa cum nu o mai văzuse niciodată: ca viaţă.

După asta n-a mai putut fi vorba s-o şteargă, şi o conduse înapoi în sală, mulţumit acum să-ţi recepţioneze impresiile prin intermediul a ceea ce simţea ea. Dar, pe măsură ce piesa se desfăşura mai departe şi atmosfera înăbuşitoare îl deprima, îi venea tot mai greu să se concentreze şi gândurile îi reveniră la întâmplările dimineţii.

Nu se despărţise de Sophy Viner toată ziua, şi

rămase surprins când îşi dădu seama ce repede trecuse vremea. Ea nu mai încercase, odată cu scurgerea orelor, să-şi ascundă mulţumirea că nu sosise nicio telegramă de la Farlow-i. „Ar fi trebuit să scrie”, era tot ce-a spus; şi imediat gândurile i-au zburat la perspectiva minunată a unei după-amiezi la teatru. Orele care-i separau de acel moment au fost umplute cu hoinăreală pe străzile însufleţite, şi o masă mult prelungită, pe care au luat-o la umbra castanilor, într-un restaurant de pe Champs Élysées. Totul o distra şi o interesa, şi Darrow putu să-şi dea seama, amuzându-se oarecum, că nu rămânea nepăsătoare la impresia pe care o făcea în jur farmecul ei. Şi totuşi nu se simţea niciun pic de vanitate în convingerea că era drăguţă: pur şi simplu era conştientă de ea, ca o notă muzicală într-o armonie generală, şi era fericită făcând să răsitrte nota, aşa cum un cântăreţ e fericit cântând.

După prânz, pe când îşi savurau cafeaua, îl bombardase iarăşi cu nenumărate întrebări şi enunţase, la rândul ei, păreri de o remarcabilă diversitate. Întrebările dovedeau o firească curiozitate umană şi o mare intuiţie, iar comentariile arătau, la fel ca şi faţa şi întreaga ei atitudine, un curios amestec de înţelepciune precoce şi dezarmantă ignoranţă. Când vorbea despre „viaţă” – cuvântul îi apărea adesea pe buze – Darrow o asemuia cu un copil jucându-se cu un pui de tigru; şi se gândea că, într-o bună zi, copilul va creşte mare – şi la fel şi puiul de tigru. Până una alta, atâta competenţă diluată de asemenea candoare te împiedica să ghiceşti dimensiunile experienţei personale, sau să-ţi dai seama de efectele ei asupra firii fetei. Putea fi unul dintr-o duzină de tipuri uşor de determinat, ori putea – ceea ce era mai derutant pentru însoţitorul ei şi mai primejdios pentru ea – să fie o combinaţie, nestatornică şi încă necristalizată, din toate

acestea.

Discuţia ei, ca de obicei, revenise imediat la teatru. Era dornică să afle despre orice formă de manifestare dramatică pe care o putea oferi metropola teatrului, şi curiozitatea ei includea atât templele oficiale ale artei cât şi mai puţin veneratele bârloguri. Auzind-o interesându-se cam mult de o piesă a cărei reprezentare, pe una din scenele din ultima categorie, stârnise un mare scandal, Darrow o repezi râzând: „Ca Să vezi piesa *asta*, o să trebuiască să aştepţi să îi mai întâi măritată!” – cuvinte care o făcură să-i răspundă tangenţial.

— Oh, nici nu mă gândesc să mă mărit vreodată, replică ea pe un ton definitiv foarte adolescentin.

— Parcă am mai auzit de nu ştiu câte ori fraza asta!

— Da – de la fete care nu trebuie decât să aleagă! Şi urmă, cu o privire devenită dintr-odată aproape bătrânicioasă: Aş vrea să-i fi văzut pe singurii bărbaţi care au vrut să se însoare cu mine! Unul era doctorul de pe vaporul cu care am călătorit încoace cu familia Hoke: fusese dat afară din marină pentru beţie. Altul a fost un văduv surd cu trei fete de măritat, care avea o ceasornicărie în Bayswater! Şi-apoi, urmă ea cam incoerent, nu sunt prea sigură că am o părere bună despre căsătorie, înţelegi, sunt pentru auto-desăvârşire, pentru posibilitatea de aţi trăi propria ta viaţă. Trebuie să ştii că sunt îngrozitor de modernă.

Şi tocmai când se proclama atât de îngrozitor de modernă i se păru ea iremediabil demodată; şi totuşi o clipă mai târziu, fără ostentaţie sau dorinţă de a-şi da aere, te trezeai cu ea emiţând o axiomă de viaţă care nu putea proveni decât din solul amar al experienţei.

Toate acestea îi reveniră în minte stând alături de ea la teatru şi urmărind-o cât de total era absorbită. Fireşte, atenţia îi era fixată asupra „întâmplării”; şi în viaţă de

asemenea, bănuia el, va fi întotdeauna „întâmplarea”, mai degrabă decât urmările-i ce stârnesc imaginaţia, care o va fascina. Nu-şi închipuia că vreun ecou răsuna în sufletul ei…

Şi totuşi, era limpede că ceea ce simţea, o simţea cu intensitate: spre realitatea concretă, imediată, îşi întindea ea antenele sensibile. Când piesa luă sfârşit şi ieşiră iarăşi afară, la lumina soarelui, Darrow o privi cu un zâmbet.

— Ei? o întrebă.

Nu-i răspunse nimic. Privirea-i îngândurată părea fixată asupra lui fără să-l vadă. Obrajii şi buzele îi erau palide, iar şuviţe de păr scăpate de sub borul pălăriei i se lipiseră de frunte, umezite. Părea o tânără vestală, încă ameţită de fumul mirodeniilor din peşteră.

— Biata copilă – a fost cam prea mult pentru dumneata!

Dar că doar scutură din cap, zâmbind vag.

— Hai, urmă el, apucând-o de braţ, vino să luăm un taximetru şi să căutăm un loc însorit, cu mult aer. Uite, mai e încă lumină; şi o să vezi ce seară frumoasă o să fie!

Şi arătă în sus, unde o lună palidă se iţea în azuriul înceţoşat, deasupra acoperişurilor de pe rue de Rivoli.

Cum ea nu-i răspunse, făcu semn unui taximetru, dând ordin şoferului:

— Spre Bois!

Dar când maşina o luă spre Tuileries, ea păru să se trezească.

— Trebuie să merg mai întâi la hotel. S-ar putea să fi sosit un mesaj – oricum trebuie să iau o hotărâre.

Darrow îşi dădu seama că realitatea situaţiei i se impusese dintr-odată cu forţă.

— *Trebuie* să iau o hotărâre, repetă ea.

El ar fi preferat să mai amâne întoarcerea, s-o convingă să meargă direct în Bois să ia masa. I-ar fi fost

destul de uşor să-i amintească, în primul rând, că nu putea pleca la Joigny în seara asta, şi că deci nu avea importanţă dacă afla răspunsul Farlow-ilor atunci sau peste câteva ore; dar dintr-un motiv obscur şovăi să recurgă la acest argument, care-i venise în minte atât de firesc cu o zi în urmă. În definitiv, ştia bine că ea n-o să găsească nimic la hotel – aşa că ce însemnătate avea dacă se duceau totuşi acolo?

Portarul, pe care-l întrebară, nu era prea sigur. În ceea ce îl privea, ştia că nu primise nimic pentru domnişoara, dar în lipsa lui cineva din personalul de serviciu s-ar fi putut să fi dus sus o scrisoare.

Darrow şi Sophy se urcară împreună în ascensor şi, când ea intră în cameră, descuie şi el uşa camerei sale şi aruncă o privire spre masa goală. Lui, cel puţin, nu-i sosise niciun mesaj; şi în momentul următor ea ieşi în pragul camerei, spunând ceea ce era de aşteptat:

— Nu – n-a sosit nimic!

El se prefăcu surprins, dar fără a-şi manifesta părerea de rău.

— Cu atât mai bine! Şi-acum, nu vrei să mergem cu maşina undeva? Sau ai prefera să luăm vaporaşul până la Bellevue? Ai cinat vreodată acolo, pe terasă, la lumina lunii? Nu-i deloc de lepădat. Nu văd ce rost ar avea să stăm aici degeaba şi să aşteptăm.

Ea continua să stea în faţa lui, arătându-şi nedumerirea.

— Dar când le-am scris ieri, i-am rugat să-mi telegrafieze. Bănuiesc că sunt la ananghie cu banii, bieţii de ei, şi şi-au zis că o scrisoare o să facă tot atâta treabă cât o telegramă. Şi încheie, cu obrajii în flăcări: De-asta şi *eu* am scris în loc să le telegrafiez; nu am bani de risipit!

Nimic din ceea ce ar fi spus ea n-ar fi putut să-l umple de mai multă căinţă. Simţi cum se înroşeşte

amintindu-şi ce motiv îi atribuise în reveriile sale de la miezul nopţii. Numai că motivul acela, în definitiv, şi-l ticluise singur ca să-şi justifice propria sa lipsă de loialitate: în realitate, nu crezuse niciodată că ar fi aşa. Gândul îi agravă tulburarea, şi tare ar fi vrut să-i ia mâna şi să-i mărturisească pe loc cât de nedrept fusese.

Interpretând probabil roşeaţa lui ca un protest involuntar faţă de mărturisirea ei, prin care-i împărtăşise amănunte atât de meschine, ea începu să râdă:

— Îmi închipui că ţi-e greu să înţelegi ce înseamnă să trebuiască să te gândeşti dacă poţi sau nu să trimiţi o telegramă? Numai că, în ceea ce mă priveşte, am fost nevoită să ţin seama întotdeauna de lucrurile astea. Şi nu trebuie să mai rămân aici nicio clipă – trebuie să încerc să iau un tren de noapte spre Joigny. Chiar dacă Farlow-ii nu mă pot primi la ei, pot să mă duc la un hotel: o să coste mai puţin decât aici. Se opri iar, ca imediat să exclame: Trebuia să mă fi gândit mai demult; trebuia să fi telegrafiat ieri! Dar eram încredinţată că o să primesc veşti de la ei astăzi; şi doream – oh, doream *atât de mult* să mai stau!

Aruncându-i o privire îngrijorată, îl întrebă:

— Îţi aminteşti cumva la ce oră ai pus la cutie scrisoarea mea?

VII

Darrow mai stătea încă în pragul uşii ei. Auzindu-i întrebarea, intră în cameră şi închise uşa în urma lui.

Inima îi bătea mai tare ca de obicei şi nu prea ştia ce-o să facă sau să spună; avea însă convingerea dară că, indiferent de vremelnicul imbold de a-şi ispăşi într-un fel vina, n-o să fie atât de nătărău încât să-i spună că nu trimisese scrisoarea. Ştia că cele mai multe greşeli făptuite ştiuc, în general, mai puţină pagubă decât inutila lor mărturisire; şi era exact o situaţie în care o nesăbuinţă întâmplătoare s-ar putea transforma, recunoscând-o, într-o

gafă serioasă.

— Îmi pare atât de rău… nici nu ştii cât de mult; dar va trebui să mă laşi să te ajut… Mă laşi să te ajut? o întrebă.

Îi luă mâinile, ţinându-le strâns într-ale sale, încredinţat că acest gest prietenesc îl va ajuta să completeze golul lăsat de cuvintele prea neîndestulătoare. O simţi supusă în mâinile sale şi vorbi grăbit, nedându-i timp să răspundă:

— Nu e păcat să ne pierdem timpul, pe care-l putem petrece atât de plăcut, regretând că n-ai făcut ceva care ne-ar împiedica să ne distrăm împreună?

Ea se trase înapoi, eliberându-şi mâinile. Faţa ei îşi pierduse expresia încrezătoare, devenind dintr-odată tăioasă, bănuitoare.

— N-ai uitat cumva să trimiţi scrisoarea?

Aşa cum stătea în faţa ei, stingherit şi confuz, Darrow îşi dădea seama şi mai pregnant că mărturisindu-şi păcatul ar face mult mai rău decât tăinuindu-l.

— Ce insinuare! exclamă el, întinzând braţele în lături şi izbucnind în râs.

Într-o clipă chipul ei se îmblânzi, gata să râdă şi ea.

— Bine, atunci… n-o să-mi pară *rău*; n-o să-mi pară rău decât că distracţia s-a terminat!

Cuvintele sunară atât de neaşteptate, încât îi răsturnară toate hotărârile luate. Dacă s-ar fi îndoit şi mai departe, probabil că ar fi continuat s-o mintă; dar văzând-o cum acceptă fără ezitare spusele lui, i se făcu silă de teatrul pe care-l juca. În aceeaşi clipă, şarpele îndoielii îşi ridică brusc capul în pieptul său. Oare nu mai degrabă el, şi nu ea, se purta copilăreşte încrezător? Oare nu era ea un pic prea zorită să-l creadă pe cuvânt, şi să alunge definitiv din minte chestiunea supărătoare a scrisorii? Ţinând seama care trebuie să fi fost experienţa ei de până

acum, atâta credulitate te făcea bănuitor. Dar în clipa când ochii i se opriră asupra ei, se simţi ruşinat de un asemenea gând, şi îşi dădu seama că nu era decât un alt pretext de a-şi micşora vina.

— De ce zici că distracţia s-a terminat? o întrebă. De ce să nu mai dureze puţin?

Ea îşi ridică privirea, uluită de surprindere; dar înainte de a putea spune ceva, el urmă:

— Aş vrea să mai stai cu mine… aş vrea ca, în următoarele câteva zile, să-ţi ofer toate lucrurile după care ai tânjit. Ştii, nu eşti întotdeauna în luna mai la Paris – de ce să nu profiţi de de acum? Mă cunoşti… nu mai suntem nişte străini… de ce să nu mă socoteşti un prieten?

La vorbele lui ea se trăsese puţin la o parte, dar mâna îi rămăsese încă într-a lui. Era palidă la faţă, şi ochii îi erau aţintiţi asupra lui cu o privire în care nu mai rămăsese nici neîncredere şi nici supărare, ci doar uimire plină de candoare. Şi Darrow se simţi nespus de mişcat de expresia ei.

— Te rog! Trebuie să mă creezi. Ascultă: ca să-ţi dovedesc că sunt sincer, am să-ţi spun… am să-ţi mărturisesc că nu am pus scrisoarea la cutie… nu am pus-o fiindcă ţineam mult să-ţi ofer câteva ore plăcute… şi fiindcă nu puteam suporta gândul că pleci.

Avea senzaţia că vorbele fuseseră rostite fără voia lui, de un martor maliţios al scenei, şi totuşi nu-i părea rău că le rostise.

Fata îl ascultase tăcută. Rămase nemişcată câteva clipe după ce el încetase de vorbit; apoi îşi smulse mâna.

— Nu ai, trimis scrisoarea? Ai ţinut-o înadins? Şi mi-o spui *acuma*, ca să-mi dovedeşti că aş face bine să-ţi accept sprijinul?

Izbucni într-un râs ce avea toate ecourile stridente ale trecutului, petrecut cu doamna Murrett, iar faţa îi

suferi aceeaşi prefacere, încreţindu-i-se în aceeaşi clipă într-o mică şi răutăcioasă mască lividă în care doar ochii îi străluceau ca doi cărbuni arzători.

— Îţi mulţumesc – îţi mulţumesc nespus demult că mi-ai spus-o! Şi pentru toate celelalte intenţii amabile! Proiectul e minunat... cu adevărat înălţător, şi mă simt teribil de măgulită şi de recunoscătoare.

Şi se lăsă să cadă într-un scăunel de lângă masa de toaletă, sprijinindu-şi bărbia în mâinile-i împreunate şi zâmbindu-i de sub ciuful ce-i căzuse peste ochi.

Izbucnirea ei nu-l ofensă pe tânărul nostru, efectul ei imediat fiind de a-i potoli tulburarea. Nota teatrală din replica ei făcea ca vina lui să apară mai scuzabilă decât crezuse el cu o clipă mai înainte.

Îşi luă un scaun şi se aşeză lângă ea.

— În definitiv, începu el pe un ton de protest amuzat, n-aveam nevoie să-ţi spun că n-am trimis scrisoarea; şi spunându-ţi-o constituie mai degrabă o dovadă fermă că nu aveam intenţii perfide faţă de dumneata.

La auzul spuselor lui, ea ridică din umeri, dar Darrow nu-i dădu timp să răspundă.

— Intenţiile pe care le aveam, urmă el zâmbind, nu erau necinstite. Mi-am dat seama că ai trecut prin momente grele la doamna Murrett, şi că nici perspectivele nu erau prea trandafirii; şi nu vedeam – şi nu văd nici acum – ce rău fac dacă încerc să-ţi ofer câteva ore de distracţie între un trecut deprimant şi un viitor nu cineştie-ce vesel.

Se opri iar, ca să continue apoi pe acelaşi ton de chibzuinţă prietenească:

— Greşeala pe care am făcut-o a fost de a nu-ţi fi spus-o de la început – de a nu-ţi fi cerut făţiş să-mi acorzi o zi sau două şi să mă laşi să fac în aşa fel încât să uiţi tot ceea ce te necăjeşte. Am fost un prost să nu-mi dau seama

că, făcându-ţi astfel propunerea, ai fi acceptat-o sau ai fi refuzat-o, cum ai fi preferat; dar cel puţin nu mi-ai fi înţeles greşit intenţiile.

— Intenţiile!

Zicând asta se ridică în picioare, făcu vreo câţiva paşi în lungul odăii, şi reveni spre locul unde ea continua să stea nemişcată, cu coatele rezemate pe măsuţa de toaletă, cu bărbia în mâini.

— Ce prostească discuţie despre intenţiile mele! Adevărul e că nu am niciun fel4 de intenţii: pur şi simplu îmi plăcea să fiu împreună cu dumneata. Poate că nici nu ştii cât de mult poate să-i placă cuiva să fie împreună cu dumneata… Eram şi eu deprimat şi oarecum fără nicio ţintă; şi m-ai făcut să-mi uit necazurile; şi când mi-am dat seama că o să pleci – că o să te întorci la o existenţă apatică, la fel ca şi a mea – mi-am zis că nu văd de ce n-am avea mai întâi câteva ore plăcute; aşa că am lăsat scrisoarea să stea în buzunar.

Îi văzu chipul îmblânzindu-se în timp ce-l asculta, şi deodată îşi descleştă mâinile şi se aplecă spre el.

— Dar şi *dumneata* eşti nefericit? Oh, nu mi-am dat seama niciun moment – niciodată n-am crezut asta! Îmi închipuiam că trebuie să ai orice îţi doreşti pe lumea asta!

Imaginea atât de candidă a situaţiei sale, aşa cum o vedea ea, îl făcu pe Darrow să izbucnească în râs. Îi era ruşine că încerca să prezinte într-o lumină mai bună circumstanţele solicitându-i mila, şi era necăjit că făcea aluzie la un subiect de care ar fi trebuit mai degrabă să nu-şi aducă aminte. Dar privirea ei înţelegătoare îl dezarmase; inima îi era tulburată, plină de amărăciune; fata era aproape, în ochi îi strălucea compătimirea – se aplecă spre ea şi îi sărută mâna.

— Iartă-mă… te rog, iartă-mă, spuse.

Ea se ridică şi, zâmbind, scutură din cap.

— Oh, nu mi se întâmplă des ca cineva să încerce să-mi ofere câteva ore plăcute – şi mai ales două zile întregi! N-o să pot uita cât de amabil ai fost. O să am tot timpul la dispoziţie să-mi amintesc. Dar acum ne spunem *cu adevărat* „la revedere”. Trebuie să telegrafiez imediat ca să-i anunţ că vin.

— Ca să-i anunţi că vii? înseamnă că nu m-ai iertat?

— Oh, te-am iertat – dacă asta te poate consola.

— Câtuşi de puţin… dacă singurul mod de a mi-o dovedi este să pleci.

Ea rămase cu capul plecat, chibzuind.

— Dar nu pot să mai stau… Cum aş *putea* să mai stau? izbucni ea, ca şi cum ar fi contrazis un sfetnic nevăzut.

— De ce nu poţi? Nimeni nu ştie că eşti aici… Şi nimeni n-are nevoie să ştie.

Ea se uită la el, şi într-o străfulgerare de o clipă ochii lor schimbară o privire plină de înţeles. Căutătura ei era limpede ca a unui băiat.

— Oh, nu e vorba de *asta*, exclamă ea, uşor nerăbdătoare. Nu mi-e mie teamă de ce-o să zică lumea! Oamenii nu mi-au întins niciodată o mână de ajutor – şi-atunci de ce să-mi pese de ei?

Francheţea ei îi plăcu aşa cum nu-i plăcuse încă niciodată.

— În cazul ăsta, spune-mi de ce? Nu din vina *mea*, sper?

— Nu, nu-i din vina dumitale: îmi eşti simpatic. E din cauza banilor! Pentru mine, asta stă întotdeauna la baza tuturor lucrurilor. N-am putut încă niciodată până acum, de când mă ştiu, să-mi ofer o plăcere!

— Şi *asta* e tot? şi el începu să râdă, amuzat de naturaleţea ei. Ascultă: dacă tot vorbim ca de la bărbat la bărbat – nu poţi să ai încredere în mine şi în problema

asta?

— Încredere în dumneata? Ce vrei să spui? Mai bine n-ai avea încredere în *mine*! i-o întoarse, râzând, la rândul ei. N-o să-ţi pot plăti niciodată înapoi!

Cu un gest, el înlătură insinuarea.

— Banii pot sta la baza lucrurilor; dar nu pot însemna totul, între prieteni. Nu creezi că cineva poate accepta un mic serviciu de la un prieten fără a fi prea tare preocupat ce-o să facă în viitor ori fără a cântări prea mult riscurile? Problema care se pune este ce creezi despre mine. Dacă mă simpatizezi destul ca să vrei să petreci câteva zile de vacanţă cu mine, doar aşa din plăcere şi pentru bucuria pe care mi-o vei face, hai să batem palma. Dacă nu mă simpatizezi destul, o să ne luăm rămas bun, şi gata; numai că o să-mi pară rău, încheie el.

— Oh, dar o să-mi pară şi mie rău!

Faţa ei, aşa cum şi-o ridicase spre el, părea atât de mică şi de tânără, încât Darrow simţi fugara înţepătură a unui scrupul, pe dată înlăturat de aţâţarea planului urmărit.

— Ei, ce zici?

Aşa cum stătea, privind-o, ochii lui se străduiau s-o convingă. Îşi dădea seama acum, cu toată intensitatea, că stând atât de aproape de ea, nici nu mai avea nevoie să-şi caute cuvintele, aşa că urmă, mai atent la inflexiunile vocii decât la ceea ce spunea:

— De ce oare ar trebui să ne luăm rămas bun dacă ne pare rău amândurora? Nu vrei să-mi spui motivul dumitale? Nu ţi se potriveşte deloc să nu spui omului în faţă exact ceea ce simţi. Şi nu trebuie să te jenezi dacă e ceva ce mă poate jigni!

Stătea în faţa lui, şovăind, ca o frunză în vânt, pe care cea mai uşoară adiere o poate duce încoace şi încolo. Apoi îşi azvârli capul pe spate cu acel curios gest băieţesc

pe care-l avea când era agitată.

— Vrei să ştii ce simt? Asta vrei să ştii? Atunci să-ţi spun: că mi-ai oferit singura şansă pe care am avut-o vreodată!

Se răsuci pe călcâie şi, prăbuşindu-se în scaunul cel mai apropiat, îşi lăsă capul pe măsuţa de toaletă, ascunzându-şi faţa.

De sub faldurile rochiei subţiri de vară, liniile spatelui şi ale braţelor ridicate, ca şi uşoara scobitură dintre omoplaţi, aminteau curbele fine ale unei statuete de teracotă, evocau o tinerească imagine de graţie abia conturată în lut. Şi cum stătea şi o privea, Darrow îşi spuse că şi caracterul ei, cu toată aparenta-i duritate şi „opiniile” tăioase, era probabil la fel de puţin matur. Nu se aşteptase ca ea să-i accepte atât de repede propunerea, ori să i-o mărturisească în felul acesta. La început se simţi puţin încurcat; dar pe urmă îşi dădu seama cât de mult simplifica lucrurile atitudinea ei. Purtarea ei exprima întreaga nehotărâre şi stângăcie a lipsei de experienţă; şi tot ceea ce putea el să facă – tot ceea ce avusese de gând să facă

— Era să-i ofere, „a unui copil, o vacanţă de care să-şi amintească.

O clipă îşi închipui că ea plângea; dar în clipa următoare o văzu cum sare în sus, dezvăluindu-i o faţă pe care o ţinuse întoarsă numai ca să-i ascundă bucuria ce o năpădise.

O vreme se priviră fără să spună ceva; şi-apoi ea se repezi spre el şi-i întinse amândouă mâinile.

— E-adevărat? Adevărat de-adevăratelea? Vrei să spun că asta o să mi se întâmple cu adevărat mie?

Ar fi vrut să-i răspundă: „Eşti exact persoana căreia îi era sortit să i se întâmple asta” – dar cuvintele aveau un dublu sens care-l făcu să şovăie; aşa că se mulţumi să-i ia

mâinile şi rămase aşa, privind-o de la distanţa braţelor întinse, fără a încerca s-o tragă mai aproape. Ar fi vrut ca ea să ştie cât de tare îl mişcaseră vorbele ei; dar gândurile îi erau înceţoşate de aceeaşi emoţie ce o stăpânea pe ea, şi cuvintele îi ieşeau greu de pe buze.

Până la urmă izbuti să râdă şi el cu aceeaşi francheţe ca şi ea, declarându-i pe când îi lăsa mâinile în jos:

— Asta şi încă multe altele – aşteaptă şi-ai să vezi!

VIII

Toată ziua, începând din zori, care au apărut târziu şi şovăitor, a turnat cu găleata. Ploaia se scurgea pe geamurile ferestrelor înalte ale camerei lui Darrow, reducând vasta perspectivă de acoperişuri şi hornuri la o sumbră îngrămădeală unsuroasă, şi umplând încăperea cu lumina crepusculară mohorâtă a unui acvariu subteran.

Şuvoaiele se scurgeau cu regularitatea unei ploi ce nu conteneşte de zile întregi, când s-a terminat cu tatonările şi şovăielile şi vremea rea s-a instalat definitiv. Nu mai existau variaţii de ritm, speranţe făurite şi apoi spulberate: şiroaiele cenuşii ce brăzdau geamurile erau la fel de dese şi de monotone ca rândurile de pe o pagină, neîntreruptă de vreun dialog.

George Darrow îşi trăsese fotoliul lângă cămin. Mersul trenurilor pe care-l cercetase zăcea pe jos, şi el continua să se uite resemnat şi cuprins de deprimare la priveliştea înnegurată a ploii nesfârşite, care îi apărea ca o vastă reflectare a propriei sale stări de spirit. Apoi privirea îi rătăci încet prin încăpere.

Trecuseră exact zece zile de când îşi despachetase în grabă valizele şi le împrăştiase peste tot conţinutul. Periile şi bricele erau răsfirate pe marmura pătată a scrinului. Un morman de ziare se strânsese pe masa din mijlocul odăii, sub „policandru”, şi vreo jumătate de duzină de cărţi se vedeau pe poliţa căminului, printre tabachere şi loţiuni de

toaletă; dar aceste vestigii ale prezenţei sale nu-şi puseseră amprenta asupra odăii serbede şi inexpresive, care continua să pară sediul întâmplător al atâtor şi atâtor locatari trecători. Exista chiar ceva sardonic, aproape sinistru, în impresia că fusese „aranjată” cu bună ştiinţă pentru acest rol anonim, toată în cenuşiu şi cafeniu şters, cu un covor şi un tapet pe care nimeni nu şi-l va aminti vreodată, şi cu scaune şi măsuţe la fel de impersonale ca hamalii într-o gară.

Darrow se aplecă şi ridică de jos mersul trenurilor şi-l azvârli pe masă. Apoi se sculă în picioare, îşi aprinse o ţigară şi se duse la fereastră. Prin pâcla ploii descoperi un ornic pe peretele clădirii din spatele peroanelor îşi scoase ceasul, compară timpul pe care-l arătau şi se apucă să-l potrivească pe al său cu atâta grabă încât minutarele trecură prea departe şi se văzu nevoit să le învârtească încă odată cu mai multă grijă. Fleacul acesta îl enervă mai mult decât o merita. După ce îşi potrivi ceasul, se duse şi se trânti iarăşi în fotoliu, lăsându-şi capul pe spate, peste mâinile împreunate. Văzând că ţigara i se stinsese, se ridică să caute chibriturile, o aprinse din nou şi se aşeză la loc.

Încăperea începuse să-l calce pe nervi. În primele zile, cât vremea fusese senină, nu avusese timp s-o observe, ori îi aruncase doar privirea dispreţuitor indiferentă a călătorului faţă de un adăpost – vremelnic. Dar acum, că o abandona, că o privea pentru ultima dată, părea că pusese complet stăpânire pe mintea lui, îmbibându-se în el ca o pată urâtă de neşters. Fiecare amănunt i se imprima cu familiaritatea unui confident întâmplător: oriîncotro îşi întorcea privirea, simţea prezenţa unei intimităţi fugare…

5 – obstacole *2*

Un lucru sigur în viitorul imediat era că i se

terminase concediul şi că trebuia să fie înapoi la postul său din Londra a doua zi dimineaţa. Până în douăzeci şi. Patru de ore va reveni în lumea clară a activităţilor ştiute, redevenind un factor ocupat, responsabil şi relativ necesar al uriaşei maşini huruitoare ce învârteşte viaţa mondenă şi oficială. Această obligaţie precisă era un fapt la care cel puţin se putea gândi fără neplăcere, şi totuşi din nu se ştie ce pricină îi era cel mai greu să-şi fixeze atenţia asupră-i. De câte ori izbutea, odaia îl trăgea înapoi, în sfera asociaţiilor ei strălucitoare. Era extraordinar cu câtă silă şi exactitate microscopică detesta el totul: covorul şi tapetul soios, mohorâta poliţă a căminului, ceasul cu o figură alegorică aurită sub un clopot prăfuit, patul înalt cu cuvertura-i întunecată, afişul înrămat cu instrucţiunile tipărite sub comutatorul electric, şi uşa comunicând cu camera alăturată. Uşa aceasta o ura cel mai mult…

La început, nu avusese în mod deosebit simţul responsabilităţii. Era mulţumit că găsise tonul cuvenit, convins de capacitatea sa de a-l menţine. Întreaga întâmplare îi păruse oarecum, în pofida cadrului vulgar şi a vecinătăţilor inevitabil prozaice, că se desfăşoară într-o regiune netrecută pe nicio hartă, dincolo de graniţele locurilor obişnuite. Nu semăna cu nimic din tot ce i se întâmplase înainte, sau cu ceva în ce-şi închipuise că va putea fi antrenat; numai că, la început, asta nu i se păruse să contrazică aptitudinea sa de a o scoate la capăt.

Poate că dacă n-ar fi fost ploaia asta care ţinea de trei zile, ar fi putut să rezolve situaţia, fără să se îndoiască o clipă că ştie să se descurce. Dar ploaia stricase totul. Alterase întreaga perspectivă a scenei, distrusese misterul planurilor mai îndepărtate şi farmecul celor apropiate, şi scosese în evidenţă orice amănunt banal din prim-plan. Era genul de situaţie pe care n-o rezolvi chibzuind mult; şi datorită împrejurărilor perfide, fusese silit să contemple

fără voie fiecare aspect al situaţiei create…

Ţigara i se stinse iar, aşa că o aruncă în foc, cu intenţia de a se ridica să-şi ia alta. Dar însuşi faptul de a părăsi fotoliul îi cerea un efort de voinţă mai mare decât era el în stare, aşa că îşi lăsă iarăşi capul pe spate, cu ochii închişi, ascultând răpăitul ploii.

Un zgomot deosebit îl trezi din visare. Fusese deschisă şi apoi închisă uşa ce dădea din coridor în camera alăturată. Rămase nemişcat, fără să deschidă ochii; numai că o altă imagine i se insinuă sub pleoapele coborâte. Era imaginea aproape fotografică a celeilalte odăi. Fiecare amănunt al ei îi apăru dinainte, imprimându-i-se la fel de puternic şi de distinct ca obiectele din jurul său. Se auzi un pas pe duşumea, şi el era sigur în ce direcţie se îndrepta pasul, pe lângă ce mobile va trece, unde avea probabil să se oprească puţin, şi ce anume ar putea să-l curme. Auzi şi un alt sunet, şi-şi dădu seama că o umbrelă udă fusese pusă în suportul de marmură neagră de lângă cămin. Auzi o balama scârţâind, şi pe dată ştiu că era uşa garderobului de lângă peretele opus. Şi-apoi înregistră chiţăitul ca de şoarece al unui sertar înţepenit, şi înţelese că era sertarul de sus al scrinului de lângă pat; păcănitul care urmă era pricinuit de oglinda cu ramă de mahon oscilând din cauza balamalei lărgite…

Din nou se auzi pasul traversând podeaua. Ce ciudat că-l cunoştea mult mai bine decât persoana căreia îi aparţinea! Acum se apropiase de uşa dintre cele două camere. Deschise ochii şi privi într-acolo. Paşii se opriseră şi o clipă domni liniştea. Apoi auzi un ciocănit uşor. Nu răspunse nimic, şi după o vreme văzu cum clanţa uşii era apăsată încet. Închise din nou ochii…

Uşa se deschise, şi paşii se auziră în cameră, apropiindu-se prudent de el. Rămase cu ochii închişi, încercând să se prefacă adormit. Urmă o nouă pauză, apoi

o vagă înaintare şovăitoare, foşnetul unei rochii în spatele fotoliului său, şi căldura a doua mâini apăsate o clipă pe pleoapele lui. Palmele mâinilor păstrau ceva din parfumul pe care i-l cumpărase într-un magazin de pe bulevard… Deschise ochii şi văzu o scrisoare căzându-i de pe umeri.pe genunchi…

— Te-am deranjat? îmi pare tare rău! Mi-au dat-o chiar acum când am venit.

Scrisoarea, înainte de a o putea apuca, îi lunecase printre genunchi şi căzuse pe podea. Zăcea acolo, cu adresa vizibilă, la picioarele lui, şi pe când privirea îi rămânea aţintită asupra literelor subţiri, trasate energic, de pe plicul albastru-cenuşiu, un braţ se întinse din spatele lui ca s-o ridice.

— Oh, nu trebuie… *nu trebuie*! izbucni din el parcă fără voie şi, aplecându-se, îi apucă braţul; şi îi văzu faţa foarte aproape de a lui.

— Ce nu trebuie?

— …să te oboseşti s-o iei, Bolborosi el.

Îi lăsă braţul şi se aplecă jos. Mâna îi apucă strâns scrisoarea, încercând să-şi dea seama cât de groasă şi de grea era, socotind cam câte pagini conţinea.

Deodată simţi apăsarea mâinii pe umăr şi înţelese că faţa ei era tot înclinată asupra lui, şi că într-o clipă va trebui să-şi ridice privirea şi s-o sărute…

Dar mai întâi se întinse înainte şi aruncă scrisoarea nedeschisă în foc.

Cartea a doua

IX

Ţ UMINA DUPĂ-AMIEZII DE OCTOMBRIE ÎNVĂLUIA vechea casă cu acoperişuri înalte, ale cărei ziduri prelungi de cărămidă şi piatră gălbuie îngrădeau o curte largă plină de iarbi; şi de umbrele şi foşnetul teilor.

De la stâlpii ciopliţi aflaţi la intrarea în curte, o alee

dreaptă, mărginită de asemenea de tei umbroşi, ducea până la o poartă de fier vopsită în alb, dincolo de care o potecă dreaptă, acoperită de iarbă, străbătea o pădurice, mistuindu-se în depărtare într-o ceaţă verde-albăstruie ce se ridica spre cerul plin de nori albicioşi.

În curte, la jumătatea drumului între casă şi alee stătea o femeie. Ţinea o umbrelă deasupra capului şi se uita ba spre faţada casei, cu şirul dublu de trepte unindu-se în faţa unei uşi cu geam sub un blazon sculptat, ba spre capătul aleii, acolo unde cărarea ierboasă tăia păduricea. Avea mai puţin o expresie de aşteptare, cât una de contemplare: părea nu atât să pândească venirea cuiva, ori să asculte dacă nu se auzea ceva apropiindu-se, cât se lăsa pătrunsă de frumuseţea întregii privelişti pe care o sorbea cu toată fiinţa. Totuşi nu părea ca priveliştea să fie nouă pentru ea. Nu părea nerăbdătoare să afle ceva: mai degrabă se uita în jur descoperind, din cine ştie ce pricină lăuntrică intimă, că amănunte de multă vreme familiare căpătaseră dintr-odată o prospeţime neobişnuită.

De fapt, era tocmai impresia pe care o încercase doamna Leath ieşind din casă şi coborând în curtea însorită. Voia să-şi întâmpine fiul vitreg, care urma să se întoarcă pe la ora asta de la vânătoare undeva pe unul din terenurile cele mai îndepărtate, şi avea în mână scrisoarea care o făcuse să plece în căutarea lui; dar de la primul pas făcut afară, toate gândurile în legătură cu – el fuseseră înlăturate de un alt şir de impresii.

Peisajul din jur îl ştia pe de rost. Văzuse domeniul Givre în toate anotimpurile anului, căci ştătuse de fapt mai mult acolo, din ziua îndepărtată a căsătoriei; acea zi când, aparent trecând cu trăsura prin porţile lui alături de soţul ei, în realitate zburase pe un nor de viziuni tivit cu curcubeie.

Posibilităţile cu care i se înfăţişaseră aceste locuri îi

erau încă la fel de vii şi de strălucitoare. Chiar şi numai expresia „castel francez” trezise în imaginaţia ei de adolescentă o mulţime de asociaţii romantice – poetice, plastice şi emoţionale; şi înfăţişarea senină a vechii clădiri ridicându-se în mijlocul parcului, cu poienile-i mărginite de plopi, atât de obişnuite regiunilor centrale ale Franţei, i se păruse când o văzuse prima dată că-i rezervă o soartă la fel de nobilă şi de demnă ca şi a clădirii.

Deşi mai putea încă să-şi evoce acea fază de impresii, ea trecuse demult, şi clădirea îi apăruse o vreme ca însuşi simbolul mărginirii şi monotoniei. Apoi, odată cu trecerea anilor, devenise treptat parcă mai puţin duşmănoasă, ajunsese iar nu chiar un castel de vis, care să reînvie imagini de zâne şi legende romantice, dar măcar învelişul unei vieţi cu încetul adaptate unei locuinţe: casa unde te întorci, casa în care ai îndatoriri, în care ai deprins obiceiuri şi în care ai adunat cărţi, casa în care e firesc să trăieşti până la moarte: o casă deprimantă, o casă incomodă, căreia îi cunoşti toate cusururile, dărăpănarea, lipsa de confort, dar cu care te-ai obişnuit atât de mult, încât ţi-e greu după atâta vreme să te desparţi de ea fără să-ţi pierzi într-o oarecare măsură identitatea.

Şi-acum, aşa cum i se înfăţişa în lumina blândă a toamnei, stăpâna ei era surprinsă de propria ei insensibilitate, încerca s-o vadă prin ochii unui vechi prieten care avea să sosească acolo, pentru prima dată, a doua zi dimineaţa; şi făcând asta părea s-o privească cu propriii ei ochi după o lungă perioadă de orbire.

Curtea era foarte tăcută, şi totuşi pulsa în ea o viaţă latentă: uguitul porumbeilor ce se roteau în jurul adăpătoarelor cu apă şi peste pietrişul strălucitor; zborul stănraţelor deasupra lucioaselor olane cenuşiu-roşcate de pe acoperiş şi freamătul vârfurilor pomilor la briza ce se ridica zilnic, la ora aceasta, dinspre râu.

Acelaşi fel de însufleţire latentă radia în Anna Leath. În fiecare nerv şi în fiecare pulsaţie a sângelui simţea ea această exaltare tihnită pe care inima omenească temătoare abia de îndrăzneşte s-o recunoască. Nu era obişnuită cu emoţii puternice, plenare; dar ştiuse întotdeauna că n-o să-i fie teamă de de Nu-i era teamă acum; simţea o adâncă linişte lăuntrică.

Efectul neîntârziat al acestei senzaţii fusese nerăbdarea cu care ieşise în căutarea fiului ei vitreg. Voia să facă cu ei o scurtă plimbare şi să stea de vorbă în tihnă înainte de a se întoarce în casă. Era întotdeauna odihnitor să discuţi cu el, şi în acest moment era singura fiinţă căreia putea să-i vorbească fără teama de a-şi tulbura starea de linişte lăuntrică. Îi părea bine, din toate punctele de vedere, că doamna de Chantelle şi Effie mai erau încă la Ouchy împreună cu guvernanta, şi că avea casa numai pentru ea şi Owen. Şi îi părea bine că nici măcar el încă nu apăruse. Ţinea să mai fie singură încă puţin; nu să chibzuiască, ci să lase talazurile lungi şi domoale ale bucuriei s-o scalde, unul câte unul.

Ieşi din curte şi se aşeză pe una din băncile ce mărgineau aleea. Din locul unde şedea putea vedea, dintr-un unghi pieziş, şi faţada prelungă a casei, şi capela boltită de la capătul uneia din aripile clădirii. Dincolo de o poartă în zidul ce înconjura curtea se zărea grădina de flori, cu răzoarele-i de un verde întunecat şi cu statuile ce se profilau pe fundalul frunzişului îngălbenit al parcului. Pe margini, doar câteva garoafe roşii colorau peisajul, dar un păun păşind ţanţoş spre soare părea să fi adunat în evantaiul desfăşurat al cozii întreaga splendoare văratică a domeniului.

Doamna Leath ţinea în mână scrisoarea ce-i deschisese ochii asupra tuturor acestor lucruri, şi un zâmbet îi înflori pe buze doar simţind foşnetul foilor de

hârtie între degete. Fiecare simţ părea să-i vibreze mai intens. Simţea, vedea, respira lumea strălucitoare de parcă un văl subţire i-ar fi fost deodată luat de pe simţurile amorţite.

Tocmai un astfel de văl – îşi dădea ea acum seama – se aflase întotdeauna între ea şi viaţă. Fusese ca voalul transparent de pe scenă ce dă un iluzoriu aer de realitate decorului pictat din spatele lui, care se dovedeşte, până la urmă, a nu fi mai mult decât un decor pictat.

Nu-şi dăduse seama, în copilărie, că se deosebea de alţii în această privinţă. În lumea bine orânduită şi bine întreţinută a Summers-ilor, lucrurile neobişnuite erau socotite a fi ori imorale ori grosolane, şi nu trebuia să ai de-a face cu oameni care-şi manifestau emoţiile. Uneori, având senzaţia că bâjbâie într-un univers buimac, Anna se întrebase de ce oricine în jurul ei părea să ignore toate pasiunile şi simţămintele ce alcătuiau substanţa poeziei sublime şi a faptelor memorabile. Într-o comunitate formată în întregime din oameni ca părinţii ei şi prietenii lor, nu înţelegea cum se puteau petrece vreodată întâmplările magnifice despre care citea. Era încredinţată că, dacă ceva în genul acela ar fi survenit în cercul ei apropiat, mama s-ar fi sfătuit cu preotul familiei, iar tatăl ei poate că ar fi telefonat la poliţie; şi simţul umorului o făcea să admită că, în împrejurările date, precauţiile acestea n-ar fi fost: neîndreptăţite.

Încetul cu încetul, condiţiile triumfaseră asupră-i, şi se învăţase să socotească substanţa vieţii doar ca o urzeală pentru broderiile poetului şi pictorului, iar suprafaţa ei

— Nu prea întinsă, şi îngrădită, şi supravegheată – ca adevărata ei substanţă. Orele ei cele mai pline şi le petrecuse în regiunea închipuită a întâmplărilor şi emoţiilor; dar nu i-ar fi trecut prin cap că puteau fi metamorfozate în experienţă, sau legate cu ceva ce ar fi

posibil să i se întâmple unei tinere trăind pe Strada 55-Vest.

Îşi dădea seama, într-adevăr, că alte tinere fete, ducând în aparenţă aceeaşi viaţă ca şi ea şi părând neştiutoare de lumea ei de tăinuită splendoare, aveau un secret esenţial care ei îi scăpa. Exista parcă un fel de asociaţie tainică între de aveau ochii mai larg deschişi decât ea asupra lumii, erau mai vioaie şi mai sigure dacă nu de ceea ce credeau, cel puţin de ceea ce aveau nevoie. Bănuia că nu erau mai „deştepte11 decât ea, şi îşi accepta amuzată inferioritatea, oarecum conştientă, fără să vrea, de rezerva ei de tărie nefolosită pe care celelalte nu dădeau semn s-o aibă.

În parte, asta o consola pentru cât jinduia după „distracţiile” lor; dar senzaţia, decurgând de aici, de excludere, impresia că era într-un fel privată, fără răutate dar în mod hotărât, de câteva din privilegiile lor, o făceau să se retragă în sine şi îi sporeau rezerva, astfel încât unele mame invidioase o citau ca model de reticenţă plină de distincţie.

Dragostea, îşi spunea, avea într-o bună zi să risipească această vrajă care-i ascundea realitatea. Era încredinţată că acest sentiment sublim constituia cheia enigmei; dar îi venea greu să lege concepţia ei despre dragoste de formele pe care le îmbrăca în experienţa de până atunci. Două sau trei dintre fetele pe care le pizmuise pentru cunoaşterea superioară a artei vieţii făcuseră, în decursul timpului, ceea ce era prezentat în mod felurit drept căsătorii „romantice” sau „nesăbuite”; una din de chiar fugise de acasă ca să se mărite, şi lâncezi o vreme sub dizgraţia blamului social. Iată, deci, pasiunea în acţiune, idila convertită la realitate; şi totuşi eroinele acestor isprăvi reveneau din de netransfigurate, şi soţii lor erau la fel de insipizi când se întâmpla să stea câte unul

alături la masă.

Soarta ei va fi, bineînţeles, alta. Într-o bună zi va găsi puntea magică dintre Strada 55-Vest şi viaţă; de câteva ori i se păruse chiar că avea soluţia în mână. Prima dată fusese atunci când îl întâlnise pe tânărul Darrow. Îşi amintea şi acum cât de tulburată fusese. Dar pasiunea lui trecuse pe deasupra ei ca vântul care mişcă doar vârfurile pomilor dintr-o pădure, fără a ajunge până la luminişurile-i nemişcate şi fără a încreţi faţa ascunselor iazuri. Era un tânăr extrem de inteligent şi agreabil, şi inima ei bătea mai iute când era lângă ea. Bărbat înalt, cu o înfăţişare plăcută, lăsa ca razele ironiei să străbată într-un fel curtenitor prin umbrele sentimentului. Annei îi plăcea să-i audă vocea aproape tot atât cât să asculte ce spunea, şi să asculte ce spunea aproape tot atât cât să simtă că o privea; dar el dorea s-o sărute, pe când ea tânjea să-i vorbească despre cărţi şi tablouri, şi să-l audă strecurând eterna temă a dragostei lor în fiecare subiect pe care-l discutau.

Dar atunci când nu era lângă ea, se producea o reacţie. Se întreba cum de putea să se poarte atât de rece, îşi spunea că era o mironosiţă şi o proastă, se întreba dacă vreun bărbat ar putea cu adevărat să ţină la ea, şi de scula în toiulnopţii ca să încerce noi pieptănături. Dar în clipa când el reapărea, capul îi stătea iar ţeapăn pe gâtul zvelt, şi gura-i turuia întruna trimiţând săgeţi ironice sau încercând să-şi arate erudiţia, în vreme ce simţea cum valuri fierbinţi şi reci o învăluiau, iar ceea ce voia cu adevărat să spună îi rămânea în gât şi simţea cum îi ard palmele.

Deseori îşi spunea că orice fată prostuţă care fusese scoasă în lume s-ar fi priceput mai bine ca ea să atragă un bărbat şi să-l păstreze; dar când spunea „un bărbat” nu se gândea în niciun caz la George Darrow.

Şi-apoi, într-o zi, la un dineu, l-a văzut stând alături

de una din fetele prostuţe în discuţie: eroina escapadei care zguduise Strada 55-Vest până-n temelii. Tânăra revenise din aventură la fel de prostuţă cum fugise; şi în faţa ei la masă, partenerul escapadei, un tânăr grăsuliu cu ochelari. Şedea mâncând flegmatic supă de broască ţestoasă şi discutând despre polo şi investiţii.

Tânăra femeie era neîndoielnic la fel de prostuţă; dar după ce o studie câteva minute, domnişoara Summers îşi dădu seama că arăta într-un fel radioasă, primejdioasă, constituind oarecum nedesluşit o ameninţare pentru fetele cuminţi şi pentru tinerii pe care de aveau de gând până la urmă să-i accepte. Şi brusc, la această privelişte, se trezi în ea furia proprietarului. Trebuia să-l salveze pe Darrow, să-şi revendice cu orice preţ dreptul asupra lui. Mândria şi reticenţa i se prăbuşiră într-un uragan de gelozie. Îl auzea râzând. Şi era ceva nou în râsul lui… îl observa cum vorbeşte, vorbeşte… Stătea puţin întors spre ea, cu umbra unui zâmbet în priviri, vorbind cu glasul scăzut aşa cum îi vorbea şi ei. Prinse aceleaşi inflexiuni ale vocii, dar ochii se uitau altfel. Cândva s-ar fi simţit, ofensată dacă s-ar fi uitat la ea altfel. Acum însă singurul ei gând era că nimeni, în afară de ea, n-avea dreptul să fie privită aşa. Şi tocmai fata asta! Ce iluzii îşi putea face el despre o fată care, abia cu un an în urmă, se făcuse de râs fugind cu tânărul grăsuliu care mânca acum flegmatic supă de broască ţestoasă de partea cealaltă a mesei? Dacă aşa se terminau idila şi pasiunea, mai bine te lipseşti de de!

Rămase trează toată noaptea, întrebându-se: „Oare ce-i tot spunea ea? Cum aş face să învăţ să vorbesc şi eu la fel?” – şi ajunse la concluzia că i-o va spune propria ei inimă, că data viitoare când vor fi singuri împreună, vorbele irezistibile îi vor ţâşni de pe buze. A doua zi el veni, şi rămaseră singuri, dar tot ce a găsit de spus a fost:

— Nu ştiam că tu şi cu Kitty Mayne sunteţi prieteni

atât de buni.

Îi răspunse nepăsător că nici el nu ştia, şi simţindu-se nespus de uşurată, putu să declare:

— E neîndoielnic mult mai drăguţă decât înainte…

— Mai degrabă e foarte amuzantă, recunoscu el, ca şi cum nu i-ar fi observat celelalte calităţi; şi în aceeaşi clipă Anna văzu în ochii lui privirea pe care i-o observase în seara trecută.

Se simţi de parcă el s-ar fi aflat deodată la o imensă depărtare de ea. Toate speranţele i se spulberară, şi îşi dădu seama că stătea ţeapănă, cu capul drept şi buzele strânse, în vreme ce vorbele irezistibile se topeau, cu o ultimă bătaie de aripi, în negura iluziilor ei de fericire…

Mai simţea încă fiorul de durere şi uimire al acestei întâmplări, când apăru Fraser Leath. Îl întâlni mai întâi în Italia, unde făcea o călătorie împreună cu părinţii ei; iar în iarna următoare el veni la New York. În Italia păruse un bărbat interesant; la New York deveni remarcabil. Rareori vorbea despre viaţa sa în Europa, şi doar cu totul întâmplător lăsa să-i scape câte o aluzie la prietenii săi, la preferinţele şi la îndeletnicirile ce umpleau zilele acestui personaj cosmopolit; dar în atmosfera din Strada 55-Vest, el apărea ca o întruchipare a unui trecut legendar. Îi oferi domnişoarei Summers un volum frumos legat conţinând o antologie a poeţilor francezi de odinioară şi, când ea îşi manifestă cu mult discernământ bucuria pentru acest dar, replică cu un surâs grav:

— Nu bănuiam că aş putea întâlni aici pe cineva care să aprecieze la fel ca mine aceste lucruri.

Cu un alt prilej o rugă să accepte o acuarelă aproape ştearsă din secolul al optsprezecelea, pe care o descoperise întâmplător la o licitaţie în New York.

— Nu cunosc pe nimeni în afară de dumneata care ar şti s-o preţuiască, îi explicase.

Nu-şi îngăduise niciun alt comentariu, dar cele făcute până atunci arătau destul de deschis că, după părerea lui, ea merita o altă ambianţă. Faptul că era privită Bstfel de un om trăind într-o atmosferă saturată de artă şi frumuseţe şi socotindu-le drept elemente esenţiale ale vieţii îi dădu pentru prima oară senzaţia că era înţeleasă. Găsise o fiinţă cu aceeaşi seară de valori ca şi a ei, o fiinţă care-i preţuia părerile în probleme considerate de amândoi de supremă importanţă. Descoperirea îi restabili încrederea în sine, şi ea îşi dezvălui sufletul în faţa domnului Leath cum nu izbutise să i-l dezvăluie lui Darrow.

Pe măsură ce omagiile lui erau mai evidente şi între ei se statornicea mai multă intimitate, o surprindea şi o fermeca cu mici explozii de atitudini şocante.

Spunea:

— Oare te-ai supăra dacă ţi-aş declara că trăieşti într-o atmosferă îngrozitor de convenţională?

Şi, văzând că în mod vădit ea nu se supăra:

— Fireşte că mi se întâmplă să spun din când în când lucruri care-i scandalizează pe dragii şi fermecătorii dumitale părinţi – şi o să-i şochez tare rău, te previn.

Ca o confirmare a avertismentului, îşi îngădui din când în când înţepături în glumă în legătură cu obiceiul domnului şi doamnei Summers de a merge regulat la biserică, cu caracterul nevătămător al cărţilor din biblioteca lor, ori cu părerile lor despre artă. Se încumetă chiar S-o tachineze pe doamna Summers pentru că refuza s-o primească pe zvăpăiata de Kitty Mayne care, după un scurt episod cu George Darrow, era acum încurcată într-o altă aventură, mult mai flagrantă.

— În Europa, înţelegi, soţul este socotit singurul judecător în materie. Atâta vreme cât el acceptă situaţia… se apucă domnul Leath să-i explice Annei, care îi primi cu o mare seriozitate vederile, încercând să se convingă că, în

ceea ce o priveşte, nu avea decât sentimentele cele mai tolerante fată de amintita doamnă.

Caracterul subversiv al părerilor domnului Leath era agravat de ţinuta lui distinsă şi de manierele-i rezervate. Era asemenea anarhistului cu floare la butonieră care apare în melodramele ieftine. Fiecare cuvânt., fiecare aluzie, fiecare intonaţie a glasului cu modulaţii agreabile îi dădeau Annei posibilitatea să arunce o privire fugară într-o societate mai liberă şi totodată mai rafinată, o societate care, păstrând formele tradiţionale, renunţase la prejudecăţile esenţiale; în vreme ce lumea pe care o cunoştea ea renunţase la numeroase formalităţi şi menţinea aproape toate prejudecăţile.

Într-o asemenea atmosferă ca cea din jurul lui, o tânără înflăcărată, dornică să cunoască toate manifestările vieţii, dar năzuind instinctiv ca de să se înfăţişeze într-o formă frumoasă, plină de sentimente nobile, trebuia negreşit să găsească cele mai mari posibilităţi de a se exprima. Se va instrui, va călători, va veni în contact cu lumea, va avea parte de prietenia unei minţi cizelate şi luminate – toate acestea, combinându-se, şi vor înfrumuseţa zilele şi îi vor modela caracterul: şi doar în rarele momente când simetrica mască blondă a domnului Leath se apleca asupra ei şi îi aplica pe obraz un sărut ca o uşoară şi lustruită pietricică răcoroasă, se întreba ea cât de completă era fericirea ce i se oferea.

A venit apoi vi emea când zidurile asupra cărora îşi plimba ea acum privirea au aruncat o lumină ironică pe acele visuri timpurii. În primii ani de căsătorie, sobra simetrie a castelului Givre îi sugerase doar gândirea perfect echilibrată a soţului ei. În curând avea să afle că mintea lui, foarte încântată de sine, era preocupată să formuleze convenţiile lucrurilor neconvenţionale. Strada 55-Vest nu se interesa mai scrupulos decât castelul Givre

de importanta chestiune „ce fac oamenii”; singurul lucru care diferea era genul faptelor cercetate. Domnul Leath îşi colecţiona exemplele, mondene cu aceeaşi seriozitate şi răbdare ca şi tabacherele. El cerea cel mai rigid conformism la regulile sale de nonconformism, iar scepticismul lui avea intensitatea absolută a unei dogme. Ba chiar cultiva câteva concepţii faţă de regulile impuse, aşa cum un anticar apreciază mai mult o ediţie princeps „imperfectă”. Obiceiul protestant al părinţilor Annei de a merge regulat la biserică provocase sarcasmul lui reţinut; dar era mândru de religiozitatea mamei lui, întrucât doamna de Chantelle, adoptând credinţa celui de-al doilea soţ, devenise membră a unei societăţi care mai respectă încă ceremonialul exterior al pietăţii.

De fapt, Anna descoperise în amabila şi eleganta ei soacră o neaşteptată întruchipare a idealurilor Străzii 55-Vest. Doamna Summers şi cu doamna de Chantelle, oricât de diferit ar fi interpretat sursele autorizate alt dogmei creştine, ar fi descoperit că se înţeleg de minune în privinţa tuturor amănuntelor importante ale manierelor de salon; şi totuşi domnul Leath arăta faţă de slăbiciunile mamei sale un respect pe cai e, din experienţă, ea n-o putea atribui cu totul afecţiunii filiale.

Pe la început, când încă mai întreba sfinxul în loc să încerce să găsească singură răspuns, se încumetase să-şi învinuiască soţul de inconsecvenţă.

— Spui că mamei tale nu i-ar plăcea dacă i-aş face o vizită acelei nostime cuconiţe care a venit pe-aici zilele trecute şi din greşeală a fost introdusă; dar doamna de Chantelle îmi spune că ea continuă să stea împreună cu soţul ei, şi când mama a refuzat să meargă în vizită la Kitty Mayne, ai spus…

Zâmbetul domnului Leath o întrerupse.

— Draga mea copilă, nu am pretenţia să aplic

principiile logicii la prejudecăţile bietei mele mame.

— Bine, dar dacă admiţi că *sunt* prejudecăţi…?

— Există prejudecăţi şi prejudecăţi. Mama le-a preluat, fireşte, de la domnul de Chantelle, şi mi se par foarte la locul lor în casa asta. De menţin o tradiţie socială al cărei ultim parfum mi-ar părea tare rău să-l pierd. Fireşte că nu mă aştept ca tu să simţi de la început diferenţa, să vezi *la nuance*. Iată, de pildă, cazul micuţei doamne de Vireville: mi-ai atras atenţia că încă se mai află sub acoperişul soţului ei. Foarte adevărat; şi dacă ar fi doar o cunoştinţă pariziană – mai cu seamă dacă ai fi cunoscut-o, aşa cum s-ar fi putut întâmpla, într-un loc *respectabil* din Paris – aş fi ultimul să te opresc s-o vizitezi. Dar în provincie e cu totul altceva. Chiar şi lumea bună din provincie este ceea ce s-ar putea numi mărginită: nu pot s-o neg; şi dacă unii dintre prietenii noştri ar întâlni-o pe doamna de Vireville la Givre – ei bine, ar face impresie proastă. Tu ai tendinţa să socoteşti ridicole asemenea puncte de vedere, dar treptat o să ajungi să le înţelegi importanţa; până atunci, ar fi mai bine să ai încredere în mine când te rog să te laşi călăuzită de mama mea. E întotdeauna bine ca într-o societate foarte bătrână, un străin să se afle un pic de partea a ceea ce socoteşti tu prejudecăţi, dar pe care eu le-aş numi mai degrabă tradiţii.

După asta n-a mai încercat să ridiculizeze sau să combată convingerile soţului ei. *Erau* convingerile lui, şi în consecinţă incontestabile. Şi nu era vorba nici măcar de nesinceritate din partea lui dacă se întâmpla uneori ca de să coincidă cu părerile ei. În anumite ocazii privea lucrurile la fe ca şi ea; dar din motive atât de diferite, încât distanţa dintre de părea şi mai mare. Viaţa, pentru domnul Leath, era ca o trecere printr-un muzeu aranjat cu grijă în care, în momente de îndoială, nu trebuia decât să te uiţi la număr şi să apelezi la catalog; pe când pentru soţia lui, era

ca şi cum ai orbecăi într-un imens depozit întunecos, unde raza cercetătoare a curiozităţii luminează ba un chip de o frumuseţe care-ţi taie răsuflarea, ba rânjetul unei mumii.

Se simţi atât de uluită la început de aceste descoperiri, încât i se părea că un alt văl subţire se aşternuse între ea şi realitate. Fusese parcă şi mai mult îndepărtată de bucuriile şi suferinţele intense pentru care se simţea făcută. Nu adoptă vederile soţului ei, dar pe nesimţite începu să trăiască felul lui de viaţă. Căuta să sporească printr-o înflăcărare compensatorie tainicele migraţii ale spiritului, restabilind astfel vechea distincţie nesăbuită între lumea ideală şi cea reală, şi se resemnase din nou să creadă că „viaţa reală” nu era nici reală, nici intensă.

Când i se născu fetiţa, aceste iluzii i se risipiră. Se simţea, în sfârşit, legată prin ceva de îndatoririle vieţii; dar până şi această impresie n-avea să dureze. Orice în afară de simplul fapt ireductibil al naşterii copilului căpăta, în familia Leath, aceeaşi fantomatică nuanţă de ireal. Soţul ei, în acele momente, se purta exact cum i-o impunea concepţia lui despre soţul ideal. Era plin de atenţii, şi chiar convenabil emoţionat; dar pe când şedea la căpătâiul ei şi îi înşiruia prevenitor numele tuturor celor care „trecuseră să se intereseze11, ea îi aruncă mai întâi lui o privire, apoi copilului aflat între ei, minunându-se de încâlcita alchimie a naturii…

Cu excepţia doar a fetiţei, tot ceea ce avea legătură cu acea perioadă îi devenise într-un mod ciudat foarte străin şi lipsit de însemnătate. Zilele, care trecuseră atât de încet pe măsură ce se succedau, i se părea acum că se prăbuşiseră în hăurile timpului; şi stând aşa sub razele soarelui de toamnă, cu scrisoarea lui Darrow în mână, povestea vieţii Annei Leath îi apărea eroinei principale ca o searbădă nuvelă monotonă pe care ar fi putut-o citi într-o

carte veche, într-o seară, înainte de a fi cuprinsă de somn…

X

Două siluete întunecate apărând la capătul cel mai îndepărtat al lizierei pădurii se dovediră, treptat, a fi chiar fiul ei vitreg împreună cu un pădurar. Siluetele lor se conturau tot mai limpede pe fundalul albăstrui, uneori mai oprindu-se sau eclipsându-se, şi ea rămase liniştită, aşteptându-i să ajungă la poarta de la capătul aleii, unde pădurarul avea s-o cotească spre căsuţa lui iar Owen îşi va continua drumul spre casă.

Zâmbea, în timp ce îl privea apropiindu-se. Din primele zile ale căsătoriei prinsese drag de băiat, dar numai după ce se născuse Effie începuse cu adevărat să-l cunoască. Observând-o cu nesaţ pe propria ei fetiţă, înţelesese cât de mult mai avea de aflat despre băiatul blond şi zvelt pe care vacanţele îl readuceau periodic la Givre. Chiar de atunci Owen, atât pe plan fizic cât şi moral, reprezenta cea mai ciudată versiune a felului de a fi şi a facultăţilor mintale ale tatălui său. Niciodată n-avea să fie, recunoştea familia oftând, atât de chipeş ca domnul Leath; dar trăsăturile-i mai degrabă nearmonioase şi totuşi pline de farmec, cu fruntea gânditoare şi zâmbetul băieţesc cam impertinent, îi sugerau Annei cam cum ar fi arătat tatăl lui dacă cineva i-ar fi fixat într-un portret trăsăturile frumoase răvăşite de un vânt năprasnic. Ea ducea analogia şi mai departe, căci distingea în raţiunea fiului vitreg o bizară reflectare strâmbă a soţului ei. Cu accesele lui de activitate zgomotoasă, cu crizele de indolenţă pedantă, cu afirmaţiile-i imatur răzvrătite şi cu ironiile-i precoce ostentative, nu era greu să vezi în băiat o întruchipare excesivă a teoriilor tatălui. Era ca şi cum ideile lui Fraser Leath, obişnuite să atârne de sfori ca nişte marionete, ar fi coborât pe pământ şi ar fi început să umble. Uneori chiar

toanele lui Owen ar fi trebuit să-i sugereze părintelui său zbenguiala unui Frankenstein în faşă; Anna însă le socotea drept manifestări ale unor răzvrătiri tainice, şi tandreţea pe care i-o arăta fiului vitreg se bizuia în parte pe severitatea cu care se trata pe sine. Întrucât băiatul avea curajul care ei îi lipsea, spera că el să aibă şansele pe care ea le ratase; şi fiecare strădanie de a-l ajuta îi îngăduia să-şi păstreze propriile ei speranţe.

Interesul pe care i-l purta lui Owen o făcu să înceapă să se gândească mai des la mama lui; şi câteodată se furişa singură să privească portretul predecesoarei ei. De când venise la Givre, tabloul – „în mărime naturală”, de un artist cândva la modă – suferise succesivele deplasări ale unui prinţ consort în exil, îndepărtat din ce în ce mai mult de la tron; şi Anna nu putea să nu observe că aceste stadii coincideau cu declinul treptat al faimei artistului. I se nălucea uneori că dacă reputaţia lui ar fi fost în ascensiune, prima doamnă Leath ar fi continuat să troneze deasupra poliţei căminului din salon, excluzând chiar portretul succesoarei sale. Dar, în loc de asta, peregrinările ei o aduseseră în cele din urmă în tainica singurătate a camerei biliardului, o încăpere în care nimeni nu intra vreodată, dar unde se presupunea că „lumina era mai bună”, sau ar fi putut să fie dacă obloanele n-ar fi fost întotdeauna închise.

Aici, în centrul unei pânze imense, biata femeie îmbrăcată cu eleganţă, care şedea contemplând o consolă aurită, i se păruse întotdeauna Annei că aşteaptă musafiri care n-aveau să vină niciodată.

„Fireşte că n-au venit, sărăcuţa de tine! Mă întreb câtă vreme ţi-a trebuit ca să-ţi dai seama că n-or să vină niciodată?” Şi nu numai o dată o apostrofase Anna astfel, cu un sarcasm adresat mai curând sieşi decât celei moarte; dar numai după ce s-a născut Effie i-a trecut prin cap să

studieze mai atent chipul din tablou, făcând presupuneri în legătură cu genul de musafiri pe care putea să-i aştepte mama lui Owen.

„După cum arăta ea, nu ar fi fost asemenea musafirilor mei; dar e greu să-ţi dai seama, dintr-un portret făcut evident ca să placă familiei – şi asta-l lasă pe Owen atât de greu de explicat. Şi-aşa, musafirii n-au venit; n-au venit niciodată; şi ea s-a prăpădit din asta. S-a prăpădit din pricina asta cu mult timp înainte de a fi înmormântată – sunt sigură. Ochii ei sunt ochii unei femei moarte demult… Ce îngrozitoare trebuie să i se fi părut singurătatea, dacă nici existenţa lui Owen n-a putut s-o ţină în viaţă. Şi dacă aşa a simţit, înseamnă că trebuie să fi *avut* sentimente – cu adevărat vii, din cele care îţi strâng inima şi o fac să zvâcnească. Şi singurul lucru la care avea să se uite toată viaţa era o consolă aurită prinsă în perete! Exact asta este şi Fraser!”

Nu avea de gând, dacă putea face ceva, ca Effie sau Owen să simtă acea singurătate, sau s-o simtă şi ea iarăşi. Acum erau trei care să-şi ţină de cald, şi ea strângea în braţe amândoi copiii cu aceeaşi înflăcărare maternă, ca şi cum unul singur n-ar fi ajuns s-o apere de soarta predecesoarei sale.

Uneori i se părea că răspunsul lui Owen Leath ei a mai cald decât al propriei sale copile. Dar pe atunci Effie nu era decât un copilaş mic, iar Owen, încă de la început, fusese aproape „destul de mare ca să înţeleagă”; şi neîndoielnic că *înţelegea* acum, într-un fel tacit care totuşi comunica tot timpul. Senzaţia aceasta de a se înţelege era cel mai profund element în simţămintele fiecăruia pentru celălalt. Atâtea lucruri existau între ei despre care nu vorbiseră vreodată, şi nici măcar nu făcuseră vreo aluzie indirectă, şi care totuşi, până şi în discuţii divergente întâmplătoare, alcătuiau argumente neinvocate pentru

acordul final definitiv…

Tot gândindu-se aşa, îl urmărea cu privirea cum se apropie; şi inima începu să-i bată mai repede cugetând

— La ceea ce avea să-i spună. Dar când tânărul ajunse la poartă îl văzu că se opreşte, şi după o clipă o porneşte pieziş prin parc spre o răspântie.

Anna se ridică şi începu să-i facă semne cu umbreluţa de soare, dar el n-o observă. Era neîndoios că avea de gând să se ducă împreună cu pădurarul, după cât se pare, la cuştile câinilor, ca să vadă un câine de vânătoare rănit la o labă. Dintr-odată se trezi în ea pofta să-l ajungă din urmă. Aruncă umbreluţa, vârî scrisoarea în corsaj şi, ţinându-şi poala fustei, o porni la fugă.

Era o femeie zveltă şi sprintenă, cu un umblet rapid şi o uşurinţă firească, dar nu-şi amintea să mai fi alergat din vremea când Owen era şcolar şi se juca cu el; şi nici nu înţelegea ce o apucase acum. Ştia doar că trebuie s-o ia la goană, că nicio altă mişcare, în afară de zbor, n-ar fi fost destul de avântată pentru starea ei de spirit. Părea să alerge ţinând cadenţa cu un ritm interior, căutând să exprime prin mişcarea trupului iureşul liric a gândurilor. Pământul îl simţea întotdeauna elastic sub pasul ei, şi o cuprindea o adevărată bucurie păşind pe el; dar niciodată nu fusese atât de maleabil şi de flexibil ca astăzi. De parcă, într-adevăr, se sălta s-o întâmpine în timp ce ea fugea, încât avea senzaţia, cum i se întâmpla uneori în vis, că trece razant peste nişte vălurele străvezii. Văzduhul, şi el, părea să lunece pe lângă ea în valuri, purtând razele piezişe de lumină şi miresmele tari, proaspete ale amurgului. Gâfâind, îşi spunea: „E o prostie!” – iar sângele, zvâcnindu-i, îi răspundea: „Dar e minunat!” – şi alerga şi mai repede, până când văzu că Owen o zărise şi pornise înapoi către ea. Atunci se opri să-l aştepte, râzând îmbujorată la faţă, strângând cu mâinile scrisoarea la

piept.

— Nu, nu mi-am pierdut minţile, îi strigă ea. Dar e ceva astăzi în aer – nu simţi şi tu? Şi ţineam să stau puţin de vorbă cu tine. Adăugă atunci când tânărul ajunse lângă ea, zâmbindu-i şi luându-l de braţ.

Îi zâmbi şi el, dar în spatele zâmbetului ea detecta aceeaşi umbră de nelinişte care îi săpase în ultimele două luni o cută pe frunte, între ochii lui atât de frumoşi.

— Owen, nu te încrunta aşa! Nu vreau să ai expresia asta! îi spuse ea pe un ton autoritar.

Tânărul începu să râdă.

— Ai spus-o exact ca Effie. Ce-ai vrea să fac? Să mă iau la întrecere cu tine, cum fac cu Effie? Numai că n-am chef să mă dau în spectacol! protestă el, cu aceeaşi cută între sprâncene.

— Unde te duceai? îl întrebă.

— La cuştile câinilor. Dar nu e nicio grabă. Veterinarul l-a văzut pe Garry, şi câinele e foarte bine. Dacă ai ceva de vorbit cu mine…

— Am spus eu aşa ceva? Am ieşit afară doar ca să te întâlnesc… voiam să ştiu dacă ai avut o zi bună la vânătoare.

Din nou o umbră i se aşternu pe faţă.

— Deloc. În realitate nici n-am încercat. Jean şi cu mine ne-am mulţumit să hoinărim doar prin pădure. Nu eram într-o dispoziţie sângeroasă.

Continuau să meargă cu acelaşi pas uşor, amândoi cam de aceeaşi înălţime, încât ca să meargă în ritm le era la fel de firesc ca respiraţia. Anna aruncă pe furiş încă o privire spre chipul tânărului, aflat la acelaşi nivel cu al ei.

— Dar *mi-ai spus* că ai ceva de discutat cu mine, vorbi el după câtăva vreme.

— Ca să spun drept, am.

Fără voie ea îşi încetini pasul, şi apoi se opriră şi

rămaseră faţă în faţă, la umbra teiloi.

— Vine Darrow? o întrebă el.

Anna se înroşea rar, dar auzind întrebarea o bruscă fierbinţeală îi cuprinse obrajii. Rămase însă cu capul drept.

— Da: vine. Tocmai am aflat. O să sosească mâine. Dar nu acesta e motivul…

Îşi dădu seama că făcuse o gafă şi încercă s-o îndrepte.

— Sau, mai bine zis da, oarecum acesta *este* motivul pentru care vreau să-ţi vorbesc…

— Din cauză că vine?

— Din cauză că încă nu-i aici.

— Înseamnă că despre el e vorba?

Şi se uită la ea cu îngăduinţă, pe jumătate amuzat, cu o înţelegere aproape fraternă în zâmbetul său.

— Despre…? Nu, nu; voiam să vorbesc cu tine azi fiindcă e ultima zi când putem fi împreună doar noi doi.

— Oh. Înţeleg.

Îşi vârâse mâinile în buzunarele jachetei de tweed pe care o purta la vânătoare şi păşea alături de ea, uitându-se la făgaşele umede de pe drum, ca şi cum chestiunea nu l-ar mai fi interesat deloc.

— Owen…

El se opri, privind-o drept în faţă.

— Ascultă-mă, draga mea, nu ajută la nimic.

— Ce nu ajută?

— Indiferent ce-ar spune oricare dintre voi.

— Vrei să spui *că eu* sunt „oricare dintre voi”? îl somă ea să răspundă.

Dar tânărul nu voia să cedeze:

— Atunci… indiferent ce-ai spune până şi *tu*.

— Nici măcar nu ştii ce-aş putea spune… sau ce am de gând să spun.

— Vrei să spui că, în mod obişnuit, nu ştiu?

În asta îi dădu dreptate, dar numai ca să marcheze un alt punct.

— Da; dar de data asta e un caz special. Vreau să spun… Owen, te-ai purtat minunat tot timpul.

El izbucni într-un râs în care se simţea iarăşi nuanţa de frate mai mare.

— Minunat, stărui ea. Şi la fel şi *ea*.

— Oh, şi tu te-ai purtat minunat cu *ea*! exclamă el cu o inflexiune băieţească. Mi-am dat seama de asta tot timpul. Deşi pentru ea a fost mai uşor, i-o trânti el imediat.

— În linii mari, bănuiesc că i-a fost. Ei, şi nu-ţi face plăcere, încheie ea râzând, să afli că te-ai comportat la fel de bine ca ea?

— Oh, trebuie să ştii că n-am făcut-o de dragul *tău*, îi replică el, dar fără cea mai mică ostilitate în uşurinţa afectată a tonului.

— Nici măcar un pic? Fiindcă, în definitiv, ştiai că v-am înţeles?

— A fost teribil de drăguţ din partea ta să pretinzi asta.

Anna începu să râdă.

— Nu mă creezi? Dar să nu uiţi că trebuia să ţin seama de bunică-ta.

— Da, şi de tata… şi bănuiesc că şi de Effie… şi de umbrele ultragiate de la Givre!

Şi după o pauză, vrând parcă să accentueze şi mai tare sarcasmul băieţesc:

— Îl includi de asemenea şi pe răposatul domn de Chantelle?

Mama lui vitregă nu păru să fie jignită de înţepătură, ci urmă, pe acelaşi ton stăruitor, plin de afecţiune:

— Da, probabil că ţi-am părut prea dominată de Givre. Şi poate că am şi fost. Dar îţi dai seama că nu acesta a fost adevăratul motiv pentru care te-am rugat să aştepţi,

să nu-i spui nimic bunicii tale înainte de întoarcerea ei.

El păru să chibzuiască la spusele ei:

— Adevăratul motiv a fost, bineînţeles, să câştigi timp.

— Da – dar pentru cine? De ce nu pentru *tine*?

— Pentru mine? şi brusc el se înroşi la faţă. Nu cumva vrei să spui…?

Anna îi puse mâna pe braţ, scrutând cu o privire gravă ochii lui frumoşi.

— Vreau să spun că, după ce bunică-ta se va întoarce de la Ouchy, o să discut cu ea…

— O să discuţi cu ea…?

— Da; dar numai dacă-mi promiţi că îmi laşi timp

— Timp ca ea să trimită după Adelaide Painter?

— Bineînţeles că va trimite după Adelaide Painter.

Aluzia stârni o undă de veselie în amândoi, şi se priviră cu un zâmbet în ochi.

— Dar trebuie să-mi promiţi că n-o să precipiţi lucrurile. Şi că o să-mi laşi timp ca s-o pregătesc şi pe Adelaide, urmă doamna Leath.

— S-o pregăteşti şi pe ea? întrebă el, dându-se un pas înapoi ca s-o vadă mai bine parcă. S-o pregăteşti pentru ce?

— Ei, pentru ce! Ca s-o pregătească pe bunică-ta! Pentru însurătoarea ta. Da, chiar asta vreau să spun. Am de gând să duc treaba la bun sfârşit, să ştii…

Nepăsarea lui prefăcută se spulberă şi el îi apucă mâna.

— Oh, ce scumpă şi minunată eşti! Nici măcar nu visam…

— Ştiu că nici nu visai.

Renunţă să-l mai cerceteze cu privirea şi o porni încet înainte.

— N-aş putea spune că m-ai convins că pasul pe care

vrei să-l faci e înţelept. Numai că am impresia că alte lucruri contează mai mult – că nu lucrurile care lipsesc au cea mai mare importanţă. Poate că m-am schimbat – sau poate că văzând că *tu* nu te schimbi m-ai convins. Sunt acum încredinţată că n-o să cedezi. Şi ăsta e singurul lucru de care mi-a păsat vreodată.

— Oh, că n-o să cedez – asta ţi-am spus-o cu luni în urmă: trebuia să fii sigură! Şi cum poţi fi astăzi mai sigură decât ieri?

— Nu ştiu. Bănuiesc că înveţi ceva în fiecare zi…

— Nu la Givre! izbucni el în râs, şi-i aruncă o privire oarecum ironică. Numai că n-ai prea *stat* la Givre în ultima vreme – de luni de zile! Nu creezi că am observat asta, draga mea?

La râsul lui ea răspunse cu un oftat aprobator:

— Bietul Givre…

— Bietul Givre pustiu! Cu atâtea camere pline şi totuşi fără un suflet în el – în afară, bineînţeles, de bunica mea, care *este* sufletul lui!

Ajunseseră la poarta ce da în curte şi rămaseră privind, de parcă s-ar fi înşeles, la faţada prelungă, în tonuri dulci, pe care se stingea lumina de toamnă.

— Şi când te gândeşti că pare făcut ca să fi fericit în el… murmură ea.

— Da – astăzi, astăzi! exclamă el; şi urmă, strângându-i braţul mai tare: Oh, scumpo – îţi mulţumesc că m-ai făcut să-l văd astfel! După o vreme zise cu un glas mai coborât: Nu simţi că avem faţă *de* sărmanul sălaş datoria să facem tot ce putem ca să arate cu adevărat astfel? Vreau să spun că şi tu! Hai să-l facem să zâmbească de la o aripă la alta! Am o poftă nebună să azvârl în el cu tot felul de insulte – tu nu? în definitiv, pe vremuri aici trebuie să fi trăit şi oameni vii!

Eliberându-şi braţul dintr-al lui, ea nu-şi lua privirea

de la faţada casei, care în lumina tot mai scăzută părea să-i trimită jalnica rugă tăcută a unui osândit.

— E foarte frumoasă, spuse ea.

— O amintire frumoasă! Foarte bună ca s-o iau cu mine şi s-o întorc pe toate părţile când tocesc manualele de drept la New York, iar tu…

Se întrerupse şi o privi zâmbind întrebător:

— Ei, hai! Spune-mi şi mie. Tu şi cu mine n-avem nevoie să spunem lucrurilor pe nume când stăm de vorbă. Când te văd dintr-odată distrată şi enigmatică, îmi vine întotdeauna să-ţi spun: „Vino înapoi. S-a descoperit totul”.

Ea îi întoarse zâmbetul.

— Ştii tot atâta cât ştiu şi eu. Ţi-am promis-o.

Tânărul şovăi, de parcă pentru prima oară n-ar fi fost sigur cât de departe poate merge.

— Nu-l cunosc pe Darrow atât de bine cât îl cunoşti tu, riscă el până la urmă.

Ea se încruntă puţin:

— Chiar adineauri ziceai că noi doi n-avem nevoie să spunem lucrurilor pe nume…

— *Eu* am zis asta? Credeam că o afirmau ochii tăi…

Îi prinse braţele la cot şi o răsuci puţin spre el, până când ultimele raze ale soarelui îi aşternură pe faţă o lumină trădătoare.

— Ai nişte ochi care destăinuie atât de multe! Nu bănuieşti că mi-au spus de atâta vreme de ce tocmai azi ai hotărât că oamenii trebuie să-şi trăiască viaţa – chiar şi la Givre?

XI

— Asta e terasa sudică, spuse Anna. Ai vrea să facem o plimbare până la râu?

Avea impresia că se ascultă vorbind de la o mare înălţime eterică, şi cu toate acestea că întreaga-i fiinţă se îngrămădise în cercul de luciditate ce trasa parcă un inei

strălucitor în jurul ei şi al lui Darrow. Pentru ascultătorul din depărtările eterice, vorbele sunau serbede şi şterse, dar pentru fiinţa din interiorul cercului, fiecare cuvânt era ca o bătaie a inimii.

Darrow sosise cu o zi mai înainte, şi acum coborâse devreme, atras de dulceaţa luminii pe pajiştile şi grădinile de sub fereastra sa. Anna înregistra ecoul paşilor lui pe seară, îl auzise apoi oprindu-se în holul cu lespezi de piatră şi întrebând o slujnică unde putea s-o găsească. Ea se aflu la capătul clădirii, în salonaşul cu lambriuri întunecate unde obişnuia să stea în acest anotimp, fiindcă primea lamina soarelui primul şi o păstra cel mai mult. Stătea lângă: i fereastră, în fâşia palidă de lumină, şi aranja nişte geranii portocalii şi trandafirii într-un vas mic de porţelan. Fiecare senzaţie tactilă şi vizuală o trăia întreit de intens. Perişorii de un verde cenuşiu ai frunzelor de geraniu îi mângâiau degetele, iar razele soarelui tremurând peste suprafaţa uniformă a şipcilor vechi ale parchetului le dădeau strălucirea nestatornică a albiei întunecate a unui pârâu.

Darrow se opri în cadrul uşii celui mai îndepărtat salon, o siluetă vag cenuşie pe fundalul lespezilor negre şi albe din hol; apoi o porni spre ea prin culoarul pustiu cu lambriuri palide, călcând una după alta peste umbrele lungi pe care câte un scrin sau paravan le arunca ici-colo pe podeaua lucioasă.

Dar când se apropie, silueta lui fu brusc înlocuită de rea a soţului ei, pe care-l văzuse atât de des înaintând, din acelaşi loc, în lungul aceluiaşi Culoar. Drept, sobru, semeţ, întorcând capul la dreapta şi la stânga cu mişcări repezi şi precise şi oprindu-se când şi când ca să îndrepte un scaun sau să schimbe poziţia unei vaze, Fraser Leath păşea spre ea printre rândurile de mobile ca un general ce trece în revistă un regiment adunat la inspecţie. Într-un anumit loc,

pe la mijlocul celei de-a doua încăperi, se oprea întotdeauna în faţa poliţei căminului, din marmură trandafiriu-gălbuie, şi se privea în oglinda înaltă, înrămată în ghirlande, de deasupra poliţei. Anna nu-şi amintea să-l fi văzut vreodată găsind ceva de îndreptat sau de schimbat în ţinuta sa atât de studiată, dar nici uitând să se examineze când trecea prin faţa acelei oglinzi anume.

După asta îşi continua mai repede drumul, şi expresia de satisfacţie încă îi mai dăinuia pe faţă când intra în salonaşul cu lambriuri de stejar să-şi întâlnească soţia…

Proiecţia spectrală a acelei mici scene zilnice dură doar o clipă, dar în acea clipă Anna izbuti să arunce o privire uimită peste distanţa dintre trecutul ei şi prezent. Apoi paşii prezentului se apropiară de ea, şi trebui să pună florile jos ca să-i întindă lui Darrow mâna…

— Da, hai să mergem până la râu.

Niciunul din ei nu găsise până acum prea multe de spus. Darrow sosise târziu în după-amiaza trecută, şi toată seara avuseseră între ei pe Owen Leath şi propriile lor gânduri. Acum, pentru prima oară, erau singuri, şi chiar şi asta le era destul. Şi totuşi Anna simţea cu intensitate că în clipa când discuţia va deveni mai intimă, îşi vor da seama că se cunosc mai puţin unul pe altul.

Ieşiră pe terasă şi apoi coborâră pe treptele ce duceau spre aleea aşternută cu pietriş. Roua uşor argintată dădea ierbii un luciu albăstrui, iar razele soarelui, vrâstând cu dungi de smarald trunchiurile arborilor, alcătuiau la capătul cărărilor din pădure mari pete de lumină, adunându-se deasupra ogoarelor într-o pâclă luminoasă, ca cercul strălucitor pe care-l vezi toamna în jurul lunii.

— Ce plăcut e aici, spuse Darrow.

O luară spre stânga şi se opriră un moment să privească lunga faţadă trandafirie, mai modestă, mai

prietenoasă, mai puţin încărcată decât cea care dădea spre curte. De atâta vreme, şi totuşi atât de gingaş, îşi punea timpul amprenta asupra cărămizilor, încât anumite porţiuni păreau să aibă culoarea şi textura unei vechi catifele roşcate, şi petele aurii de lichen erau ca ultimele vestigii ale unei broderii roase. Cupola capelei, cu crucea-i aurită, se înălţa deasupra unei aripi a castelului, în vreme ce aripa cealaltă se termina cu un porumbar conic peste care se roteau păsările, lucind cenuşii, guşile contopindu-se cu albăstriul acoperişului atunci când poposeau o clipă pe el.

— Va să zică aici ai stat în toţi anii aceştia.

Porniră mai departe, de-a lungul unui nesfârşit tunel de arbori cu frunzişul îngălbenit. Bănci cu picioarele înfăşurate în muşchi se înşiruiau pe marginea cărării, acoperită şi ea de muşchi, şi care mai departe se lărgea în jurul unui bazin cu ghizduri de piatră, şi ochiul întunecat de apă presărat cu frunze părea o agată smălţuită cu aur. Cărarea, tot mai îngustă, şerpuia prin pădure, printre şiruri strânse de trunchiuri subţiri pe care se încolăcea iedera. Petece albastre de cer se zăreau deasupra lor printre frunzele veştede, şi în cele din urmă copacii se răriră şi în faţa lor apărură păşunile ce mărgineau râul”.

O porniră peste câmp spre dramul de edec. La un cot al zidului, câteva trepte duceau spre un pavilion dărăpănat cu intrările aproape astupate de iederă. Anna şi Darrow se aşezară pe o banchetă de lângă zidul interior al pavilionului şi rămaseră uitându-se la colinele împărţite în petice verzi şi roşcate de dincolo de râu, sau la satul cu căsuţele-i văruite, urmărind liniile turnului scund al bisericii şi ale acoperişurilor cenuşii cum se conturau cu precizie pe fundalul peisajului. Anna stătea tăcută, simţind atât de intens apropierea lui Darrow, încât nici măcar nu o surprinse atingere? mânii lui pe a ei. Se priviră ochi în ochi şi el spuse zâmbind:

— Acum n-o să mai existe nicio piedică, nu-i aşa?

— Piedică? păru ea uimită. Ce fel de piedică?

— Nu-ţi mai aduci aminte cum suna telegrama care m-a întors din drum în mai? „Piedică neaşteptată11 – aşa suna. Şi fiindcă veni vorba, ce problemă cumplită apăruse atunci? Trebuia să-i cauţi lui Effie o guvernantă, asta era?

— Dar ţi-am explicat motivul: motivul pentru care *apăruse* piedica. Ţi-am scris pe larg ce s-a întâmplat.

— Da, ştiu că mi-ai scris, şi ridicându-i mâna la buze, i-o sărută. Cât de departe pare totul, şi cât de puţin mai contează astăzi!

Ea îi aruncă o căutătură rapidă:

— Aşa creezi? Bănuiesc că eu sunt altfel. Vreau să adun toate lunile irosite în ziua de azi – să facă parte din ea.

— Dar de *fac parte*, în ceea ce mă priveşte. Întinde mâna şi ia totul din trecut – din ziua cea dintâi când ne-am cunoscut.

Ea îşi încreţi puţin fruntea, de parcă ar fi chinuit-o o nedumerire fără nume.

— E ciudat că, şi în primele zile, între noi se ivea ceva ce nu înţelegeam.

— Oh, în zilele acelea niciunul din noi nu înţelegea, nu-i aşa? E unul din componentele a ceea ce se cheamă fericirea de a fi tânăr.

— Da, la fel mi-am spus şi eu; mi-am spus, adică, privind înapoi. Dar nu se putea, nici chiar atunci, să fie la fel de adevărat pentru tine ca şi pentru mine; şi acum…

— Acum, spuse el, singurul lucru care contează e că ne aflăm aici împreună.

Tot restul îl înlătură cu o uşurinţă care ar fi putut să fie luată ca o dovadă convingătoare a puterii ei asupră-i. Dar ea nu găsea nici urmă de orgoliu într-un asemenea triumf. Simţea că avea nevoie de devotamentul şi adoraţia

lui nu atât pentru sine, cât pentru dragostea ce şi-o purtau unul altuia, şi că privind cu uşurinţă oricare perioadă din trecutul lor, el răpea ceva din frumuseţea-i prezentă. Obrajii i se îmbujorară.

— Între tine şi mine totul contează.

— Fireşte!

Şi ea simţi, odată cu replica lui, dulceaţa zâmbetului nevăzut.

— Şi de aceea, urmă el, pentru mine „totul” înseamnă aici şi acum: pe bancheta asta, între tine şi mine.

Ea se agăţă de spusele lui:

— Este exact ce vreau să spun şi eu: înseamnă aici şi acum; la asta nu putem renunţa.

— Să renunţăm? Vrei tu? *Iarăşi*?

Inima ei bătea nebuneşte. Simţea cum ceva în lăuntrul ei, intermitent şi şovăitor, se zbătea să se descătuşeze, dar căldura prezenţei lui atât de apropiate pătrundea în fiecare senzaţie, la fel cum lumina soarelui învăluia întregul peisaj. Şi, deodată, îşi dădu seama că nu-şi dorea decât întreaga fericire, neştirbită de nimic.

— „Iarăşi”? Dar oare nu *tu*, ultima oax-a…

Şi se opri, tremurând toată de dorinţa de a afla adevărul. Dar în lumina întrebării puse de ea, trăsăturile lui nu se schimbară câtuşi de puţin.

— Ultima oară? Primăvara trecută? Bine, dar tu ai fost aceea care – pentru motivul cel mai întemeiat, după cum spuneai – m-ai gonit de la uşa ta primăvara trecută!

Anna înţelese că el era gata „să scoată la lumină”, pentru satisfacţia ei sentimentală, toate amănuntele unei chestiuni care, în ceea ce-l privea, fusese perfect rezolvată de timp; şi, văzând asta, se simţi liniştită.

— Ţi-am scris cât de repede am putut. Ţi-am explicat cauza amânării şi te-am rugat să vii. Iar tu nici măcar nu mi-ai răspuns la scrisoare.

— Mi-a fost cu neputinţă să vin atunci. Trebuia să mă întorc la post.

— Şi nici nu puteai să-mi scrii ca să mă anunţi?

— A durat mult până ţi-am primit scrisoarea. Am aşteptat o săptămână… zece zile. Aşa că aveam o scuză să-mi închipui, când în sfârşit a venit, că nu erai foarte grăbită să primeşti un răspuns.

— Ai crezut asta… cu adevărat?… După ce-ai citit-o?

— Aşa am crezut.

Ea simţi cum îi sare inima din piept.

— Atunci, de ce-ai venit acum?

Darrow se răsuci spre ea, aruncându-i repede o privire uimită.

— Numai Dumnezeu ştie – dacă poţi să mă întrebi asta!

— Vezi că aveam dreptate să spun că n-am înţeles.

El se ridică brusc şi rămase aşa înfruntând-o, astupându-i vederea spre râu şi spre povârnişurile cu petece de verdeaţă pestriţe.

— Poate că aş putea să spun şi eu la fel.

— Nu, nu: niciunul din noi nu trebuie să aibă vreun motiv s-o spună iarăşi. Uitându-se la el cu o privire gravă, urmă: Sunt sigură că nici tu, nici eu nu avem nevoie să potrivim luminile înainte de a ne arăta exact cum suntem în faţa celuilalt. Vreau să mă vezi aşa cum sunt, cu toate îndoielile şi scrupulele mele iraţionale; şi cele vechi, dar şi cele noi.

Darrow se aşeză din nou lângă ea.

— Nu e vorba de cele vechi. Erau justificate – sunt dispus s-o admit. Cu guvernanta care trebuia expediată, cu Effie lăsată în seama ta, şi cu soacră-ta bolnavă, înţeleg că nu puteai să mă laşi să vin. Înţeleg chiar că, atunci, îţi era greu şi să scrii şi să-mi explici. Dar ce însemnătate au toate astea acum? Noile scrupule sunt cele pe care vreau

să le lămurim.

Din nou Annei i se strânse inima. Îşi simţea fericirea atât de aproape, atât de neîndoielnică, încât strângând-o şi mai aproape ar fi făcut ca un copil care înăbuşă o păsăruică mângâind-o prea tare. Dar o silea însăşi siguranţa acestei fericiri. Prea multă vreme o chinuiseră îndoielile: acum, când se prefăcuseră în jucării inofensive, putea să le azvârle şi să le prindă fără frică!

— N-ai venit şi nici nu mi-ai răspuns la scrisoare; şi după ce-am aşteptat patru luni, ţi-am scris din nou.

— Şi ţi-am răspuns la ea; şi iată-mă aici.

— Da. Fixându-l mai departe cu privirea, ea urmă: Dar în ultima scrisoare îţi repetam exact ce-ţi scriseserăm în prima – aceea din iunie. Îţi scriam că eram gata să-ţi dau răspunsul la întrebarea pe care mi-ai pus-o la Londra; şi, spunându-ţi asta, îţi destăinuiam şi care era răspunsul.

— Iubita mea! Iubita mea! murmură Darrow.

— Dar n-ai ţinut seama de scrisoarea aceea. N-ai dat un semn de viaţă toată vara. Şi tot ce-ţi cer acum e să-mi spui sincer de ce.

— Nu pot decât să repet ce ţi-am spus adineauri. Eram jignit şi nefericit şi mă îndoiam de tine. Bănuiesc că dacă mi-ar fi păsat mai puţin, aş fi fost mai încrezător. Îmi păsa atât de mult. Încât nu puteam risca un alt eşec. Fiindcă m-ai făcut să cred că eram un biet înfrânt. Aşa că am închis ochii, am strâns din dinţi şi am întors spatele. Ăsta-i tot adevărul lipsit de glorie!

— Oh, dacă ăsta-i *tot* adevărul…

Şi îl lăsă s-o îmbrăţişeze.

— Şi acum să-ţi spun ce mă chinuie. Să-ţi spun ce credeam că ascunde tăcerea ta, până te-am făcut să-i pui capăt. Acum vreau să fiu sigură că am procedat bine.

— Ce-aş putea să-ţi spun ca să fii sigură?

— Poţi să mă laşi să-ţi spun eu mai întâi totul.

Se trase puţin la o parte, fără să-şi ia însă mâinile dintr-ale lui.

— Owen te-a văzut la Paris, începu ea.

Îl privea, şi el îi răspunse printr-o căutătură fermă. Razele soarelui îi luminau din plin chipul frumos bronzat, ochii cenuşii, fruntea albă, senină. Şi ea observă pentru prima dată un inel cu sigiliu într-o montură de argint pe un deget al mâinii ce i le reţinea pe-ale ei.

— La Paris? Oh, da… Ştiu.

— Când a venit acasă, mi-a spus. Cred că aţi stat şi puţin de vorbă la teatru. L-am întrebat dacă i-ai spus că te-am rugat să-ţi amâi venirea… sau dacă mi-ai transmis vreun mesaj. Nu-şi amintea să-mi fi trimis vorbă.

— În înghesuiala aia – într-un *foaier* la Paris? Oh, draga mea!

— Era prostesc din partea mea. Dar Owen şi cu mine am fost întotdeauna într-un fel de relaţii speciale de frateşi-soră. Cred că a ghicit totul când ne-a văzut împreună la Londra. Aşa că m-a tachinat un pic şi a încercat să-mi stârnească curiozitatea în legătură cu tine; şi când a văzut că reuşise, mi-a spus că n-a avut prea mult timp să vorbească cu tine, fiindcă te grăbeai să te întorci la doamna cu care erai.

Încă îi mai ţinea mâinile într-a lui, şi ea nu i-o simţi tremurând, şi nici nu-i văzu înroşindu-i-se obrajii arşi de soare. Părea doar că încearcă, fără prefăcătorie, să-şi aducă aminte.

— Da – şi ce altceva ţi-a mai spus?

— Oh, nu prea multe, în afară doar că era teribil de drăguţă. Când l-am rugat să-mi descrie cum arăta, a zis că o ţineai ascunsă într-o lojă şi că, de fapt, nici n-a văzut-o; dar că a zărit trena pelerinei, şi că, din ce a zărit, şi-a dat seama într-un fel că era drăguţă. Poţi *să-ţi uai seama*, ştii şi tu… Cred că mi-a spus că era o pelerină roz.

Darrow izbucni în râs.

— Fireşte că era roz – aşa sunt mai totdeauna! Va să zică asta ţi-a provocat îndoielile?

— Nu de la început. M-am mulţumit să râd. Dar după aceea, când ţi-am scris şi nu mi-ai răspuns… Oh, acum *înţelegi*? îl imploră ea, rugătoare.

Privind-o cu duioşie, el răspunse:

— Da, înţeleg.

— Acum nu mai pot privi lucrurile ca şi cum între noi ar fi ceva trecător. Vreau să mă cunoşti exact cum sunt. Dacă am putut crede că în acele momente… când urmai să vii aici, când aproape…

El îi lăsă mâinile şi se ridică în picioare.

— Da, da… te înţeleg.

— Oare? şi privirea ei continua să-l scruteze. Nu sunt o gâsculiţă. Ştiu… fireşte că *ştiu*… dar unele lucruri o femeie le simte… când ceea ce ştie nu mai contează. Să nu creezi că vreau să-mi explici… nu în legătură cu acea seară. Dar ţin să-mi cunoşti sentimentele în întregime. Nici eu nu le ştiam până nu te-am văzut din nou. Şi nu mi-am închipuit că aş putea să-ţi destăinui asemenea lucruri!

— Şi nici eu nu mi-am închipuit că aş putea fi aici să te aud spunându-mi-le!

Se răsuci spre ea şi, ridicând un capăt al eşarfei ei, o duse la buze.

— Dar acum că mi le-ai spus, *ştiu*… *ştiu*, şi Darrow îi zâmbi cu tandreţe.

— Ştii…?

— Ştiu că între noi nu poate fi ceva trecător. Şi poţi să mă întrebi tot ce vrei! Asta este tot ceea ce-mi doream.

Rămaseră aşa, o clipă nesfârşită, privindu-se în ochi fără o vorbă. Şi ea văzu cum lumina jucăuşă din privirea lui se adânceşte şi se întunecă, exprimând acum o patimă nestăpânită. Apoi el se aplecă şi începu s-o sărute, şi Anna

se simţi zburând, ca purtată pe aripi.

Era în ordinea firească a lucrurilor ca, pe drumul de întoarcere spre casă ei să înceapă să vorbească de viitor.

Anna nu era prea nerăbdătoare să-i schiţeze conturul. Era extrem de sensibilă la elementele impalpabile ale fericirii şi, pe când mergea alături de Darrow, închipuirea îi zbura de colo până colo, ţesând pânze luminoase de senzaţii între ea şi scena din jur. Orice intensificare a emoţiei îi crea o nouă expansiune de frumuseţe în lucrurile vizibile, dându-i şi simţământul că asemenea clipe trebuie să dăinuie şi să fie păstrate ca nişte miracole unice. Înţelegea nerăbdarea lui Darrow de a da viaţă proiectelor lor. Ştia că aşa trebuia să se întâmple, şi nici n-ar fi vrut să fie altfel; dar să se poată fixa asupra datelor şi hotărârilor la care stăruia Darrow era ca şi cum ar fi încercat să răzbată prin hăţişul argintiu al unei păduri în aprilie.

Darrow ar fi vrut să profite de ocaziile pe care i le oferea poziţia sa în diplomaţie ca să studieze anumite probleme economice şi sociale, sperând de fapt să le trateze într-o carte pe care s-o publice; şi în acest sens ceruse, şi obţinuse, un post în America de Sud. Anna era gata să-l urmeze oriunde ar fi vrut el, neşovăind să pună între ea şi trecut privelişti noi, ca de altfel şi gânduri noi. Nu trebuia să ţină seama, de fapt, decât de Effie şi de educaţia lui Effie; şi, gândindu-se bine, nu vedea de ce grija şi preocuparea pentru aceste aspecte nu se puteau împăca cu exigenţele carierei lui Darrow. Era limpede că Effie putea fi lăsată în grija doamnei de Chantelle până când ei doi îşi vor fi rânduit viaţa; şi fetiţa putea chiar, atâta vreme cât activitatea viitorului ei tată vitreg îl va reţine în posturi îndepărtate, să-şi împartă în continuare timpul între Givre şi antipozi.

Cât despre Owen, care devenise major cu doi ani mai

înainte, avea să împlinească în curând vârsta când putea să preia moştenirea părintească, şi începând de atunci răspunderea mamei sale vitrege se va reduce la un interes prietenesc pentru bunăstarea lui. În felul acesta nimic nu mai stătea în calea realizării imediate a dorinţelor lui Darrow. Şi nu exista niciun motiv pentru care căsătoria să nu aibă loc în cele şase săptămâni câte îi mai rămâneau din concediu.

Ieşiră din pădure şi se pomeniră în spaţiul deschis, inundat de lumină al grădinii. Soarele amiezii tivea-cu aur trunchiurile arămii ale arborilor de tisă. Crizanteme, roşcate, galbene ca şofranul şi portocalii, scânteiau ca nişte flori fermecate dintr-o pădure vrăjită; brâuri de begonii roşii, purpurii şi de culoarea vinului vechi şerpuiau ca un foc mocnit printre răzoare; şi peste această tapiserie întinsă, casa îşi înălţa silueta armonioasă, liniile-i sobre dobândind dulceaţă şi gingăşie în aerul luminos, uşor înceţoşat.

Darrow rămase nemişcat, şi Anna îşi dădu seama că privirea lui trecea de la ea la priveliştea din jur, ca să revină apoi iar la chipul ei.

— Eşti sigură că poţi să renunţi la Givre? Păreţi atât de mult făcuţi unul pentru celălalt!

— Oh, Givre…

Dar se întrerupse imediat, simţind într-un fel că prin tonul ei nepăsător îi înmânase întregul ei trecut; şi cu una din mişcările-i instinctive de recul, adăugă:

— Când Owen o să se însoare, va trebui oricum să renunţ.

— Când Owen o să se însoare? Mai e mult până atunci! Aş vrea să-mi spui că între timp n-o să regreţi.

Anna şovăia. De ce oare o silea să-i dezvăluie bietul ei trecut secătuit? O vagă senzaţie de loialitate, dorinţa de a cruţa ceea ce nu mai putea s-o facă să sufere, o făcu să

dea un răspuns evaziv:

— Probabil că n-o să existe un „între timp”. Owen s-ar putea să se însoare în curând.

Nu avusese de gând să atingă acest subiect, căci fiul ei vitreg o rugase să păstreze provizoriu secretul; dar întrucât durata prea scurtă a concediului lui Darrow îi silea să-şi adapteze cât mai repede planurile, era în definitiv inevitabil ca ea să-i dea măcar o indicaţie în privinţa lui Owen.

— Owen să se însoare? Ştii, pare mereu ca un faun îmbrăcat în costum de sport! Sper că a găsit o driadă. S-ar putea să mai fi rămas una în pădurile astea scăldate în lumină azuriu-aurie.

— Obstacole 2

— Încă nu pot să-ţi spun unde şi-a găsit driada, dar chiar *este* una, îmi închipui – în orice caz se va potrivi cu pădurile din Givre mai bine decât mine. Numai că s-ar putea să apară dificultăţi…

— Nu-i nimic! La vârsta asta e şi firesc să existe.

— Owen, începu ea şovăitor, e hotărât în orice caz să le înlăture; şi i-am făgăduit să-l ajut până la capăt.

Şi, după un moment de deliberare, îi explică în continuare că alegerea fiului ei vitreg nu părea, din diferite motive, că va fi pe placul bunicii lui.

— Ea va trebui să fie pregătită pentru această veste, şi i-am promis lui Owen că o să mă ocup eu de asta. Ştii, *l-am ajutat* întotdeauna să-şi rezolve problemele, şi acum contează oarecum pe mine.

Avea impresia că exclamaţia lui Darrow sunase puţin agasată, şi se întreba dacă nu cumva el o bănuia din nou că ar căuta un pretext ca să amâne căsătoria lor.

— Dar o dată ce viitorul lui Owen va fi aranjat, n-o să-mi ceri nu-i aşa, ca, de dragul a ceea ce înţelegi tu prin a-l ajuta, să plec iarăşi fără tine?

Şi, fără să se oprească din mers, o atrase mai aproape de el.

— Owen o să înţeleagă, dacă tu nu înţelegi, draga mea. Şi, cum e în aceeaşi situaţie ca şi mine, o să-i cer îndurare. O să-şi dea seama că eu am primul drept asupra ta; şi nici n-o să-i treacă prin gând că tu ai putea face altfel.

— Owen înţelege orice: nu mi-e teamă de asta. Numai că viitorul lui nu e încă aranjat. E încă foarte tânăr ca să se însoare – prea tânăr, după cum crede bunica lui – şi căsătoria la care se gândeşte el în niciun caz nu poate s-o convingă de contrariu.

— Nu cumva vrei să spui că e prima fată pe care i-au căzut ochii?

— Oh, nu! Dar nu e ceea ce doamna de Chantelle ar socoti că e o partidă potrivită; şi nici măcar eu n-o consider o alegere bună.

— Şi totuşi îl susţii?

— Şi totuşi îl susţin. După o pauză, ea urmă: Mă întreb dacă o să înţelegi? Dacă i-am dorit ceva, şi dacă-i doresc ceva lui Effie, a fost să se simtă întotdeauna liberi să comită propriile lor greşeli, şi ca niciodată, dacă se poate, să nu fie siliţi să comită greşelile altora. Chiar dacă, să zicem, căsătoria lui Owen se va dovedi o greşeală, şi va trebui să ispăşească, cred că, ispăşind, va învăţa ceva şi se va maturiza. Fireşte că nu pot s-o fac pe doamna de Chantelle să înţeleagă asta; dar pot să-i amintesc că, cu firea lui – impulsurile-i precipitate şi nestăpânite, ca şi bizarele intervale de pasivitate şi apatie – l-ar putea împinge la o prostie şi mai mare, dacă i se pune acum de-a curmezişul.

— Şi ai de gând să-i anunţi vestea imediat ce se întoarce de la Ouchy?

— Imediat ce împrejurările o vor permite. Ea o

cunoaşte pe fată şi o apreciază: asta e speranţa, noastră. Deşi, până la urmă, s-ar putea să fie riscul nostru, s-ar putea ca situaţia să fie mult mai grea, când o să afle adevărul, decât dacă Owen ar fi ales o necunoscută. Nu pot să-ţi destăinui mai mult decât ţi-am spus până acum: i-am promis lui Owen să nu spun nimănui nimic. Tot ce te rog e să-mi dai timp, să-mi acorzi măcar câteva zile. Doamna de Chantelle a fost teribil de „drăguţă”, cum ar zice ea, când a aflat de tine şi de intenţia mea de a pleca în curând de la Givre; dar şi asta poate face ca lucrurile să fie mai dificile pentru Owen. Aşa că acum înţelegi, nu-i aşa, de ce trebuie să-l susţin? Ştii, n-aş putea suporta gândul c-a cea mai mică parte a fericirii mele să răpească ceva d’. N fericirea lui – de parcă n-ar fi decât o mică firimitură de fericire care trebuie completată cu fericirea altora! Şi, agăţându-se de braţul lui Darrow, încheie: Vreau ca viaţa noastră să fie ca o casă cu toate ferestrele luminate: mi-ar plăcea să atârn felinare chiar şi pe acoperiş şi de hornuri!

Încheind, se simţi tremurând toată. Tot timpul cât vorbise şi pledase, îşi spusese că momentul nu putea fi mai prost ales. În locul lui Darrow, ea şi-ar fi spus – cum nu se putea ca el să nu-şi spună – că toată argumentaţia ei atât de susţinută nu făcea decât să mascheze obişnuitei nehotărâre. Era ora cea mai potrivită, momentul când ar fi trebuit să-i dezvăluie adevărata ei fiinţă înlăturând orice piedică în calea dorinţelor lui; şi iată că, doar împotrivindu-i-se, putea să-i arate tăria ei de caracter pe care ţinea ca el s-o simtă.

Dar, în timp ce vorbea, începu să-şi dea seama că faţa lui Darrow nu reflecta nimic din spusele ei, că avea tot timpul privirea abstractă a unui om care nu ascultă ce i se spune. Şi i se strânse inima descoperind că gândurile lui puteau rătăci într-un asemenea moment; şi-apoi, bucuria o inundă când înţelese motivul.

Într-un fel nedesluşit îşi dăduse seama, fără a-şi întoarce capul, că el era copleşit de senzaţia apropierii ei, absorbit să-i contemple amănunţit chipul, îmbrăcămintea; şi descoperind asta, lăsă ca vorbele să-i curgă şuvoi. Se simţea vorbind uşor, cu hotărâre şi convingere. Se gândea: „Puţin îi pasă de ceea ce spun... e destul că vorbesc... chiar dacă spun prostii, – o să-i plac şi mai mult...” îşi dădu seama că fiecare inflexiune a glasului, fiecare gest, fiecare trăsătură distinctivă a fiinţei ei – chiar şi defectele, fruntea prea înaltă, ochii nu destul de mari, mâinile, deşi fine, dar cam mari, şi degetele campătrate la vârf – îşi dădu seama că toate aceste imperfecţiuni erau tot atâtea canale prin care influenţa ei emana spre el; că o plăcea în ciuda lor, nu poate chiar din pricina lor; că o voia aşa cum era, şi nu aşa cum ar fi vrut ea să fie; şi pentru prima dată simţi în întreaga-i făptură certitudinea şi bucuria iubirii împlinite.

Ajunseră în curte şi o porniră spre casă, pe aleea mărginită cu tei. Uşa holului era larg deschisă, iar prin ferestrele ce dădeau pe terasă soarele trimitea dungi piezişe peste lespezile albe şi negre, peste scaunele cu tapiţeria în culori stinse, peste pelerina şi şapca de călătorie ale lui Darrow, aruncate printre veşmintele şi pledurile îngrămădite pe o banchetă lângă perete.

Vederea hainelor lui, amestecate cu lucrurile ei, îi dădu Annei o senzaţie de intimitate domestică. Era ca şi cum fericirea ei ar fi coborât din înaltul cerului, îmbrăcând haina simplă a cotidianului. Părea, în sfârşit, s-o ţină în mâini.

Intrând în hol, chipul i se lumină, văzând un bilet, pus vizibil pe masă.

— E de la Owen! Probabil că s-a repezit cu maşina cine ştie unde.

Şi, imediat, simţi o tainică emoţie plăcută la gândul că ea şi cu Darrow vor prânzi probabil singuri. Dar când

despături biletul, o cuprinse uimirea citindu-l:

„Draga mea”, scria Owen, „după cele ce mi-ai spus ieri, nu mai pot să aştept, aşa că am plecat spre Francheuil, să prind expresul de Dijon şi să mă întorc apoi cu de Nu-ţi fie teamă: n-o să vorbesc decât dacă nu risc nimic. Crede-mă că ştiu ce fac – trebuie neapărat să mă duc”.

Încet, îşi ridică privirea.

— S-a dus la Dijon ca s-o întâlnească pe bunică-sa.

Oh, sper că n-am făcut o greşeală!

— Tu? Dar ce legătură ai tu cu plecarea lui la Dijon?

— Alaltăieri, începu ea cu glas şovăitor, i-am declarat, pentru prima dată, că vreau să-l ajut, indiferent ce s-ar întâmpla. Şi mi-e teamă că şi-a pierdut capul, că va fi imprudent şi va strica totul. Ştii, nu voiam să-i spun nimic doamnei de Chantelle înainte de a avea timp s-o pregătesc.

Simţind că Darrow o privea şi că-i citea gândurile, se îmbujoră toată.

— Da – i-am spus-o atunci când am aflat că vii. Voiam să se simtă şi el la fel cum mă simţeam eu… ml se părea o cruzime să-l las să aştepte!

Darrow îi luă mâna, şi rămase o clipă cu braţul petrecut pe după umerii ei.

— *Ar fi fost* o cruzime să-l las să aştepte.

O porniră, unul lângă altul, spre seară. Ameţită de fericirea care o învăluia toată, problemele lui Owen i se păreau ciudat de lipsite de importanţă şi îndepărtate. Absolut nimic nu mai conta în afară de şuvoiul de lumină ce-i curgea prin vine. Puse piciorul pe prima treaptă, spunând:

— E aproape vremea prânzului… mă duc să-mi scot pălăria…

Şi o porni pe seară în sus, în vreme ce Darrow, rămas jos în hol, o urmărea cu privirea. Dar cu toată distanţa

dintre ei, Annei i se părea la fel de aproape: de parcă gândurile lui se mişcau odată cu ea, atingând-o cu mâini mângâietoare.

Ajunsă în odaia ei, închise uşa şi rămase nemişcată, privind în jur, într-un fel de visare plină de uimire. Simţămintele îi erau cu totul deosebite de cele încercate până acum: mai puternice, mai profunde, mai cuprinzătoare. Simţea pentru prima oară cum totul în ea, din cap până-n picioare, părea să genereze acelaşi amplu şuvoi de senzaţii.

Îşi scoase pălăria şi se îndreptă spre măsuţa de toaletă să-şi aranjeze părul. Pălăria îi turtise şuviţele întunecate pe frunte; faţa îi era mai palidă ca de obicei, şi avea cearcăne în jurul ochilor. „Dacă aşa arăt azi”, se gândi, „ce-o să creadă despre mine când o să fiu bolnavă sau năpădită de griji?” îşi trecu degetele prin păr, bucurându-se că-l simţea atât de des; apoi renunţă şi rămase nemişcată, cu bărbia în mâini.

„Vreau să mă vadă aşa cum sunt”, îşi spuse.

Mai profundă decât cea mai profundă fibră a vanităţii ei era senzaţia triumfătoare că *„aşa cum era”*, cu părul lipit pe frunte, cu faţa-i palidă, obosită, cu mânecile subţiri boţite puţin de apăsarea jachetei, el o s-o placă chiar şi mai mult, o s-o simtă mai aproape, mai dragă, mai dezirabilă decât în toată splendoarea în care i s-ar arăta. În lumina acestei descoperiri îşi cercetă chipul cu mai multă atenţie, văzându-i defectele aşa cum nu le văzuse niciodată, dar văzându-le printr-un fel de aureolă, ca şi cum dragostea ar fi fost un mediu luminos în care ar fi fost complet cufundată.

Acum îi părea bine că îi destăinuise îndoielile şi gelozia ei. Ghicea că un bărbat îndrăgostit ar putea fi flatat de asemenea mărturisiri care o dădeau de gol involuntar, că în anumite momente respectarea libertăţii lui îl

interesează mai puţin decât neputinţa de a o respecta: momente atât de propice încât, prin înseşi greşelile şi indiscreţiile unei femei, ea îşi poate consolida dominaţia. Senzaţia de putere, de care fusese conştientă când îi vorbise lui Darrow, îi reveni înzecită. Simţea că-l pune la încercare pretinzându-i lucruri exorbitante, şi în aceeaşi clipă lânjea să se umilească în faţa lui, să nu fie decât o umbră şi un ecou al toanelor lui. Ar fi vrut să întârzie alături de el într-o lume imaginară, şi totodată să păşească lângă el în lumea reală. Ar fi vrut ca el să-şi dea seama de tăria ei, şi totodată s-o iubească pentru ignoranţa şi lipsa ei de importanţă. Se simţea ca o sclavă, ca o zeiţă, ca o fetişcană neştiutoare…

XIII

În seara aceea, târziu, Darrow se trânti într-un fotoliu din faţa focului, cuprins de reverie.

Încăperea te îmbia la reverie. Lămpile cu abajururi, roşii, umbrele ce dăinuiau în colţurile odăii, lumina flăcărilor din cămin jucând pe suprafeţele arcuite ale scrinurilor şi vitrinelor vechi masive, îi dădeau un aer de intimitate, sporită de draperiile în tonuri stinse şi de covoarele cam uzate, uşor destrămate. Fiecare obiect părea ponosit, dar într-un fel de uzură armonioasă, subtil căutată, în care Darrow avea impresia că discerne influenţa lui Fraser Leath. Numai că Fraser Leath devenise un factor atât de lipsit de importanţă în schema lucrurilor, încât aceste urme ale prezenţei lui nu-i pricinuiau nicio emoţie, în afară doar de un vag amuzament retrospectiv.

După-amiaza şi seara fuseseră desăvârşite.

După primele momente de îngrijorare, când aflase de plecarea fiului ei vitreg, Anna se lăsase în întregime cuprinsă de fericire, cu o impetuozitate pe care Darrow nu i-o bănuise. După masă devreme ieşiseră să facă o plimbare cu maşina, străbătând kilometri nesfârşiţi de

peisaje în culori sobre, înveselite ici-colo de pata stacojie a vreunei podgorii, hurducându-se pe uliţele câte unui sat încremenit, ajungând apoi pe coline joase ce coborau spre râu, sau şerpuind pe drumuri înguste, prin păduri scăldate într-o lumină aurie, la capătul cărora se conturau, albăstrii, dealurile. Totul era învăluit într-un halou de lumină, ce părea să se dizolve în aerul nemişcat, şi mireasma rădăcinilor umede şi a frunzelor putrezite se con topea cu mirosul usturător de vreascuri arse. O dată, cotind pe lângă un zid, opriră maşina în faţa unor porţi dărăpănate şi, poticnindu-se pe un drum brăzdat de făgaşe, se pomeniră în faţa unei căsuţe vechi, pustii, cu contururi şi hornuri neobişnuite, înconjurată de un şanţ cu apă şi umbrită de arbori bătrâni. Rătăciră pe cărările dintre arbori, găsiră un chioşc mucezit pe o insuliţă printre trestii şi hăţişuri şi, după ce se aşezară pe o bancă lângă grajd, urmăriră porumbeii rotindu-se în lumina amurgului, deasupra porumbarului de cărămidă. Apoi o porniră cu maşina înapoi, în timp ce se lăsa înserarea…

O dată ajunşi acasă, pe când şedeau în faţa căminului în salonul lambrisat cu stejar, Darrow nu se mai sătura privind linia delicată a capului ei profilându-se pe panelele întunecate, gândindu-se la bucuria cu care va urmări întotdeauna gesturile simple ale mâinilor ei servind ceaiul…

Cinară târziu şi, stând în faţa ei la masă, împodobită cu lumânări şi flori, se simţi cuprins de o plăcere nespusă văzând-o iar în rochie de seară şi îşi lăsă privirea să lunece peste ţinuta mândră dar şi discretă a capului, peste şuviţele întunecate ale părului adunate la ceafă, şi peste gâtul zvelt, feciorelnic deasupra pieptului uşor bombat. Şi deodată îl izbi gândul cât de rezervată era frumuseţea ei. Îţi sugera un portret de un mare rafinament în care fuseseră folosite doar câteva nuanţe, sau un vas grecesc pe

care singurul desen îl constituie jocul luminii.

După cină ieşiră pe terasă să admire parcul scăldat în lumina lunii. În albul crepuscular, arborii nu erau decât nişte pete imense. Lângă terasă, grădina îşi desena liniile întunecate, printre statuile care, în bezna ce se îngroşa, păreau nişte conspiratori înfofoliţi. Şi, mai departe, pajiştile desfăşurau o ţesătură argintie ce se dizolva apoi în ceaţa de deasupra râului; şi stelele toamnei tremurau deasupra capului, de parcă le-ai fi privit reflectate într-o apă tulbure.

Darrow îşi aprinse ţigara şi începură să se plimbe pe aleea pavată cu lespezi, în aerul toropit, până când el o cuprinse cu braţul, spunând:

— Nu trebuie să stai până când te prinde umezeala.

Şi se întoarseră în salon, trăgându-şi fotoliile lângă foc.

Părea că numai după un moment ea spuse:

— Trebuie să fi trecut de unsprezece, şi, ridicându-se, se uită la el zâmbind uşor.

Darrow rămase nemişcat, sorbindu-i privirea, zicându-şi „Vor fi nenumărate seri ca asta…” – până când ea veni mai aproape, se aplecă spre el şi, punându-i mâna pe umăr, spuse:

— Noapte bună.

El se ridică în picioare şi o cuprinse în braţe.

— Noapte bună, îi şopti ţinând-o strâns – şi sărutul lung care urmă era o făgăduială şi un legământ.

Stând acum în faţa focului ce se stingea, amintirea acelui sărut mai ardea încă în el; dar dincolo de exaltarea fizică simţea în el o anume gravitate. Fericirea lui părea să concentreze mai multe intenţii difuze. Şi le recapitulă vag, zicându-şi că a fi iubit de o asemenea femeie „era cu totul altceva”… I se cam urâse să tot facă experienţe în viaţă; dorea să „păşească pe o cale nouă”, să fie mai perseverent,

mai atent şi mai concentrat, şi să obţină rezultate. Încă vreo doi-trei ani în diplomaţie – cu ea alături! – şi apoi va putea începe adevărata lor viaţă: studiu, călătorii şi scrierea unor cărţi pentru el, iar pentru ea – ei bine, fericirea, în orice caz, de a scăpa de atmosfera îmbâcsită de salon şi de a trăi în aer liber, dedându-se altor activităţi posibile.

Dorinţa de a-şi schimba felul de viaţă o simţise latent de câtăva vreme, şi întâlnirea cu doamna Leath în primăvara trecută îi dăduse o direcţie precisă. Având alături o asemenea camaradă să-i concentreze şi să-i stimuleze energiile, simţea în el siguranţa, modestă dar plăcută, că va putea „realiza ceva”. Şi, dedesubtul acestei siguranţe, avea tainica senzaţie că merita oarecum un asemenea prilej favorabil. În linii mari, dusese o viaţă onorabilă. Pornind de la nişte şanse destul de mici şi talente mediocre, îşi construise o personalitate cât se poate de marcantă, cunoscuse câţiva oameni excepţionali, săvârşise o seamă de lucruri interesante şi vreo câteva destul de dificile, şi se pomenise, la treizeci şi şapte de ani, stăpânit de o ambiţie intelectuală suficientă să-i ocupe timpul până la o bătrâneţe robustă şi plină de energie. Cât despre aspectele private, personale ale vieţii, lui, urmaşe normele obişnuite, şi dacă, din când în când, mai coborâse sub un standard ideal, chiar şi acele momente de declin fuseseră scurte, trecătoare, incidentale. În lucrurile socotite esenţiale, rămăsese strict în limitele scrupulelor sale.

De la acest examen destul de optimist al situaţiei sale, reveni la contemplarea fericirii care avea s-o încununeze. Gândul i se întoarse din nou la prima întâlnire cu Anna Summers şi revăzu, unul câte unul, momentele idilei lor abia schiţate. Se opri cu mândrie scuzabilă asupra faptului că soarta îl marcase atât de timpuriu pentru

nobilul privilegiu de a o cuceri: de parcă într-adevăr, în sensul cel mai incontestabil al expresiei atât de des şi de prost folosite, fuseseră făcuţi unul pentru celălalt.

Dar încă şi mai profund decât aceste satisfacţii era faptul simplu, esenţial, de a se simţi bine în prezenţa ei. Şi tocmai asta îi dovedea, în definitiv, că era femeia ce-i trebuia: plăcerea cu care-i admira ţinuta capului, felul cum i se răsuceau şuviţele de păr în frunte şi la ceafă, privirea-i serioasă când vorbea, gravitatea plină de graţie a mersului, a tuturor gesturilor ei. Evocă fiecare amănunt al chipului ei, reţeaua fină a vinelor pe tâmple, umbrele albăstrui-întunecate de pe pleoape, şi felul cum păreau să-i apară în ochi şi apoi să-i dispară două steluţe când o ţinea strâns în braţe…

Dacă ar fi avut cea mai mică îndoială în privinţa sentimentului pe care-l nutrea pentru el, aceste steluţe ce se topeau i-ar fi spulberat-o. Era o femeie rezervată, sfioasă chiar, şi poate că cineva superficial şi exuberant or fi socotit-o „rece”. Era ca un tablou atârnat astfel încât nu putea fi văzut cum trebuie decât dintr-un anumit unghi: un unghi neştiut decât de stăpânul tabloului. Gândul îi măguli simţul de proprietate… îşi dădu seama că zâmbetul de pe buzele lui putea fi socotit prostesc dacă i l-ar fi văzut cineva. Se gândea cum arătase ea când îl întrebase despre întâlnirea cu Owen la teatru: mai puţin ce spusese şi mai mult cum se uitase la el, şi cât trebuie s-o fi costat să-l întrebe – cum i se îmbujoraseră obrajii, cum i se adâncise cuta dintre sprâncene şi cum îşi ferise privirea şi apoi şi-o îndreptase spre el. Mândria şi pasiunea se luptau între de – ce minunate calităţi pentru o soţie! Scena aproape îi compensă jena de moment când i se trezi o amintire care n-avea ce căuta în imaginea sa de acum. Da! Merita să urmăreşti lupta dintre instinctul şi raţiunea ei, şi să ştii că fiinţa ta este obiectul acelei lupte…

Amestecate cu aceste senzaţii mai erau şi consideraţii de alt ordin. Se gândea încântat că Anna era genul de femeie cu care i-ar fi plăcut oricui să fie văzut în lume. Cât de agreabil va fi s-o urmeze prin saloane, să meargă împreună la teatru, să călătorească cu ea în tren, să spună despre ea „soţia mea” când va vorbi cu alţii. Toate aceste gânduri disparate le înmănunche într-o singură frază care suna atât de frumos: „E o femeie de care poţi fi mândru”, simţind că asta într-un fel îi justifica şi îi înnobila instinctiva satisfacţie copilărească de a o iubi.

Se ridică, făcu vreo câţiva paşi prin odaie şi se aplecă pe fereastră, uitându-se la noaptea înstelată. Pe urmă se trânti iarăşi în fotoliu, cu un oftat adânc de mulţumire.

— Oh, dă-o-ncolo de treabă! exclamă brusc. E lucrul cel mai bun ce mi s-a întâmplat vreodată!

A doua zi a fost şi mai minunat. Simţea, şi ştia că şi ea simţea la fel, că ajunseseră să se înţeleagă perfect unul pe altul. De parcă, după ce-ar fi înotat înfruntând valurile, cu ochii orbiţi de strălucirea soarelui, ar fi ajuns într-un mic golf apărat de stânci, unde puteau pluti pe întinderea liniştită, scrutând adâncurile prin apa străvezie.

Când şi când, în vreme ce se plirhbau, se simţea cuprins de o uimire tinerească dându-şi seama cât de mult se asemănau părerile şi experienţele lor, văzând cum, în aceeaşi clipă, aveau aceleaşi reacţii.

„E vechea amăgire, bănuiesc11, îşi spuse, zâmbind. „N-o să se sature niciodată natura de şiretlicul ăsta?”

Ştia însă că era mai mult decât atât. Erau clipe în timpul discuţiilor când simţea, dar şi neîndoielnic, temelia trainică a prieteniei sub dansul învolburat al senzaţiilor. „Cât de mult mi-ar plăcea Anna dacă n-aş iubi-o: era concluzia la care ajungea, uimit de mirafcolul unei asemenea armonii.

Dimineaţa sosise o telegramă de la Owen Leath,

anunţând că se va întoarce împreună cu bunică-sa şi cu Effie de

Ia Dijon, după-amiaza la patru. Gara se afla la vreo opt sau zece mile depărtare de Givre, şi curând după ora trei Anna plecă cu maşina să-i întâmpine pe călători.

După plecarea ei Darrow porni într-o hoinăreală, cu gândul să se întoarcă târziu, astfel încât familia reunită să-şi poată petrece nestingherită restul după-amiezii. Rătăci prin ţinut până când se întunecă bine, şi ceasul de deasupra grajdului bătea de şapte pe când se îndrepta pe alee spre curte.

În hol o întâlni pe Anna, care cobora seara. Avea chipul senin, şi de la prima privire el îşi dădu seama că Owen nu-şi călcase cuvântul şi că niciunul dintre presentimentele ei nu se împlinise.

Anna tocmai cobora din camera de studiu a fetiţei, unde

Effie şi guvernanta îşi luau cina; şi îi mărturisi că fetiţa arăta minunat după vacanţa petrecută în Elveţia, dar că pica de somn din cauza călătoriei, fiind prea obosită ca să mai apară ca de obicei în salon înainte de a se duce la culcare. Doamna de Chantelle se odihnea, dar va coborî la cină; cât despre Owen, ea bănuia că era pe undeva prin parc – grozav îi mai plăcea să hoinărească în parc la căderea nopţii…

Darow o urmă în salon, unde măsuţa cu serviciul de ceai îl aştepta. Refuză ceaiul, dar ea mai zăbovi puţin ca să-i spună că Owen îşi ţinuse promisiunea şi că doamna de Chantelle era în cea mai bună dispoziţie, nebănuind ce lovitură i se pregătea.

— S-a simţit foarte bine cât a stat o lună la Ouchy, şi are acum o mulţime de subiecte de discutat – simptomele ei, antagonismele doctorilor, persoanele care stăteau la hotel. Se pare că a întâlnit-o acolo pe soţia ambasadorului

tău, şi pe lady Wantley, şi alţi prieteni de-ai tăi din Londra, şi a auzit, după cum spune ea, „lucruri încântătoare” despre tine – m-a rugat să-ţi transmit asta. Pare să dea o mare importanţă faptului că bunică-ta era o Everard din Albany. E gata să te primească cu braţele deschise. Nu ştiu dacă asta n-o să îngreuneze lucrurile pentru bietul Owen… vreau să spun, contrastul… El nu are nicio soţie de ambasador şi nicio Everard să se pună chezaş pentru alegerea *lui*! Dar nu-i aşa că o să mă ajuţi? O să mă ajuţi să-l ajut? Mâine am să-ţi spun şi restul. Acum trebuie să fug sus şi s-o vâr în pat pe Effie…

— Oh, n-avea grijă, o să izbutim! o încredinţa el.

Împreună, nu se poate să nu izbândim.

Şi rămase locului uitându-se după ea, zâmbitor, cum se grăbea pe culoarul slab luminat ce ducea spre hol.

XIV

Dacă, atunci când intră în salon înainte de cină, Darrow o examină pe doamna de Chantelle cu neobişnuit interes, o făcu mai mult din cauza lui Owen decât dintr-a sa.

Aluziile Annei îi treziseră interesul pentru idila tânărului, şi se întreba cam ce fel de fată putea fi eroina conflictului ce se întrezărea. Ghicise că răzvrătirea lui Owen simboliza pentru mama lui vitregă propria ei luptă îndelungată împotriva convenţiilor familiei Leath, şi înţelegea că dacă Anna îl încuraja cu atâta înflăcărare, era în parte şi din cauză că, aşa cum o recunoştea singură, dorea ca eliberarea lui să coincidă cu a ei.

Persoana care avea să reprezinte, în conflictul iminent, forţele ordinii şi ale tradiţiei şedea lângă foc când Darrow intră. Printre florile şi mobilele vechi ale vastei încăperi lambrisate, doamna de Chantelle avea eleganţa neînsufleţită a unei siluete introduse într-o „natură moartă” pentru a reda proporţiile. Şi asta, se gândi

Darrow, era exact ceea ce socotea ea neîndoios că era obligaţia ci principală: era sigur că ea aprecia mult „simţul proporţiilor”, şi că multe lucruri le aproba numai până la un anumit punct.

Era o femeie de şaizeci de ani, şi arăta tânără şi totodată demodată. Tenul ei uşor fanat, silueta ciudat de încorsetată, rochia foarte strânsă pe talie, împodobită cu *passementerie*, panglica de catifea de pe braţul îngust, o făceau să semene cu o fotografie tip din anii ’60. O vedeai, tânără dar păstrându-şi la fel de vajnic distincţia, rezemată de spătarul unui fotoliu cu franjuri, pieptănată cu cârlionţi la ceafă, cu un medalion pe corsajul de dantelă, aplecându-se spre un album de piele ornamentată, care începea cu Frumuseţile celui de-al Doilea Imperiu.

Îl primi pe pretendentul la mâna nurorii ei cu amabilitate, dându-i astfel de înţeles că avea cunoştinţă de planurile lor şi le aproba. Darrow descoperi repede că era genul de persoană care se opune din instinct oricărei schimbări propuse de altcineva, dar că, după ce adversarul îşi epuizează argumentul principal, cedează pe neaşteptate la cine ştie ce considerent minor introdus din întâmplare, şi aderă apoi cu tenacitate la noua poziţie. Era mândră de prejudecăţile ei demodate, făcea paradă de faptul că e bunică şi s-a grozăvit încercând să-l bată pe umăr pe Owen, deşi băiatul era mai înalt decât ea.

De asemenea, nu înceta să sporovăiască despre cei pe care-i întâlnise la Ouchy, având despre ei informaţiile statistice amănunţite ale unui lexicon, fără a părea să înţeleagă deosebirile individuale. Îi declară lui Darrow:

— Mi se spyne că lucrurile s-au schimbat mult în America… Fireşte, în tinereţea mea, *exista* acolo o înaltă societate…

Nu dorea să se întoarcă în America: era încredinţată că rânduielile care guvernau societatea erau diferite.

— Oameni fermecători există pretutindeni… şi trebuie să cauţi întotdeauna ce e mai bun… dar când ai trăit atâta timp într-o lume cu tradiţii, e dificil să te adaptezi la idei noi… Concepţiile astea îngrozitoare despre căsătorie… e greu să le explic cunoştinţelor mele din Franţa… Din fericire, nu am pretenţia că le înţeleg eu singură! Dar *dumneata eşti* un Everard… i-am şi spus Annei în primăvara trecută la Londra că asta se vede imediat…

Schimbă apoi discuţia şi începu să vorbească despre mesele şi serviciul de la hotelul din Ouchy. Acorda o mare importanţă amănuntelor gastronomice şi purtării personalului de la hotel. Observase şi acolo un regres, le declară ea.

— Bineînţeles, n-am de unde să ştiu; dar lumea zice că e din cauza americanilor. Chelnerul care mă servea avea obiceiul să-ţi trântească pur şi simplu farfuriile… mi s-a spus că mulţi dintre ei sunt anarhişti… fac parte din sindicate, ştii.

Şi făcea apel la cunoştinţele economice ale lui Darrow, pe care auzise că le avea, ca să-i confirme aceste zvonuri sinistre.

După cină Owen Leath se duse în camera alăturată unde se găsea pianul, şi începu să cânte pe întuneric. Curând îl urmă şi Anna, aşa că Darrow rămase singur cu doamna de Chantelle.

Ea continua să sporovăiască domol, parcă în acelaşi ritm cu mişcarea andrelelor din mâinile ei. Conversaţia era aidoma împletiturii largi şi lălâi la care lucra: când şi când îi scăpa câte un ochi, dar ea mergea mai departe fără a ţine seama că greşise lucrătura.

Darrow o asculta, într-o stare de toropeală şi împăcare. Puţin moleşit după cină, legănat de amintiri dulci, cu privirea fermecată, ca într-un vis, de culorile

stinse şi colţurile în umbră ale salonului cu mobile vechi, frumoase, nu i se mai părea că vorbirea doamnei de Chantelle ar fi nelalocul ei. Îşi dădea seama că, trăind prea multă vreme acolo, atmosfera de la Givre ar putea să te sufoce; dar în dispoziţia lui de acum, până şi mărginirea ei avea farmec.

La un moment dat găsi un prilej să plaseze o vorbă în favoarea sa; şi îşi dădu seama totodată de avantajul, care nu i se păruse niciodată a fi ceva deosebit, de a se înrudi cu Everard-ii din Albany. Concepţia doamnei de Chantelle despre ţara ei natală – unde nu mai fusese de când avea douăzeci de ani – îi amintea de o hartă geografică străveche a regiunilor hiperboreene. Totul era un pustiu nebulos, din care se iveau doar câteva contururi fixe; şi unul din de era al Everard-ilor din Albany.

Faptul că de ofereau o fundaţie atât de fermă – că formau, ca să zicem aşa, un teritoriu amical pe care forţele opuse puteau să se întâlnească şi să poarte tratative – îl ajuta în situaţia de a trebui să se explice şi să se justifice ca succesor al lui Fraser Leath. Doamna de Chantelle nu putea să reziste la asemenea solicitări de necontestat. Părea să simtă prezenţa fiului ei, planând distinctiv şi îi dădea lui Darrow impresia că fusese pus la încercare şi acceptat, ca o ultimă completare la Colecţia Leath.

Dar ea îl mai făcu conştient şi de imensul lui avantaj de a face parte din corpul diplomatic. Vorbind de această profesiune plicticoasă, o numea „carieră”, şi-i dădu de înţeles lui Darrow că îl vedea seducând ducese când nu negocia tratate. El auzi iarăşi frazele preţioase pe care bătrânele cucoane romantice le foloseau în tinereţea lui: „Societate diplomatică strălucită… avantaje mondene… asigură o intrare oriunde… nimic altceva nu *formează* un tânăr atât de bine…” şi la urmă ea mai adăugă oftând că i-ar fi plăcut ca nepotul ei să fi ales aceleaşi drum spre

glorie.

Darrow trecu sub tăcere cu prudenţă propriile sale păreri despre profesiunea lui, ca şi faptul că o îmbrăţişase provizoriu, şi pentru motive mai degrabă sociologice decât mondene; şi în cele din urmă discuţia trecu la planurile lui de viitor.

Şi de data asta, iarăşi, consideraţia doamnei de Chantelle faţă de „carieră”, o făcu să admită că Anna trebuia să accepte o dată cât mai apropiată a căsătoliei. Împrejurarea că Darrow era „trimis” în America de Sud părea să-i confere aureola romantică a unui tânăr ostaş însărcinat să apere o cauză pierdută; ea oftă şi spuse:

— În asemenea momente, o soţie are datoria să fie alături de soţul ei.

Problema viitorului lui Effie ar fi putut s-o preocupe, adăugă ea; dar întrucât Anna era de acord s-o lase o vreme pe fetiţă în grija ei, era în orice caz o problemă amânată pentru mai târziu. Vorbea oarecum văicărindu-se de responsabilitatea de a o creşte pe nepoata ei, dar Darrow îşi dădu seama că, mai mult decât simţea povara faptului îi plăcea cum suna cuvântul

— Effie e un copil încântător. Seamănă mai mult cu fiul meu, poate, decât dragul de Owen. Niciodată, cu bună ştiinţă, nu m-ar necăji cât de cât. Dar fireşte că responsabilitatea va fi mare… Nu cred că aş avea curajul s-o asum dacă ea n-ar avea o guvernantă care-i o adevărată comoară. Nu ţi-a vorbit Anna despre tânăra noastră guvernantă? După tot necazul pe care l-am avut anul trecut, când s-au perindat atâtea creaturi imposibile, mi se pare providenţial să o fi găsit, tocmai acum. La început ne-a fost teamă că e prea tânără; dar acum avem toată încrederea în ea Atât de isteaţă şi de nostimă – şi *totuşi o* adevărată doamnă! Nu zic că educaţia ei n-are lacune – nu ştie să picteze şi să cânte – dar nu poţi să le ai pe toate; şi-

apoi, vorbeşte şi italieneşte…

Stăruinţa afectuoasă cu care doamna de Chantelle sublinia asemănarea dintre Effie Leath şi tatăl ei, chiar dacă nu-i făcu o deosebită plăcere lui Darrow îi mărise măcar dorinţa de a vedea fetiţa. Îi dădea o ciudată senzaţie de stinghereală gândul că Effie ar putea să aibă vreuna din trăsăturile caracteristice ale răposatului Fraser Leath; într-un fel fantastic, şi-o imaginase ca un vlăstar magic al vechii afecţiuni dintre el şi Anna Summers.

Întâlnirea cu Effie avu loc în dimineaţa următoare, pe pajiştea ce se întindgamai jos de terasă, unde o găsi, dimineaţă devreme, jucându-se cu mingi de golf, împreună cu fratele ei. Aproape instantaneu, şi cu infinită uşurare, îşi dădu seama că asemănarea cu care se mândrea doamna de Chantelle era mai cu seamă exterioară. Chiar şi această descoperire îl indispunea oarecum, deşi trebuia să admită că trăsăturile armonioase, plăcute ale lui Fraser Leath fuseseră transmise într-un mod care crease imaginea de o mare desăvârşire a purităţii copilăreşti. Dar era limpede că şi alte elemente mai concuraseră la alcătuirea ei, şi că ochii dezvăluiau o altă fire. Seriozitatea cu care îţi întindea mâna, „drăgălăşenia” cu care te saluta, erau vrednice de tradiţia Leath, şi şi-o închipuia mai maleabilă decât Owen, conformându-se mai mult influenţei exercitate de Givre; dar strigătele de bucurie cu care se întoarse la zbenguiala ei purtau pecetea emancipării mamei.

El ceruse o mică vacanţă pentru fetiţă, şi când apăru doamna Leath, porniră tustrei în hoinăreală. Anna ar fi vrut ca fiica ei să aibă timp să se împrietenească cu Darrow înainte de a afla că se va înrudi cu el; şi rătăciră aşa prin păduri şi pe câmpii până când clopotul îndepărtat al ceasului de deasupra grajdului îi chemă pentru prânz.

Effie, care era însoţită de un terier flocos, mai luase cu ea vreo doi-trei căţei de la grajd; şi în timp ce ea alerga

înainte cu escorta lătrătoare, Anna îi aruncă o privire lui Darrow.

— Da, răspunse el privirii, e delicioasă… Oh, înţeleg ce-ţi cer! Dar o să se simtă foarte fericită aici, nu creezi? Şi nu trebuie să uiţi că n-o să dureze mult…

Anna încuviinţă, oftând.

— Sigur, o să se simtă fericită aici. E în firea ei să fie fericită. O să se străduiască, foarte conştiincioasă, la fel cum o face la lecţii, şi în ceea ce consideră ea a fi „cuminte”… Ştii, într-o oarecare măsură, tocmai asta mă îngrijorează. Cea ce înţelege ea prin a fi „cuminte” este de a nu supăra persoana cu care e – se străduie din tot sufleţelul! Aşa că, dacă vreodată o să stea cu cine nu trebuie…

— Dar nu e cazul acum, nu-i aşa? Doamna de Chantelle îmi spunea că ai pus mâna, în sfârşit, pe o guvernantă desăvârşită…

Anna, fără să-i răspundă, îşi întoarse privirea spre fiica ei.

— În orice caz, urmă Darrow, e bine că doamna de Chantelle are această părere.

— Oh, şi eu am o părere foarte bună despre ea.

— Atât de bună încât o poţi lăsa liniştită pe Effie cu ea?

— Da. Este tocmai ce-i trebuie lui Effie. Numai că nu poţi să ştii niciodată… E tânără şi ar putea într-o bună zi să vrea să ne părăsească… Şi, după o mică pauză, adăugă: Sunt foarte nerăbdătoare, fireşte, să cunosc şi părerea ta.

Când intrară în casă, limbile ceasornicului din hol arătau că mai erau câteva minute până la ora prânzului. Anna o luă pe Effie să-i pieptene părul, şi Darrow se duse în salonaşul lambrisat cu stejar, pe care îl găsi pustiu. Soarele învăluia într-o lumină blândă pereţii întunecaţi, cărţile răspândite peste tot, florile în vaze vechi de

porţelan. În ochi îi stăruia viziunea mamei urcând seara cu fetiţa ei – mama cu părul negru şi fetiţa cu părul bălai. Contrastul dintre de adăuga parcă o ultimă nuanţă de gingăşie armoniei complexe a situaţiei. Se duse la fereastră, şi rămase acolo admirând parcul şi gândindu-se cât de fericit e…

Îl trezi din visare glasul lui Effie şi paşii ei, alergând pe duşumelele din spatele lui.

— E aici! E aici! strigă ea, trecând în goană pragul.

Darrow se întoarse şi se aplecă spre ea zâmbind; fetiţa îl apucă de mână şi el îşi dădu seama că încerca să-l tragă spre persoana rămasă în prag – mama ei, credea el.

— E *aici*! repetă Effie, cu nerăbdarea ei plină de farmec.

Silueta din uşă se apropie şi Darrow, ridicând privirea, se pomeni faţă în faţă cu Sophy Viner. Rămaseră nemişcaţi, la un pas sau doi unul de altul, privindu-se fără a scoate un cuvânt.

Cum stăteau aşa, o umbră apăru întruna din uşile ce dădeau pe terasă, şi Owen Leath păşi fluierând în odaie, în costumu-i gros de vânătoare, cu obrajii îmbujoraţi de pe urma orelor petrecute în aer liber, arăta extrem de vesel şi fericit. Cu coada ochiului, Darrow văzu toate astea, şi mai observă că, în clipa aceea, tânărul se înroşi şi mai tare. Încremeni şi el locului, şi toţi trei rămaseră nemişcaţi pentru o fracţiune de timp abia perceptibilă. În răstimp, privirea lui Darrow se întoarse de la chipul lui Owen înapoi spre tânăra fată dintre ei. Simţea că, dacă era ceva de făcut, el trebuia s-o facă, şi că trebuia s-o facă neîntârziat. Păşi înainte şi întinse mâna.

— Bună ziua, domnişoară Viner.

— Bună ziua. Răspunse ea, cu un glas care suna limpede şi firesc; şi în clipa următoare el auzi iarăşi paşi în spatele lui, şi ştiu că în odaie intrase doamna Leath.

Simţurile-i încordate înregistrară o altă pauză abia sesizabilă înainte ca Anna să spună, privind încântată micul grup:

— Owen a făcut prezentările? Dânsa e prietena lui

Effie, domnişoara Viner.

Effie, continuând să stea agăţată de braţul guvernantei, se lipi şi mai strâns, cu un mic gest posesiv; şi domnişoara Viner îşi puse mâna pe părul fetiţei.

Darrow simţi că Anna îl privea.

— Cred că domnişoara Viner şi cu mine ne-am mai întâlnit – cu ani în urmă la Londra.

— Îmi amintesc şi eu, spuse Sophy Viner cu acelaşi glas limpede.

— Minunat! înseamnă că suntem cu toţii prieteni. Dar cred că prânzul e gata, încheie doamna Leath.

Se întoarse spre uşă, şi mica procesiune trecu prin cele două vaste saloane, Effie valsând înaintea lor.

Doamna de Chantelle şi Anna plănuiseră să facă după-amiază o vizită unei cunoştinţe locuind destul de departe, dar pe care existenţa maşinii o transformase într-o vecină. Effie trebuia să compenseze mica vacanţă de dimineaţă printr-o oră sau două de învăţătură, şi Owen îi propuse lui Darrow să-l însoţească până într-o pădurice îndepărtată, unde poate or avea norocul să dea peste nişte fazani.

Darrow nu era un vânător pătimaş, dar orice pretext care-i îngăduia să facă puţină mişcare era binevenit în acel moment; şi era încântat să iasă puţin din casă, cât şi să nu rămână singur cu gândurile sale.

Când coborî din camera lui, maşina aştepta la uşă şi Anna stătea în faţa oglinzii din hol, punându-şi un văl peste pălărie. Se răsuci pe călcâie auzindu-i paşii şi îi zâmbi timp de o clipă nesfârşită.

— Habar n-aveam că o cunoşti pe domnişoara Vineri,

îi spuse, pe când el o ajuta să-şi pună pardesiul.

— Mi-am amintit, din fericire, că am văzut-o de vreo două-trei ori la Londra, acum câţiva ani. Era secretară, sau cam aşa ceva, într-o casă unde eram deseori invitat la masă.

Nepăsarea jignitoare a frazei îl dezgusta, dar o spusese intenţionat, după ce o repetase în gând de-a lungul orei nesfârşite cât durase prânzul. Acum, că o spusese, îl înfiora tonul său de superioritate îngăduitoare. În asemenea împrejurări, eşti aproape întotdeauna înclinat să exagerezi… Dar Anna nu păru să remarce nimic neobişnuit.

— Asta făcea? Trebuie să-mi povesteşti totul – spune-mi exact ce impresie ţi-a făcut. Îmi pare atât de bine că s-a nimerit să o cunoşti.

— „Cunosc11 e cam mult spus – de fapt treceam unul pe lângă altul pe seară.

Doamna de Chantelle şi Owen apărură împreună în timp ce vorbea, şi Anna, încheindu-şi pardesiul, se grăbi să spună:

— O să-mi spui totul altă dată. Încearcă să-ţi aminteşti orice amănunt.

Pe când rătăcea prin pădure alături de tânărul său amfitrion, Darrow simţi cum mersul pe jos şi obligaţia de a purta o conversaţie îl alină oarecum, căci nu-l lăsau singur cu gândurile. Deşi nu era mare amator de vânătoare, era deprins să se concentreze – acea însuşire specifică bărbaţilor care-i face să participe cu toată fiinţa la orice treabă de care s-ar apuca – şi uneori în cursul după-amiezii un brusc zbârnâit într-un tufiş, o licărire mai vie pe fondul cafeniu şi cenuşiu neguros al pădurii erau de ajuns ca să-i ţină trează atenţia. Şi totuşi, în spatele acestor impresii cu bună ştiinţă accentuate, conştiinţa sa continua să învârtească în taină roata asurzitoare a gândurilor ce-l

frământau. La un moment dat se simţi târât prin hăuri adânci de beznă. Senzaţiile i se perindau atât de repede şi i se învălmăşeau mereu, încât nu putea să le descurce. Avea o senzaţie aproape fizică de sufocare, zbătându-se să respire, de parcă cineva îl înăbuşea, şi în timp ce-şi târa picioarele prin păduricea cu frunzişul ruginiu, se simţea prins în fundul unei jungle veninoase…

Când şi când, prin haosul gândurilor, îi ajungeau la ureche crâmpeie din spusele însoţitorului său. Prinse chiar unele fraze înflăcărate revelatoare, şi înţelese că Owen îi mărturisea anumite lucruri, făcând probabil aluzie la speranţele sale, despre care Darrow aflase din confidenţele Annei. Îşi dăduse seama că tânărul îl simpatiza, şi avusese de gând să profite de primul prilej ca să-i arate că simpatia era reciprocă. Dar efortul de a-şi fixa atenţia asupra spuselor lui Owen era atât de mare, încât abia dacă îi mai rămânea energie pentru cele mai scurte şi mai inexpresive răspunsuri.

După cât se părea, tânărul Leath simţea că ajunsese într-un moment crucial al vieţii sale, la un nivel de unde putea examina în mod imparţial realizările de până acum şi planurile sale de viitor. Avusese la un moment dat năzuinţe muzicale şi literare, viziunea unor entuziasme axtistice sporadice; dar mai târziu le înlăturase, fiind ferm hotărât să se preocupe doar de viaţa practică.

— Înţelegi, n-aş vrea, îl auzi Darrow explicându-i, să mă las atras în ceea ce bunica, draga de ea, încearcă să facă din mine: o anexă a domeniului Givre. N-am chef

— La naiba! – să ajung să colecţionez senzaţii aşa cum tata colecţiona tabachere. Aş vrea ca Givre să-i rămână lui Effie – de fapt, bunica o să hotărască ce să facă cu el; şi mi-am dat seama în ultima vreme că dacă o să fie al meu, treptat o să mă înghită. Vreau să plec de aici, să trăiesc în lumea de afară, care-i imensă, şi urâtă, şi unde

trebuie să lupţi. Dacă pot găsi frumuseţe în *asta*, cu atât mai bine – în felul acesta îmi voi dovedi vocaţia. Numai că eu vreau să *creez* frumuseţe, nu să mă înăbuş întruna gata făcută, ca o albină într-o ulcică cu miere.

Darrow înţelegea că tânărul îi cerea să-i confirme aceste opinii şi să-l încurajeze în direcţia pe care i-o dezvăluia. Se auzea răspunzându-i ba laconic, ba fără vreo legătură cu spusele lui; acum dădea un răspuns rece, nepăsător, ca imediat să se lanseze într-un nesfârşit discurs confuz, dezlânat. Nici nu îndrăznea să se uite la Owen, de teamă să nu vadă uljiala tânărului în faţa acestor tranziţii fără noimă. Şi, străbătând prin tot haosul conflictului său interior şi prin vorbăria exterioară, auzea tot timpul ca un ciocan bătându-i în cap: „Ce Dumnezeu pot să fac?”…

I se părea că lucrul cel mai urgent pe care trebuia să-l facă era să ajungă acasă înaintea Annei. Nu-şi dădea prea limpede seama de ce – pur şi simplu simţea că trebuia să fie acolo. Într-o clipă îi trecea prin minte că poate domnişoara Viner voia să-i vorbească între patru ochi – ca în clipa următoare să-şi spună că ar fi fost ultimul lucru pe care-l dorea ea… în orice caz, simţea că trebuie să încerce să vorbească cu *ea*; sau măcar să fie pregătit s-o facă, dacă se va ivi ocazia…

În sfârşit, pe la patru, îi declară însoţitorului său că avea câteva scrisori de scris şi că trebuia să se întoarcă să le termine înainte de revenirea doamnelor. Îl lăsă pe Owen împreună cu hăitaşul şi o porni spre liziera pădurii.

La intrarea în parc o luă pieziş printre copaci, pe o potecă plină de iarbă la capătul căreia zărise prin frunziş acoperişul capelei. O ceaţă uşoară, alburie, ascunsese soarele, şi Darrow simţea cum se lipeşte de el aerul călduţ, îxi cele din urmă, faţada casei i se înfăţişă, cu vasta-i întindere de cărămidă jilav-argintie, şi încă o dată el fu

izbit de nobila demnitate a liniilor calme şi de sobra concentrare a suprafeţelor. Îl făcu să se simtă, în învălmăşeala confuză a temerilor şi înflăcărării sale, ca un vagabond în ultimul hal de mizerie pomenindu-se deodată într-un loc sacru, un colţ retras, plin de puritate…

Încetul cu încetul, îşi dădu seama că va trebui să analizeze bine, cu grijă, sistematic, pas cu pas, întreaga grozăvie a situaţiei; dar acum parcă era învârtit de o roată atât de repede, încât abia dacă putea să se agaţe de spiţele-i ascuţite şi să fie din nou aruncat. În strânsoarea-i tremurătoare mai păstra doar un singur fapt precis, imediat: trebuia să-i ofere fetei chiar şi şansa cea mai mică – să rămână deoparte până când ea va puleb profita de circumstanţele cele mai favorabile…

În curte Effie se repezi spre el, cu terierul alergând după ea în salturi.

— Am ieşit din casă ca să te întâmpin. Şi pe dumneata şi pe Owen. Domnişoara Viner voia să vină şi *e*; \ dar n-a putut fiindcă o doare capul. Mi-e teamă că e din cauza mea, fiindcă am greşit rău la împărţire. Nu-i aşa că e urât din partea mea? Dar nu vrei să ne plimbăm puţin? Bona n-o să se supere niciun pic; oricum preferă să se ducă să-şi bea ceaiul.

Darrow se scuză râzând, şi o lămuri că avea de sens nişte scrisori, ceea ce era mult mai rău decât o dureie de cap, ba chiar destul de des îţi şi provoacă una.

— Oh, atunci poţi să te duci să le scrii în biroul lui Owen. Acolo îşi scriu întotdeauna bărbaţii scrisorile.

Şi o luă la goană împreună cu căţelul, iar Darrow îşi urmă drumul spre casă. Îşi dădu seama că propunerea lui Effie era foarte bună. Se şi văzuse rătăcind de colo până colo prin diferite saloane, şi înţelese cât de greu i-ai fi fost domnişoarei Viner să-l descopere; dar biroul, o cămăruţă situată la dreapta holului, putea fi foarte uşor văzută de pe

seară; şi, datorită poziţiei ei, nu va fi nimic neobişnuit dacă va fi găsit acolo stând de vorbă cu ea.

Aşa că intră în birou, lăsând uşa deschisă, şi se aşeză la masa de scris. Odaia, plăcută, plină de tot felul de obiecte amgtecate, era ca o magazie – în mijlocul unei case rânduite şi aranjate de o mulţime de servitori – în care îşi găsiră loc tot felul de vechituri disparate: cutia de crochet şi undiţele lui Effie, puştile, bastoanele de golf şi rachetele lui Owen, coşuleţele pentru flori şi ustensilele de grădinărit ale Annei, chiar şi ghergheful doamnei de Chantelle, şi numere vechi din „Săptămânalul Catolic4, începuse să se lase amurgul şi curând o rază piezişă lunecând peste birou îl anunţă că un servitor străbătea holul cu o lampă. Îşi trase repede nişte coli de hârtie şi începu să scrie la întâmplare, în vreme ce servitorul intră şi puse lampa pe birou lângă el, „aranjând” apoi grămada de ziare şi reviste de pe divan. După aceea paşii se îndepărtară şi Darrow rămase nemişcat, lăsându-şi capul pe mâinile încleştate.

Curând alţi paşi se auziră pe seară, şovăiră o clipă şi apoi se îndepărtară de uşa biroului. Darrow se ridică şi se îndreptă spre hol, unde nu fusese încă aprinsă nicio lampă. În obscuritatea ce se lăsa, o zări pe Sophy Viner stând lângă uşa holului, cu pălăria şi jacheta pe ea. Văzându-l ea încremeni locului, şi rămaseră astfel un moment, fără să scoată un cuvânt.

— Nu ai văzut-o pe Effie? întrebă ea deodată. A ieşit. Ca să te întâmpine.

— Şi chiar m-a întâmpinat, adineauri în curte. Şi acum s-a dus să-l întâlnească pe fratele ei.

Darrow vorbea cât putea el de firesc, dar până şi lui glasul îi suna ca al unui actor amator într-un rol „facil”.

Fără să-i răspundă, domnişoara Viner trase zăvorul.

El îi urmări mişcările în tăcere pe când deschidea

uşa, apoi spuse:

— Effie e cu bona. N-o să mai întârzie mult.

Cum ea rămânea nehotărâtă, Darrow adăugă:

— Tocmai scriam ceva în birou – nu vrei să intri şi să stăm puţin de vorbă? Toată lumea e plecată.

Ultimele cuvinte îl izbiră ca fiind foarte nepotrivite, dar n-avea de ales. Ea mai stătu o clipă locului, şi apoi trecu pragul, intrând în birou. La prânz şezuse cu spatele la fereastră, şi în afară de faptul că slăbise un pic şi că avea mai puţină culoare şi vioiciune, el nu observase nicio schimbare la ea; dar acum, cu lampa luminându-i din plin chipul, paloarea ei îl sperie.

„Sărăcuţa de ea… sărăcuţa de ea… oare ce-o fi putut să-şi închipuie?” se întrebă el.

— Stai jos – aş vrea să stăm puţin de vorbă, spuse şi împinse un scaun spre ea.

Dar Sophy păru să nu vadă scaunul, sau dacă-l văzu, îşi luă intenţionat altul. El se aşeză în scaunul în care stătuse înainte şi îşi rezemă cotul pe sugativă. Ea îşi ridică privirea spre el, aşa cum şedea în colţul cel mai depărtat al mesei.

— Mi-ai făgăduit să-mi dai din când în când de ştire, începu Darrow stângaci, simţindu-şi acut stângăcia.

Un zâmbet uşor apăru pe faţa ei, făcând-o şi mai tragică.

— Ţi-am făgăduit? Dar nu aveam nimic ce să-ţi spun. Eu nu am istorie – ca popoarele fericite…

Darrow mai aşteptă un moment înainte de a întreba:

— *Eşti* fericită aici?

— *Eram*, răspunse ea, accentuând uşor cuvântul.

— De ce spui „eram”? Doar nu ai de gând să pleci? Nicăieri n-o să găseşti oameni mai drăguţi ca cei de aici.

Nici nu prea ştia ce spunea; dar răspunsul ei sună cu o precizie inexorabilă:

— Bănuiesc că depinde de dumneata să plec sau să rămân.

— De mine? şi el o fixă peste biroul lui Owen, cu hârtiile împrăştiate peste tot. Sfinte Doamne! Ce poţi să gândeşti despre mine ca să spui asta?

Privindu-i chipul nefericit, înţelese într-o străfulgerare ironia cuprinsă în întrebare. Ea se ridică, făcu câţiva paşi şi se aplecă o clipă pe fereastră în întunericul de afară. Apoi se răsuci spre el, exclamând:

— Să nu-ţi închipui că regret ceva!

Darrow îşi propti mai bine coatele pe masă şi îşi ascunse faţa în mâini. Era mai greu, oh, înfiorător mai greu decât se aşteptase! Argumente, stratageme, scuze, încercări de a se eschiva – toate păreau să-i dispară din minte; se afla pur şi simplu în faţa celui mai abject şi mai josnic act pe care îl comisese. Îşi ridică totuşi capul şi întrebă într-o doară:

— Înseamnă că eşti aici chiar din…

— Din iunie – da. În cele din urmă am aflat că Farlow-ii mă căutau – tot timpul – pentru *asta*.

Stătea în faţa lui, cu spatele la fereastră, părând nerăbdătoare să plece, şi totuşi având încă ceva de spus, ori aşteptând din partea lui să spună ceva. Gândul că ea aştepta ceva îl paraliza. Ce Dumnezeu putea el să-i spună care să nu sune ca o insultă sau o bătaie de joc?

— Şi intenţia de a face teatru – înseamnă atunci că ai renunţat şi la planul acesta?

— Oh, teatrul! şi râse scurt. Nu puteam aştepta până când ai fi putut deveni actriţă. Trebuia să mă agăţ de primul lucru ce mi se oferea – m-am agăţat de ăsta.

El îi dădu înainte, poticnindu-se în timp ce vorbea:

— Îmi pare bine… nespus de bine… că te simţi mulţumită aici… Rămăseserăm înţeleşi că o să mă anunţi dacă era nevoie să te ajut cu ceva… Cât despre teatru…

dacă tot îţi mai pare rău… dacă nu eşti mulţumită aici… cunosc oameni în branşa asta la Londra… sunt încredinţat că aş putea aranja ceva pentru dumneata când o să mă întorc acolo…

Ea se apropie de masă şi, aplecându-se peste ea, întrebă cu un glas care era mai degrabă o şoaptă:

— Va să zică, *vrei* să plec de aici? Asta vrei?

Darrow îşi lăsă braţele să cadă, şi un geamăt îi scăpă din piept.

— Doamne sfinte! Cum poţi să te gândeşti la aşa ceva? Ştii că, atunci, te-am rugat să mă laşi să fac tot ce pot, dar nici n-ai vrut să auzi… şi de atunci am dorit mereu să-ţi fiu într-un fel de folos – să fac ceva, orice, ca să te ajut…

Îl asculta vorbind, nemişcată, fără să-i tremure mâinile încleştate pe care le ţinea pe marginea mesei.

— Dacă vrei să mă ajuţi, atunci… poţi să mă ajuţi să rămân aici, rosti cu o. Intonaţie joasă, dar cu mare intensitate.

În tăcerea care se înstăpâni în minutele următoare, se auzi sunând pe drum, departe, claxonul unei maşini. Într-o clipă ea se răsuci pe călcâie, aruncându-i o ultimă privire, şi fugi din odaie, urcând apoi scările în goană. El rămase nemişcat, amorţit de şocul ultimelor ei cuvinte, înseamnă că îi era *teamă* – teamă de el – că teama de el o tortura! Descoperirea îl făcu să se prăbuşească într-un abis de disperare…

Claxonul maşinii se auzi iar, mult mai aproape, şi el se ridică şi se îndreptă spre camera lui. Explicaţia că avea de terminat nişte scrisori constituia un pretext mulţumitor ca să nu se alăture celorlalţi la ceai, şi voia să fie singur şi să încerce să pună puţină ordine în gândurile lui răvăşite.

Sus, camera îl întâmpină cu atmosfera-i prietenoasă, cu focul şi lampa aprinse. Totul în ea respira aceeaşi pace

şi statornicie care, cu două seri în urmă, îl legănaseră, învăluindu-l în visuri euforice. Fotoliul îl invita la fel lângă foc, dar era prea frământat ca să stea locului; şi, cu capul între umeri şi mâinile încleştate la spate, începu să păşească de colo până colo prin odaie.

Cele cinci minute cu Sophy Viner îi proiectaseră lumini stranii în colţurile întunecoase ale conştiinţei. Sinceritatea totală a tinerei fete, onestitatea ei neîndurătoare, plină de ardoai e, rămâneau pe moment punctele de reper cele mai. Vii în gândurile sale. Se minuna din nou, la fel ca şi mai demult, cum disciplina dură a vieţii o despuiase de false sentimentalisme, fără a-i atinge câtuşi de puţin mândria. Când se despărţiseră, cu cinci luni în urmă, ea îi respinsese, calmă dar cu hotărâre, toate ofertele de a o ajuta, până şi propunerea de a încerca s-o sprijine în aspiraţiile-i teatrale; îl lămurise fără echivoc că ţinea ca scurta lor întâlnire să nu lase urme în viaţa lor, în afară de p amintire plăcută. Dar acum când se pomeniseră pe neaşteptate într-o situaţie care, în închipuirea ei îngrozită, părea s-o lase la discreţia lui, primul ei impuls era să-şi apere dreptul la slujba dobândită, şi să afle cât mai repede cu putinţă dacă el avea de gând s-o împiedice s-o păstreze, în vreme ce el şi-o imagina retrăgându-se din faţa lui, căutând tulburată să se eclipseze, ea îi pândise orice mişcare, căutase cu grijă un prilej şi venise direct la el să „pună lucrurile la punct”. Era atât de uluit de sinceritatea şi energia cu care procedase, încât o vreme îi pieri din minte propriul său rol.

„Sărăcuţa de ea… sărăcuţa de ea!” era tot ce putea să se gândească; şi tot repetând aceste cuvinte, îi apăru în faţă imaginea jalnică a persoanei lui, aşa cum îl vedea ea.

Şi înţelese atunci, pentru prima dată, cât de vagă, în comparaţie cu a ei, fusese viziunea sa despre rolul pe care îl jucase în scurtul episod al relaţiilor lor. Întâmplarea îi

lăsase o senzaţie de exasperare şi auto-desconsiderare, dar acum îşi dădea seama că asta se datora mai cu seamă, dacă nu chiar întru totul, idealului său preconceput privind atitudinea faţă de o altă femeie. Coborâse sub pro –, prinl său etalon de loialitate în sentimente, şi dacă se gândise la Sophy Vineri, o văzuse în primul rând ca un instrument întâmplător al greşitei sale comportări. Gândurile, acestea nu erau plăcute pentru mândria lui, dar îl copleşeau prin exemplul bunului simţ şi curajului ei. Dacă: făcuse până acum o figură jalnică, era obligat faţă de ea să nu mai închidă ochii în faţa realităţii…

Dar când îi deschidea, ce vedea oare? Situaţia, în cel mai bun caz insuportabilă, ar fi fost totuşi relativ simplă dacă singura lui datorie ar fi fost s-o protejeze pe Sophy

Viner. Faptul că acea datorie era predominantă nu înlăj tura şi alte eventuale obligaţii. Din instinct, în momentele dificile, Darrow aborda direct esenţa oricărei greutăţi;

dar niciodată ca acum nu se văzuse încă nevoit să se j

arunce cu capul înainte, într-un hău întunecat, şi pe I

moment se înfioră în faţa abisului… Fireşte, prima sa datorie era, în orice caz, faţă de fată; trebuia să-i arate că f o va îndeplini până la capăt; şi apoi să încerce să găsească o cale ca să o pună de acord cu celelalte probleme care-i stăteau în faţă…

XVI

În încăperea lambrisată cu stejar, Darrow o găsi pe doamna Leath împreună cu soacra ei şi cu Effie. Grupul celor trei, aşa cum îl văzu el înaintând prin vastele saloane, alcătuia un tablou încântător în jurul măsuţei de ceai. Lumina lămpii şi licărirea flăcărilor din cămin scânteiau pe suprafeţele de argint şi porţelan, pe luciul părului lui Effie şi pe fruntea albă a Annei, aşa cum sta rezemată de spătarul scaunului, în spatele ceainicului.

Anna nu făcu nicio mişcare când Darrow se apropie, ci ridică doar spre el o privire gravă, împăcată şi încrezăluare. Privirea părea să-l învăluie într-o vrajă de divină certitudine – şi el simţi bucuria convalescentului trezindu-se deodată cu lumina soarelui mâng ăindu-i faţa.

Doamna de Chantelle, croşetând întruna, vorbea despre excursia făcută în cursul după-amiezii, oprindu-se când şi când ca sub efectul hipnotic al aerului proaspăt; iar Effie, îngenuncheată în faţa căminului, căuta cu blândeţe dar stăruitor să întipărească în mintea terierului ideea unei legături între poziţia de „sluj” şi o bucăţică de zahăr.

Darrow îşi luă un scaun în spatele fetiţei, astfel încât s-o poată privi în voie pe mamă. Era aproape o necesitate pentru el, în acest moment, să-şi odihnească ochii pe chipul Annei, zărindu-i din când în când uitătura plină de fericire sfioasă.

Doamna de Chantelle se interesă la un moment dat ce era cu Owen, şi o clipă mai târziu uşa din spatele ei se deschise, şi tânărul, ţinând puşca în mână, intră de pe terasă. Şi aşa cum stătea luminat de lampă, cu frunze uscate lipite pe hainele mânjite cu noroi, cu parfumul nopţii învăluindu-l şi cu chipul palid, plăcut, înfiorat de răceala ei, arăta cu adevărat ca un tânăr faun rătăcit din pădure.

Effie îşi lâsă terierul, şi se repezi la el.

— Oh, Owen, pe unde-ai umblat? Te-am căutat peste tot cu bona dar nu te-am găsit, şi l-am întâlnit pe Jean care zicea că nu ştie unde te-ai dus.

— Nimeni nu ştie pe unde umblu, sau ce văd prin locurile alea – asta-i toată frumuseţea! i-o întoarse el râzând. Dar dacă o să fii cuminte, adăugă, o să-ţi povestesc întruna din zilele astea.

— Oh, spune-mi acum, Owen, acum! De fapt, nu cred că o să fiu vreodată mai cuminte ca acum.

— Lasă-l pe Owen să-şi bea mai întâi ceaiul, o sfătui maică-sa.

Numai că tânărul, respingându-i sugestia, rezemă puşca de perete şi, aprinzându-şi o ţigară, începu să păşească în sus şi-n jos prin odaie, într-un chip care-i aminti lui Darrow cum se învârtise şi el, ca într-o cuşcă, de colo până colo. Effie se ţinea după el, gudurându-se, şi o vreme –, coborându-şi glasul, el îi turnă un adevărat şuvoi de absux – dităţi; apoi se aşeză lângă Anna. Şi întinse mâna să-şi toarne ceai.

— Unde e domnişoara Viner? se interesă el când Effie i se căţără în braţe. De ce n-a venit ca să ţină în frâu copilul ăsta neastâmpărat?

— Pe biata domnişoară Viner o doare capul. Effie zice că a urcat în camera ei imediat după lecţii, şi a trimis vorbă că n-o să coboare la ceai.

— Ah! exclamă Owen. Punând brusc ceaşca jos; după care se ridică, îşi aprinse o altă ţigară, şi se îndreptă spre camera alăturată, aşezându-se la pian.

Din penumbra în care se afla pluti spre grupul celor aşezaţi în jurul măsuţei de ceai o muzică însingurată, zămislită în tonuri stranii. Sub înrâurirea ei, pauzele meditative ale doamnei de Chantelle se înmulţiră şi se lungiră, iar Effie se întinse în faţa căminului, rezemându-şi de căţel capul somnoros. În curând apăru şi bona, şi Anna se ridică şi ea.

— Te rog să vii o clipă în salonaşul meu când urci sus, îi spuse ea lui Darrow înainte de a ieşi.

Cu câteva ore mai înainte, rugămintea ei l-ar fi făcut să sară imediat în picioare. În ziua sosirii lui, ea îi arătase în fugă încăperea spaţioasă, plină de cărţi, în care strânsese tot ceea ce exprima gustul ei personal: ungherul în care s-ar putea spune că Anna Leath tăinuia năluca neogoită a Annei Summers; şi de atunci el tot nădăjduise

să poată sta de vorbă cu ea în ddaia aceea. Acum însă rămase încremenit locului, vrăjit parcă de mişcarea andrelelor doamnei de Chantelle şi de vibraţiile capricioase ale muzicii cântate de Owen.

„O să vrea să mă întrebe despre fată 1, îşi tot repeta în sinea lui, simţind parcă şi mai intens veninul perfid ce-i otrăvea gândurile; şi acele ornicului sprijinit pe coloane zvelte de pe poliţa căminului marcaseră trecerea unei jumătăţi de oră înainte ca ruşinea de propria-i nehotărâre să-l facă să se ridice în picioare.

De la măsuţa de scris, unde avea în faţă o grămadă de scrisori, Anna îl privi cu un zâmbet fericit. Imboldul de a-şi lipi buzele de ale ei îl făcu să se apropie şi s-o tragă spre el. Ea îşi dădu puţin capul înapoi, de parcă ar fi fost surprinsă de gestul neaşteptat; dar imediat faţa i se aplecă spre el, cu lenta înclinare a unei flori. Şi Darrow simţi iarăşi cum e purtat pe talazuri tainice, şi toate temerile îi dispărură.

Ea se aşeză pe canapeaua de lângă foc şi el îşi trase un fo’ toliu alături. Privirea îi rătăci, senină, prin odaia tihnită.

— Este întocmai ca tine – *eşti* chiar tu, îi spuse, când privirea îi reveni înapoi spre ea.

— E un colţişor perfect când vreau să fiu singură… şi nu cred că am dorit până acum să stau de vorbă aici cu cineva.

— Atunci hai să tăcem – e calea cea mai indicată ca să stăm de vorbă.

— Da – numai că s-o lăsăm pentru mai târziu. Acum însă sunt unele lucruri pe care vreau să ţi le spun.

Darrow se rezemă de spătar.

— Atunci spune-le şi eu o să ascult.

— Oh, nu. De fapt, voiam ca tu să-mi vorbeşti despre domnişoara Viner.

— Despre domnişoara Viner? şi se strădui să pară mirat.

Ea păru să rămână uimită de uimirea lui.

— Bineînţeles că e forte important să aflu, îi explică, tot ce se poate despre ea înainte de a lăsa fetiţa pe mâna ei.

— Foarte important din cauza lui Effie?

— Fireşte că din cauza lui Effie.

— Fireşte... Dar n-ai avut niciun motiv să fi nemulţumită până acum?

— Niciun motiv vizibil. Toţi o simpatizăm. Effie îi este foarte ataşată, şi ea pare să aibă o influenţă minunată asupra fetiţei. Numai că ştim atât de puţin, în definitiv – despre antecedentele ei, vreau să spun, şi cum a trăit până acum. De asta te rog să încerci să-ţi aminteşti tot ce-ai auzit despre ea pe vremea când ai cunoscut-o la

Londra.

— Oh, în privinţa asta mi-e teamă că n-o să-ţi pot fi de prea mare folos. După cum ţi-am mai spus, nu era decât o apariţie vagă în cadrul casei unde am văzut-o... şi asta acum patru sau cinci ani...

— Pe vremea când era la o doamnă Murrett?

— Da; o femeie înfloritoare care întreţine un fel de moară prosperă de dineuri în angrenajul căreia izbutea când şi când să mă prindă şi pe mine. M-am smuls de multă vreme de acolo; dar pe vremea când o frecventam, trudeau s-o întreţină vreo jumătate de duzină de „argaţi”, şi domnişoara Viner era unul din ei. Îmi pare bine că a scăpat de acolo, biata fată!

— Înseamnă că n-ai cunoscut-o prea bine acolo?

— N-am avut prilejul. Doamna Murrett avea grijă să înlăture orice concurenţă din partea subalternilor ei.

— Mai ales dacă erau drăguţe, nu-i aşa?

Cum Darrow nu făcu nicio remarcă, ea continuă:

— Şi părerea doamnei Murrett – dacă ţi-ar fi spus-o – probabil că n-ar fi avut cine ştie ce valoare?

— Doar în măsura în care o dezaprobare ar fi însemnat, în linii mari, o notă bună pentru domnişoara Viner. Dar nu mă îndoiesc, urmă el, că ai putut să te lămureşti asupra ei de la persoanele prin care ai auzit de ea.

Anna zâmbi.

— Oh, am auzit de ea prin Adelaide Painter…

Şi, văzându-i privirea întrebătoare, îl înfoi mă că persoana în chestiune era o domnişoară bătrână din South Braintree, Massachusetts, care, venind la Paris cu vreo treizeci de ani în urmă să-şi îngrijească un frate bolnav, se stabilise… Provizoriu” acolo cu un aer dezaprobator şi dispreţuitor, manifestându-şi desconsiderarea prin ciudăţenia de a nu-şi fi scos niciodată husele de pe scaunele din salon. Lunga şedere pe pământ galic nu-i atenuase ostilitatea faţă de convingerile şi obiceiurile acestui popor, dar deşi pentru ea biserica catolică era Marea Păcătoasă şi deşi păstra cele mai negre opinii despre felul de viaţă al francezilor, doamna de Chantelle avea o mare încredere în părerile şi experienţa ei, şi de câte ori se ivea vreo problemă domestică, neîmblânzita Adelaide era convocată de grabă la Givre.

9 – obstacole

— Şi e cu atât mai ciudat, cu cât soacra mea, după a doua ei căsătorie, a trăit atât de mult în Franţa încât aproape că i-a pierdut din vedere pe toţi prietenii ei americani. În afară de asta, poţi să vezi şi singur cât de total s-a identificat ea cu naţionalitatea domnului de Chantelle şi cum a adoptat obiceiurile şi prejudecăţile francezilor.

Şi totuşi când ceva nu merge bine, trimite întotdeauna după Adelalde Painter, care a rămas

americancă până în măduva oaselor şi ai putea crede văzând-o că a plecat abia ieri din South Braintree, dacă nu cumva l-a adus mai degrabă în cuferele ei.

Darrow izbucni în râs.

— Păi atunci, dacă South Braintree se pune chezaş pentru domnişoara Viner…

— Oh, dar numai indirect. Când a avut loc întâmplarea neplăcută cu domnişoara Crumeau, care fusese recomandată cu atâta căldură de mătuşa domnului de Chantelle, stareţa, fireşte că Adelaide a fost chemată şi iată ce-a spus: „Nu sunt câtuşi de puţin surprinsă. Doar v-am spus întotdeauna că ceea ce vă trebuie pentru. Effie e o tânără americancă drăguţă, şi nu una dintre străinele astea nesuferite”. Din păcate nu putea, chiar atunci, să pună mâna pe o americancă drăguţă; dar a auzit, peste puţin timp de domnişoara Viner prin intermediul soţilor Farlow, o pereche admirabilă stabilită în Cartierul Latin, care trimite revistelor americane articole despre viaţa în Franţa. Am fost extrem de recunoscătoare să găsesc pe cineva pentru care garantează oameni de treabă; şi până. Acum n-am avut motiv să regret alegerea. Numai că ştiu, la urma urmei, prea puţin despre domnişoara Viner; şi am tot felul de motive ca să aflu cât mai curând posibil mai multe lucruri – să aflu tot ce se poate afla.

— Înţeleg ce simţi, întrucât trebuie să o laşi pe Effie în grija ei. Dar creezi că există, într-un asemenea caz, o recomandare care să aibă mai multă valoare decât observaţia ta directă?

— Nu; şi a fost atât de favorabilă, încât eram gata s-o accept ca definitivă. Numai că, fireşte, când am aflat că ai cunoscut-o la Londra, am sperat că o să-mi furnizezi motive mai concrete pentru simpatia pe care i-o port.

— Mi-e teamă că nu-ţi pot oferi nimic mai concret decât o impresie generală vagă că fata pare foarte

inimoasă şi extrem de agreabilă.

— Nu ai aflat, din întâmplare, anumite lucruri care să-i fie nefavorabile?

— Defavorabile? Cum aş fi putut? Nu cred că am auzit pe cineva spunând vreo vorbă despre ea. Presupun doar că fata trebuie să aibă curaj şi caracter ca să fi stat atât de mult la doamna Murrett!

— Da, sărăcuţa de ea! Bineînţeles că are curaj; şi, de asemenea, demnitate; şi din cauza asta trebuie să-i fi1 fost şi mai greu. Sculându-se în picioare, adăugă: Nici nu ştii ce bine îmi pare că impresiile tale sunt, în linii mari „atât de bune. Ţineam foarte mult s-o simpatizezi.

El o atrase spre el, zâmbind.

— Cu. Condiţia asta, sunt gata să mă îndrăgostesc şi de Adelaide Painter.

— Aproape că sper să n-ai prilejul s-o întâlneşti – 1 biata Adelaide. Venirea ei aici coincide întotdeauna cu ol catastrofă.

— Oh, atunci să fac în aşa fel încât s-o întâlnesc în J altă parte. i

Ţinând-o pe Anna mai strâns, îşi spuse, mângâind-o pe păr: „Ce importanţă au toate celelalte pe lângă *asta*?” I

— Trebuie să plec acum? adăugă cu glas tare.

Ea răspunse, distrată: „I

— Trebuie să fie vremea să coborâm la cină…

Dar deodată se trase puţin înapoi şi îşi puse mâinile: J pe umerii lui.

— Dragostea mea – oh, iubitul meu drag! şopti ea. I

Lui Darrow îi trecu prin minte că erau primele ei cu

vinte de dragoste pe care i le spunea, şi tocmai raritatea \ or le dădea o însuşire magică de certitudine, ca şi cum I nicio primejdie n-ar putea răzbate pmtr-un aseme. J nea Scut.

Se auzi o bătaie în uşă şi ei se separară. Anna îşi

aranjă I părul, iar Darrow se aplecă să examineze o fotografie a lui Effie de pe măsuţa de scris.

— Intră! spuse Anna.

Uşa se deschise şi Sophy Viner intră. Văzându-l pe: Darrow, dădu să iasă.

— Te rog, intră, domnişoară Vineri, repetă Anna, uitându-se la ea cu blândeţe.

Tânăra fată, care se înroşise toată mai şovăia în prag.

— Vă rog să mă scuzaţi, dar Effie şi-a rătăcit cartea de gramatică latină, şi am crezut că a lăsat-o poate aici… I Am nevoie de ea ca să pregătesc lecţia de mâine.

— Nu e asta? întrebă Darrow, luând o carte de pe măsuţă.

— Oh, mulţumesc!

El i-o întinse şi ea o luă şi se îndreptă spre uşă.

— Un moment, te rog, domnişoară Vineri, spuse Anna.

Şi când fata se întoarse iar, ea urmă cu surâsu-i senin: Kffie mi-a spus că ai urcat în camera dumitale fiindcă te durea capul. Nu trebuie să te oboseşti cu lecţiile de mâine dacă nu te simţi bine.

Roşea ta de pe obrajii lui Sophy se accentuă.

— Dar ştiţi că trebuie s-o fac. Latina e unul din punctele mele slabe, şi în general nu am decât o pagină avans faţă de Effie, încheie ea cu un zâmbet pe jumătate ironic. Vă rog să mă iertaţi că v-am deranjat, adăugă apoi.

— ’Nu m-ai deranjat deloc, răspunse Anna.

Darrow îşi dădu seama că ea o examina intens pa fată, ca şi cum ar fi izbit-o o încordare, un tremur pe chipul, în glasul. În întreaga ei ţinută şi atitudine.

— Chiar *arăţi* obosită. Mai bine te-ai duce şi te-ai băga în pat. Lui Effie n-o să-i pară prea rău să sară peste ora de latină.

— Mulţumesc – dar acum mă simt bine, murmură

Sophy Viner.

Privirea ei, făcând un rapid înconjur al încăperii, se opri o clipă destul de lungă asupra vecinătăţii pline de intimitate dintre fotoliu şi canapea: apoi se întoarse spre uşă.

Cartea a treia

XVII

T A CINA DIN SEARA ACEEA MONOLOGUL SPO – rădic al doamnei de Chantelle întrerupea din când în e „rd tăcerile adânci. Owen se afla în aceeaşi stare mohorâtă de apatie în care îl lăsase Darrow lângă pian; chiar şi chipul Annei trăda, pentru ochiul atent al prietenului ei, nu atât o preocupare personală cât mai ales sentimentul vag al unei tulburări iminente.

Zâmbea, lua parte la conversaţie, ochii ei căutau privirea lui Darrow cu aceeaşi încredere ca de obicei; dar sub această seninătate simţurile lui ascuţite desluşeau o agitaţie ascunsă.

Era destul de stăpân pe sine ca să-şi spună că totul se datora neîndoielnic unor cauze care nu aveau nicio legătură directă cu el. Ştia că în curând avea să se pună problema căsătoriei lui Owen, şi brusca schimbare a dispoziţiei tânărului părea să arate că el se afla în centrul tulburării care plutea în atmosferă. O clipă Darrow se gândi că poate Anna profitase de un prilej în după-amiaza asta ca s-o pregătească pe doamna de Chantelle pentru vestea pe care nepotul ei i-o va da dintr-o clipă în alta; dar e privire aruncată spre fruntea senină a bătrânei doamne îl lămuri. că trebuia să caute în altă parte explicaţia aerului taciturn al lui Owen şi celui preocupat al mamei sale vitrege. Poate că Anna găsise vreun motiv ca să-şi schimbe părerea şi îi făcuse cunoscută şi lui Owen această schimbare. Dar supoziţia era infirmată de faptul că, în timpul după-amiezii la vânătoare, tânărul Leath fusese

într-o bună dispoziţie aproape debordantă şi că, din clipa când se întorsese acasă şi până înainte de cină, nu existase, după câte ştia cu certitudine Darrow, niciun prilej în care să fi putut sta de vorbă între patru ochi cu mama sa vitregă.

Toate acestea, deşi îngustau câmpul ipotezelor, le făceau şi mai vagi; şi astfel Darrow reveni la concluzia că probabil dădea prea multă importanţă toanelor unui băieţandru pe care aproape că nu-l cunoştea şi care îi fusese descris ca având o fire cu schimbări bruşte de dispoziţie. Cât despre impresia că Anna părea tulburată, aceasta se putea datora pur şi simplu faptului că se hotărâse să pledeze a doua zi cauza lui Owen şi probabil că întrevedea de pe acum greutăţile care o aşteptau… Dar Darrow ştia că era mult prea descumpănit ca să mai poată judeca şi. Starea sufletească a celor din jurul său. La urmă urmei, era posibil ca variaţiile pe care le simţea în relaţiile celor din jur să fie pricinuite de prooriul său tremur interior.

În orice caz, aceasta era concluzia la care ajunsese atunci când, la scurt timp după ce cele două doamţie părăsiră salonul, îi ură noapte bună lui Owen şi urcă în odaia lui. Încă de când dăduse pentru prima dată cu ochii de Sophy Vineri, îşi spusese că mai avea de făcut faţă şi altor probleme în afară de cea cu care era confruntat imediat. În privinţa acesteia, cel puţin, era lămurit, dacă nu pe deplin uşurat. Făcuse tot. Posibilul ca s-o liniştească pe fată, iar ea se pare că-şi dăduse seama de sinceritatea intenţiei lui. Încheiasecât putuse de bine un incident care era limpede că nu putea avea vreo urmare; dar ştiuse tot timpul că, liniştind-o pe domnişoara Vineri, nu se achitase decât de o parte din obligaţii, şi că ceea ce-i mai rămânea de făcut se afla în conflict cu acea parte. Prima lui sarcină fusese s-o convingă pe fată că, în ceea ce-l priveşte, taina

lor nu va fi aflată; dar i-ar fi fost greu să o împace cu obligaţia tot atât de urgentă de a proteja responsabilitatea Annei faţă de copilul ei. Lui Darrow nu-i era teamă că secretul lor ar putea fi divulgat întâmplător. Atât pentru el cât şi pentru Sophy Vineri, miza era prea mare ca să nu fie precauţi. Teama care îl încerca era de altă natură şi avea o cauză mai profundă. Dorea1 să facă tot ce putea pentru tânăra fată, dar faptul că se văzuse nevoit s-o îndemne pe Anna să i-o încredinţeze fără teamă pe Effie îl nemulţumea profund. Părerile lui despre Sophy Viner erau prea amestecate şi nelămurite ca să nu simtă riscul unei asemenea experienţe; şi totuşi se afla în situaţia imposibilă de a i-o impune oarecum femeii pe care dorea s-o protejeze mai mult decât pe oricine din lume…

Până noaptea târziu s-a tot frământat gândindu-se ce să facă, chinuit de nehotărâre. Mândria îi era umilită de qontrastul dintre ceea ce Sophy Viner însemnase pentru el şi ceea ce crezuse despre ea. Acest contrast, care atunci păruse să simplifice întâmplarea, se dovedea acum a fi complicaţia cea mai supărătoare. Adevărul gol-goluţ era că, în realitate, el nu se gândise la ea, nici atunci şi nici după aceea, şi că îi era ruşine să-şi bazeze părerea despre ea pe amintirea vagă a aventurii lor.

Lipsa totală de însemnătate a acestui episod – în ceea ce-l priveai – îl frapă cu o claritate umilitoare. Ar fi vrut să poată simţi că, cel puţin atunci, pusese în joc ceva mai mult şi că, după aceea, resimţise o pierdere mai palpabilă, Dar adevărul era că nu dăduse doi bani; şi fără îndoială. că acesta era motivul că acum luase proporţii atât de mari. J în orice caz, oricum ar privi lucrurile, era limpede că avea faţă de Anna – şi întâmplător şi pentru liniştea lui sufletească – datoria să găsească un mijloc de a-i asigura lui Sophy Viner viitorul, fără a rămâne însă la Givre atunci când el şi soţia sa vor trebui să plece la noul lui post.

Noaptea nu-l ajută câtuşi de puţin să rezolve problema; dar îi întări, în orice caz, convingerea că nu mai era timp de pierdut. Primul pas va fi de a găsi prilejul unei noi discuţii cu domnişoara Vineri, mai pe îndelete; şi se hotărî să caute cât mai curând acest prilej.

Aflase că lecţiile lui Effie erau precedate de o plimbare prin parc, şi bănuind că guvernanta o va însoţi, ieşi în dimineaţa următoare pe terasă, de unde o porni spre grădini şi spre aleile mai depărtate.

Aerul era liniştit şi transparent. Lumina estompată a soarelui lucea ca o pânză de aur printr-un voal cenuşiu, iar aleile mărginite cu fagi se pierdeau departe într-un abur albăstrui, acolo unde cerul se unea cu pădurea. Era una din acele zile înşelătoare când formele şi obiectele familiare par să se dizolve într-o licărire multicoloră.

Liniştea fu îndată întreruptă de lătrături vesele, şi Darrow, luându-se după de o ajunse din urmă pe Effie care alerga pe una din aleile, lungi „urmată de căţei. Mai departe, o zări pe domnişoara Viner aşezată lângă bazinul de piatră unde el şi Anna se opriseră în prima lor plimbare spre râu.

Fata, ieşindu-i în întâmpinare, îi răspunse aproape veselă la salut. De la prima privire observă că îşi redobândise calmul, şi schimbarea din înfăţişare îi dezvălui proporţiile temerilor ei. Pentru prima dată îi remarcă din nou ţinuta graţioasă care îi încântase ochii la Paris; dar acum o vedea ca într-o imagine pictată.

— Stăm jos câteva clipe? întrebă el, în timp ce Effie ţopăia primprejur.

Fata îşi întoarse capul de la el.

— Mă tem că nu avem prea mult timp; trebuie să fim înapoi. Pentru lecţii la-nouă şi jumătate.

— Dar nu e decât nouă şi zece. Hai cel puţin să ne plimbăm puţin spre râu.

Ea aruncă o privire de-a lungul aleii din faţa lor şi apoi îndărăt, spre casă.

— Dacă ţii neapărat, zise încet, cu o uşoară îmbujorare; dar în loc s-o pornească pe unde îi propunea-el, se întoarse spre o cărare îngustă care tăia pieziş printre copaci.

Darrow fu izbit, şi vag tulburat, de schimbarea din înfăţişarea şi tonul ei. Era în de un fel de rugăminte, dar nu-şi putea da seama dacă cerea ajutor sau îngăduinţă. Apoi se gândi că poate făcuse o greşeală căutând-o cu atâta insistenţă, şi o clipă se simţi uşor stingherit. Ca să-şi risipească stinghereala, se hotărî să vorbească deschis.

— Am ieşit să te caut, fiindcă discuţia noastră de ieri lui m-a mulţumit. Vreau să aflu mai multe despre dumneata – ce planuri şi ce perspective ai. M-am tot întrebat de ce ai renunţat cu totul la teatru.

Chipul ei luă pe dată un aer bănuitor.

— Trebuia să trăiesc, zise pe un ton nepăsător.

— Înţeleg foarte bine că ţi-ar plăcea să rămâi aici – pentru un timp.

Privirea lui rătăci pe aleile aurii care şerpuiau în faţa lor.

— E minunat; nici că ai fi putut să găseşti un loc mai bun. Mă surprinde doar că ai renunţat atât de definitiv la ideea unui altfel de viitor.

Ea aşteptă o clipă înainte de a-i răspunde:

— Bănuiesc că frământările de altă dată mi s-au mai domolit.

— E şi firesc să îi mai puţin frământată aici decât la doamna Mur rett; şi totuşi, nu te văd ocupându-te tot timpul de educaţia unor copii.

— Şi cu ce anume, exact, *mă vezi* ocupându-mă tot timpul? Ştii bine că mi-ai atras atentk stăruitor să nu mă apuc de teatru.

O spuse fără patimă, de parcă discutau împreună soarta unei a treia persoane al cărei bine îl doreau amândoi.

Darrow se gândi puţin.

— Dacă am făcut-o, a fost pentru că ai refuzat atât de categoric să te ajut să-ţi faci debutul.

Ea se opri brusc şi se întoarse spre el.

— Şi creezi că acum am să te las?

Darrow îşi simţi sângele năvălindu-i în obraji. Nu pu

tea înţelege atitudinea ei – dacă într-adevăr avea una în mod conştient, ori poate că schimbările ei de ton reflectau doar fluctuaţiile involuntare ale dispoziţiei. Se simţi umilit dându-şi seama încă o dată cât de puţine lucruri ştia despre ea cu care să-şi poată face o părere. Îşi spuse: „Bâcă aş fi ţinut vreodată la ea cât de puţin, aş şti acum să n-o rănesc” – şi indiferenţa lui i se păru o dovadă de insensibilitate. Dar cum îşi fixase un scop anume, îşi zise că trebuia să continue.

— În orice caz, sper să-mi asculţi argumentele. Am avut timp, amândoi, să ne gândim la de de când…

Se opri însă, căci orice ar fi spus, fără voie reînvia amintiri ale trecutului lor.

Ea continuă să meargă alături de el, cu ochii în pământ.

— Atunci, trebuie să înţeleg, neapărat, că îţi reînnoieşti oferta? întrebă ea.

— Din toată inima! Numai să mă laşi…

Ea ridică o mână, ca pentru a-l întrerupe.

I

— E extrem de amabil din partea dumitale, şi cred într-adevăr că o faci din prietenie; dar nu prea înţeleg de ce, când m-ai găsit aici, după cum «pui atât de bine plasată, eşti mai preocupat de viitorul meu decât atunci când eram disperată şi fără nicio slujbă.

— Oh. Nu, nu-i adevărat!

— Dacă eşti preocupat, trebuie să fie, în orice caz, din alte motive. De fapt, nu poate fi – continuă ea cu una un uimitoarele ei sclipiri de perspicacitate – decât unul din două: ori simţi că trebuie să mă ajuţi, ori, din cine ştie ce motiv, creezi că eşti dator faţă de doamna Leath să-i dezvălui ceea ce ştii despre mine.

Darrow se opri în loc. În spate o auzi pe Effie strigând, şi la glasul fetiţei o văzu pe Sophy! ntorcând capul cu iuţeala unuia care stă la pândă. Privirea fu atât de rapidă, încât el n-ar fi putut spune dacă nu cumva era doar preocuparea pentru eleva pe care o avea în grijă.

Effie trecu în fufă pe lângă ei, şi Darrow răspunse la provocarea fetei. s.

— Ceea ce sugerezi în legătură cu doamna Leath nu merită răspuns/ Cât despre motivele mele de a dori să te ajut, depinde foarte mult ce cuvinte se folosesc pentru a defini lucruri oarecum nedefinite. E foarte adevărat că vreau să te ajut; dar asta nu se datorează… unei anumite bunăvoinţe pe care mi-ai arătat-o în trecut, ci pur şi simplu interesului pe care ţi-l port. De ce nu vrei să creezi că prietenia noastră îmi dă dreptul săintervin în direcţia a ceea ce cred că este spre binele dumitale?

Ea mai făcu câţiva paşi şovăielnici şi apoi se opri din nou. Darrow observă că era palidă şi avea cearcăne la ochi.

— O cunoşti demult pe doamna Leath? îl întrebă pe neaşteptate.

El şovăi, simţind apropierea primejdiei.

— Demult… da.

— Ea mi-a spus că aţi fost prieteni… buni prieteni.

— Da, recunoscu el, suntem prieteni buni.

— Atunci se pare că e firesc să te simţi îndreptăţit să-i spui că nu creezi că aş fi persoana potrivită pentru Effie.

El scoase un sunet de protest, dar ea nu-l luă în seamă.

— Nu spun că ţi-ar *plăcea* să faci asta. Nu; ţi-ar repugna. Şi alternativă firească ar fi să încerci să mă convingi că ar fi mai bine pentru mine să mă duc în altă parte. Dar dacă nu reuşeşti şi îţi dai seama că sunt hotărâtă. Să rămân? *Atunci* ai putea socoti că e de datoria duân i tale să-i spui doamnei Leath.

Îi înfăţişa situaţia cu o luciditate imparţială.

— Cred că bu aşa aş face, în locul dumitale, încheie ea cu un râs scurt.

— Nu m-aş simţi îndreptăţit să i-o spun, pe ascuns, dacă te-aş socoti nepotrivită pentru” această slujbă; dar m-aş simţi îndreptăţit, reluă el după o pauză, să-ţi spun *dumitale* dacă aş socoti că slu jba nu ţi se potriveşte.

1 – Şi asta încerci să-mi spui acum?

— Da: dar nu pentru motivele pe care ţi le închipui.

— Şi atunci care-ţi sunt motivele, mă rog?

— Ţi le-am dat de înţeles mai înainte, când te-am sfătuit să nu renunţi la ideea de a face teatru. Eşti prea înzestrată, prea talentată, prea deosebită, ca să te înhami, la vârsta dumitale, la numea asta ingrată cu copiii.

— Şi toate astea i le-ai spus şi doamnei Leath?

II Irânti întrebarea ca şi cum s-ar fi aşteptat să-l prindă cu mâţa în sac. El fu mişcat de simplitatea stratagemei.

— Nu i-am spus absolut nimic, răspunse.

— Şi ce înţelegi – exact – prin „nimic”? Ieri, când am intrat în salonaşul ei, vorbeaţi despre mine.

La această aluzie Darrow îşi pierdu cumpătul.

— I-am spus pur şi simplu că te-am văzut de vreo două ori la doamna Murrett.

— Şi că nu m-ai mai văzut de-atunci?

— Şi că nu te-am mai văzut de-atunci…

— Şi te-a crezut… nu ţi-a pus la îndoială spusele?

El scoase o exclamaţie de protest, şi roşeaţa din obraji se reflectă şi pe chipul fetei.

— Oh, te rog să mă ierţi! N-am vrut să te întreb asta.

Se opri şi aruncă din nou o privire rapidă, şi în spatele lor şi înainte. Apoi îi întinse mâna:

— Ei bine, atunci îţi mulţumesc… şi dă-mi voie să-ţi liniştesc temerile. N-am să mai fiu multă vreme guvernanta lui Effie.

Auzind vestea, Darrow încercă să-şi ascundă uşurarea în expresia de interes prietenesc cu care îi luă mâna.

— Înseamnă că eşti de acord cu mine? Şi o să accepţi să discuţi cu mine problema?

Ea clătină din cap cu un zâmbet uşor.

— Nu mă gândesc la teatru. Am primit altă ofertă, asta-i tot.

Uşurarea lui fu la fel de mare. La urma urmei, responsabilitatea pe care o simţeam înceta odată cu plecarea ei de la Givre.

— L-O să-mi spui despre ce-i vorba, nu-i aşa?

Zâmbetul ei licări o clipă.

— Oh, ai să auzi curând… Acum trebuie s-o găsesc pe

Effie şi s-o duc la lecţii.

Făcu câţiva paşi şi apoi se opri iar şi se întoarse spre el.

— M-am purtat odios faţă de dumneata… şi nu prea cinstit, izbucni ea brusc.

— Nu prea cinstit? repetă el, cuprins de un nou val de uimire.

— Vreau să spun, neavând încredere în dumneata. M-am gândit iar, în timp ce discutam, că în sinea mea am fost mereu *convinsă* că puteam să…

Se făcu roşie ca focul şi ochii îi zăboviră într-ai lui o

clipă, plini de amintiri şi chemări. În aceeaşi scurtă clipă, trecutul se trezi în el vag; apoi între ei se aşternu ca un văl.

— Iat-o şi pe1 Effie! exclamă ea.

El se întoarse şi o văzu pe fetiţă ţopăind în urma lor, de mână cu Owen Leath.

Chiar şi în tumultul propriilor sale emoţii care începeau să se domolească, Darrow observă de îndată schimbarea produsă de apropierea tânărului. O clipă, obrajii lui Sophy Viner se făcură ca focul; apoi căpătară paloarea unor petale albe. Totuşi ea nu-şi pierdu nimic din bravura cu care ştia să facă faţă lucrurilor neaşteptate. Poate că un altul, mai puţin familiar cu chipul ei decât Darrow, n-ar fi descifrat încordarea din surâsul pe care-l îndreptă de la el spre Owen Leath, şi nici n-ar fi observat că ochii ei se înăspriseră de la un cenuşiu confuz la un negru strălucitor. Dar asta îl izbi. Mai puţin decât schimbarea din Owen

Leath. Pe când se apropia, tânărul rid ea şi sporovăia nepăsător cu Effie; dar cum dădu cu ochii de domnişoara Vineri, expresia i se transformă tot atât de brusc ca şi a ei.

Pentru Darrow, schimbarea era mai puţin lămurită; dar poate tocmai de aceea i se păru cu atât mai semnificativă. Numai că – oare ce voia să îndemne? Owen, ca şi Sophy Viner. Avea un chip care arăta nu atât ca o scenă pe car. evoluează sentimentele, cât ca însăvi substanţa din care /-k se Modelează. În clipe de emoţia trăsăturile lui atu –, vi şi neregulate păleau să devină fluide, să se desfac. Şi: „ar. E reîacă asemene: „umbrelor norilor pe luciul unui râu. Darrow, m şi; a rapidă a umbrelor, mi putu descifra semnul nici unui sentiment; observă doar că tânărul era neobişnuit de a uvprins vă? îndui cu dmn;, oară Vineri, şi că proporţiile uimirii puteau cuprinde tot soiul de presupuneri.

Primul gând al lui Darrow a fost că Owen, dacă bănuia că discuţia lor nu era. Renii1 atul unei în ăhvri. IV.împlătoare; s-ar putea mira că pretendentul mamei sale vitrege are o discuţie confidfenţiali, la această oră, cu Mu, ernanta fetiţei ei. Gândul îl tulbură atât de mult incit, în vreme ce se întorceau tustrei spre casă, fu pe punctul de a-i spune lui Owen: „Am ieşit s-o caut pa mama ta”. Dar se temu că, în aceste împrejurări, chiar şi o Jrază atât de simplă ar putea să pea o încercare stângace de a se justifica; de are: a continuă să meargă mai departe în tăcere alături de domnişoara Viner. Apoi îl izbi faptul e; şi Owen Leath, şi la fel şi fata, tăceau; şi constatarea îi întoarse gândurile în altă direcţie. Tăcerea poate fi tot atât de Divers nuanţată ca şi vorbirea; iar cea care îi învăluia pe Darrow şi pe cei doi însoţitori ai săi părea, pentru simţurile sale atente, că freamătă de firele nevăzute ale comunicării dintre ei. Măi întâi şi-a dat seama de cele care porneau din propria sa conştiinţă încărcată; apoi se gândi că aceeaşi comunicare se desfăşura şi în afara ei. Într-adevăr, ceva mut şi rapid se petrecea între tânărul Leath şi Sophy Viner; dar ce anume era şi încotn? se îndrepta – era un lucru pe care Darrow, când ajunseră în casă, abia începea să-l ghicească…

De pe terasă, Anna Leath privea micul lor grup reve

nind spre casă.

Se uita la ei din înălţimea senină a fericirii ei inexpugnabile, în timp ce străbăteau grădina. Iată-i, venind către ea, în lumina blândă a dimineţii, fetiţa” ei, fiul vitreg şi viitorul soţ; cele trei fiinţe care îi umpleau viaţa. Schiţă un zâmbet în faţa acestui tablou fericit; zbenguielile lui Effie îl cuprindeau. Într-un cadru mişcător în care cei doi bărbaţi se apropiau în tăcerea unei înţelegeri prietenoase. Părea o parte integrantă a profundei intimităţi a acestei scene faptul că nu-şi vorbeau, şi abia mai târziu o izbi

amănuntul că niciunul dintre ei nu părea să simtă nevoia să-i adreseze vreo vorbă lui Sophy Viner.

Cât despre Anna, în clipa aceea plutea pe un şuvoi de fericire, ridicată pe o culme atât de luminoasă şi de înaltă, încât părea să se contopească cu unul din valurile-i calde. Prima năvală de fericire *o* ameţise şi o orbise; dar acum când, în fiecare dimineaţă, se trezea cu certitudinea liniştită a repetării ei, începea să se obişnuiască cu senzaţia de siguranţă pe care i-o dădea.

„Simt că aş putea să mă las în voia fericirii, să mă ia şi să mă ducă; de parcă ar fi crescut din mine ca nişte aripi”. Astfel i-o exprimă ea lui Darrow, în timp ce mai târziu, în aceeaşi dypă-amiază, se plimbau împreună prin grădină. Privirea cu care îi răspunse el îi dădu aceeaşi senzaţie de siguranţă. Cu o seară mai înainte i se păruse preocupat, şi umbra dispoziţiei lui se întinsese puţin rei asupra globului de aur al fericirii lor; dar acum ninaic nu-l mai eclipsa şi el atârna deasupra lor, înalt şi luminos ca soarele la amiază.

Sus în salonaşul ei, după-amiază, se gândea la toate acestea. Norii care acoperiseră cerul dimineaţa se transformaseră în ploaie, silindu-i să amâne o excursie la care urmau să ia parte cu Toţi. Effie împreună cu guvernanta fuseseră trimise cu maşina la Francheuil după cumpărături; iar Anna îi făgăduise lui Darrow să-l însoţească, spre sfârşitul după-amiezii, într-o scurtă plimbare prin ploaie.

După prânz el se dusese în camera lui, ca să scape de corvoada câtorva scrisori la care întârziase să răspundă; şi după plecarea lui, ea rămăsese aşezată în acelaşi loc, cu mâinile. Încrucişate pe genunchi, cu capul uşor înclinat, într-un fel de reverie retrospectivă. Privind înapoi spre viaţa ei din trecut, îi apăru ca un efort neîncetat de a-şi umple orele; dar acum fiecare clipă era ca punga avarului,

îndesată până la refuz cu aurul cel mai curat.

Fu trezită din visare de zgomotul paşilor lui Owen pe coridor. Tânărul se opri în faţa uşii şi, ca răspuns la bătaia lui, ea strigă: „Intră!”

Când uşa fu închisă în urma lui, Anna fu izbită de paloarea şi aerul lui emoţionat, şi un imbold spre căinţă o făcu să spună:

— Ai venit să mă întrebi de ce n-am vorbit cu bunicăta!

El aruncă în jur o privire care o făcu să-şi amintească de felul ciudat cum Sophy Viner cercetase cu ochii odaia cu o seară rhai înainte; apoi ochii lui strălucitori se îndreptară spre ea, şi spuse:

— Am vorbit, chiar eu cu ea.

Anna tresări, mirată.

— Ai vorbit cu ea? Când?

— Chiar acum. Vin direct de la ea.

În primul moment Anna se simţi necăjită. Era într-adevăr ridicol de absurd din partea unui tânăr atât de dornic de a-şi-asuma responsabilităţile vieţii să cedeze copilăreşte” unui impuls de moment. Se uită la el cu un amuzament abia deghizat.

— M-ai rugat să te ajut şi ţi-am făgăduit că o voi face. Nu merita să elaborăm un plan de bătaie atât de amănunţit, dacă intenţionai să-mi iei problema din mâini, fără să mă anunţi.

— Oh, nu-mi vorbi pe acest ton! izbucni el aproape furios.

— Pe acest ton? Ce ton? întrebă ea, uitându-se ţintă la chipul lui agitat. Aş putea mai curând, continuă tot pe jumătate râzând, să-ţi cer *eu* acest lucru!

Owen se înroşi şi pornirea i se potoli îndată.

— Am vrut să spun că *trebuia* să-i vorbesc, doar atât.

Dacă nu-mi dai voie să-ţi explic…

Ea îl privi cu blândeţe, mirată puţin de propria ei nerăbdare.

— Owen! Nu ţi-am dat eu totdeauna voie să faci ce vrei? Tocmai de aceea ţineam să vorbesc eu mai întâi cu bunică-ta… aşteptam şi pândeam momentul cel mai potrivit…

— Momentul cel mai potrivit? Şi eu la fel. De aceea am vorbit cu ea.

Ridicase iar glasul, cu intonaţia aceea ascuţită pe care-o avea în clipele de mare încordare.

Mama sa vitregă se întoarse, şi se aşeză pe canapeaua din colţ.

— Oh, dragul meu, nu trebuie să ne certăm pentru asta! Mi-ai luat o sarcină din spinare. Şezi şi povesteşte-mi cum a fost.

El se opri în faţa ei, nehotărât.

— Nu pot să stau jos, zise.

— Atunci, plimbă-te prin odaie. Numai spune-mi, fiindcă sunt nerăbdătoare.

Drept răspuns, el se trânti în fotoliul de alături, unde rămase o clipă fără să scoată o vorbă, cu picioarele întinse, cu braţele la ceafă, sub capul dat pe spate. Anna, cu ochii aţintiţi asupra lui, aştepta liniştită să-l audă vorbind.

— Ce să-ţi spun… fireşte, a fost cum era de aşteptat.

— Vrei să spui că a primit vestea chiar atât de prost?

— A invocat toată artileria grea: tata, Givre, domnul de Chantelle, rangul şi biserica. Chiar şi memoria bietei mele mame a fost scoasă din uitare şi înarmată eu tot felul de proteste imaginare.

Anna oftă, plină de simpatie.

— Ei bine… erai pregătit pentru aşa ceva!

— Credeam că sunt, până când am auzit-o vorbind. Atunci mi s-a părut atât de incredibil de prostesc, încât i-am şi spus-o.

— Oh, Owen… Owen!

— Da; ştiu. Am fost un caraghios; dar nu m-am putut stăpâni.

— Şi ai rănit-o mortal, nu-i aşa? Tocmai asta voiam eu să evit. Îi puse o mână pe umăr, declarând: Nesuferitule, de ce nu m-ai lăsat pe mine să-i vorbesc?

El se feri uşor, astfel încât mâna ei îi lunecă de pe umăr.

— Nu înţelegi; zise el, încruntându-se.

— Nu văd cum aş putea, dacă nu-mi explici. Dacă ai socotit că a veni-timpul să-i spui bunicii, de ce nu mi-ai Cerut mie s-o fac? Aveam motivele mele să mai aştept; dar dacă mi-ai fi cerut să-i vorbesc, fireşte că aş fi făcut-o.

— Care *erau* motivele tale?

Anna nu-i răspunse. Imediat. Fiul ei vitreg avea ochii aţintiţi asupra ei, şi sub privirea lui se simţi uşor stânjenită.

— Simţeam că… doream să fiu absolut sigură…

— Absolut sigură de ce?

Răspunsul veni cu o întârziere abia perceptibilă.

— Pur şi simplu, de poziţia *noastră*.

— Dar mi-ai spus că erai sigură, mai deunăzi, când am discutat înainte de întoarcerea lor de la Ouchy.

— Oh, dragul meu, nu poţi să ştii dacă, întrio problemă atât de complicată, fiecare zi, fiecare ceas, nu-ţi poate schimba, mai mult sau mai puţin, cea mai sigură dintre certitudini!

— Tocmai aici voiam să ajung. Vreau să ştiu ce ţi-a schimbat-o pe a ta.

Ea făcu un gest de-nerăbdare.

— Ce mai contează, acum că faptul e împlinit? Nu ştiu dacă aş putea să-ţi dau un motiv precis…

El se ridică în picioare şi se uită la ea cu fruntea încruntată.

— Dar e absolut necesar să-mi spui.

La tonul lui ea îşi pierdu răbdarea.

— Nu-i necesar să-ţi dau absolut nicio explicaţie, o dată ce mi-ai luat problema din mâini. Tot ce pot spune e că am încercat să te ajut; niciun alt gând nu. Mi-a trecut prin minte. Se opri o clipă şi apoi adăugă: Dacă te-ai îndoit de asta, ai avut dreptate să faci ce-ai făcut.

— Oh, nu m-am îndoit nicio clipă de *tine*! răspunse el, accentuând puţin pronumele; chipul i se înseninase, redobândind obişnuitul său aer încrezător. Nu fi jignită dacă ţi-am părut astfel, continuă. N-aş putea să-ţi explic… totul pare atât de încâlcit, nu creezi? De aceea m-am gândit că-i mai bine să-i vorbesc imediat; de fapt nu m-am gândit, dar mi-a venit aşa, deodată…

Anna îi aruncă şi ea o privire împăciuitoare.

— Ei lasă, nu mai contează ce şi cum. Important e cum să procedăm cu bunica ta. Nu mi-ai spus ce are de gând să facă.

— Oh, vrea s-o cheme pe Adelaide Painter.

Acest nume aduse o notă de veselie în glasul lui şi le destinse feţele amândurora într-un zâmbet.

— Poate că, adăugă Anna, este într-adevăr lucrul cel mai bun pentru toţi.

Owen ridică din umeri.

— Dar e absurd şi umilitor. S-o amestecăm pe femeia aceea în secretele noastre…!

— Nu va mai fi multă vreme un secret.

El stătea lângă cămin, unde mişca de colo-colo bibelourile de pe policioară; dar la vorbele ei se întoarse spre ea.

— Nu-i aşa că n-ai spus încă nimănui?

— Nu; dar acum am de gând.

Se întrerupse aşteptând răspunsul lui, însă cum acesta nu venea, urmă:

— Dacă i se va spune Adelaidei Painter, nu văd niciun motiv să nu-i spun şi domnului Darrow.

Owen lăsă jos mica statuetă pe care o ţinea între degete.

— Absolut niciunul; vreau să afle toată lumea.

Ea zâmbi puţin la această insistenţă a lui, şi era tocmai gata să-l ia peste picior pe această temă când el întrebă, întorcându-se spre ea:

— Până acum nu i-ai spus nicio vorbă?

— Nu i-am spus nimic, în afară de ceea ce avea legătură cu planurile noastre, ale lui şi ale mele: că te gândeai să te căsătoreşti, şi că nu voiam să plec din Franţa până când nu făceam tot posibilul ca să te văd aranjat.

La primele ei vorbe, el se înroşi până în vârful urechilor; dar până când termină ce avea de spus, faţa i se însenină din nou.

— Eşti un înger, draga mea! exclamă.

— Ştii bine doar, îmi dăduserăm cuvântul.

— Da… da, ştiu, zise, dar apoi chipul i se înnegură din nou. Şi asta-i tot… absolut tot ce i-ai spus?

— Absolut tot, Dar de ce întrebi?

O clipă Owen şovăi, încurcat.

— Rămăseserăm înţeleşi nu-i aşa, ca bunica să fie prima care să afle?

— Şi aşa a şi fost, nu-i aşa, din moment ce i-ai spus?

El se întoarse iar spre bibelouri şi se apucă să se joace cu de.

— Şi eşti sigură că nimic din ceea ce i-ai spus lui Darrow n-ar fi putut să-i dea de înţeles…?

— Nimic din ceea ce i-am spus eu, categoric.

Owen se răsuci brusc spre ea.

— De ce o spui astfel?

— Cum?

— Ca şi cum… ca şi cum ai crede că altcineva ar fi

putut să-i spună…

— Altcineva? Cine altcineva? Şi, ridicându-se în picioare, Vorbi: Dragul meu băiat, unde vrei să ajungi?

— Încerc să aflu dacă creezi că el ar putea să ştie ceva precis.

— De ce aş crede? *Tu* creezi aşa ceva?

— Nu ştiu. Vreau să aflu.

Ea râse de stăruinţa lui îndârjită.

— Ca să-mi pui la încercare sinceritatea, asta e? auzind zgomot de paşi pe coridor, adăugă: Iată-l că tocmai vine; poţi să-l întrebi chiar tu.

La bătaia în uşă a lui Darrow, ea îl pofti să intre, şi el înaintă în odaie şi se opri între ea şi Owen. Văzându-l, o izbi contrastul dintre aerul lui de calmă fericire şi agitaţia încruntată a fiului vitreg.

Darrow răspunse privirii ei printr-un zâmbet.

— Am venit prea devreme? Sau plimbarea a fost contramandată?

— Nu1; sunt aproape gata.

Rămase un moment înfoe cei doi bărbaţi, uitându-se încet de la unul la celălalt.

— Dar mai întâi vrem să te anunţăm ceva: Owen s-a logodit cu domnişoara Viner.

Senzaţia pe care i-o lăsaseră întrebările lui Owen o făcu, în timp ce vorbea, să-şi aţintească ochii asupra lui

Darrow.

El se oprise cu faţa la fereastră, aşa încât, chiar şi în lumina acelei după-amiezi ploioase, chipul i se vedea limpede. O clipă, ea nu zări decât o imensă surpriză; atât de clar, încât se întoarse pe jumătate spre fiul ei vitreg, zâmbind uşor de bănuielile pe care i le combătuse. De ce, se întrebă ea, să-şi închipuie Owen că Darrow îi ghicise taina; şi la urma urmei, chiar de-ar fi aşa, de ce să fie atât de tulburat din cauza asta? în orice caz, bănuielile probabil

că i s-au risipit: în uimirea lui Darrow nu era nici urmă de prefăcătorie. Când îşi întoarse din nou ochii spre el, tocmai se îndrepta spre Owen cu mâna întinsă, şi ea îi auzi, cuprinsă de o uşoară, teamă inexplicabilă, cum schimbau între ei frazele obişnuite în aceste împrejurări. Mai observă apoi că Owen se liniştise şi că Îi zâmbea lui Darrow, ca răspuns la strângerea de mână şi la urările lui. Avu sentimentul ciudat că umbra unui nor trecuse peste ei…

Un moment mai târziu, Owen ieşi din odaie şi ea rămase singură cu Darrow. El se întorsese la fereastră şi stătea uitându7 se cum plouă.

— Eşti surprins de vestea lui Owen? îl întrebă.

— Da, sunt, răspunse el.

— Nu te-ai gândit că ar fi vorba de domnişoara Viner?

— De unde să-mi închipui că ar fi vorba de domnişoara Viner?

— Înţelegi acum de ce doream atât de mult să aflu ce ştii despre ea.

Cum el nu făcu niciun comentariu, ea continuă:

— Acum că ştii că-i vorba despre ea, dacă e ceva… Darrow veni iar în mijlocul odăii şi se apropie de ea.

Chipul îi era serios, cu o uşoară umbră de supărare.

— Ce Dumnezeu să fie? După cum ţi-am spus, n-am auzit în viaţa mea pe cineva spunând două vorbe despre domnişoara Viner.

Anna nu răspunse, şi rămaseră unul în faţa celuilalt, nemişcaţi. În clipa aceea Ga nu se mai gândea la Sophy Viner şi la Owen; singurul ei gând era că se afla singură cu Darrow, aproape, şi că, pentru prima dată, mâinile şi buzele lor nu se împreunaseră.

El întoarse nehotărât privirea spre fereastră.

— Toarnă cu găleata. Poate că nu mai vrei să ieşi?

Ea şovăi, ca şi cum ar fi sperat că o să stăruie.

— Cred că ar fi mai bine. Trebuie să mă duc de îndată la soacră-mea… căci Owen tocmai i-a spus, zise ea.

— Ah! făcu Darrow, schiţând un zâmbet. Asta explică de ce, urcând aici, am auzit pe cineva telefonând după domnişoara Painter!

La această aluzie râseră amândoi, şi Anna se îndreptă spre uşă. El i-o deschise şi apoi o urmă.

XIX

O lăsă la uşa salonaşului doamnei de Chantelle şi se aventură singur afară, în ploaie.

Vântul scutura ramurile goale ale copacilor de pe alee, aruncându-i în faţă şiroaiele de ploaie. Se îndreptă spre poartă şi apoi o coti pe şosea, pornind cu paşi mari prin spaţiul deschis, cu obrajii biciuiţi de rafalele piezişe. Câmpiile cu pante line deveniseră o întindere noroioasă, iar tufişurile roşietice pe unde vânase împreună cu Owen cu o zi mai înainte tremurau golaşe spre cerul furtunos.

Darrow mergea în neştire, fără să-i pese încotro se îndrepta. Gândurile i se agitau ca ramurile Copacilor. Vestea Annei nu-l luase cu, totul prin surprindere: în dimineaţa aceea, întorcându-se spre casă cu Owen Leath şi cu domnişoara Vineri, avusese o clipă intuiţia adevărului. Dar nu fusese decât o intuiţie, o vagă bănuială; iar acum era un fapt confirmat, care întuneca tot orizontul.

În privinţa propriei sale atitudini, îşi dădu seama imediat că dezvăluirea nu aducea cine ştie ce schimbare. Dacă mai înainte fusese obligat să tacă, cu atât mai mult era acum; singura deosebire era că, după cele aflate, această obligaţie devenea şi mai insuportabilă. Până acum simţise pentru situaţia precară a lui Sophy Viner o simpatie plină de remuşcări. Dar acum începea să încolţească în inima lui o vagă indignare împotriva ei. Oricât s-ar fi considerat mai. Presus de prejudecăţi, se simţea împărtăşind obişnuita îndoială faţă de

dezinteresarea femeii ce încearcă să-şi ascundă, trecutul. Nu-i de mirare că fusese moarţă de frică atunci când îl întâlnise aici! Era în puterea lui să-i facă mult mai mult rău decât îşi închipuise…

Fire:.; \ nu se gî. Ndea să-i facă niciun rău; dar dorea cu disperare s-o împiedice să se căsătorească cu Owen Leath. Încercă să-şi izgonească acest gând, să-l izoleze şi să-l exteriorizeze atât încât să poată vedea ce anume îl generase; dar nu râmâriea decât un simplu imbold orb al sângelui, reculul instinctiv din faţa unui lucru pe care niciun argument nu. Era în stare să-l facă „behitabil”. H.oinăreala lui, oricât s-ar fi prelungit, nu-l putu lămuri mai bine: şi după ce străbătu vreo două sau trei sate pustii şi noroioase, o porni înapoi, obosit, spre Givre. Pe când străbătu aleea întunecată, îndreptându-se spre luminile ce licăreau printre ramurile plecate în jos, îşi dădu deodată seama de totala lui neputinţă. Putea să se frământe i s-a chibzu iasca cât poftea; dar nu putea să facă nimic, absolut nimic…

Îşi lăsă pardesiul ud în vestibul şi începu să urce seara spre odaia lui. Dar pe palier fu ajuns din urmă de o servitoare care, cu un aer solemn şi cu glas scăzut şi confidenţial, îl rugă să fie atât de bun şi să treacă, o clipă, prin salonaşul doamnei marchize. Nedumerit puţin de invitaţie, o urmă până la uşa în faţa căreia, cu vreo două ceasuri în urmă, se despărţise de doamna Leath. Deschizând-o, intră. Într-o odaie mare, luminată de lămpi, în care observă de îndată că nu se afla nimeni; ceea ce îi dădu răgaz să emarce în ce rpăsură interesantă încăperea doamnei de Chantelle o „situa” şi o completa. Perdelei, prinse în falduri, tapiţeria de satin purpuriu, glastrele de Sèvres, paravanul din lemn de trandafir din faţa căminului, măsuţele acoperite cu catifeativită cu dantelă, înţesate de bibelouri de argint şi miniaturi-pretenţioase, reconstituiau

un cadru aproape perfect pentru această frumuseţe blondă a anilor ’69. Darrow se întrebă dacă respectul filial al lui Fraser Leath ar fi predominat în asemenea măsură asupra scrupulelor sale estetice încât să îngăduie un astfel de americanism în mijlocul eleganţei purtând marca secolului al optsprezecelea de la Givre; dar, gândindu-se mai bine, îşi spuse că, pentru fostul proprietar, o asemenea atitudine părea exact în tradiţia locului.

Apariţia doamnei de Chantelle dintr-o odaie alăturată îl smulse pe Darrow din divagaţiile reveriei sale. Era gătită pentru seară şi, în afară de o uşoară roşeaţă a pleoapelor, înfăţişarea ei dichisită nu trăda niciun semn de agitaţie; dar Darrow observă că, pentru a da mai multă solemnitate acestei împrejurări, ţinea o batistă de dantelă între degetul gros şi arătător.

Doamna de Chantelle pătrunse de îndaţă în miezul problemei, implorându-l ca, în numele strămoşilor lui din neamul Everard, să i se alăture ca să-i salveze odorul. Era convinsă, că nu se adresa în zadar unui om a cărui fiinţă, al cărui „ton”, ale cărui tradiţii îi proclamau atât de strălucit a fi fidel principiilor pe care îi cerea să le apere. Felul „cum îl primise pe Darrow, încrederea pe care i-o acordase de îndată nu se poate să nu-i fi arătat că ea simţise instinctiv cât de unanime sunt sentimentele lor în problemele fundamentale. Îl recunoscuse de fapt ca pe singurul om pe care, fără a-şi încălca pietatea maternă, îl putea acceptă ca succesor al fiului ei; şi acum apela la el ca la un tată al lui Owen, să vină în ajutorul nefericitului băiat.

— Te rog să nu creezi că o învinuiesc câtuşi de p-iţin pe Anna, sau că dau dovadă de lipsă de înţelegere faţă de ea, când spun că o socot în parte responsabilă pentru cecă ce s-a întâmplat. Anna e „modernă” – cred că aşa se spune atunci când citeşti cărţi îndoielnice şi admiri picturi

oribile. De fapt, continuă doamna de Chantelle aplecându-se confidenţial spre el, şi eu am trăit totdeauna, mai mult sau mai puţin, în această atmosferă: după cum ştii, fiul meu a avut concepţii foarte revoluţionare. Numai că el nu-şi punea ideile în aplicare; de rămâneau pur intelectuale. Tocmai asta draga de Anna n-a înţeles niciodată. Şi mi-e teamă că a sădit şi în mintea lui Owen acelaşi gen de confuzie, că l-a făcut să amestece. Ceea ce citeşti cu ceea ce faci… Ştii, desigur, că ea e de partea lui în această nefericită situaţie?

Continuând pe această temă, ajunse în cele din urmă la punctul unde îi cerea lui Darrow să intervină.

— Nepotul meu, domnule Darrow, zice că sunt ilogică şi nemiloasă pentru că sentimentele mele faţă de domnişoara Viner s-au schimbat de când am auzit – vestea. Ei bine, dumneata o cunoşti, se pare, de câţiva ani; Anna îmi spune că ai întâlnit-o pe când era însoţitoarea sau secretara, sau cam aşa ceva, a unei foarte vulgare doamne Murrett. Şi te întreb ca pe un prieten, ca pe unul de-ai *noştri*, să-mi spui dacă creezi că o fată care a trebuit să umble prin lume într-o asemenea situaţie, la dispoziţia a tot soiul de oameni, este potrivită pentru a deveni soţia lui Owen… Nu vreau să insinuez nimic împotriva ei! Mie mi-a plăcut fata, domnule Darrow… Dar ce-are a face asta? Nu vreau să se căsătorească cu nepotul meu. Dacă voiam să-i caut o soţie lui Owen, n-aş fi apelat la soţii Farlow ca să mi-o găsească. Asta Anna nu vrea să înţeleagă; şi dumneata trebuie să mă ajuţi s-o fac să priceapă.

La acest apel, Darrow nu putu opune decât asigurările lui repetate că nu poate să intervină. Încercă s-o facă pe doamna de Chantelle să înţeleagă că însăşi poziţia pe care nădăjduia s-o aibă în această casă făcea intervenţia lui cu atât mai riscantă. Aduse argumentele obişnuite şi îşi exprimă toată înţelegerea; dar teama

doamnei de Chantelle risipise obişnuita ei imprecizie şi, deşi nu avea prea multe argumente, rămase pe poziţie ca un animal speriat, cu ghearele scoase.

— Bine, atunci, încheie ea ca răspuns la afiimaţiile lui repetate că nu vedea niciun mod de a o ajuta, poţi cel puţin, chiar dacă nu vei spune o vorbă celorlalţi, să-mi destăinui sincer şi deschis – şi asta va rămâne între noi – părerea dumitale personală despre domnişoara Vineri, deoarece ai cunoscut-o cu atâta timp înaintea noastră.

El protestă că, dacă o cunoştea mai demult, în schimb o cunoştea mult mai puţin decât ei, şi că o asigurase în acest sens mai înainte pe Anna că nu poate să aibă o opinie.

Doamna de Chantelle scoase un oftat adânc de resemnare.

— Opinia dumitale despre doamna Murrett e de ajuns! Presupun că *asta* nu mai vrei s-o tăgăduieşti? Şi doar cerul ştie cu câţi oameni respingători o mai fi avut de-a face! Singurii prieteni pe care poate să-i menţioneze au un nume imposibil… Nu încerca să-mi argumentezi, domnule Darrow. Sunt impresii care merg mai adânc decât faptele… Şi apoi, *ştiu* sigur că se gândea să se apuce de teatru… şi doamna de Chantelle îşi duse la ochi un colţ al batistei de dantelă. Eu sunt de modă veche, ca şi mobilele mele, murmură ea. Şi credeam că mă pot bizui pe dumneata, domnule Darrow…

În seara aceea, când Darrow ajunse în odaia sa, se gândi cu o notă de ironie că, de fiecare dată. Când intra în ea, aducea un nou mănunchi de frământări care să-i tulbure liniştea izolării. Din ziua când venise aici, doar cu patruzeci şi opt de ore în urmă, şi deschisese fereastra spre cerul nopţii, cu speranţele tot atât de numeroase ca şi stelele, fiecare seară adusese – cu ea o nouă problemă şi noi suferinţe. Dar până acum nimic nu se putea asemui cu

deprimarea totală cu care se apucă să analizeze noile dificultăţi cu care era confruntat.

Sophy Viner nu se arătase la cină, aşa încât nu putuse s-o vadă în noul ei rol şi nici să ghicească natura reală a legăturii dintre ea şi Owen Leath. Un lucru era însă limpede: oricare ar fi fost adevăratele ei sentimente şi oricât de mult sau de puţin ar fi pus ea în joc, dacă se hotărâse să se mărite cu Owen avea destulă iscusinţă şi tenacitate ca să înfrângă orice stratageme pe care sărmana doamnă de Chantelle ar putea să i le opună.

De fapt, Darrow era singura persoană care ar fi putut s-o abată de la scopul ei: doamna de Chantelle dăduse întâmplător peste mijlocul cel mai sigur de a-l salva pe Owen – dacă a-l împiedica să se căsătorească însemna a-l salva! în această privinţă, Darrow nu avea pretenţia că îşi formase o opinie; un singur lucru îl simţea limpede şi insistent: nu avea de gând, dacă îi stătea în putinţă, să lase ca această căsătorie să aibă loc.

Cum avea s-o împiedice, asta nu ştia; imaginaţia lui frământată vedea închisă orice cale. O clipă fusese înclinat să urmeze sfatul doamnei de Chantelle şi s-o îndemne pe Anna să-şi retragă consimţământul. Dacă reticenţele lui, eforturile de a ocoli acest subiect nu-i scăpaseră, era neîndoielnic că le pusese pe seama faptului că el ştia mai multe şi avea o părere mai proastă despre Sophy Viner decât voia să recunoască; şi ar putea să se folosească de acest lucru ca s-o facă, treptat, să nu mai privească cu ochi buni proiectul căsătoriei. Dar cum să procedeze astfel fără să-şi trădeze ipocrizia? Dacă nu ar fi avut nimic de ascuns, ar fi putut prea bine să fi spus: „Una e să nu ştiu nimic despre această fată, şi alta să pretind că o socotesc o partidă bună pentru Owen”. Dar putea oare să spună şi atât fără să trădeze mai mult? Nu se temea de întrebările Annei sau de răspunsurile lui, ci de ceea ce ar fi reieşit

limpede în intervalele dintre de înţelese acum că, 4 încă de când Sophy Viner sosise la Givre, el simţise în Anna o vagă bănuială că există ceva neexprimat, şi poate inexprimabil, între fată şi el… Când în cele din urmă adormi, lăsase totul la voia întâmplării, zicându-şi că ziua de mâine va oferi poate o şansă.

Prima şansă fu o întâlnire cu doamna Leath, în timp ce cobora seara a doua zi dimineaţa. Ea stătea jos gata îmbrăcată, cu pălăria pe cap, grăbită să meargă până la căsuţa din parc, unde unul din copiii portarului avusese un accident. În rochia neagră şi strâmtă, părea mai dreaptă şi mai zveltă ca de obicei, iar faţa ei radia acea lumină palidă pe care o căpăta când ceva o făcea să se agite; un fel de războinică strălucire ce dădea capului mic, cu bărbia puternică şi părul strâns, o asemănare cu o amazoană de pe o friză.

Era primul moment când se aflau singuri, din după-amiaza trecută, când îl lăsase la uşa soacrei ei; şi după câteva fraze despre copilul rănit, discuţia lor reveni în mod firesc la Owen.

Cu un zâmbet, Anna îi vorbi despre „scena” cu doamna de Chantelle, care aparţinea, sărmana, unei generaţii în care „scenele” (în sensul femeiesc şi lacrimogen al cuvântului) erau tributul plătit de sensibilitate unui eveniment neobişnuit. Discuţia fusese, până în cele mai mici amănunte, atât de conformă cu ceea ce prevăz ise Anna, încât nu îi produsese mare impresie; dar era dornică să afle rezultatul întrevederii lui Darrow cu soacra ei.

— Mi-a spus că a trimis după tine; întotdeauna „trimite după cineva” în momentele dificile. Cred că şi asta ţine de *l’époque*. Şi în lipsa Adelaidei Painter, care nu poate să ajungă aici decât abia azi după-amiază, a recurs la bietul de tine.

Spuse totul cu uşurinţă, cu o uşurinţă care pentru nervii lui încordaţi părea cam exagerată. Dar îşi dădea seama că încordarea lui era atât de mare, încât se întrebă imediat dacă vreodată lucrurile i se vor mai părea obişnuite, neînsemnate şi fireşti.

Pe când păşeau repede prin burniţa cu care se terminase furtuna din timpul nopţii, Anna se lipi de El sub umbrelă, şi apăsarea braţului ei pe al lui îi aminti de plimbarea pe cheiul din Dover cu Sophy Viner. Cu o tresărire, amintirea îi oferi viziunea atâtor ocazii inevitabile de apropiere, destăinuiri şi familiaritate pe care le vor aduce viitoarele sale relaţii cu fata, şi nenumăratele prilejuri de a se trăda pe care le implicau.

— Povesteşte-mi ce i-ai spus, o auzi el pe Anna zicând.

Cu o bruscă hotărâre, declară:

— Înţeleg foarte bine sentimentele soacrei laie.

Cuvintele, o dată rostite, părură mult mai puţin semnificative decât îi răsunaseră lui în minte; şi Anna răspunse, fără să se arate surprinsă:

— Fireşte. Era inevitabil să simtă astfel. Dar o convingem noi cu timpul. Sub umbrela şiroindă, îşi ridică faţa spre el: Nu-ţi aminteşti ce-ai spus alaltăieri? „împreună nu se poate să nu izbutim să-l ajutăm s-o scoată la capăt!” I-am spus asta lui Owen, aşa că acum nu mai poţi da înapoi.

Alaltăieri! Era oare. Cu putinţă ca, atât de recent, viaţa să-i fi părut unui om ceva destul de simplu ca să poată face asemenea afirmaţii?

— Anna, întrebă el pe neaşteptate, de ce ţii atât de mult la această căsătorie?

Ea se opri brusc şi se întoarse spre el.

— De ce? Dar cred că ţi-am explicat… sau poate că nici n-a fost nevoie, căci păreai să fii de acord cu motivele

mele!

— Nu ştiam, pe atunci, cu cine voia Owen să se căsătorească.

Vorbele îi izbucniseră şi se simţi pe dată mai uşurat. Dar logica Annei îl încolţi.

— Ieri ştiai; şi m-ai asigurat că nu aveai nimic…

— Împotriva domnişoarei Viner? şi, o dată rostit, numele continuă să-i răsune la nesfârşit în urechi. Fireşte că nu. Dar asta nu înseamnă că o socotesc o partidă potrivită pentru Owen.

Anna nu-i răspunse imediat. Când vorbi, în sfârşit, îi puse o întrebare:

— De ce nu o socoteşti o partidă potrivită pentru

Owen?

— Păi… motivele doamnei Chantelle nu mi se par atât de neglijabile pe cât creezi.

— Te gândeşti la faptul că a fost secretara doamnei Murrett, şi că cei care au angajat-o mai înainte se numeau Hoke? Căci, după câte înţelegem, Owen şi cu fhine, astea sunt cele mai grave acuzaţii împotriva ei.

— Totuşi, e limpede că partida nu este ceea ce a visat doamna de Chantelle.

— Oh, perfect… dacă asta-i tot ce vrei să spui.

Se zărea căsuţa paznicului, şi ea grăbi pasul. Darrow continuă să meargă alături de ea în tăcere, dar la poartă e îl opri cu întrebarea:

— Chiar asta-i tot ce vrei să spui?

— Fireşte, se auzi el declarând.

— Oh, atunci cred că am să te conving… chiar dacă n-am să pot, ca doamna de Chantelle, să chem în ajutor toţi Everard-ii din familia ta!

Şi ridică spre el Ecea privire veselă şi fericită care uneori o scălda într-o lumină primăvăratică.

Darrow se uită după că cum păşea grăbită pe cărarea mărginită de crizanteme ude de ploaie, şi pe urmă intrând în căsuţă. După ce n-o mai văzu, începu să se plimbe afară prin burniţă, aşteptând să afle dacă trebuia să ducă acasă vreun mesaj; şi după câteva minute, ea apăru iar.

Copilul, îi zise, era destul de Rău rănit dar în afară de primejdie, şi doctorul din sat, care era de faţă! ceruse să i se spună chirurgului, chemat de la Francheuil, să aducă cu el anumite ustensile necesare. Owen plecase cu maşina să-l aducă pe chirurg, dar mai era încă vreme să se ia legătura cu el prin telefon. Doctorul le mai ceruse să se aducă tot ce aveau la Gfvre în materie de bandaje şi dezinfectante, şi Anna îl rugă pe Darrow să se adreseze domnişoarei Vineri, care ştia unde să găsească cele necesare şi care le va trimite prin unul din servitori cu bicicleta până la căsuţa paznicului.

Darrow, pe când se grăbea să-i îndeplinească rugămintea, îşi dădu seama imediat că i se oferea prilejul să schimbe o vorbă cu Sophy Viner. Ce anume îi va spune – nu ştia; dar acum, mai mult „ca oricând, era momentul să fie precis şi categoric. Nu spera să mai aibă prilejul, de a sta de vorbă cu ea fără martori.

Bănuise că o va găsi împreună cu eleva ei în odaia de studii; dar află de la o servitoare că Effie se dusese la Francheuil cu fratele ei vitreg, şi că domnişoara Viner să mai afla încă în odaia ei. Darrow îi trimise vorbă că îi aducea un mesaj de la căsuţa paznicului, şi curând o auzi coborând seara:

O clipă, în timp ce se apropia de el, tremurul privirii o trăda că se gândea la acelaşi lucru ca şi el. Darrow îi transmise instrucţiunile mecanic, fără a uita vreun amănunt, iar ea îi răspunse pe acelaşi tpn, repetându-i apăsat cuvintele, cu grija unui copil care nu e sigur dacă a înţeles totul bine. Apoi dispăru în sus pe scări.

El mai zăbovi prin hol, neştiind dacă ea avea de gând să revină, dar în sinea lui fiind convins că va reveni. În cele din urmă o văzu coborând, cu pălăria şi jacheta. Ploaia şiroia încă pe geamuri şi, ca să spună cevaj el zise:

— Doar n-ai de gând să te duci chiar dumneata până la căsuţă?”

— Am trimis unul din oameni cu lucrurile cerute; dar m-am gândit că doamna Leath ar putea avea nevoie de mine.

— Nu ţi-a transmis să vii, replică el, întrebându-se cum ar putea s-o reţină; dar ea răspunse hotărâtă:

— Mai bine mă duc.

El îi deschise uşa, lăsând-o să treacă, îşi luă umbrela şi ieşi după ea. În timp. Ce coborau treptele de la intrare, ea întoarse ochii spre el:

— Ţi-ai uitat impermeabilul.

— N-am nevoie de el.

Ea nu avea umbrelă, aşa încât el şi-o deschise pe a lui şi i-o întinse. Dar Sophy refuză cu un murmur de mulţumire şi continuă să meargă prin burniţa măruntă, aşa că el îşi ţinu umbrela numai deasupra sa, fără să-i ofere s-o adăpostească.

Trecură repede, în tăcere, prin curte şi o porniră pe alee. Străbătuseră poate o treime din drum, când Darrow zise deodată:

— N-ar fi fost mai cinstit, când am stat ieri de vorbă, să-mi fi spus ce am auzit adineauri de la doamna Leath?

— Mai cinstit…? şi se opri brusc, cu o privire mirată.

— Dacă aş fi ştiut că viitorul îţi era hotărât, te-aş fi scutit de sfaturile mele gratuite.

Ea îşi continuă drumul, mergând acum ceva mai încet.

— Ieri nu puteam să vorbesc. Aveam de gând să-ţi spun astăzi.

— Oh, nu-ţi reproşez lipsa de încredere. Numai că, dacă mi-ai fi *spus*, aş fi ştiut că te gândeai serios la ceea ce mi-ai spus ieri.

Ea nu-l întrebă la ce anume se refereav şi, brusc, el înţelese că ultimele ei cuvinte când se despărţiseră erau tot atât de vii în mintea ei ca şi în a lui.

— E atât de important să fi ştiut? întrebă ea în cele din urmă.

— Nu pentru dumneata, fireşte, replică el cu o asprime involuntară.

Era de necrezut, şi totuşi adevărat, că deocamdată scopul lui nemijlocit când căutase să vorbească cu ea se pierduse înecat sub un val de resentimente pentru faptul că nu însemnase aproape nimic în viaţa ei. Şi atunci, care era exact natura sentimentelor lui faţă de ea? Cu câteva ceasuri mai înainte ea nu-i preocupase nici gândurile, şi nici simţurile; dar acum vedea cum se trezeau în el vechi instincte adormite...

O rafală de vânt îl izbiân obraz şi aproape îi smulse lui Sophy pălăria de pe cap. Tânăra fată îşi duse mâinile la păr cu un gest familiar... El veni mai aproape şi ţinu umbrela deasupra capului ei...

Lq căsuţa portarului o aşteptă afară. Ploaia continua să-i şiroiască pe trup. Îl trecu un fior de frig şi umezeală, şi tropăi cu picioarele pe lespezile de piatră. Aşteptarea i se păru nesfârşită, până ce uşa se deschise şi ea îşi făcu din nou apariţia. Încercă s-o zărească pe Anna în casă, dar nu izbuti; totuşi simpla senzaţie că era pe aproape îi schimbă complet starea sufletească.

Copilul, îi spuse Sophy, se simţea mai bine; dar doamna Leath hotărâse să aştepte venirea chirurgului. În timp ce se întorceau, Darrow se uită spre poartă şi văzu trăsura de modă veche a doctorului lângă trotuar.

— Vrei să te ducă trăsura doctorului înapoi acasă?

sugeră el.

— Nu; mă duc pe jos, răspunse Sophy.

Şi o porni şi el spre casă, alături de ea. Sophy nu se arătă surprinsă că el nu rămânea la căsuţa portarului, şi merseră iar în tăcere prin ploaie. Acceptase adăpostul umbrelei lui, dar se ţinea la o distanţă măsurată cu atâta grijă, încât nici măcar în legănatul trupurilor produs de mersul rapid nu li se atinseră braţele; observând acest lucru, el îşi dădu seama că fiecare strop din sângele ei era sensibil la apropierea lui.

— Ceea ce am vrut să spun mai înainte, începu, a fost că ar fi trebuit. Să fii sigură că îţi vreau binele.

Ea păru să-i cântărească cuvintele.

— Sigură, în ce sens?

— Că poţi să ai mai multă încredere în mine.

— Ţi-am spus că ieri nu eram liberă să vorbesc.

— Dar dacă acuma eşti, pot să-ţi spun o vorbă?

Ea rămase un timp tăcută, iar când vorbi o făcu pe un ton atât de scăzut, încât fu nevoit să-şi aplece capul ca să prindă răspunsul ei.

— Nu ştiu ce-ai putea avea de spus.

— În orice caz, aici e greu de spus. Şi în casă nu ştiu unde am putea sta de vorbă. Aruncă în jurul lui o privire prin ploaie şi spuse: Hai să mergem câteva clipe până la pavilionul de lângă izvor.

În dreapta drumului, sub un pâlc de arbori, un mic pavilion de stuc înconjurat de o balustradă se înălţa pe arcade de cărămidă ruinată, deasupra unui şir de trepte care coborau spre un izvor. Alte trepte urcau cotit spre o uşă aflată puţin mai sus. Darrow le urcă şi, deschizând uşa, pătrunse într-o mică încăpere rotundă, acoperită cu fâşii de tapet dezlipit, pe care mandarini. Fantomatic decoloraţi executau gesturi prelungi. Câteva scaune de pai, negre şi aurite, şi o masă şubredă de lac scorojit se aflau pe

podeaua de faianţă roşie.

Sophy îl urmase fără a spune ceva/ El închise uşa în urma ei, şi ea rămase nemişcată, ca şi cum ar fi aşteptat să vadă ce are de spus.

— Acum putem vorbi în linişte, zise el cu un zâmbet în care încercă să pună o expresie de sinceră prietenie.

Ea nu făcu decât să repete:

— Nu ştiu ce-ai putea avea de spus.

Glasul îi pierduse acea intonaţie de încredere aproape nostalgică cu care se încheiase convorbirea lor din ziua precedentă şi ea îl privea cu un fel de răceală ostilă. Tonul ei dădea de înţeles că sarcina lui va fi grea, dar nu-i zdruncină hotărârea de a merge înainte. Darrow se aşeză, iar ea îi urmă mecanic exemplul. Masa se afla între ei şi ea îşi aşeză braţele pe muchia scorojită, rezemându-şi bărbia pe mâinile împreunate. O privea şi ea îi întoarse privirea.

— Mie n-ai nimic să-mi spui? o întrebă în cele din urmă.

Un surâs uşor îi ridică, în felul ştiut, colţul sting al buzelor strânse.

— Despre căsătorie?

— Despre căsătorie.

Ea continua să-l privească printre gene.

— Ce-aş putea să-ţi spun ce nu ţi-a spus încă doamna Leath?

— Doamna Leath nu mi-a spus decât faptul în sine, şi că îi face plăcere.

— Ei, şi nu sunt cele două lucruri esenţiale?

— Lucruri esenţiale pentru *dumneata*? Mă gândeam…

— Oh, esenţiale pentru *dumneata*, răspunse ea apăsat.

El se înroşi la această ripostă, dar, stăpânindu-se,

continuă:

— Esenţial pentru mine este, fireşte, să faci cum este mai bine pentru dumneata.

Ea rămase tăcută, cu genele plecate. În cele din urmă întinse mâna” şi luă de pe masă un mic evantai chinezesc jerpelit. Răsuci de câteva ori între degete mânerul de abanos, şi, uitându-se la ea, Darrow fu izbit în mod straniu de felul cum mica lor romanţă efemeră era simbolizată de fâşiile decolorate de mătase fragilă.

— Ai impresia că logodna mea cu domnul Leath nu este lucrul cel mai bun pejitru. Mine? întrebă ea în cele din urmă.

Înainte de a răspunde, Darrow aşteptă să-şi formuleze vorbele cât mai dar cu putinţă, ca un chirurg care ţine bine. Bisturiul pentru a face o incizie precisă.

— Nu sunt sigur, răspunse, că ar fi lucrul cel mai bun pentru niciunul din voi.

Ea primi lovitura fără să şovăie, doar o umbră de roşeaţă îi trecu pe obraz ca reflexul unei îmbujorări. Continua să-şi ţină ochii plecaţi spre evantai.

— Din al cui punct de vedere vorbeşti?

— Fireşte, din acela al persoanelor în cauză.

— Al lui Owen, desigur? Nu mă socoţi deci o partidă bună pentru el?

— Din al dumitale, în primul rând. Nu-l socot o partidă bună pentru dumneata.

H – Obstacola

Rostise răspunsul brusc, cu ochii aţintiţi spre faţa ei. Ea se făcuse extrem de palidă, dar pe măsură ce înţelesul cuvintelor îi pătrundea în minte, văzu o stranie lumină interioară mijind pe chipul ei rigid. Ridică pleoapele doar atât cât să arunce spre el o privire, voalată, şi un zâmbet îi lunecă pe buzele tremurânde. O clipă, această schimbare îl nedumeri; dar imediat simţi un val puternic de nelinişte.

— Nu-l socot o partidă bună pentru dumneata, bâi „gui el, căutând să-şi reia şirul vorbelor.

Ea aruncă o privire vagă în jurul odăii reci şi întunecoase.

— Şi m-aţ adus aici ca să-mi spui de ce anume?

Întrebarea îi aminti că minutele lor erau numărate, şi că, dacă nu trece imediat la subiect, s-ar putea să nu mai aibă alt prilej s-o facă.

— Motivul meu principal este că îl socot prea tânăr şi lipsit de experienţă ca să-ţi poată oferi sprijinul de care ai nevoie.

La aceste cuvinte, chipul ei se schimbă din nou, încremenind într-o răceală tragică. Privea ţintă în faţa ei, luptându-se vădit să-şi stăpânească tremur. Ul muşchilor; şi după ce reuşi, rosti o remarcă glumeaţă, cu buzele palide:

— Dar ştii bine că mi-am fost întotdeauna v singură sprijin!

— E doar un copil, continuă Darrow, un copil fermecător, minunat; dar nu ştie mai mult decât un copil cum să facă faţă inevitabilelor probleme de zi cu zi… lucrurilor banale şi mărunte din care e făcută viaţa.

— Am să le rezolv eu în locul lui, răspunse ea.

— Se vor dovedi mai grele decât îţi închipui.

Ea îi aruncă o privire întrebătoare.

— Trebuie să ai un motiv anume ca să spui asta.

— Numai o viziune realistă a faptelor.

— Ce fapte?

Darrow şovăi.

— Ştii mai bine decât mine, răspunse el în cel e din urmă, că drumul nu-ţi va fi neted.

— În orice caz, doamna Leathnţi l-a netezit.

— Dar doamna de Chantelle nu va face la fel.

— De unde ştii *dumneata* asta? ripostă ea.

El şovăi iarăşi, neştiind până unde era prudent să dezvăluie din încrederea ce-i fusese acordată. Apoi, evitând s-o amestece pe Anna, răspunse:

— Doamna de Chantelle m-a chemat ieri la ea.

— Te-a chemat… ca să-ţi Vorbească despre mine!

Roşeaţa i se întinse până pe frunte şi ochii îi ardeau întunecaţi sub sprâncenele încruntate.

— Cu ce drept, aş vrea să ştiu? Ce legătură ai dumneata cu mine sau cu tot ce mă priveşte?

Darrow îşi dădu seama imediat de bănuiala îngrozitoare care pusese stăpânire pe ea, şi sentimentul că nu era pe deplin nejustificată îl făcu să se simtă o clipă ruşinat. Dar nu se abătu de la scopul său.

— Sunt un vechi prieten al doamnei Leath. Aşa că nu este un lucru nefiresc că doamna de Chantelle să stea de vorbă cu mine.

Ea lăsă pe masă evantaiul şi se ridică în picioare, întorcând spre el aceeaşi mască de mânie şi dispreţ cu care 51 privise la Paris, atunci când el îi mărturisea că îi ascunsese scrisoarea. Se îndepărtă câţiva paşi şi apoi se întoarse spre el.

— Pot să te întreb ce ţi-a spus doamna de Chantelle?

— Mi-a dat de înţeles că nu va încuraja această căsătorie.

— Şi. Cu ce scop ţi-a dat de înţeles asta dumitale?

Darrow şovăi:

— Cred că s-a gândit…

— Că te poate convinge s-o influenţezi pe doamna Leath să fie împotriva mea?

El rămase tăcut, dar ea stărui:

— Asta a fost?

— Da.

— Dar dacă nu… dacă îţi ţii făgăduiala…

— Făgăduiala?

— Că n-o să spui nimic… absolut nimic…

Privirea ei încordată avea o licărire de nelinişte. Şi în timp ce ea vorbea, îl izbi gândul cât de odioasă era întreaga scenă.

— Sigur că n-am să spun nimic… ştii bine… Se aplecă spre ea şi îşi puse mâna pe ale ei: Ştii bine că n-aş. Face-o pentru nimic în lume…

Ea se trase înapoi şi îşi acoperi faţa, suspinând. Apoi se prăbuşi în scaun, îşi rezemă braţele pe masă şi îşi puse capul pe de Darrow rămase nemişcat, copleşit de mustrări de conştiinţă. După un lung răstimp, în care el numărase dureros secundele cu ritmul răsuflării ei întretăiate, ea ridică spre el o faţă de pe care dispăruse orice urmă de amărăciune.

— Să nu-ţi închipui că nu ştiu ce-ai crezut despre mine!

Strigătul acesta îl făcu să se simtă şi mai ruşinat. „Biată copilă”, îi venea să-i răspundă, „ruşinos e faptul că nu m-am gândit la tine nicio clipă!”: Dar nu putu decât să repete inutil:

— Aş face orice ca să te pot ajuta.

Ea rămase tăcută, bătând uşor I cu degetele în masă. El înţelese că i se mai risipise îndoiala faţă de el, şi îl făcu să se simtă şi mai ruşinat, ca şi cum n-ar fi meritat încrederea pe care i-o acordase fata. Apoi ea spuse:

— Creezi, deci, că n-am. Dreptul să mă mărit cu el?

— N-ai dreptul? Ferească Dumnezeu! Am vrut doar să spun: …

— Că preferi să nu mă mărit cu niciunul dintre prietenii dumitale.

O spuse dinadins, nu ca pe o întrebare, ci ca pe o simplă constatare obiectivă.

Darrow se ridică la nadul lui şi se duse nehotărât spre fereastră. Se opri şi privi prin ochiurile mici şi

prăfuite la peisajul întunecat de afară; apoi se întoarse lângă masă.

— Am să-ţi spun exact la ce mă gândeam. Că ai să fii nefericită dacă te măriţi cu un om pe care nu –, iubeşti.

Ştia că risca să fie înţeles greşit, dar socotea că şansele de succes erau egale cu primejdia ce-l ameninţa. Dacă anumite semne însemnau ceea ce bănuia el, ar putea încă

— Indiferent cu ce preţ – să plătească viitorul cu trecutul său.

Fata, la vorbele lui, ridicase capul cu un gest de surpriză. Ochii ei îi căutară încet pe ai lui şi rămaseră acolo, privind întrebător. O clipă el îi susţinu privirea; apoi îşi plecă ochii şi aşteptă.

În cele din urmă. Ea începu să vorbească.

— Te înşeli… te înşeli cu totul”.

El mai aşteptă o clipă.

— Mă înşel…?

— Crezând ceea ce creezi! Sunt fericită pe cât o merit! proclamă ea brusc, cu un hohot de râs.

Apoi se ridică şi se îndreptă spre uşă.

— *Acum* eşti mulţumit? întrebă, întorcând spre el din prag o faţă cât se poate de voioasă.

XXI

Când deschise uşa, de pe aice se auzi duduind automobilul lui: Owen. Era semnalul care le întrerupsese prima conversaţie, şi acum, instinctiv, se despărţiră iar la aut I acestui sunet. Fără o v-orbă, Darrow se întoarse în încăpere, în timp ce Sophy Viner coborî treptele şi se îndreptă singujă spre casă.

La dejun, prezenţa chirurgului şi lipsa doamnei de Chantellecare se scuzase pretextând că* o doare *f* – ui – se combinară pentru a muta centrul de greutate al conversaţiei; şi Darrow, la adăpostul obişnuitului schimb

de banalităţi, avu timpul să-şi creeze o mască şi să observe că Şi ceilalţi se străduiau să facă la fel. Era prima dată când îi vedea pe tânărul Leath şi Sophy Viner împreună, de când aflase de lpgodna lor; dar niciunul dintre ei nu dezvăluia mai multe emoţii decât o cereau împrejurările. Era limpede că Owen se Afla cu totul sub vraja fetei, şi că la cel mai mic semil al ei, fericirea lui ar fi izbucnit; dar reticenţa ei e» a justificată de faptul, recunoscut tacit, că doamna de Chantelle nu era de acord. Acest lucru influenţa şi atitudinea Annei, făcând-o să se poarte cu Sophy, dacă nu mai puţin amabil, dar oricum ceva mai reţinut decât dacă s-ar fi ajuns la înţelegere definitivă. Astfel interpreta Darrow tensiunea perceptibilă *mo* schimbul curgător de banalităţi, la care lua şi el parte, sârguincios. Dar îşi dădea seama tot mai mult că nu izbutea să sesizeze atmosfera morală din jurul său; era ca wa. 0111 cu febră care încerca să-şi dea seama de temperatura altuia, atingându-l.

După dejun Anna, care urma să-l ducă pe chirurg cu maşina acasă, îi propuse lui Darrow să-i însoţească. Effie avea să vină şi ea; şi Darrow bănui că ea dorea să-i dea fiului vitreg prilejul de a rămâne singur cu logodnica sa. La întoarcere, după ce-l lăsară pe chirurg acasă la el, fetiţa se aşeză între mama ei şi Darrow, aşa că prezenţa ei îi împiedică să discute lucruri mai personale. Darrow ştia că doamna Leath nu-i pomenise încă lui Effie că o să se înrudească în curând cu el. Dezvăluirea prematură a planurilor lui Owen împinsese proiectele lor pe un plan mai îndepărtat, aşa încât în mod tacit continuau să se comporte în prezenţa fetiţei ca nişte buni prieteni.

După prânz cerul se limpezise şi, ca să prelungească puţin plimbarea, o luară pe la ruinele îmbrăcate în iederă care ar fi trebuit să fie scena proiectatului picnic. Ocolu: îi duse din nou la poarta parcului, nu cu mult înainte de

apusul soarelui; şi cum Anna ţinea să se oprească la căsuţa portarului ca să afle cum se mai simţea copilul – rănit, Darrow o lăsă acolo cu Effie şi îşi continuă pe jos drumul spre casă. Avu impresia că ea rămăsese puţin surprinsă văzând că nu o aştepta; dar îl chinuia o nelinişte interioară care se transformase într-o intensă dorinţă de mişcare fizică. I-ar fi plăcut să umble în neştire; să rătăcească ceasuri întregi prin vântul umed şi prin întunericul reconfortant, şi să se întoarcă frânt de oboseală, tânjind după uitarea somnului. Dar nu avea niciun pretext pentru o asemenea evadare, şi se temea că, în împrejurările acelea, absenţa lui prelungită i-ar fi părut ciudată Annei.

Pe când se apropia de casă, gândul că o va revedea îi schimbă rapid dispoziţia. Era ca şi cum intensitatea viziunii ei i-ar fi risipit perplexităţile, împrăştiindu-le că negura dimineţii. Oriunde s-ar fi aflat ea în clipa aceea, ştia că îl poartă în gând, şi acest lucru umbrea orice altceva. Se iubeau, şi dragostea lor se întindea deasupra lor, deschisă şi amplă ca lumina zilei; în toate spaţiile ei strălucitoare nu exista nicio crăpătură în care să se poată ascunde frica. Peste câteva minute se va afla lângă ea şi îşi va întări certitudinea în ochii ei. Şi apoi, înainte de cină, ea va face în aşa fel încât să rămână singuri în salonaşul ei; iar el se va aşeza lângă focul din cămin şi îi va urmări mişcările liniştite şi va. Vedea cum luciul albăstrui al părului îi devenea vag roşcat atunci când se apleca deasupra focului.

O trăsură tocmai ieşea din curte când ajunse acolo, şi în hol viziunea care-i umpluse gândurile îi fu risipită de prezenţa extrem de palpabilă a unei doanyie într-un impermeabil şi cu o pălărie de tweed. Stând în mijlocul unei grămezi de bagaje şi dând cu o mare siguranţă instrucţiuni – încurcate lacheului care tocmai o primise, îi dădu mai departe instrucţiunile fără să-i pese de intrarea

lui Darrow, fixându-l doar cu ochii ei mici şi spălăciţi în timp ce continua, cu un glas profund de contralto, într-o franceză curgătoare pronunţată cu cel mai pur accent bostonian, să specifice destinaţia valizelor; ceea ce îi îngădui lui Darrow să d examineze destul de amănunţit ca să observe toate amănuntele persoanei ei îndesate, de la faţa lată şi gălbejită, de la părul cărunt şi rar, până la vârfurile. Boante ai. E pantofilor ce-i ieşeau de sub fusta largă.

Ea se lăsă (îerc-otată cu aceeaşi lipsă de surprindere cu care un în numint se lasă privit de un turist; d-ir după ce soarta bagajelor fu hotă ată, se întoarse brusc spre Darrow şi, coborându-şi privirea de la faţa lui spre picioare, întrebă pe un ton tăios:

— Ce fel de ghete ai?

Dar, înainte ca el să-şi vină în fire după această întrebare, continuă pe un ton de indignare reţinută:

— Până să se deprindă americanii cu faptul că Franţa este jumătate de an cufundată în apă, îşi riscă mereu viaţa neştiind să se păzească îndeajuns. Bănuiesc că ai

Înotat prin toată mocirla asta cleioasă crezând că te duci să te plimbi pe promenada din Boston.

Râzând, Darrow o lămuri că avea demult cunoştinţă de umezeala, din Franţa şi că ştia să se ferească de ea; dar bătrâna doamnă, pufnind dispreţuitor, replică:

— Voi, tinerii, sunteţi cu toţii la fel… După *ere* adăugă, privindu-l cu mai multă atenţie: Bănuiesc că dumneata eşti George Darrow? Am cunoscut pe o verişoară de-a mamei dumitale, care s-a măritat cu un Turrstalldin strada Mount Vernon. Numele meu este Adelaide Painter. Ai fost pe la Boston în ultima vreme? Nu? îmi pare rău. Aud că s-au mai construit câteva case noi pe Commonwealth A venue, la capătul de jos, şi nădăjduiam că poţi să-mi povesteşti ceva despre de Nici eu n-am mai

fost de treizeci de ani pe-acolo.

Sosirea domnişoarei Painter la Givre avea efectul unei furtuni după zile senine. Când Darrow se alătură grupului din jurul măsuţei de ceai, atmosfera era deja agitată. Doamna de Chantelle rămânea încă nevăzută sus, în camera ei; dar Darrow avea impresia că, şi prin perdelele ei trase şi uşile încuiate, pătrunsese chiar până la ea o oarecare însufleţire…

Anna şedea în scaunul ei obişnuit din spatele tăvii de ceai, şi Sophy Viner sosi curând cu eleva ei. Owen era şi el acolo, aşezat ca de obicei puţin mai departe de ceilalţi, urmărind mişcările greoaie şi vorbele tot atât de temeinice ale domnişoarei Painter cu un zâmbet de tainică înţelegere, care îl făcu pe TDarrow să-şi spună că probabil tânărul dusese tratative secrete cu inamicul. Mai observă că tânăra fată şi pretendentul ei se evitau în mod făţiş; dar acest lucru ar fi putut să fie doar urmarea firească a încordării, pe care domnişoara Painter fusese chemată să o risipească.

Era limpede că Sophy Viner n-ar fi acceptat recunoaşterea situaţiei decât în măsura în care ar fi îngăduit-o doamna de Chantelle; dar-între timp domnişoara Painter îşi proclamase tacit acordul chemând-o pe fată să se aşeze pe un scaun lângă ea”.

Darrow, continuând s-o observe pe noua venită, care stătea în fotoliu ca o statuie de graniijpe marginea unei stânci, recunoştea că, într-o stare de spirit mai degajată, ar fi fost extrem de interesat s-o studieze şi s-o feategorisească pe domnişoara Painter. Nu că spunea ceva deosebit, sau că făcea una din sugestiile nerostite care dau sens celor mai banale afirmaţii. Vorbea despre întârzierea trenului ei, despre o criză iminentă în politica internaţională, despre dificultatea de a găsi ceai englezesc la Paris şi despre enormităţile de care erau capabili

servitorii francezi; şi părerile ei în aceste privinţe erau enunţate pe un ton monoton care sugera o totală necunoaştere a diferenţelor dintre avantajele şi importanţa lor. Folosea întotdeauna vorbind despre francezi epitetul distant de „oamenii ăştia” dar dădea dovadă de o cunoaştere familiară a multora dintre ei, de o cuprindere enciclopedică a obiceiurilor casnice, a greutăţilor financiare şi a complicaţiilor din viaţa diferitelor persoane de importanţă mondenă. Dar cum nu părea să-şi dea seama de vreo contradicţie în atitudinea ei, nu ţinea să etaleze cunoaşterea intimă a lumii bune, şi nici nu făcea paradă de acest lucru. Era evident că doamnele cu titluri de nobleţe, pe care le pomenea ca Mimi ori Simone ori Odette, nu erau pentru ea decât tot „oamenii ăştia”, ca şi slujnica ce-i şterpelea din ceai sau îi dezlipea timbrele de pe scrisori („când, ppintr-un miracol, nu le pun eu însămi la cutie”). Atitudinea ei în general era aceea de A accepta lucrurile aşa cum sunt, ca şi cum ar fi fost o maşină automată miraculoasă care înregistrează faptele, iar nu a fost încă destul de perfecţionată pentru a le sorta sau eticheta.

Toate acestea, după părerea lui Darrow, nu puteau explica influenţa pe care o exerciţi în mod vădit asupra celor din jurul ei. Pentru starea lui de încordare, era o mică uşurare să stea să se întrebe, în timp ce privea şi asculta, care o fi fost misterul. Poate că, la urma urmei, totul se explica prin totala ei insensibilitate, o insensibilitate atât de lipsită de egoism încât nu avea nici asprime şi nici prefăcătorii, ci doar prospeţimea unei minţi simple. După ce trăiseră, şi el şi toţi ceilalţi, în ultimele zile într-o atmosferă ce pulsa neîncetat de ecouri şi presupuneri, era odihnitor şi reconfortant să circuli pur şi simplu prin spaţiul vast şi gol al minţii domnişoarei Painter, atât de vid cu toate faptele acumulate, atât de lipsit de

ecou cu tot vidul lui.

Speranţa lui „că va putea schimba câteva cuvinte cu Anna înainte de cină îi fu spulberată când ea se ridică s-o conducă pe domnişoara Painter până la doamna de Chantelle; şi el o porni spre odaia lui, lăsându-i pe Owen şi pe domnişoara Viner ocupaţi să-i combine lui Elfie un joc de imagini colorate.

Doamna de Chantelle – poate ca urmare a îngrijirilor prietenei ei – fu în stare să apară la cină, cam palidă şi eu nasul roşu, ar-uncând cu tandreţe priviri pline de reproş nepoţelului ei, care le înfruntă cu o seninătate impenetrabilă; şi situaţia era uşurată de faptul că domnişoara Vineri, ca de obicei, rămăsese în odaia de studiu împreună cu eleva ei.

Darrow bănuia că adevărata ciocnire nu se va produce până a doua zi; şi vrând să lase câmp liber pentru combatanţi, ieşi devbeme să facă o plimbare solitară. Când se întoarse era aproape ora cinei, şi dădu peste Anna care tocmai ieşea din casă. Era cu jacheta şi cu pălăria, şi pornise după cât se pare în căutarea lui, căci zise de îndată:

— Doamna de Chantelle doreşte să urci până la ea.

Să urc la ea? Acum?

— Asta-i mesajul transmis. Se pare că se bizuie pe tine să faci ceva. Şi adăugă cu un zâmbet: Orice ar fi, să se termine o dată!

Darrow, cu un crescând sentiment de teamă, se întreabă de ce oare, în loc să se ducă doar să se plimbe, nu sărise în primul tren şi nu dispăruse până când treburile lui Owen se vor fi aranjat definitiv.

— Dar ce naiba pot să fac eu? protestă el, urmând-o pe Anna în hol.

— Nu ştiu. Dar separe că şi Owen se bizuie pe tine.

— Owen? O să fie *şi el* acolo?

— Nu. Ştii doar că i-am spus că poate conta pe tine.

— Dar i-am declarat soacrei tale tot ce ştiam.

— Ei, atunci n-ai decât să-i repeţi.

Lui Darrow lucrurile nu i se păreau atât de simple pe cât credea ea; şi avu din nou o mişcare de recul.

— Nu văd niciun motiv să fiu şi eu amestecat în treaba asta!

Anna îi aruncă o privire plină de reproş:

— Nici măcar faptul *că eu* sunt amestecată? îi reaminti; dar şi asta nu făcu decât să-i îndârjească rezistenţa. N

— De – ce să fii şi tu – într-o asemenea măsură?

Întrebarea o făcu să se oprească în loc. Se uită o clipă în jur ca pentru a se convinge că erau singuri; şi apoi mărturisi, pe un ton scăzut:

— Nu ştiu; dar, oricum, dacă ei nu sunt fericiţi, simt că n-am putea fi nici noi.

— Oh, dacă-i aşa… consimţi Darrow pe tonul unui bărbat care, vrând-nevrând, cedează în faţa unei absurdităţi atât de drăgălaşe; la urma urmei, nu exista nicio scăpare. Şi se resemna să fie condus până la uşa doamnei de Chantelle.

Înăuntru, printre bibelouri şi zorzoane, o găsi pe domnişoara Painter aşezată într-un uriaş fotoliu roşu, cu aerul caraghios al unui călăreţ urcat pe un cal voinic. Doamna de Chantelle era aşezată în faţa ei, arătând încă palidă şi tulburată sub pieptănătura ei complicată, în mână cu batista care îi simboliza vizibil suferinţa. Ia în –, trarea tânărului, îl salută pe un ton plângăreţ, adăugând imediat:

— Domnule Darrow, nu pot să nu simt că, în inima dumitale, eşti de partea mea!

O provocare atât de directă îi. Îngădui lui Darrow. Să protesteze, şi repetă că îi era cu neputinţă să aibă o părere într-un sens sau în altul.

— Dar Anna spune că ai una, în favoarea ei!

El nu-şi putu reţine un zâmbet în faţa acestei. Fisuri dintr-o imparţialitate atât de scrupuloasă. Orice dovadă de inconsecvenţă feminină a Annei părea să confirme profunda ei supunere în faţa pasiunii celei mai inconsecvenţe. El îi făgăduise ajutorul – dar înainte de a şti despre ce anume era vorba.

Aşa că La apelul doamnei de Chantelle, răspunse:

— Dacă ar fi ceva ce aş putea să spun, aş dori să fie în favoarea domnişoarei Viner.

— Ai dori să fie… da! Dar poţi face asta?

— Aşa cum stau lucrurile, nu văd cum aş putea s-o fac, fie pentru ea, fie împotriva ei. Am mai sus că nu ştiu nimic despre ea, în afară de faptul că e încântătoare.

— Ca şi cum asta n-ar fi de ajuns – n-ar fi tot ce *ar trebui* să fie! se grăbi domnişoara Painter să afirme.

Părea să i se adreseze lui Darrow, deşi ochii ei mici erau aţintiţi asupra prietenei sale.

— Doamna de Chantelle pare să-şi închipuie, urmă ea, că o tânără americancă ar trebui să aibă un *dossier*, o fişă la poliţie sau cum vrei să-i spui: ceea ce au aici femeile de stradă. În ţară la noi e de ajuns să ştii că o tânără fată e pură şi drăguţă; oamenii nu-i cer. Imediat să prezinte contul la bancă şi lista persoanelor cu care are relaţii.

Doamna de Chantelle se uită rugător la vajnica ei sfătuitoare.

— Doar n-ai pretenţia nici să nu întreb dacă are o familie?

— Nu; dar nici să nu creezi lucruri-rele, despre ea dacă nu are. Faptul că e orfană ar trebui, după părerile tale „să fie un meriţ. N-ai fi nevoită să-i inviţi pe părinţii ei la Givre!

— Adelaide! Adelaide! protestă stăpâna de la Givre.

— Lucretia Mary, replică cealaltă – şi Darrow se

amuză o clipă cât de nepotrivit era numele – doar ai trimis după domnul Darrow ca să mă combată; şi cum ar putea, dacă nu ştie ce părere am?

— După părerea ta, e foarte simplu să-l lăsăm pe Owen să se căsătorească cu o fată despre care nu ştim nimic?

— Nu; dar nu cred că e foarte simplu nici să-l împiedicăm.

Subtilitatea răspunsului spori interesul lui Darrow pentru domnişoară Painter.

— Până atunci nu-i făcuse impresia că ar fi o persoană de mare profunzime, dar acum simţi că privirea ei sfredelitoare putea pătrunde până în miezul oricărei probleme practice.

Doamna de Chantelle oftă, recunoscând cât era de greu.

— N-am nimic de spus împotriva domnişoarei Viner; dar pe unde s-a vânturat, cum se spune, bănuiesc că a avut de-a face cu tot felul de oameni îngrozitori. Măcar dacă Owen ar putea fi convins să înţeleagă asta – dacă am putea dispune de câteva fapte, vreau să spun. Ea declară, de pildă, că are o soră; dar se pare că nici măcar nu-i cunoaşte adresa!

— Dacă o cunoaşte, s-ar putea să nu vrea să ţi-o spună. Aş zice că sora ei e unul din oamenii aceia îngrozitori. Nu mă îndoiesc că, cu timpul, ai putea să descoperi zeci din aceştia; să le „dai de urmă”, după cum se spune în romanele poliţiste. Nu cred că l-ai speria pe Owen, dar s-ar putea; e desful de firesc să se fi contaminat de aceste idei străine. Ai putea reuşi chiar să-l desparţi de fată; dar n-ai putea să-l împiedici s-o iubească… Mi-am dat seama de asta când, i-am privit aseară. Mi-am zis: „E o situaţie americană tipică, de modă veche, dulce şi bună ca plinea caldă”. Păi, dacă-i iei pâinea asta, cu ce-ai să-l

hrăneşti? Către care din otrăvurile scârboase ale Parisului creezi că se va îndrepta? Presupunând că izbuteşti să-i scoţi din această încurcătură” îngrozitoare – şi, după cita! cunosc pe tânăr, cred că, într-o asemenea criză, singurul mod ar fi să-l însori repede cu altcineva – ei bine, te rog să-mi spui, pe cine ai alege? Pe una din drăguţele tale *ingenues* franţuzoaice, bănuiesc? Cu tot atâta minte cât o găină, şi vioaie ca o plăcintă. Cred că l-ai putea împinge într-o asemenea căsătorie; şi cred că ai reuşi – dar după câte îl” cunosc pe Owen, reacţia firească se va produce înainte de a-i fi înţărcat primul copil.

— Nu ştiu de ce insinuezi asemenea lucruri odioase despre Owen!

— Creezi că ar fi odios din partea lui să revină la adevărata lui dragoste, când a fost despărţit cu forţa de ea? în orice caz, asta fac prietenii tăi franţujii, absolut toţi! Numai că ei nu au în general gentileţea de a se întoarce la vechea dragoste; dar eu cred, pe cuvântul meu, că Owen o va face!

Doamna de Chantelle se uită la ea cu un amestec de spaimă şi triumf.

— Dar îţi dai seama, Adelaide, că sugerând ăsta, insinuezi cele mai şocante lucruri despre domnişoara Viner?

— „Când spun că, dacă desparţi doi tineri dornici să fie fericiţi în mod legitim, sunt cele mai mari şanse” ca ei să se unească în mod nelegitim? împotriva ta insinuez lucruri şocante, Lucreti? * Mary, dacă tu creezi măcar o clipă că-ţi poţi asuma o asemenea răspundere în faţa lui Dumnezeu. Şi n-ai face-o, dacă i te-ai adresa direct, decât să-i tot trimiţi. Rugăminţi, ca o păcătoasă!

Darrow se aşteptă ca acest atac asupra credinţei adoptate de doamna de Chantelle să-i provoace o explozie de indignare pioasă; dar, spre surprinder ea lui, ea nu făcu

decât să murmure:

— Nu ştiu ce o să creadă domnul Darrow despre tine!

— Domnul Darrow cunoaşte probabil Biblia la fel de bine ca şi min replică liniştit domnişoara Painter; ca după o clipă să adauge, fără cea mai mică schimbare de ton sau expresie: Cred că ai auzit ca soţul Giselei de Folembray o acuză că e amestecată, împreună cu ducele d'Arcachon, în afacerea aceea cu perle false vândute doamnei Homer Pond, din Chicago, cu ere ducele e logodit? cupă cât se pare, bijutierul afirmă că Gisele a adus-o acolo pe doamna Pond, şi a încasat douăzeci şi cinci la sută – pe care, fireşte, i-a pasat lui d'Arcachon. Biata ducesă bătrână e într-o stare îngrozitoare – i-e teamă că fiul ei o va pierde pe doamna P5 nd! Când mă-gândesc că Gisele e nepoata bătrânului Bradford Wagstaff, sunt mulţumită că acesta se odihneşte în Pacea de la Mount Auburri!

XXII

Abia târziu după amiază izbuti Darrow să petreacă o oră tihnită alături de Anna. Când o găsi în cele din urmă singură în salonaşul ei, simţi o uşurare atât de mare, încât nici nu-i putu găsi o justificare. Avea pur şi simplu impresia că destinele lor erau în mâinile domnişoarei Painter, şi că, orice rezistenţă fiind zadarnică, nu putea decât «a savureze deliciile supunerii.

Anna părea şi ea la fel de fericită, dar pentru motive mai explicabile. Asistase, după prânz, la încă o dispută între doamna delhantelle şi confidenta ei, şi ajunsese la concluzia, plecând de acolo, că victoria înclina statornic în favoarea domnişoarei Painter.

— Nu ştiu cum face, dar îmi închipui că e din cauza csiivingerilor ei copleşitoare. Îi detestă pe francezi, aşa încât l-ar sprijini pe Owen chiar dacă n-ar şti nimic

— Sau ar şti prea multe – despre domnişoara Viner. Întj-un fel, ea priveşte această căsătorie ca un protest faţă

da corupţia moralei europene. I-am spus lui Owen că ăsta e marele lui noroc, şi el caută să profite cât mai mult.

— Mare tacticiană mai eşti! Mă faci să simt că habar ib-am ce-i aia diplomaţie, îi zise Darrow zâmbind şi lăsân

— Se în voia unei senzaţii primejdioase de confort

Ea îi întoarse zâmbetul.

— Mă tem că nimic, în afară de fericirea mea, nu merită să folosesc vreo diplomaţie!

— Tocmai de aceea am de gând să-mi dau demisia din slujbă, răspunse el râzând mulţumit.

Sentimentul că atât rezistenţa cât şi temerile erau zadarnice îl îmbăta de parcă i-ar fi curs vin prin vine. Făcuse tot ce se putea ca să schimbe cursul evenimentelor; acum nu putea decât să stea deoparte şi să aibă grijă de propria sa siguranţă. Sub acest fatalism se afla o senzaţie profundă de uşurare; simţea că, la urma urmei, nu spusese şi nu făcuse nimic care să-i poată dăunavân cea mai mică măsură lui Sophy Viner. Şi asta îi luă o piatră de Pe inimă.

Între timp, se lăsă din nou în voia bucuriei pe care i-o producea prezenţa Annei. Nu mai fuseseră singuri împreună de două zile nesfârşite, şi avea acum senzaţia îndrăgostitului că uitase, sau cel puţin subestimase, forţa vrăjii pe care o emana ea. Ochii şi zâmbetul ei erau iarăşi pietrele de hotar ale universului său. Simţea că lumina lor îl va însoţi mereu, ca apusul de soare călăuzind corăbiile pe mare.

A doua zi senzaţia de siguranţă îi fu sporită de un incident hotărâtor. Întreaga familie află că doamna de Chantelle cedase în faţa hotărârii nestrămutate a domnişoarei Painter şi că Sophy Viner fusese „chemată11 în salonaşul de satin roşu.

La prânz, chipul radios al lui Owen proclama fericitul eveniment, şi Darrow, când ceilalţi se retraseră în odaia cu lambriuri de stejar ca să-şi bea cafeaua, socoti că e mai

bine să iasă pe terasă ca să-şi fumeze ţigara de foi. Rezolvarea fericită a idilei lui Owen readucea în prim” plan propriile sale proiecte. Anna făgăduise că va stabili datele şi celelalte amănunte de îndată ce doamna de Chantelle şi –, nepotul ei se vor fi împăcat; şi Darrow era nerăbdător să deschidă imediat discuţia, deoarece trebuia ca pregătirile pentru căsătoria sa să fie grăbite. Ştia prea bine că Anna nu va mai căuta alte pretexte ca s-o amâne; aşa încât se plimba mulţumit pe terasă, la soare, convins că ea, va veni şi îl va linişti de îndată ce se va fi ocupat cât se cuvinte de familia reunită.

Dar când în cele din urmă apăru, primele ei cuvinte au fost tot despre tinerii îndrăgostiţi.

— Aş vrea să-ţi mulţumesc pentru ceea ce ai făcut pentru Owen, începu ea cu un zâmbet cât se poate de fericit.

— Cine… eu? râse el. Nu cumva mă confunzi cu domnişoara Painter?

— Mai bine zis pentru *mine*, se corectă ea. Ne-ai fost de mai mare ajutor chiar şi decât Adelaide.

— Scumpa mea! Dar ce-am făcut eu?

— Ai izbutit să-i ascunzi doamnei de Chantelle că, de fapt. Biata Sophy nu-ţiplace.

Darrow se simţi pălind.

— Nu-mi place? Cine ţi-a vârât ideea asta în cap?

— Oh, e mai mult decât o idee – e ceva ce simt. Dar ce importanţă are, la urma urmei? Ai cunoscut-o într-un cadru atât de diferit, încât e firesc să fii puţin bănuitor. Dar când o s-o cunoşti mai bine, sunt sigură că vei avea aceeaşi părere despre ea ca şi mine.

— Va fi cam greu pentru mine să nu am în orice privinţă aceeaşi părere ca şi tine.

— Ei bine, atunci, te rog să începi cu nora mea!

El îi răspunse pe acelaşi ton glumeţ:

— De acord; dacă şi tu vei accepta să fii de aceeaşi părerecu mine că trebuie să grăbim căsătoria.

— Şi eu doream să discut asta cu tine. Nici nu ştii ce piatră mi s-a luat de pe inimă I Cu Sophy aici rămânând definitiv, mă voi simţi mult mai liniştită s-o las pe Effie. Am cunoscut guvernante mult mai pricepute – pe pielea mea! – dar – n-am văzut niciodată o tânără mai veselă, mai blândă şi mai omenoasă. Poate că ai observat, deşi le-ai văzut foarte puţin împreună, cum înfloreşte Effie când e cu ea. Şi tocmai asta e, să ştii, Ceea ce doresc. Doamna de Chantelle va fi aici să reprezinte constrângerea necesară. Anna îi apucă strâns braţul cu mâinile şi adăugă: Da „sunt gata să merg cu tine acum. Dar mai întâi – chiar în clipa asta! – trebuie să mergi cu mine la Effie. Fireşte, ea nu bănuieşte nimic din ceea ce se petrece; şi doresc ca tu să fi primul care să i-o spui.

Effie, pe care o căutară prin toată casa, se dovedi până la urmă a fi în odaia de studiu, şi Darrow urcă într-acolo împreună cu Anna. Nu o mai văzuse niciodată ca acum radiind de fericire, şi se molipsi şi el de exuberanţa ei. Repeta în sinea lui: „S-a terminat… s-a terminat11 – de parcă cine ştie ce halucinaţie monstruoasă a nopţii ar fi fost spulberată de zorii – zilei.

Când se apropiară de uşa odăii de studiu, auziră terierul lătrând, printre râsete şi dojeni.

— Îi dă să mănânce, şopti Anna, cu mâna în mâna lui Darrow.

— Nu uita peştişorul auriu! auziră un alt glas.

Darrow se opri în prag.

— Oh… nu acum!

— Nu acum?

— Adică… mai bine îi spui tu prima. Vă aştept jos pe amândouă.

Simţi că îl priveşte cu atenţie.

— Cum vrei. O aduc jos îndată.

Ea deschise uşa şi, în timp ce intra, o auzi spunând:

— Nu, Sophy, nu pleca! Vreau să fiţi amândouă.

Restul zilei îi rămase întipărit lui Darrow ca o succesiune de scene goale şi agitate. Când venise la Givre, înainte de a o fi văzut pe Effie Leath, îşi imaginase oarecum romantic bucuria clipei când o va lua în braţe şi va primi primul ei sărut filial. Tot ceea ce tânjea în mod egoist în el după odihnă, stabilitate, o viaţă confortabilă în anii maturităţii, toate instinctele casnice ale bărbatului care rătăcise destul şi curtase destule femei, se combinau pentru a privi cu încântare acest copil care ar fi putut care ar fi trebuit – să fie al lui. Effie i se înfăţişa cu strălucirea primei lui iubiri, redându-i momentele ce-i fuseseră răpite şi după care plânsese. Dar cât de diferit i se realizase visul! Primirea radioasă pe care i-o făcuse fetiţa, acceptând imediat persoana lui în grupul familiei – fusese tot ceea ce sperase şi îşi închipuise el. „Dacă asta o făcea atât de fericită pe mama, şi de asemenea pe bunica şi pe Owen, ce bine şi plăcut va fi pentru toţi” – părea să spună privirea ei bucuroasă; şi apoi, deodată, degeţelele trandafirii *rfe* care el i le săruta se îndreptară spre singura fisură din acest cerc, spre singurul punct care trebuia rezolvat mai înainte ca Effie să-i poată” admite, din toată inima, pe noul venit – în deplină egalitate cu ceilalţi zei din Olimpul ei personal.

— Şi Sophy e tot atât de fericită? întrebase fetiţa, desprinzându-şi mâinile din – jurul gâtului lui Darrow şi lăsându-şi capul pe spate ca s-o cuprindă şi pe mama ei în această privire întrebătoare.

— Da, scumpo, n-ai văzut că era? exclamase Anna, aplecându-se spre ei cu o privire radioasă.

— Cred că ar trebui s-o întreb pe ea, răspunse fetiţa, după ce se gândi o clipă; şi în timp ce Darrow o aşeza jos,

mama ei zise, râzând:

— Du-te, draga mea, du-te! Aleargă la ea şi spune-i că ne aşteptăm să fie şi ea la fel de fericită.

Scena aceasta fsese urmată de altele mai puţin chinuitoare, dar aproape* la fel de insuportabile. Darrow îşi blestema norocul de a fi nevoit, în aceste momente, să se afle în centrul privirilor scrutătoare ale întregii familii. Situaţia de „logodnic”, absurdă în sine chiar şi pentru un bărbat doar când şi când expus, devenea intolerabilă sub privirea cercetătoare continuă a unui cerc mic, emoţionat şi plin de simpatie. Darrow îşi mai dădu seama că, deşi situaţia celeilalte perechi ar fi trebuit s-o facă pe a sa mai puţin vizibilă, lucrurile se prezentau cu totul altfel: mai degrabă ei îşi găseau refugiul în umbra importanţei lui. Doamna de Chantelle, deşi consimţise la logodna lui Owen şi o acceptase formal pe aleasa lui, nu ezita să arate, prin felul cum îl accepta pe Darrow, de câte nuanţe de cordialitate era în stare. Domnişoara Painter, după ce câştigase bătălia pentru Owen, era şi ea liberă să-şi întoarcă atenţia către noul candidat la simpatia ei; aşa încât Darrow şi Anna se pomeniră cufundaţi într-o baie caldă de curiozitate sentimentală.

Darrow simţea o adevărată uşurare la gândul că era obligat să-şi sfârşească vizita în următoarele patruzeci şi opt de ore. Când plecase din Londra, şeful său ambasadorul îi acordase un concediu de zece zile. Soarta sa fiind acum definitiv hotărâtă şi anunţată tuturor, nu mai avea niciun motiv să-şi prelungească concediul; o dată terminat, trebuia să se întoarcă la post până la termenul fixat pentru a-şi lua în primire noile îndatoriri. Aşa că Anna şi cu el hotărâră să se căsătorească la Paris, cu o zi sau două înaintea plecării vaporului care avea să-i ducă în America de Sud; şi Anna, foarte curând după ce el se va întoarce în Anglia, urma să plece la Paris ca să-şi înceapă

pregătirile.

În cinstea dublei logodne, Effie şi domnişoara Viner urmau să fie şi de prezente în seara aceea la cină; şi Darrow, când ieşi din odaia sa, o întâlni pe fetiţă ţopăind în jos pe scări; şi aşa cum o privea de sus, cu volănaşele ei albe şi fundele roşii, părea o margaretă, cu părul blond în centrul imaginii. Sophy Viner mergea în urma ei, şi când ajunse în lumină, Darrow observă o schimbare în înfăţişarea ei şi se întrebă de ce oare arăta deodată mai tânără, mai vioaie, mai asemănătoare cu imaginea strălucitoare a amintirilor lui din Paris. Apoi se gândi că era pentru prima dată când îşi făcea apariţia la cină de când venise el la Givre şi, drept urmare, pentru prima dată când o vedea în rochie de seară. Era încă la vârsta când cea mai mică podoabă înfrumuseţează; şi fără îndoială că până şi simpla dezgolire a gâtului şi decolteului tinei esc îi dăduse iar strălucirea de mai înainte. Uitându-se mai bine, însă, des. Coperi un motiv mai precis pentru impresia sa. Deşi reţinea vag asemenea amănunte, era sigur că purta rochia în care o văzuse seară de seară la Pariseră o rochie destul de simplă, neagră, transparentă pe braţe şi umeri, şi probabil că n-ar fi recunoscut-o dacă ea nu i-ar fi atras atenţia la Paris, mărturisindu-i că nu mai avea alta. „Aceeaşi rochie? Asta dovedeşte că a uitat!” fu primul lui gând pe jumătate ironic; dar în clipa următoare, cu o strângere de inimă, îşi spuse că probabil o pusese pentru acelaşi motiv ca mai înainte: pur şi simplu fiindcă nu mai avea alta.

O privi fără o vorbă şi, o clipă, pe deasupra capului săltăreţ al lui Effie, că îi întoarse privirea, uitându-se drept în ochii lui.

— Oh, iată-l pe Owen! strigă Effie, şi o zbughi pe coridor spre uşa de unde ieşea fratele ei vitreg.

În timp ce Owen se apleca s-o prindă, Sophy Viner se

întoarse brusc spre Darrow.

— Şi dumneata? zise ea cu un râs scurt. Nu ştiam…

Iar când Owen se apropie de ei, adăugă pe un ton ce părea destinat să ajungă la urechile lui:

— Îţi doresc tot norocul care ne poate prisosi!

În jurul mesei, pe care Effie, cu ajutorul domnişoarei Vineri, o împodobise cu ghirlande de flori, micul grup avea un aer festiv, dar şi puţin stâhjenit. În ciuda florilor, a şampaniei şi a strădaniei de a fi în largul lor, se produceau dese goluri în conversaţie şi clipe când căutau cu greu noi subiecte de discutat. Singură domnişoara Painter părea să nu fie afectată de tulburarea generală, dar la fel de ermetic închisă în nepăsarea ei ca şi un scafandru sub clopotul său. Pentru atenţia încordată a lui Darrow, chiar şi izbucnirile de veselie ale lui Owen i se păreau să trădeze un sentiment lăuntric de nesiguranţă. După cină, totuşi, tânărul îşi dădu frâu liber la pian, într-o dispoziţie de veselie debordantă, inundând odaia cu clinchetul şi susurul muzicii sale.

Darrow, cufundat într-o canapea la adăpostul trupului masiv al domnişoarei Painter, fuma şi asculta în tăcere, privind pe rând de la unul la altul Doamna de Chantelle, în fotoliul de lângă foc, o ţinea strâns lângă ea pe nepoţica ei, cu gestul Unei Niobe de salon, iar Anna. Aşezată lângă de aveauna din dispoziţiile ei de însufleţire calmă, care, lui Darrow i se părea că exprimă calitatea ei cea mai profundă. Sophy Vineri, după ce se mişcase nehotărâtă prin odaie, se aşezase în spatele doamnei Leath, într-un scaun de lângă pian, unde şedea cu capul dajt pe spate şi cu ochii aţintiţi spre muzician, cu aceeaşi atenţie fixă şi extatică cu care-i urmărise pe actorii de la Théâtre Français. Văzând-o în aceeaşi atitudine, îmbrăcată în aceeaşi rochie, Darrow, în timp ce o privea, avu sentimentul ciudat al unei dedublări a conştiinţei. Pentru a

scăpa de ea, îşi întoarse iar privirea spre Anna; dar din locul unde era aşezat, ochii lui nu puteau cuprinde chipul uneia fără a-l cuprinde şi pe al celeilalte, şi asta îi întări impresia tulburătoare de dualitate. Deodată Owen se întrerupse cu un acord zgomotos şi sări în picioare.

— Ce rost are să stăm aici, cu o asemenea lună elocventă?

În dosul ferestrelor cu perdelele date la o parte, un glob de aur atârna jos ca un fruct copt lipit de geam.

— Da… hai să mergem afară s-o admirăm, zise Anna.

Owen deschise uşa şi, odată cu gestul său, un fald al cerului înţesat de stele păru să cadă în odaie, ca o perdea trasă. Aerul, care pătrunse în acelaşi timp avea un suflu răcoros, şi Anna o rugă pe Effie să dea fuga în hol după şaluri…

— Şi ţie îţi trebuie unul, zise Darrow, dând să pornească spre uşă-Dar Sophy, urmând-o pe fetiţă, strigă către el:

— Aducem noi pentru toată lumea…

Owen o urmase şi el, şi după câteva clipe se întoarseră tustrei şi grupul ieşi pe terasă. Claritatea albastrului în

— His al nopţii nu era tulburată de ceaţă, şi lumina lunii: ea contururile copacilor cu o aureolă argintie şi învăhiia într-o albeaţă nefirească statuile, proiectându-le pe un perete de umbră.

Darrow şi Anna, cu Effie între ei, o porniră spre colţiji mai îndepărtat al terasei. Ceva mai departe, spre marginea parcului, peluza cobora în întuneric către câmpiile lângă râu. Rămaseră câteva minute alături, în tăcere, vrăjiţi de Liniştea ce învăluia totul, sub frumuseţea înnorată a cerului. Când porniră înapoi, Darrow văzu că Owen şi Sophy Vineri, care co Doriseră treptele în grăsană, se îndreptau şi ei spre. Casă. Şi cum păşeau, Sophy se opri

într-un petec de lumină, între umbrele ascuţite ale copacilor de tisă; şi atunci Darrow văzu că avea pe Rtneri o pelerină lungă de culoare deschisă, care îi aminti ¥ruse de imaginea ei când intrase în restaurant alături de «I, în seara când cinaseră prima oară la Paris. În clipa următoare erau. Iar cu toţii împreună pe terasă, şi când intrară din nou în salon, doamnele mai în vârstă se retraseră la culcare.

Effie. Încurajată de privilegiile serii, încerca să-l convingă pe Owen s-o încheie cu un joc de-gajuri sau cu alte năzbâtii asemănătoare; dar Sophy, reluându-şi rolul profesional, dădu semnalul de retragere la culcare. În urma fetiţei trecu pe la fiecare să ureze. Noapte bună; dar când întinse mâna spre Anna, aceasta, ignorându-i gestul, îşi desfăcu braţele.

— Noapte bună, copila mea, zise ea mânată de un impuls, şi o trase spre ea s-o sărute.

Cartea a patra xxm ziUA URMĂTOARE ERA ULTIMA PE CARE DARROW

J avea s-o petreacă la Givre şi, prevăzând că după-amiaza şi seara vor fi consacrate familiei, o rugase pe Anna să-i acorde o oră în cursul dimineţii, ca să revadă pentru ultima dată planurile. Urma s-o întâlnească la zece în salonaşul cu lambriuri brune şi apoi să facă o plimbare până la râu, ca să discute despre-viitorul lor în micul pavilion lipit de zidul parcului.

Trecuse exact o săptămână de când sosise la Givre, şi Anna dorea ca, înainte de a pleca, să revină în locul unde stătuseră în prima lor după-amiază petrecută împreună. Sensibilitatea ei faţă de lucrurile neînsufleţite, faţă de culoarea şi structura a orice se împletea cu substanţa emoţiilor ei, o făcu dornică să-i audă glasul şi să-i simtă ochii îndreptaţi asupra ei exact în locul unde fericirea îi înflorise pentru prima dată. În inimă.

Această fericire o pătrunsese între timp până în străfundul fiinţei. De la duioşia sfioasă din primele zile ea trecuse la tumultul unei tainice capitulări; şi acum, crescând şi adâncindu-se treptat, fericirea se revărsa ca un miracol cuprinzător. Credea acum că ştie cum şi de ce îl iubea pe Darrow, şi putea vedea întregul cer reflectat în fluviul adânc şi liniştit al dragostei ei.

A doua zi devreme, în salonaşul ei, se uita prin scrisorile pe care Effie avea privilegiul să i le aducă în fiecare dimineaţă. Între timp Effie se învârtea curioasă prin odaie, unde exista totdeauna câte ceva nou care să-i stârnească curiozitatea de copil; şi Anna, ridicându-şi ochii, o văzu deod – tă oprită în faţa fotografiei lui Darrow, care cu o zi mai înainte îşi luase locul pe biroul ei.

Anna îşi desfăcu braţele, roşind uşor.

— Îţi place Darrow, nu-i aşa, scumpo?

— Oh, foarte mult, iubito, zise Effie lipită de pieptul ei, dându-şi capul pe spate ca s-o asigure cu privirea-i limpede. Şi bunica îl place, şi Owen… şi *sunt sigură* că şi Sophy, adăugă ea, după ce se gândi o clipă cu seriozitate.

— Nădăjduiesc şi eu, râse Anna.

Îşi opri pornirea de a urmă: „Ţi-a spus ea, de eşti atât de sigură?” Nu ştia de ce îi venise, pe buze o asemenea întrebare, dar era bucuroasă că le închisese înainte de a o pronunţa. Nimic nu i-ar fi displăcut mai mult decât să lămurească asemenea lucruri obscure, îndreptând asupra lor lumina plăpândă a observaţiei fetiţei. Şi, la urma urmei, ce mai conta acum, când fericirea lui Owen era asigurată, dacă Darrow mai avea oarecari rezerve faţă de căsătoria lui?

O bătaie în uşă o făcu pe Anna să se uite la ceas.

— A venit bona să te ia.

— Asta-i bătaia lui Sophy, răspunse fetiţa, sărind de pe scaun ca să deschidă uşa; şi, într-adevăr, în prag se afla

domnişoara Viner.

— Intră, zise Anna cu un zâmbet, observând în aceeaşi clipă cât de palidă era tânăra fată.

— Poate Effie să iasă la o plimbare cu bona? întrebă tânăra fată. Aş vrea să vă vorbesc o clipă.

— Fireşte. Azi ar trebui să ai zi liberă, aşa cum ieri a avut Effie. Fugi, draga mea, adăugă ea, aplecându-se s-o sărute pe fetiţă.

După ce uşa se închise, ea se întoarse spre Sophy Viner cu o privire încurajatoare.

— Mă bucur mult că ai venit, draga mea. Avem atâtea lucruri de discutat, noi două.

Zăpăceala din ultimele zile îi lăsase într-adevăr prea puţin timp să stea de vorbă cu Sophy, în afară doar de tot ce avea legătură cu căsătoria ei şi cu mijloacele de a înfrânge opoziţia doamnei de Chantelle. Anna îi cerusd lui Owen ca nirheni, nici chiar Sophy Vineri, să nu afle nimic despre propriile ei proiecte până când nu se vor fi rezolvat toate problemele lor. Simţise, încă de la început, că n-ar dori să arpestece fericirea ei plină de certitudini cu îndoielile şi temerile tinerei perechi.

Din colţul canapelei în care şedea rezemată, Anna arătă spre scaunul lui Darrow.

— Vino şi şezi lângă mine, draga mea. Doream. Să te văd singură. Am atâtea să-ţi spun încât nici nu ştiu de unde să încep.

Se aplecă înainte, cu mâinile pe braţele canapelei, cu ochii zâmbittfri îndreptaţi spre Sophy. Apropiindu-se astfel, îşi dădu seama că paloarea neobişnuită a fetei se datora în parte unui strat uşor de pudră de pe faţă. Descoperirea o impresionă neplăcut. Anna nu mai observase niciodată până acum ca Sophy să fi folosit farduri şi, oricât de mult ar fi vrut să nu se lase influenţată de prejudecăţi demodate, simţi că nu i-ar plăcea ca guvernanta fiicei ei să

se pudreze. Apoi îi trecu prin minte că tânăra din faţa ei nu mai era guvernanta lui Effie, ci viitoarea ei noră; şi se întrebă dacă domnişoara Viner alesese acest mod ciudat de a-şi sărbători independenţa şi dacă, devenind doamna Owen Leath, se va prezenta în faţa lumii sulemenită. Această idee i se păru la fel de dezagreabilă ca şi prima, şi o clipă Anna o privi fără să scoată o vorbă. Apoi, într-o străfulgerare, adevărul îi apăru în faţă: domnişoara Viner îşi pudrase obrazul pentru că plânsese.

Anna se aplecă spre ea într-un impuls.

— Copilă dragă, ce s-a întâmplat? Văzu cum sângele îi năpădi obrajii pe sub masca albă, şi se grăbi să adauge: Te rog să nu-ţi fie teamă să-mi spui. Ţin atât de mult să simţi că poţi să ai încredere în mine, la fel cum are şi Owen. Şi să ştii că nu trebuie să-ţi pese dacă, la început, doamna de Chantelle o să-şi mai arate uneori dezacordul.

Vorbea grăbit, stăruitor, aproape pe o notă de rugăminte. Dorea, într-adevăr, dintr-o mulţime de motive, ca Sophy s-o îndrăgească: fiindcă ţinea la Owen, fiindcă era îngrijorată pentru Effie, şi fiindcă simţea că fata avea un caracter frumos. Avusese totdeauna o admiraţie romantică şi aproape umilă faţă de semenele ei mai năpăstuite care, din propria lor voinţă sau silite de împrejurări, au trebuit să lupte în viaţă, soarta de care ea fusese tot timpul ferită. Erau clipe când socotea chiar că era de condamnat pentru această imunitate a ei, şi simţea că ar fi. Trebuit în vreun fel să înfrunte pericolele şi greutăţile care refuzau să-i iasă în cale. Şi acum, stând şi privind-o pe Sophy Vineri, atât de mică, de fragilă de lipsită de apărare ar atât de nefericită, avu din nou, cu toată superioritatea poziţiei ei sociale şi a aparentei ei maturităţi, acelaşi, ciudat sentiment de ignoranţă şi lipsă de experienţă. N-ar fi putut spune ce anume din înfăţişarea şi expresia fetei îi produsese acest sentiment, dar îşi

aminti, privind-o pe Sophy Vineri, de celelalte tinere fete pe care le cunoscuse în tinereţe fete ce păreau să aibă un secret pe care ea nu-l ştia. Da, Sophy Viner avea aerul lor – aerul aproape vag primejdios al lui Kitty Mayne… Anna, cu un zâmbet lăuntric, înlătură imaginea acelei rivale uitate. Dar simţise, în fundul sufletului, junghiul vechii răni, şi îi păru rău că, până şi în străfulgerarea unui gând, logodnica lui Owen îi amintise de o femeie atât de diferită…

Îşi aşeză mâna peste cea a fetei.

— Când bunica lui va vedea cât de fericit e Owen, va fi şi ea fericită. Dacă-i vorba numai de asta, nu-ţi face griji. Ai încredere în Owen – şi în viitor. V

Sophy Vineri, dându-se înapoi aproape imperceptibil cu întregul trup, îşi trăsese mâna de sub palma care o cuprinsese.

— Tocmai despre asta voiam să vă vorbesc – despre viitor.

— Fireşte! Avem cu toţii atâtea planuri să ne facem – şi să le punem de acord unele cu altele. Te rog, hai să începem cu ale dumitale.

Fata tăcu o clipă, cu mâinile încleştate pe braţele fotoliului, cu pleoapele lăsate sub privirea Annei; apoi spuse:

— Aş vrea să nu mai fac niciun plan… deocamdată.

— Niciun plan?

— Nu… Aş vrea să plec… prietenii mei, soţii Farlow, mă vor primi la ei… Glasul îi deveni mai ferm şi îşi ridică ochii pentru a adăuga: Aşa vrea să plec astăzi, dacă nu vă supăraţi.

Anna asculta cu o uimire crescândă.

— Vrei să pleci imediat de la Givre? Şi, după ce cântări o clipă ideea: Preferi să stai la prietenii dumitale până la căsătorie? înţeleg… dar nu-i nevoie să pleci m şi abă chiar astăzi! mai sunt atâtea amănunte de discutat; şi

nu peste mult timp, după cum ştii, am să plec şi eu.

Da, ştiu. Era vizibilă străduinţa fetei de a-şi ascunde tremurul din glas: Dar aş vrea să aştept câteva zile… să am puţin mai mult timp să mă gândesc.

Anna continua s-o privească cu bunăvoinţă. Era limpede că fata nu dorea să spună de ce voia să plece pe neaşteptate de la Givre, dar chipul ei tulburat şi glasul tremurat trădau un motiv mai important decât dorinţa firească de a-şi petrece săptămânile dinaintea căsătoriei sub acoperişul vechilor ei prieteni. Deoarece nu reacţionase în niciun fel când îi pomenise de doamna de Chantelle, Anna îşi zise doar că avusese o neînţelegere trecătoare cu Owen; şi dacă aşa stăteau lucrurile, o intervenţie întâmplătoare ar putea face mai mult rău decât bine.

— Copilă dragă, dacă într-adevăr vrei să pleci de îndată, fireşte că n-am să te silesc să rămâi. Bănuiesc că ai vorbit cu Owen.

— Nu., Nu încă…

Anna se uită surprinsă la ea.

— Adică lui nu i-ai spus încă?

— Doream să vă spun mai întâi dumneavoastră. M-am gândit că aşa se cuvine, din pricina lui Effie.

Privirea i se limpezi când îşi expuse motivul.

— Oh. Effie!… şi zâmbetul Annei păru să-i risipească scrupulul. Owen are dreptul să-ţi ceară să ţii seama în primul rând de el, înainte de a te gândi la sora lui… Fireşte, vei face cum doreşti, adăugă ea după încă o clipă de gândire.

— Oh, vă mulţumesc, murmură Sophy Viner ridici n –du-se în picioare.

Anna se ridică şi ea, încercând să găsească vreun cu –, vânt care să înfrângă rezistenţa fetei.

— Îi spui lui Owen imediat? o întrebă în cele din

urmă.

Domnişoara Vineri, în loc să-i dea un răspuns, rămase nehotărâtă în faţa ei, şi în acest timp se auzi o bătaie uşoară în uşă, şi apoi Owen Leath intră în odaie.

De la prima privire Anna îşi dădu seama că avea faţa senină. Îi răspunse la salut cu un zâmbet plin de fericire şi apoi se întoarse spre Sophy ca să-i ia mâna şi să i-o ducă la buze. Văzându-l cu totul neştiutor de frământarea domnişoarei Vineri, ea rămase nespus de uimită.

— Darrow te caută, o anunţă el… M-a rugat să-ţi amintesc că i-ai făgăduit să ieşiţi împreună la plimbare.

Anna se uită la ceas.

— Cobor imediat.

Aşteptă un moment, uitându-se iar la Sophy Vineri, ai cărei ochi tulburaţi păreau să-i transmită un mesaj.

— Ai face bine să-i spui şi lui Owen, draga mea.

Owen îşi întoarse şi el privirea spre fată.

— Să-mi spună ce? Dar ce s-a întâmplat?

Anna râse, ca să risipească uşoara încordare a acestor clipe.

— Nu. Fi atât de speriat! Nimic, decât că Sophy are de gând să ne părăsească câtva timp, ca să se ducă la familia Farlow.

Fruntea lui Owen se însenină.

— Mă temeam eu că o s-o şteargă peste puţină vreme. Şi, întorcându-se spre Anna: Te rog s-o ţii aici cât poţi mai mult!

Sophy interveni:

— Doamna Leath mi-a şi dat permisiunea să plec.

— Ţi-a şi dat permisiunea? Când vrei să pleci?

— Astăzi, zise Sophy, încet, cu ochii îndreptaţi spre Anna.

— Astăzi? De ce naiba trebuie să pleci chiar astăzi?

Owen se dădu. Înapoi cu vreo doi paşi, schimbându-

se la faţă. Ochii păreau s-o cerceteze pe tânăra fată cu mai multă atenţie.

— S-a întâmplat ceva. Şi apoi, întorcându-se spre mama lui vitregă: Bănuiesc că ţi-a spus despre ce-i vorba?

A.una fu izbită de bruscheţea şi vehemenţa întrebării lui. Era ca şi cum o teamă ce mocnise se ridica la suprafaţa certitudinilor lui.

— Nu mi-a spus nimic decât că doreşte să fie împreună cu prietenii ei. E firesc să vrea să se ducă la ei.

Owen se sili să se stăpânească.

— Bineînţeles… e absolut firesc. Dar imediat se întoarse spre Sophy: De ce nu mi-ai spus mie? De. Ce-ai venit mai întâi la mama mea vitregă?

Anna interveni cu zâmbetul ei liniştit:

— Şi asta mi se pare foarte firesc. Sophy a avut delicateţea să-mi spună mai întâi mie, din cauza lui Effie.

El chibzui puţin la spusele ei…

— Foarte bine, atunci; e foarte firesc, după cum spui. Şi bineînţeles că trebuie să facă exact după placul ei. Continuând s-o fixeze-pe fată, anunţă brusc: Mâine vin la Parjs să te văd.

— Oh. Nu… nu! protestă ea.

Owen se întoarse iar spre Anna.

— Mai spui şi *acum* că nu s-a întâmplat nimic?

Sub influenţa agitaţiei lui, Anna simţi o vagă strângere de inimă. Avea impresia că era într-o odaie întunecoasă, unde nişte prezenţe nevăzute bâjbâiau în jurul ei.

— Dacă Sophy doreşte să-ţi spună ceva, fără îndoială că o va face. Eu cobor acum, şi vă las aici să lămuriţi lucrurile.

Pe când se îndrepta spre uşă, fata o ajunse din urmă.

— Dar n-am nimic de spus; de ce-aş. Avea? Am explicat că doresc pur şi simplu puţină linişte.

Privirea ei părea că vrea s-o reţină pe doamna Leath. Owen izbucni:

— De asta nu ppt să vin şi eu mâine?

— Nu mâine!

— Atunci, când pot?

— Mai târziu… după puţină vreme… lasă-mi câteva zile…

— Câte zile?

— Owen i interveni mama lui vitregă; dar el păru să n-o mai ia în scămă…

— Dacă pleci, azi, în ziua când am anunţat logodna noastră; mi se pare rezonabil, stărui el, să-mi spui când am să te pot vedea.

Sophy îşi îndreptă ochii de la unul la celălalt şi apoi îi coborî, obosită.

— Tu nu te porţi rezonabil – doar ţi-am spus că vreau puţină linişte.

— Dar de ce te-ar tulbura venirea mea? Nu-ţi mai cer acum să mă laşi să vin mâine. Îţi cer doar să nu pleci fără să-mi spui când am să te văd.

— Owen, nu te înţeleg”! exclamă mama sa vitregă.

— Nu mă înţelegi că îi cer o explicaţie, o asigurare, când sunt părăsit în felul acesta, fără o vorbă, fără un semn? Tot ce-i cer este să-mi spună când o voi revedea.

Anna se întoarse iar spre Sophy Vineri, care stătea dreaptă tremurând, între ei doi.

— La urma urmei, draga mea, are şi el dreptate!

— Am să scriu… am să scriu, repetă fata.

— Ce *anume* ai să scrii? stărui el cu tărie.

— Owen, exclamă Anna, acum chiar că *nu eşti* rezonabil!

El se întoarse de la Sophy spre doamna Leath.

— Nu vreau decât să-mi spună acum ce are de gând: vrea să-mi scrie că rupe logodna. Nu-i aşa că pentru asta

pleci?

Anna se simţi molipsindu-se de emoţia lui. Se uită la Sophy, care stătea nemişcată, cu buzele strânse, cu întreaga-i fiinţă încleştată într-o împotrivire tăcută.

— Ar trebui să vorbeşti, draga mea… ar trebui să-i răspunzi.

— Nu-i cer decât să aştepte… /

— Da, izbucni Owen, dar nu vrei să spui cât timp!

Amândoi se adresau instinctiv Annei, care stătea, aproape tot atât de zguduită ca şi ei, între cele două puncte de conflict. Se uită din nou de la ochii de nepătruns ai Sophyei la trăsăturile răvăşite ale lui Owen; apoi zise:

— Ce pot să fac, când e vorba de ceva între voi doi, despre care nu ştiu nimic?

— Oh, dacă ar fi între noi! Nu vezi că e ceva din afară – din afara ei, care o atrage, o trage departe de mine? zise Owen întorcându-se iar către doamna Leath.

Anna se adresă fetei:

— E adevărat că vrei să rupi logodna? Dacă-i aşa, ar trebui să i-o spui acum.

Owen izbucni în râs.

— Nu îndrăzneşte… i-e teamă că am să ghicesc motivul!

Un sunet slab îi scăpă lui Sophy de pe buze, dar continuă să şi le ţină strânse, înăbuşindu-şi orice răspuns.

— Dacă nu vrea să se căsătorească cu tine, de ce s-ar teme să-ţi spună motivul?

— Se teme să ţi-l spună *ţie*, nu mie!

— Să mi-l spună mie?

El râse iar, şi Anna, auzindu-i râsul, simţi brusc un val de indignare.

— Owen. Te rog să explici ce vrei să spui!

El o privi dârz înainte de a răspunde; apoi zise:

— Întreabă-l pe Darrow!

— Owen… Owen! murmură Sophy Viner.

XXIV

Anna stătea şi se uita de la unul la celălalt. Îşi dădu seama într. O străfulgerare că răspunsul lui Owen, deşi o speriase pe Sophy, nu o luase prin surprindere; şi această descoperire aruncă o lumină peste nesfârşite întinderi de temeri.

Prima deducţie era că Owen bănuise cauza pentru care Darrow dezaproba căsătoria, sau că, cel puţin, suspecta că Sophy Viner cunoştea cauza şi se temea de ea. Confirmarea aceasta a propriilor îndoieli vagi trimise în fiinţa Annei un tremur de alarmă. La început îi veni să exclame: „Asta nu-i deloc treaba mea, şi refuz să te las să mă amesteci. Dar teama ascunsă pe care o simţea o împiedică.

Sophy Viner fu prima care vorbi.

— Aş vrea să plec acum, zise cu glas căzut, făcând câţiva paşi spre uşă.

Tonul ei o făcu pe Anna să-şi dea seama de partea ce-i revenea în această situaţie.

— Sunt cu totul de acord, draga mea, că n-are rost să mai continuăm discuţia. Dar deoarece numele lui Darrow a fost pronunţat, pentru motive care îmi scapă, vreau să vă declar că vă înşelaţi amândoi crezând că nu e de acord cu căsătoria voastră. Dacă asta e ceea ce vrea să spună Owen, ideea e complet greşită.

Rosti vorbele deliberat. Şi apăsat, nădăjduind că auzmdu-le pronunţate îşi va înăbuşi şoaptele din suflet.

Sophy răspunse murmurând ceva vag şi se apropie şi mai mult de uşă; dar mai înainte de a ajunge la ea, Owen i se aşez în cale.

— Nu asta voiam să spun, zise, adresându-se mamei sale vitrege, dar ţinându-şi ochii îndreptaţi spre tânăra fată Nu spun că lui Darrow nu-i place căsătoria noastră; spun

că Sophy e cea care nu mai vrea să audă de ea din clipa când Darrow a venit aici!

Aduse acuzaţia pe un ton de calm forţat, dar avea buzele palide şi apucă clanţa uşii ca să-şi ascundă tremurul mâinii.

Mânia Annei izbucni odată cu temerile ei.

— Eşti absurd, Owen! Nu ştiu. De ce te mai ascult. Pentru ce Sophy nu l-ar putea suferi pe domnul Darrow? Şi chiar dacă-i aşa, ce legătură ar avea asta cu intenţia ei de a rupe logodna?

— Nu spun că nu poate să-l sufere! Nu spun nici că-i place; dar nu ştiu ce-şi spun când se închid împreună singuri.

— Când se închid împreună singuri? tresări Anna.

Owen părea ca un om în delir – şi o asemenea manifestare era degradantă pentru toţi. Dar el continuă fără să ţină seama de Anna:

— Da… în prima seară când ea a venit, în bibliotecă; a doua zi dimineaţă, devreme, în parc; ieri, din nou, în pavilionul de la izvor, când tu erai la casa portarului cu doctorul… Nu ştiu ce-şi spun unul altuia, dar au profitat de orice prilej ca să-şi vorbească… şi să-şi vorbească atunci când credeau că nu-i vede nimeni.

Anna ar fi vrut să-l facă să tacă, dar nu putea să scoată o vorbă. Era ca şi cum toate temerile ei confuze ar fi căpătat deodată o formă precisă. Era „ceva” – da, era „ceva”… Reticenţele şi eschivările lui Darrow fuseseră mai mult decât o. Plăsmuire a îndoielilor ei.

În clipa următoare mândria îi reveni. Se întoarse cu indignare spre Owen:

— Nu înţeleg ce vrei să spui; dar ceea ce pari să sugerezi este atât d. E absurd şi de jignitor, şi pentru Sophy şi pentru mine, încât nu văd de ce am sta să te ascultăm.

Deşi tonul ei îl domoli pe Owen, ea îşi dădu seama imediat că asta nu-l va abate de la scopul său. Începu să vorbească cu mai puţină vehemenţă, dar cu tot mai multă precizie.

— Cum poate fi absurd, dacă e adevărat? Sau jignitor, atâta timp cât nu ştiu; cum nu ştii nici tu, ce semnificaţie au cele văzute de mine? Dacă ai răbdare, am să încerc să vorbesc liniştit. Vreau să spun că Sophy s-a schimbat cu totul de când a apărut Darrow şi că, observând schimbarea, nu văd de ce aş fi de blamat că am încercat să descopăr cauza.

Anna făcu un efort ca să-i răspundă tot atât de calm:

— În orice, caz, eşti de condamnat pentru că pretinzi cu atâta nesăbuinţă că ai *descoperit-o*. Pari să uiţi că, până când s-au întâlnit aici, Sophyşi domnul Darrow abia dacă se cunoscuseră.

— Dacă-i aşa, mi se pare cu atât mai ciudat că s-au retras de atâtea ori să stea de vorbă împreună!

— Owen, Owen… oftă tânăra fată.

EIJI întoarse faţa răvăşită spre ea.

— Ce pot să fac, dacă am văzut şi am înţeles fără su vreau? Pentru numele lui Dumnezeu, dă-mi un motiv – orice motiv pe care să-l pot accepta! Ce vină am dacă „a doua zi după ce-ai venit, pe când mă întorceam târziu prin grădină, perdelele bibliotecii nu fuseseră trase şi te-am văzut acolo singură cu Darrow?

Anna nu-şi putu stăpâni râsul:

— Zău, Owen, dacă poţi reproşa unor oameni, care locuiesc în aceeaşi casă, că stau de vorbă împreună…!

— Nu stăteau de vorbă. Tocmai asta-i…

— Nu stăteau de vorbă? De1 unde ştii? Din grădină nu-i poţi auzi!

— RNu; dar îi puteam vedea. *El* era aşezat la biroul meu, cu faţa în mâini. *Ea* stătea în picioare la fereastră, cu

spatele la el…

Se întrerupse, aşteptând parcă uij răspuns de la Sophy Viner; dar fata nu făcu nicio mişcare şi nu scoase o, vorbă.

13 – Obstacole 7

193

— Asta a fost prima dată, continuă el. A doua a fost în dimineaţa următoare, în parc. Era destul de firesc să se fi întâlnit acolo. Sophy ieşise cu Effie, şi Effie a dat fuga înapoi să mă caute. Mi-a spus că i-a lăsat pe Sophy şi pe Darrow pe aleea care duce spre râu, şi îndată după aceea i-am văzut în faţa noastră. La început nu ne-au zărit, pentru că stăteau şi se uitau unul la altul; şi nici acum nu vorbeau. Ne-am apropiat fără caei să ne audă, şi în tot acest timp n-au scos un cuvânt şi n-au încetat să se privească. După asta am început să-mi pun întrebări; aşa ’neît i-am pândit.

— Oh, Owen!

— Oh, n-am avut decât să aştept. Ieri, când te-am luat cu maşina împreună cu doctorul de la căsuţa portarului, am văzut-o pe Sophy ieşind din pavilionul de la izvor. Am crezut că se adăpostise de ploaie, şi după ce ai coborât din maşină, am pornit-o pe jos pe alee ca s-o întâlnesc. Dar dispăruse – probabil că a luat-o pe o scurtătură şi a intrat în casă pe o uşă laterală. Nu ştiu de ce am mei’s mai departe, până la pavilionul de la izvor; cred că pentru a spiona, cum ai spune tu. Am urcat treptele şi am găsit încăperea goală; dar două scaune fuseseră luate de la perete şi aduse lângă masă; şi unul din evantaiele chinezeşti de pe masă căzuse jos.

Anna scoase o uşoară exclamaţie ironică.

— Serios? înseamnă că Sophy s-a adăpostit acolo, că i-a căzut jos un evantai şi că a mutat un scaun.

— Am zis două scaune…

— Două? Şi ce dovedeşte asta?

— Pur şi simplu că Darrow a fost acolo cu ea. Când m-am uitat pe fereastră, l-am văzut îndepărtându-se. Probabil că dăduse colţul pavilionului exact când am ajuns eu la uşă.

Se lăsă iar tăcerea, în timpul căreia Anna se opri, nu numai ca să-şi aleagă cuvintele, dar şi ca s-o lase pe Sophy Viner să spună ceva; apoi, cum fata nu dădea semn că ar vrea să vorbească, se întoarse spre ea:

— Eu n-am absolut nimic de zis la toate acestea; dar poate că vrei să aştept şi să aud răspunsul tău?

Sophy înălţă capul cu o uşoară îmbujorare.

— Nici eu n-am nimic de zis – decât doar că Owen pare să-şi fi pierdut minţile.

De când vorbise ultima dată părea să-şi fi recăpătat stăpânirea de sine, căci acum glasul îi răsuna limpede, cu o nuanţă rece de mânie.

Anna se uită la fiul ei vitreg. Se făcuse extrem de palid, şi mâna îi căzu de pe clanţa uşii cu un gest descurajat.

— Deci asta-i tot? Nu vrei să-mi dai nicio explicaţie?

— Nu credeam că trebuia să-ţi dau, ţie sau altcuiva, vreo explicaţie pentru faptul că am stat de vorbă cu un prieten al doamnei Leath, în casa doamnei Leath.

Owen nu părea să ţină seama de răspunsul ei: continua s-o privească stăruitor.

— Atunci, n-am să-ţi cer. Am să te rog doar să-mi dai asigurarea că discuţiile tale cu Darrow n-au avut nimic de-a face cu hotărârea ta bruscă de a pleca de la Givre.

Ea şovăi, nu atât cu aerul de a-şi cântări răspunsul, cât de a pune la îndoială dreptul lui de a-i cere aşa ceva.

— Îţi dau această asigurare; şi acum aş vrea să plec, adăugă.

Pe când se întorcea să plece, Anna interveni:

— Draga mea, cred că ar trebui să vorbeşti.

Fata se încordă, cu un râs uşor.

— Cu el… sau cu dumneavoastră?

— Cu el.

Ea se înţepeni.

— Am spus tot ce era de spus.

Anna se dădu înapoi, cu ochii spre fiul ei vitreg. Ea plecase de lângă uşă şi înainta spre Sophy Viner cu un gest de rugăminte disperată; dar în clipa aceea se auzi o bătaie în uşă. Tăcerea se aşternu în odaie; apoi Anna zise:

— Intră!

Darrow intră în odaie. Văzându-i pe cei trei laolaltă, se uită repede de la unul la altul; apoi se întoarse spre Anna cu un zâmbet:

— Am urcat să văd dacă eşti gata; dar – te rog să-mi spui dacă deranjez.

Privirea lui, glasul, simpla-i prezenţă îi redară Annei echilibrul zdruncinat. Pe lângă Owen el părea atât de puternic, de curtenitor, de plin de experienţă, încât acuzaţiile pătimaşe ale băiatului se transformau în flecăreli copilăreşti. Cu o clipă mai înainte se temuse de venirea lui Darrow; acum era bucuroasă că era acolo.

Se întoarse spre el cu o hotărâre bruscă:

— Intră, te rog; vreau să auzi ce spune Owen.

Auzi un murmur din partea lui Sophy Vineri, dar nu-l luă în seamă. Un imbold de a lămuri lucrurile o mâna înainte. Ea, de obicei atât de conştientă de lipsa ei de pătrundere, de incapacitatea de a desluşi motivele ascunse şi de a detecta semnalele tainice, se simţea acum într-un chip misterios inspirată. Se întoarse spre Sophy Viner:

— E mult mai bine pentru voi doi ca situaţia asta absurdă să fie lămurită acum. Apoi continuă, privind spre Darrow: Pentru un motiv care îmi scapă, lui Owen i-a intrat în cap că tu ai influenţat-o pe domnişoara Viner să rupă

logodna.

Vorbea rar şi răspicat, pentru că dorea să le dea timp şi să câştige timp; să le dea timp lui Darrow şi Sophy să înţeleagă pe deplin ceea ce spunea, şi timp ca să observe efectul cuvintelor ei asupra lor. Îşi spusese în sinea ei: „Dacă nu e nimic între ei, or să se uite unul la celălalt; dacă *este* ceva, n-or să se uite”; şi când sfârşi de vorbit, simţi că toată viaţa ei îi era în priviri.

Sophy, după un gest de protest, rămase nemişcată, cu ochii în pământ. Darrow, cu faţa devenită gravă, se uită încet de la Owen Leath la Anna. Cu ochii spre aceasta din urmă, întrebă: i

— Domnişoara Viner a rupt logodna?

Urmă o clipă de tăcere; apoi fata ridică privirea şi spuse:

— Da!

La acest cuvânt, Owen scoase o exclamaţie înăbuşită şi ieşi din odaie. Sophy rămase în acelaşi loc, fără a părea să fi observat plecarea lui, şi fără a mai rosti vreun cuvânt de explicaţie; apoi, înainte ca Anna să poată scoate un strigăt ca s-o oprească, se întoarse şi ieşi şi ea.

— Pentru numele lui Dumnezeu, ce s-a întâmplat? întrebă Darrow.

Dar Anna, cu inima strânsă ghem, îşi spunea că el şi cu Sophy Viner nu se uitaseră unul la altul.

XXV

Anna stătea în mijlocul odăii, cu ochii aţintiţi la uşă. Privirea întrebătoare a lui Darrow stăruia asupra ei, şi ea îşi zise, cu un oftat înăbuşit: „Numai de nu s-ar apropia de mine!”

I se părea că fusese hărăzită brusc cu darul fatal de a descoperi sensul ascuns al fiecărei priviri şi al fiecărei mişcări aparent spontane, şi că în cel mai mic gest de afecţiune din partea lui ar descoperi o intenţie calculată.

Darrow continuă câteva clipe încă să se uite la ea întrebător; apoi se întoarse şi îşi luă locul obişnuit de lângă poliţa căminului. Ea scoase un oftat adânc de uşurare.

— N-ai vrea, te rog, să-mi explici şi mie? o întrebă.

— Nu pot, căci nu ştiu. Nici măcar n-am ştiut – până când nu ţi-a spus-o ţie – că avea de gând cu adevărat să rupă logodna. Tot ce ştiu este că a venit la mine şi m-a anunţat că vrea să plece chiar astăzi de la Givre; şi că Owen, când a auzit de intenţia ei – căci lui nu-i spusese – a acuzat-o imediat că pleacă cu gândul ascuns de a-l părăsi.

— Şi creezi că e o ruptură definitivă?

În timp ce el vorbea, ea observă că faţa i se înseninase.

— De unde să ştiu? Poate că îmi poţi spune tu.

— Eu?

Avu impresia că faţa lui se întunecă, din nou dar rămase liniştit în locul său.

— După cum ţi-am mai spus, urmă ea, Owen a ajuns să-şi imagineze că, din cine ştie ce motiv misterios, ai influenţat-o pe Sophy, instigând-o împotriva lui.

Darrow părea încă mirat.

— Trebuie să fie într-adevăr un motiv misterios! Doar ştie cât de puţin o cunosc pe domnişoara Viner. De ce să-şi închipuie ceva atât de total improbabil?

— Nici asta nu ştiu.

— Dar trebuie să-ţi fi dat vreun motiv.

— Nu; recunoaşte că nu ştie ce motiv ai. Spune pur şi simplu că Sophy şi-a schimbat atitudinea faţă de el de când s-a întors la Givre, şi că va văzut împreună de mai multe ori – în parc, în pavilionul de la izvor, nu mai ştiu unde – stând de vorbă singuri într-un fel care părea confidenţial – aproape tainic; şi a tras concluzia absurdă că ai profitat de influenţa ta asupra ei ca s-o îndemni să-l părăsească.

— Influenţa mea? Ce fel de influenţă?

— N-a spus.

Darrow păru din nou să cântărească cele spuse de ea. Chipul îi rămânea grav, dar fără cea mai mică tulburare.

— Şi ce spune domnişoara Viner?

— Spune că i se pare perfect natural să stea uneori de vorbă cu prietenii mei când se află sub acoperişul meu, şi refuză să-i dea orice altă explicaţie.

— Asta, cel puţin, e perfect natural!

Anna îşi simţi obrajii înroşindu-i-se când spuse:

— Dar… mai *este* ceva…

— Ceva…?

— Motivul ei ca să rupă brusc logodna. Pot să-l înţeleg pe Owen, deşi regret că se manifestă în felul acesta. Fata îi datorează o explicaţie, şi atâta timp cât refuză să i-o dea, imaginaţia lui poate s-o ia razna.

— I-ar fi dat-o, fără îndoială, dacă i-ar fi cerut-o pe alt ton.

— Nu justific tonul lui Owen – dar ea îl cunoştea înainte de a accepta să se mărite cu el. Ştie că e irascibil şi că nu se poate stăpâni.

— Ei bine, o să-l înveţe să se stăpânească ea puţin – probabil că ăsta-i lucrul cel mai bun. De ce să nu lăsăm lucrurile aşa?

— Să-l lăsăm pe Owen să creadă că din cauza ta s-a produs într-adevăr ruptura?

El pară întrebarea cu un zâmbet degajat.

— Oh, în privinţa asta – lasă-l să creadă ce vrea despre mine! Dar lasă-l, în orice caz, liber.

— Liber? repetă ea mirată.

— Pur şi simplu, lasă lucrurile în voia lor. Ai făcut tot ce se putea face pentru el şi domnişoara Viner. Dacă ei nu se înţeleg, e treaba lor. Ce motiv ai mai avea acum să te amesteci?

Privirea ei exprima şi mai multă uimire.

— Păi, fireşte, ceea ce spune el despre tine!

— Nu-mi pasă câtuşi de puţin ce spune despre mine! Într-o astfel de situaţie, un tânăr îndrăgostit se agaţă de cel mai absurd motiv, în loc să accepte faptul umilitor că iubita lui pur şi simplu poate că s-a plictisit de el.

— Tu nu-l înţelegi pe Owen. La el totul e profund, şi durează mult. I-a trebuit multă vreme ca să-şi revină din cealaltă dragoste nefericită. E un tânăr romantic şi nestăpâmt: nu poate să trăiască doar din firimiturile sentimentelor lui. O adoră pe Sophy şi ea părea să-l îndrăgească. Dacă s-a schimbat, a fost ceva foarte brusc. Şi dacă se despart astfel, supăraţi şi fără vreo explicaţie, asta îl va răni groaznic – până în fundul sufletului. Dar, după cum spui, asta îi priveşte pe ei doi. Ceea ce mă preocupă pe mine e că el te-a amestecat şi pe tine în cearta lor. Owen mi-e aproape ca un fiu – dacă l-ai fi văzut când am venit pentru prima dată aici, ţi-ai da seama de ce. Eram ca doi prizonieri care comunică unul cu celălalt ciocănind în zid. El n-a uitat asta niciodată, şi nici eu. Fie că o rupe cu Sophy fie că se împacă, nu pot să-l las să creadă că tu ai avut vreun amestec în ceea ce se întâmplă.

Îşi ridică ochii rugători spre Darrow, şi citi în privirea lui îngăduinţa unui om resemnat să discute probleme inexistente

— Voi face tot ce-mi ceri, zise el; numai că nu ştiu încă ce anume.

Zâmbetul lui părea s-o învinuiască de inconsecvenţă şi, atinsă în mândria ei, Anna continuă:

— În definitiv, nu-i chiar atât de nefiresc ca Owen, ştiind că tu şi Sophy sunteţi aproape doi străini, să se întrebe ce vă tot spuneaţi când va văzut stând de vorbă împreună.

În timp ce vorbea, ea simţi parcă un tremur care o

avertiza, de parcă un instinct mai profund decât raţiunea ar fi căutat să-i apere comoara. Dar faţa lui Darrow rămase neschimbată, în afară de fluturarea unui zâmbet pe jumătate amuzat.

— Bine, draga mea, şi n-ai putut să-i spui?

— Eu? bâigui ea roşind.

— Se pare că aţi uitat, tu şi ceilalţi, în ce situaţie am fost pus când am venit aici: tu m-ai rugat să-l ajut pe Owen, ba chiar l-ai asigurat că am să-l ajut, iar doamna de Chantelle a încercat să mă atragă de partea ei; şi mai ales mi-am dat seama de un fapt pe care tocmai mi l-ai amintit: cât de important era, pentru noi amândoi, ca Owen să mă simpatizeze. Mi s-a părut că primul lucru pe care trebuia să-l fac era să lămuresc cât mai exact lucrurile; şi modul cel mai firesc era să încerc s-o cunosc mai bine pe domnişoara Viner. Sigur că am stat de vorbă cu ea când eram singuri – am stat de vorbă ori de câte ori am avut prilejul. Am încercat să fac tot ce-am putut ca să aflu dacă aveai dreptate încurajându-l pe Owen să se căsătorească cu ea.

Anna îl asculta simţind tot mai mult că se linişteşte, străduindu-se să separe sensul abstract al vorbelor lui de stăruinţa cu care le înconjurau ochii şi glasul lui.

— Înţeleg… înţeleg foarte bine, murmură ea.

— Şi mai trebuie să ştii că nu pot să-i spun asta lui Owen, fără să-l jignesc şi mai mult, şi poate chiar să adâncesc ruptura dintre el şi domnişoara Vineri, în ce lumină aş apărea dacă i-aş spune că am încercat să-mi dau seama în ce măsură a făcut o alegere bună? în orice caz, nu-i treaba mea să dau explicaţii pentru ceea ce pe bună dreptate a spus ea că nu are nevoie de explicaţii. Dacă ea refuză să vorbească, o face bineînţeles din cauză că insinuările lui Owen sunt absurde; şi asta mă obligă şi pe mine să tac.

— Da, da, înţeleg, repetă Anna. Numai că eu nu ţin ca tu să-i explici ceva lui Owen.

— Dar nu mi-ai spus încă ce vrei.

Ea şovăi, conştientă de dificultatea de a-şi justifica rugămintea; apoi zise:

— Aş vrea să stai de vorbă cu Sophy.

Darrow izbucni în râs, uluit:

— Dacă ţii seama unde au dus încercările mele de până acum…

Ea îşi ridică iute ochii spre el.

— Măcar nu te-au făcut s-o placi mai puţin, să ai o părere mai proastă despre ea decât mi-ai spus?

I se păru că el se încruntă puţin.

— Mă întreb de ce revii la acest lucru?

— Vreau să fiu sigură – îi datorez asta lui Owen. Nu vrei să-mi spui exact ce impresie ţi-a făcut?

— Ţi-am spus: îmi place domnişoara Viner.

— Mai creezi încă şi acum că îl iubeşte pe Owen?

— Nimic din scurtele noastre discuţii n-a avut darul să mă lămurească în această privinţă.

— Măi creezi, deci, că nu există niciun motiv ca el să nu se căsătorească cu ea?

El păru să trădeze iar o nerăbdare reţinută.

— Cum aş putea să-ţi răspund, fără să ştiu de ce vrea să se despartă de el?

— Tocmai asta aş dori să afli de la ea.

— Şi de ce Dumnezeu mi-ar destăinui mie?

— Pentru că, orice ar avea împotriva lui Owen, împotriva mea nu poate avea categoric nimic. Nu cred că ar vrea ca Owen să mă amestece, în mintea lui, în cearta lor nenorocită; şi ea trebuie să-şi dea seama că el aşa va gândi cât timp nu se va convinge că tu n-ai avut niciun amestec.

Darrow îşi trase cotul de pe poliţa căminului şi făcu

câţiva paşi prin odaie. Apoi se opri în faţa ei:

— De ce nu poţi să i-o spui chiar tu?

— Nu înţelegi?

El o fixă cu încordare, şi atunci ea urmă:

— Nu ţi-ai dat seama că Owen e gelos pe tine?

— Gelos pe mine? şi zicând asta, sângele îi năvăli în obrajii bronzaţi.

— Orbit de gelozie – ce altceva l-ar putea înnebuni astfel? Şi nu vreau ca ea să creadă că şi eu sunt geloasă! Am spus tot ce-am putut, ca să nu creadă aşa ceva; iar ea a refuzat să mai discute cu noi. Singura şansă e acum jj să te asculte pe tine – s-o faci să-şi dea seama cât rău ar putea face tăcerea ei.

Darrow scoase o exclamaţie de protest.

— Dar e absurd – ceea ce propui tu! În orice caz, nu pot apela la ea pe acest temei!

Anna îşi puse mâna pe braţul lui.

— Apelează la ea pe temeiul că eu sunt aproape mama lui Owen, şi că orice înstrăinare între tine şi el mă va ucide. Ea îl cunoaşte – şi va înţelege. Roag-o să spună orice, să facă orice doreşte; dar să nu plece fără o vorbă, să nu lase *asta* între noi după ce pleacă!

Se dădu un pas îndărăt şi îşi ridică faţa spre el, încercând să-l privească în ochi mai adânc de cât o făcuse vreodată; dar mai înainte de a-şi putea da seama ce exprimau, el îi luă mâinile şi îşi aplecă puţin capul să le sărute.

— O să vorbeşti cu ea? O să vorbeşti cu ea? îl imploră; iar el îi răspunse:

— Aş face orice pe lume dacă mi-o ceri tu.

XXVI

Darrow aştepta singur în salonaş.

Niciun loc nu i-ar fi displăcut mai mult ca scenă pentru discuţia ce avea să urmeze; dar acceptase sugestia

Annei că va fi mai firesc ca ea s-o cheme pe Sophy Vineri, decât ca el să se ducă în căutarea ei. Pe când măsura cu paşi agitaţi odaia, o mână neînduplecată părea să sfâşie toate firele amintirilor duioase care îl legau de această odaie liniştită. Aici, în locul acesta, sorbise cel mai adânc din fericire, aici îşi lipise buzele de izvorul ei năvalnic; dar acum izvorul era otrăvit şi orice cupă ar duce la gură ar fi contaminată.

O clipă simţi un adevărat chin fizic; apoi se oţeli pentru lupta ce-l aştepta. Nu-şi dădea seama ce avea să urmeze; dar după prima şovăială instinctivă, înţelesese într-o străfulgerare nevoia imperioasă de a mai avea o discuţie cu Sophy Viner. Fusese nesincer faţă de Anna lăsând-o să-şi închipuie că consimţise la această discuţie fiindcă îl rugase ea. În realitate căutase cu febrilitate pretextul, pe care ea i-l oferise; şi, în mod inexplicabil, această ipocrizie meschină îl apăsa mai greu decât toată povara înşelăciunii sale.

În cele din urmă auzi un pas în spatele lui, şi Sophy Viner intră în odaie. Când îl zări se opri în prag şi dădu să se întoarcă.

— Mi s-a spus că m-a chemat doamna Leath.

— E adevărat: te-a chemat doamna Leath. Va veni îndată, dar am rugat-o să mă lase să te văd eu mai întâi.

Vorbea cu blândeţe, şi blândeţea lui era sinceră. Era profund impresionat de schimbarea din înfăţişarea fetei.

La vederea lui, se silise să zâmbească; dar zâmbetul îi luminase nefericirea ca o lumânare pe faţa unui mort.

Ea nu răspunse nimic, şi Darrow urmă:

— Trebuie să înţelegi de ce vreau să-ţi vorbesc după cele ce s-au întâmplat adineauri.

Ea îl întrerupse cu un gest de protest:

— Nu sunt răspunzătoare pentru absurdităţile lui Owen!

— Bineînţeles…

Dar după asta se întrerupse şi rămaseră unul în faţa celuilalt. Ea ridică o mână şi îşi dădu la o parte o buclă, cu gestul care rămăsese întipărit în amintirea lui; apoi privi în jurul ei şi se lăsă să cadă în cel mai apropiat scaun.

— Ei bine, ai obţinut ceea ce-ai vrut, zise ea.

— Cum adică, ce-am vrut?

— Logodna a fost ruptă – doar m-ai auzit spunând-o.

— De ce zici că asta am vrut? Tot ce-am vrut, de la bun început, a fost să te sfătuiesc, să te ajut cum puteam mai bine…

— Asta ai şi făcut, răspunse ea. M-ai convins că cel mai bun lucru e să nu mă mărit cu el.

Darrow râse cu amărăciune.

— Tocmai în clipa când m-ai convins de contrariu!

— Serios? şi o clipă îi flutură un zâmbet. Ei bine, şi eu credeam aşa, până când mi-ai arătat… mi-ai atras atenţia…

— Ţi-am atras atenţia?

— Că aş fi nenorocită dacă mă căsătoresc cu un bărbat pe care nu-l iubesc.

— Şi nu-l iubeşti?

Ea nu răspunse nimic, şi Darrow făcu câţiva paşi spre. Celălalt capăt al camerei. Se opri în faţa biroului, pe care fotografia sa se oferea privirii în toată infatuarea-i prostească: portretul unui bărbat chipeş, bine îmbrăcat, mulţumit de sine, al unui om de lume încrezător în capacitate;! sa de a face faţă cum trebuie celor mai delicate situaţii. Se întoarse din nou spre ea.

— E cam dureros pentru Owen, nu-i aşa, că ai aşteptat până acum să i-o spui?

Ea stătu o clipă pe gânduri înainte de a-i răspunde:

— I-am spus de îndată ce am ştiut.

— Că nu poţi să te căsătoreşti cu el?

— Că n-aş putea niciodată să trăiesc aici alături de el.

Se uită în jurul odăii, ca şi cum chiar şi pereţii ar pleda în sprijinul ei.

O clipă Darrow continuă să-i privească nedumerit chipul; apoi ochii li se întâlniră, într-o privire lungă, zguduitoare.

— Da… zise ea ridicându-se.

O auziră sub fereastră pe Effie fluierându-şi câinii, şi apoi, de pe terasă, Anna strigând-o.

— *Asta*… de pildă, zise Sophy.

Darrow izbucni:

— Eu sunt cel care ar trebui să plece!

Ea continuă să zâmbească vag.

— La ce ne-ar mai folosi amândurora – acum?

El îşi acoperi faţa cu mâinile.

— Dumnezeule! gemu el. De unde să fi ştiut?

— Nu puteai să ştii. Niciunul din noi nu putea. Şi, părând să analizeze problema în minte: La urma urmei, ai fi putut să fi dumneata în locul meu!

El mai făcu câţiva paşi în neştire prin odaie şi apoi se întoarse şi se aşeză pe un scaun alături de ea. O mână batjocoritoare părea să-i şteargă vorbele de pe buze. Nu exista absolut nimic ce putea să-i spună, care să nu fie prostesc, crud sau vrednic de dispreţ…

— Draga mea, începu el în cele din urmă. N-ai putea, în orice caz, să încerci?

Privirea ei deveni gravă.

— Să încerc să te uit?

El se înroşi până în vârful sprâncenelor.

— Vreau să spun, să încerci să-i mai dai lui Owen un răgaz; să-i acorzi o şansă. El te iubeşte nebuneşte; tot ce e mai bun în el se află în mâinile dumitale. Mama lui vitregă a simţit asta de la început. Şi ea s-a gândit… a crezut…

— A crezut că aş putea să-l fac fericit. Dar mai crede

şi acum?

— Acum…? Nu spun acum. Dar mai târziu? Timpul schimbă… şterge… mai repede decât creezi… Pleacă, dar lasă-l să nădăjduiască… Şi eu o să plec… *noi* o să plecăm

— (şovăi la acest plural) – în câteva săptămâni; plecăm, probabil, pentru multă vreme. Lucrul la care te gândeşti acum s-ar putea să nu se întâmple niciodată. S-ar putea ca ani de zile să nu mai fim cu toţii laolaltă, aici.

Ea îl ascultă în tăcere, cu mâinile încleştate pe genunchi, cu ochii plecaţi spre de.

— Pentru mine, zise ea, vei fi totdeauna aici.

— Nu spune asta… oh, nu! Lucrurile se schimbă… oamenii se schimbă… O să vezi!

— Nu înţelegi. Nu vreau să se schimbe nimic. Nu vreau să uit… să şterg totul. La început mi-am închipuit că vreau; dar a fost o greşeală prostească. De îndată ce te-am revăzut am ştiut… Nu mi-e teamă de faptul că voi fi aici cu dumneata, în sensul în care creezi. Ci că voi fi aici, sau oriunde, cu Owen.

Se ridică în picioare şi îl privi cu un zâmbet trist.

— Vreau să te păstrez numai pentru mine.

Singurele vorbe la care se gândi erau acelea de a se învinui zadarnic pentru nebunia lui; dar conştiinţa zădărniciei lor i se opri pe buze.

— Sărmană copilă… sărmană copilă! se auzi el repetând fără rost.

Deodată simţi reacţia puternică a realităţii şi imboldul ei îl făcu să sară în picioare.

— Orice s-ar întâmpla, am de gând să plec… să plec definitiv! exclamă el. Vreau să înţelegi bine asta. Oh, nu-ţi fie teamă, am să găsesc eu un motiv. Dar este limpede că trebuie să plec.

Ea scoase o exclamaţie de protest.

— Să pleci? Cum să pleci? Nu-ţi dai seama că asta ar

spune totul… că ar împinge toată lumea în nenorocire?

El nu găsi niciun răspuns, şi glasul ei scăzu iar, vorbind acum pe un ton mai liniştit.

— La ce-ar folosi să pleci? Creezi că ar schimba ceva, în ceea ce mă priveşte? Şi, uitându-se la el cu un aer gânditor, urmă: Mă întreb ce-ai simţit atunci pentru mine? Pare ciudat că n-am ştiut niciodată… bănuiesc că nici nu ştim prea multe despre acest fel de sentimente. E ca şi cum ai bea ceva când ţi-e sete?… Cât despre mine, simţeam că întreaga mea fiinţă o ţineai în palma mâinii…

El îşi plecă umilit capul, dar ea continuă aproape cu exaltare:

— Să nu-ţi închipui nicio clipă că-mi pare rău! A mei itat tot ce m-a costat. Greşeala mea a fost că mi-a fost ruşine, doar la început, că mă costa atât de mult. Am încercat să iau totul în glumă, să-mi spun că e o „aventură”, îmi doriserăm totdeauna aventuri, şi dumneata mi-ai oferit una, şi am încercat să-ţi imit atitudinea, să „intru în joc” şi să mă conving că nu riscaserăm mai mult decât dumneata. Apoi, când te-am întâlnit iar, mi-am dat deodată seama că riscaserăm de fapt mai mult, dar şi că dobândiserăm mai mult – o lume întreagă! În tot acest timp încercaserăm să pun între noi tot ce puteam; acum vreau să înlătur totul, încercaserăm să uit până şi cum arăţi; acum vreau să te am în minte mereu. Încercaserăm să nu-ţi mai aud glasul; acum nu mai vreau să aud altul. Am ales., asta-i tot: te-am avut şi am de gând să te păstrez.

Faţa îi radia acum ca şi ochii.

— Să te păstrez ascuns aici, sfârşi ea punându-şi mâna pe piept.

După ce plecă de lângă el, Darrow rămase nemişcat, privind înapoi în trecut. Până acum, acest trecut fusese ţinut undeva la periferia gândurilor, într-un abur trandafiriu, ca unul din norişorii ce se preling pe discul

soarelui în amurg. Acum devenise o beznă imensă, prin care ochii săi căutau zadarnic să străbată. Întregul episod era încă vag pentru el, în afară de câte o vorbă, un gest sau o intonaţie a fetei în timpul unei conversaţii, care aruncau ici şi colo o lumină în noapte.

Ea spusese: „Mă întreb ce-ai simţit atunci pentru mine?” şi se pomeni întrebându-se şi el… îşi amintea destul de bine că nu avusese de gând ca o pasiune periculoasă

— Chiar şi în forma ei cea mai trecătoare – să joace vreun rol în legătura lor. În această privinţă atitudinea lui fusese ireproşabilă. Ea era o tânără neobişnuită, extrem de atrăgătoare, căreia dorise să-i ofere câteva zile de bucurii nevinovate, şi care era destul de isteaţă şi lipsită de naivităţi ca să-i înţeleagă intenţia şi să-l scutească de plictiseala ezitărilor şi interpretărilor greşite. Aceasta fusese prima lui impresie, şi purtarea ei ulterioară o justificase. Fusese, încă de la început, doar camarada sinceră şi comodă pe care el se aşteptase s-o găsească. Înseamnă că el fusese cel care, în continuare, nu mai suportase limitele pe care singur şi le impusese? Orgoliul său rănit fusese cel care, căutând să-şi aline suferinţa, tânjise să se cufunde mai adânc, în izvorul tămăduitor al compasiunii ei? Amintirea tulbure a acestei împrejurări nu părea să-l arate vinovat de asemenea năzuinţe… Dar, în primele câteva zile, experienţa fusese încununată de succes deplin. Bucuria ei fusese neumbrită şi plăcerea lui netulburată. Abia treptat – se pare – începuse să se strecoare o umbră de oboseală în relaţiile lor. Poate că, atunci când flecăreala ei despre tot soiul de oameni înceta, el îşi dăduse seama că ea nu mai avea alte resurse; sau poate că, pur şi simplu, de vină fusese dulceaţa din râsul ei, sau farm? –, cui gestului cu care, într-o zi în pădurea de la Marly, îşi aruncase pălăria şi îşi dăduse capul pe spate

auzind cucul cântând; sau faptul că, ori de câte ori se uita la ea pe neaşteptate, descoperea că-l priveşte şi că nu voia ca el s-o ştie; sau poate că, în proporţii diferite, din cauza tuturor acestor lucruri, venise un moment când nicio vorbă nu părea să zboare destul de sus sau să se cufunde destul de adânc pentru a exprima senzaţia de fericire pe care fiecare din ei o dăruia celuilalt, şi înlocuitorul firesc al cuvintelor fusese un sărut.

Sărutul, în orice caz, venise exact în momentul în care avea să salveze aventura lor de la dezastru. Ajunseseră în punctul în care amintirile uimitoare ale fetei începuseră să-şi piardă din savoare, când viitorul ei fusese discutat până la epuizare, perspectivele teatrale studiate în amănunţime, cearta cu doamna Murrett povestită şi repovestită până în cele mai mici amănunte, şi când, conştientă poate că-şi epuizase resursele de conversaţie şi că interesul lui scăzuse, ea făcuse greşeala fatală de a-i mărturisi că-l vedea că e nefericit, şi-l rugase să-i spună de ce…

Din situaţia hazardată a confidenţelor care o îndepărtau de el şi de la riscul comparaţiilor ce-o situau într-o lumină nefavorabilă, gestul lui o pusese din nou la adăpost; şi de îndată ce o sărutase, Darrow simţise că nu-l va mai plictisi. Ea era una din fiinţele elementare ale căror emoţii sunt numai în impulsuri, şi care devin inexpresive sau sentimentale dacă încearcă să-şi exprime senzaţiile prin cuvinte. Mângâierea lui o readusese în locul ei firesc din schema lucrurilor, şi el simţi ca şi cum ar fi îmbrăţişat un copac, şi o nimfă ar fi înflorit din el…

Simplul fapt de a nu mai fi nevoit s-o asculte adăugase enorm la farmecul ei. Continua, desigur, să-i vorbească, dar nu mai avea importanţă, pentru că el nu mai făcea niciun efort să-i urmărească vorbele, ci lăsa ca glasul să-i răsune, acompaniindu-i muzical propriile lui

gânduri. Fata nu avea în ea niciun strop de poezie, dar avea ceva din însuşirile care generează poezia în ceilalţi; şi în clipele de înfierbântare, imaginaţia nu simte întotdeauna diferenţa…

Întins lângă ea în întuneric, Darrow îi simţea prezenţa ca o parte a liniştii vrăjite a pădurilor pe timp de vară, ca un element de vagă mulţumire care îi scălda simţurile şi îi adormea durerea mândriei rănite. Tot cs-i cerea, atunci, era o atingere pe mână sau pe buze – şi să-l lase să stea acolo întins, în orele de zăpuşeală, în timp ce cântecul mierlei picura ca o fântână, şi briza verii foşnea printre copaci; iar aproape de el, printre ramurile cele mai apropiate şi borul pălăriei lui, o siluetă albă şi zveltă strângea laolaltă toate firele nevăzute ale bucuriei…

Îşi mai amintea că observase, cum stătea întins şi privea printr-un luminiş între copaci, un şir de nori prelungi ridicându-se pe cer. Îşi spusese: „Mâine va ploua”, şi gândul acesta făcuse ca aerul să pară mai cald şi razele soarelui să scânteieze mai viu în părul ei… Poate că dacă norii aceia nu s-ar fi ridicat pe cer, aventura lor n-ar fi avut nicio urmare. Dar norii au adus ploaie, şi a doua zi dimineaţă, de la fereastră, a văzut un cer cenuşiu şi rece.

Plănuiseră o excursie de o zi întreagă pe Sena, până la Andelys şi Rouen, şi acum, cu orele lungi pe care le aveau în faţă, se simţeau amândoi puţin cam descumpăniţi… Fireşte, mai era Luvrul, sau palatul Luxemburg; dar când încercase să se uite la picturi împreună cu ea, o văzuse admirând la început cu insistenţă tablourile cele mai proaste şi apoi devenind total indiferentă, aşa că nu mai dorea să repete experienţa. Au ieşit, prin urmare, fără niciun ţel, şi au făcut o plimbare pe jos, pe frig şi umezeală, ajungând într-un târziu pe sub arcadele pustii de la Palais Royal, şi în cele din urmă s-au adăpostit într-unul din restaurantele la fel de pustii, unde

au luat masa singuri şi cam mohorâţi, serviţi de un chelner bătrân şi palid cu aspectul unui naufragiat care renunţase să mai privească în zare după o pânză… Era ciudat cum îşi amintea de chipul chelnerului…

Poate că dacă n-ar fi fost ploaia nu s-ar fi întâmplat nimic; dar ce folos să se mai gândească acum? încercă să-şi îndrepte gândurile spre probleme mai urgente; dar printr-o stranie perversitate a asociaţiilor, fiecare amănunt al acelei zile îi asalta mintea, cu o insistenţă de la care nu exista scăpare. Fără să vrea retrăi lungul drum pe ploaie îndărăt până la hotel, după o oră plicticoasă într-un cinematograf de pe bulevard. Mai ploua când au ieşit de la acel spectacol anost, dar ea refuzase cu încăpăţânare să se urce într-o trăsură, ba chiar, pe drum, stăruise să hoinărească pe sub copertinele vitrinelor şiroind de ploaie, şi să se vâre prin pasaje bătute de vânt; în cele din urmă, când ajunseseră aproape la destinaţie, mersese până într-acolo încât propusese să se întoarcă şi să caute un spectacol despre care auzise, la un teatru de la Batignolles. La care el protestase oarecum iritat; îşi amintea că, pentru prima dată, amândoi erau cam irascibili, având o vagă tendinţă de a se opune sugestiilor celuilalt. Îşi simţea picioarele ude, era obosit de mers şi sătul de mirosul înăbuşitor al teatrelor neaerisite, aşa că spusese că trebuie neapărat să se întoarcă la hotel ca să scrie nişte scrisori – şi astfel îşi continuaseră drumul spre hotel…

Darrow nu mai ştia de câtă vreme şedea acolo, când o auzi pe Anna la uşă. Efortul de a se ridica în picioare şi de a-şi ascunde tulburarea ca s-o întâmpine îi dădu o senzaţie falsă de stăpânire de sine. Îşi zise: „Trebuie să mă hotărăsc…” şi asta îl făcu să se simtă ceva mai liniştit.

Ea intră călcând uşor, şi el îşi dădu seama pe dată că se întâmplase ceva neprevăzut, liniştitor.

— A fost ea la mine. A venit şi m-a găsit pe terasă. Am avut o discuţie lungă şi mi-a explicat totul. Am impi esia că abia acum încep s-o cunosc!

Glasul ei era atât de emoţionat şi de blând, încât îi potoli tresărirea de teamă.

— Ţi-a explicat...?

— E firesc, nu-i aşa, să se fi simţit puţin jignită de modul cum a fost cercetată pe toate părţile? Oh, nu de *tine*, nu la asta m-am gândit! Dar opoziţia doamnei de Chantelle, şi faptul că a chemat-o şi pe Adelaide Painter! Mi-a spus deschis că nu vrea să simtă că-şi datorează Adelaidei Painter soţul... Se gândeşte acum că supărarea ei de a fi fost atât de comentată şi cercetată poate că s-a manifestat în felul cum s-a purtat cu Owen, şi l-a făcut să-şi închipuie lucrurile acelea absurde... înţeleg tot ce a simţit, şi sunt de acord cu ea că e mai bine să plece o vreme. M-a făcut să-mi dau seama, încheie Anna, că am fost îngrozitor de insensibilă şi de obtuză!

— *Tu*?

— Da. De parcă aş fi tratat-o ca o mobilă trimisă aici „pentru aprobare”, să văd dacă se asortează cu celelalte, piese. Adăugă cu o izbucnire bruscă de entuziasm: Mă bucur că are darul să facă pe cineva să se simtă astfel!

Părea să aştepte ca Darrow să fie de acord cu ea, sau să-i mai pună o întrebare, şi el până la urmă îşi regăsi glasul ca să întrebe:

— Atunci, creezi că nu-i o ruptură definitivă?

— Nădăjduiesc că nu... sunt mai sigură ca oricând că nu! Am avut o mică discuţie şi cu Owen după ce m-am despărţit de ea, şi cred că înţelege şi el că trebuie s-o lase să plece, fără a mai stărui să-i facă vreo făgăduială precisă. Fata e tulburată... trebuie s-o lase să se liniştească...

Din nou aşteptă, şi Darrow zise:

— Tu o să-l poţi face să înţeleagă asta.

— O să mă ajute şi ea; o să stea de vorbă cu el, fireşte, înainte de a pleca. Apropo, pleacă imediat cu Adelaide Painter, care se duce cu maşina la Francheuil să prindă expresul de ora unu, şi care, fireşte, nu ştie nimic din toate acestea, şi i se va spune, pur şi simplu, că Sophy a fost chemată de soţii Farlow.

Darrow dădu din cap în semn că a înţeles, şi ea continuă:

— Owen ţine foarte mult ca nici Adelaide şi nici bunica lui să nu bănuiască nimic despre cele întâmplate. Nevoia de a o proteja pe Sophy îl va ajuta să se stăpânească. Văd că îşi revine în fire, bietul băiat; a început să se ruşineze de vorbele nesăbuite de mai înainte. M-a rugat să-ţi spun; fără îndoială că ţi-o va spune şi el.

Darrow făcu un gest de protest.

— Oh, în privinţa asta… nici nu merită să mai vorbim.

— Şi nici să ne mai gândim, nu-i aşa? şi ea se lumină la faţă. Făgăduieşte-mi că n-ai să te mai gândeşti la asta… făgăduieşte-mi că n-ai să fi aspru cu el!

Acum îi venea mai uşor să-i răspundă cu un zâmbet.

— De ce creezi că e nevoie să-mi ceri să fiu indulgent cu Owen?

Anna şovăi o clipă, întorcându-şi ochii în altă parte. Apoi şi-i îndreptă iar spre el, zâmbind.

— Probabil fiindcă am nevoie să fi indulgent şi cu mine.

— Cu tine?

— Vreau să spun, fiindcă înţeleg mai bine cum se poate chinui cineva cu nişte simple închipuiri.

Ascultând-o, încordarea lui Darrow începu să se risipească. Privirea ei, gravă şi dulce în acelaşi timp, era ca un iaz adânc în care simţea că putea să se cufunde şi să se ascundă de suferinţa cruntă care îl chinuia. Pe măsură ce această senzaţie extatică îl învăluia, îi venea tot mai

greu să-i urmărească cuvintele şi să-i răspundă; dar ce mai conta altceva, când glasul ei continua şi silabele picurau ca nişte mângâieri uşoare pe creierul lui chinuit?

— Nici nu ştii, urmă ea, ce fericire e să te trezeşti dintr-un vis urât în propria ta odaie şi să parcurgi încet toate ororile lui fără să-ţi mai fie teamă de de? Asta fac eu acum. Şi de aceea îl înţeleg pe Owen… Se întrerupse, şi el îi simţi atingerea pe braţ: *Pentru că şi eu am visat aceste orori*!

El o înţelese, şi bâigui:

— Tu?

— Iartă-mă! Şi lasă-mă să-ţi povestesc… Te va ajuta să-l înţelegi pe Owen… Au fost într-adevăr unele lucruri… semne mici… de îndată ce am început să le caut: ezitarea ta de a vorbi despre ea… rezerva ei faţă de tine… un soi de constrângere pe care nu o avusese înainte…

Şi râse privindu-l, iar el, ţinându-i mâinile în ale sale, izbuti să spună:

— *Acum* înţelegi de ce…?

— Oh, înţeleg; sigur că înţeleg; şi vreau să râzi de mine… să râdem împreună! Pentru că au mai fost şi alte lucruri… lucruri şi mai absurde… Chiar şi… aseară pe terasă… pelerina ei trandafirie…

— Pelerina trandafirie?

Acum era sincer mirat, şi observând asta Anna roşi.

— Ai uitat de pelerină? Pelerina trandafirie cu care Owen te-a văzut la teatru în Paris? Da… da… am fost atât de nebună încât să-mi închipui asta!… Acum îmi face bine să râd amintindu-mi! Dar trebuie să ştii că o să fiu o femeie geloasă… o femeie ridicol de geloasă… trebuie să te previn din timp…

El îi lăsase mâinile, şi ea se apropie şi îşi ridică braţele luându-l de gât, cu unul din rarele ei gesturi de abandon.

— Nu ştiu de ce, dar mă simt mai fericită acum, fiindcă am fost atât de absurdă!

Buzele îi erau întredeschise într-un râs tăcut şi tremurai genelor arunca umbra lor pe obraji. O privi ca printr-o ceaţă dureroasă şi îi văzu întreaga frumuseţe, oferindu-se buzelor lui ca o cupă; dar când se aplecă spre ea, parcă o beznă se lăsă între ei; braţele ei îi alunecară de pe umeri, şi ea se trase brusc de lângă el.

— Deci *ea* a fost cu tine atunci? exclamă Anna; şi apoi, în timp ce el o privea ţintă: Oh, nu spune nu! De ţi-ai vedea ochii!

Darrow rămase mut, şi ea stărui:

— Nu tăgădui… oh, nu tăgădui! Ce-mi rămâne să-mi mai închipui dacă tăgăduieşti? Nu vezi că totul o dovedeşte? Owen o simte… chiar şi adineaori şi-a dat seama! Când i-am spus că ea s-a mai domolit şi vrea să-l vadă, a zis: „Asta-i tot opera lui Darrow?”

Darrow primi lovitura în tăcere. Ar fi putut să spună ceva, să recurgă iar la vorbele obişnuite de persiflare şi tăgadă; era convins chiar că ar fi putut, pe moment, să-şi atingă scopul dacă le-ar fi rostit fără să fie văzut. Dar era atât de conştient de ceea ce se vedea pe faţa lui, de parcă ar fi făcut ce-i ceruse Anna şi s-ar fi privit în oglindă. Ştia că nu mai poate ascunde de ea ceea ce îi era scris pe faţă, după cum nu-şi putea şterge din suflet clipele cumplite prin care tocmai trecuse. Aici, în faţa lui, privindu-l drept în ochi, şi reflectându-se în toate trăsăturile, se afla adevărul zdrobitor al iubirii lui Sophy Viner şi al acţiunii prin care şi-o afirmase.

Anna vorbea iar, precipitat, febril, şi sufletul lui era torturat de chinul din glasul ei.

— Vorbeşte o dată… trebuie să vorbeşti! Nu-ţi cer să-i faci vreun rău fetei; dar trebuie să înţelegi că tăcerea ta îi face mai mult rău decât ar face-o dacă mi-ai răspunde la

întrebări. Aşa doar mă laşi să-mi închipui cele mai cumplite lucruri despre ea… ar înţelege şi ea asta dacă ar fi aici. Ce rău mai mare ai putea să-i faci decât să mă determini s-o urăsc… să ajung să cred că a complotat împreună cu tine ca să ne înşele?

— Oh, asta nu! se auzi Darrow spunând înainte de a-şi da seama că are de gând să vorbească. Da; am întâlnit-o la Paris, urmă după o pauză; dar trebuia să tac ca să-i respect dorinţa de a nu se afla.

Anna păli.

— Ea *era* la teatru în seara aceea?

— Eram cu ea într-o seară la teatru.

— Şi de ce ţi-a cerut să nu spui asta?

— Nu voia să se ştie că ne-am întâlnit.

— De ce nu voia să se ştie?

— Se certase cu doamna Murrett şi venise pe neaşteptate la Paris, şi nu voia ca soţii Farlow să afle. Am întâlnit-o întâmplător, Ei ea m-a rugat să nu spun că am văzut-o.

— Din cauza certei? Din cauză că îi era ruşine că se certase?

— Oh, nu. Nu avea de ce să-i fie ruşine. Dar soţii Farlow îi găsiseră slujba la doamna Murrett, şi nu voia ca ei să afle că fusese nevoită să plece brusc şi cât de rău se purtase doamna Murrett cu ea. Era într-o situaţie groaznică – femeia aceea îi reţinuse până şi salariul pe ultima lună. Ştia că soţii Farlow vor fi teribil de necăjiţi, şi voia să câştige timp ca să-i pregătească.

Darrow se auzea vorbind ca în vis, ca şi cum vorbele ar fi ieşit de pe alte buze. Explicaţia părea destul de plauzibilă, şi i se păru că Anna se mai luminează la faţă. Ea tăcu o clipă, aşteptând să vadă dacă mai are ceva de adăugat; apoi zise:

— Dar soţii Farlow ştiau; mi-au scris totul când au

trimis-o la mine.

El se înroşi, ca şi cum ea i-ar fi întins o cursă.

— Poate că ştiu *acum*; atunci însă nu ştiau…

— Dar acesta nu-i un motiv ca ea să continue să facă un mister din faptul că te-a întâlnit la Paris.

— E singurul pe care îl ştiu.

— Atunci mă duc s-o întreb chiar pe ea.

Se întoarse şi făcu câţiva paşi spre uşă.

— Anna!

Pornise după ea, dar apoi se opri:

— Să nu faci asta!

— De ce?

— Nu-ţi seamănă… nu-i mărinimos…

Stătea în faţa lui, dreaptă şi palidă, dar sub chipul ei rigid se vedea tumultul îndoielilor şi suferinţei.

— Nu vreau să fiu nemărinimoasă; nu vreau să-mi vâr nasul în secretele ei. Dar lucrurile nu pot rămâne astfel. Nu creezi că e mai bine să mă duc la ea? Cu siguranţă că va înţelege… îmi va explica… S-ar putea să fie o nimica toată ce vrea să ascundă; ceva ce i-ar fi şocat pe soţii Farlow, dar mie nu mi s-ar părea un lucru condamnabil… Se opri, cercetându-i cu ochii faţa; O aventură amoroasă, bănuiesc… aşa-i? Ai întâlnit-o ia teatru cu un bărbat, şi i-a fost teamă, şi te-a rugat să păstrezi secretul? Bietele fiinţe, nevoite să se mişte printre noi ca nişte automate… oh, de-ai şti cât de milă mi-e de de!

— Dacă ţi-e milă de ea, de ce n-o laşi să plece?

Ea tresări.

— S-o las să plece… vrei să spui, să plece definitiv? Asta-i tot ce poţi să spui mai bun în favoarea ei?

— Lasă lucrurile în voia lor. La urma urmei, e ceva ce-i priveşte pe ea şi pe Owen.

— Şi pe tine şi pe mine… şi pe Effie, dacă Owen se căsătoreşte cu ea, şi îmi las fetiţa cu ei! Nu înţelegi că

ceea ce îmi ceri e imposibil? Suntem prinşi cu toţii în acelaşi laţ.

Darrow se întoarse cu spatele, gemând.

— Oh, las-o să plece… las-o să plece.

— Înseamnă că *există* ceva… ceva într-adevăr grav? Era cu cineva când ai întâlnit-o? Cu cineva cu care… Se întrerupse, şi el o văzu luptându-se cu alte gânduri care o asaltau: Dacă-i aşa, fireşte… Oh, nu-ţi dai seama, îl imploră ea cu disperare, că trebuie să aflu, că e prea târziu acum ca să mai păstrez tăcerea? Nu-ţi fie teamă că am să te kădez… N-am să suflu o vorbă nimănui, niciodată. Dar trebuie să ştiu adevărul, şi cel mai bine pentru ea este să-l aflu de la tine.

Darrow cumpăni o clipă; apoi zise încet:

— Ceea ce îţi imaginezi tu e pur şi simplu absurd. A fost la teatru cu mine.

— Cu tine?

Văzu cum o cuprinde un tremur, dar şi-l stăpâni într-o clipă şi rămase în faţa lui, dreaptă şi nemişcată ca o fiinţă rănită înainte de a-şi simţi rana.

— Şi de ce aţi făcut amândoi din asta un mister?

— Ţi-am spus că ideea nu a fost a mea. Căută cu disperare ce să mai spună: Poate s-a temut ca Owen…

— Dar ăsta nu-i un motiv ca să-ţi fi cerut să afirmi că o cunoşteai foarte vag – că n-ai mai văzut-o de ani de zile. Se întrerupse şi sângele îi năvăli în faţă: Chiar dacă *ea* avea alte motive, nu poate exista «decât un singur motiv ca tu să-i fi dat ascultare…

Între ei se lăsă tăcerea, o tăcere în care odaia părea deodată să răsune de glasuri. Privirea lui Darrow rătăci spre fereastră şi observă că furtuna din ultimele două zile despuiase aproape cu totul coroanele teilor din curte. Anna se îndepărtase şi se rezemase cu coatele de poliţa căminului, cu capul în mâini. Şi cum stătea acolo, el

observă într-o nouă lumină mici amănunte ale înfăţişării ei pe care ochii lui le priviseră adesea cu drag: vinele albăstrui de pe dosul mâinilor, umbra caldă pe care i-o arunca părul pe ureche, şi însăşi culoarea părului, negru închis, cu nuanţe castanii lucind dedesubt, ca la aripile anumitor păsări. Simţi că era zadarnic să vorbească.

După un răstimp ea îşi ridică capul şi zise:

— N-am s-o mai văd înainte de a pleca.

El nu zise nimic, iar ea, întorcându-se spre el, adăugă:

— De *aceea* pleacă, aşa-i? Fiindcă te iubeşte şi nu vrea să renunţe la tine?

Darrow tăcea. I se părea că o dezminţire convenţională ar fi atât de meschină din partea lui încât, chiar dacă ar fi putut întârzia dezvăluirea adevărului, tot n-ar fi recurs la ea. Mai profundă decât toate temerile sale era teama de a nu batjocori aceste momente.

— *A renunţat* la mine, zise în cele din urmă…

XXVIII

Când Darrow părăsi odaia, ea rămase în locul unde o lăsase. „Trebuie să-l cred! Trebuie să-l cred!” îşi zicea.

Puţin mai înainte, în clipa când îşi pusese braţele pe după gâtul lui, se simţise învăluită într-o senzaţie de totală siguranţă. Toate duhurile îndoielilor fuseseră gonite, şi iubirea ei era din nou lăcaşul limpede în care fiecare gând şi fiecare simţământ se puteau mişca într-o libertate fericită. Şi apoi, când îşi ridicase faţa spre el şi îi întâlnise ochii, i se păruse că vede înseşi ruinele sufletului lui. Era singurul mod în care putea exprima ceea ce-i apăruse în faţă. Era ca şi cum priveau amândoi acelaşi lucru din alte laturi, şi în partea ei era numai lumină şi viaţă, iar într-a lui un cimitir…

Nu-şi amintea acum cine vorbise mai întâi, şi nici măcar, prea limpede, ce se spusese. I se păruse doar o

clipă mai târziu că se găsea în celălalt capăt al odăii – odaia care devenise deodată atât de mică încât, chiar şi din celălalt capăt al ei, avea senzaţia că el o atinge – strigând la el: „Din cauza ta vrea să plece!; şi citind pe chipul lui adevărul celor spuse.

Deci aceasta era taina lui – taina *lor*: o întâlnise pe fată la Paris şi o ajutase când era la Strâmtoare – o împrumutase cu bani, îşi zicea Anna – şi ea se îndrăgostise de el; şi când îl reîntâlnise se simţise brusc înrobită de această pasiune. Anna, prăbuşindu-se iar pe canapea, privea aceste fapte în faţă.

Pata fusese într-o situaţie disperată – înspăimântată, fără un ban, jignită de cele întâmplate, şi neştiind ce noi primejdii o puteau ameninţa din partea unei femei ca doamna Murrett; şi Darrow, întâlnind-o în acel moment de derută, o compătimise, o sfătuise, fusese bun cu ea, ceea ce dusese la acest rezultat fatal, inevitabil. Acestea erau faptele cum şi le închipuia Anna; acesta, cel puţin, era aspectul lor exterior, era partea pe care fusese lăsată să o vadă; şi la implicaţiile tainice la care puteau duce nu îndrăzni încă să-şi îndrepte gândurile.

„Trebuie să-l cred… Trebuie să-l cred…” Repeta cuvintele ca un talisman. Era firesc, la urma urmei, ca el să se fi purtat cum s-a purtat: să apere bietul secret al fetei până în ultima clipă. Începu şi ea să se molipsească de mila lui – simţind în piept sentimente mai profunde şi mai apropiate de felul ei de a fi decât ghimpele geloziei. Din siguranţa fericirii ei, tânjea să se aplece cu mâini pline de compasiune… Dar Owen? Ce se va întâmpla cu Owen? Prima ei datorie era faţă de el – era datoare să-l ferească nu numai de a afla taina pe care ea o surprinsese, dar şi – mai ales! – de consecinţele ei. Da; fata trebuia să plece – în această privinţă nu exista nicio îndoială.

chiar şi Darrow îşi dăduse seama de la început; şi la

acest gând simţi din nou o mare uşurare, ca şi cum încercase să-şi creeze în inimă iluzia unei generozităţi pe care nu o putea simţi…

Singurul lucru la care i se întorcea mereu gândul era că Sophy pleca imediat; că până într-o oră nu va mai fi acolo. O dată plecată, îi va fi mai uşor să-l facă pe Owen să înţeleagă că ruptura era definitivă; la nevoie, s-o determine pe fată să-l convingă. Dar nu va fi nevoie – asta Anna o înţelegea dar. Era limpede că Sophy Viner pleca de la Givre fără gândul de a se mai întoarce vreodată…

Deodată, în timp ce tot încerca să-şi pună ordine în gânduri, îl auzi pe Owen strigând-o la Uşă: „Mamă!…” – cum rareori i se adresa. În glasul lui era o intonaţie nouă, trădând bucurie nerăbdătoare. O făcu să se întoarcă iute spre oglindă, ca să vadă ce faţă îi va arăta; dar mai înainte de a avea timp să-şi revină, el se şi afla în odaie şi se pomeni îmbrăţişată ca de un şcolar.

— Totul e bine! Gata! Şi e opera ta! Aş vrea să mi se dea cea mai *grea* penitenţă, după toate canoanele. Am avut o discuţie cu *ea*, şi acum mă trimite la tine, şi poţi să mă faci cu eu şi cu oţet. Îi dădu drumul din braţe, râzând fericit: O să stau la colţ până săptămâna viitoare, şi apoi o să mă duc s-o văd. Şi ea spune că ţie îţi datorez totul!

— Mie?

Era prima vorbă de care se putu agăţa în timp ce încerca să se liniştească din viitoarea bucuriei lui.

— Da; ai avut atâta răbdare şi ai fost atât de bună cu ea; şi ţi-ai dat seama de la început ce prost am fost!

Anna încercă să-i zâmbească, şi se pare că izbuti, căci pe faţa lui înflori, ca răspuns, un zâmbet radios.

— Nu-i aşa că nu-i greu de văzut? Nu, recunosc că nu e nevoie de un microscop. Dar tu ai fost atât de înţeleaptă şi de minunată, ca întotdeauna. Am fost nebun în ultimele zile, pur şi simplu nebun… tu şi cu ea puteaţi să vă

lepădaţi de mine! Şi în loc de asta, totul s-a aranjat… totul e iar minunat!

Ea se trase puţin înapoi, căutând să-şi păstreze zâmbetul pe buze, ca să nu-l lase să vadă nimic din ceea ce ascundea. Acum, mai mult ca oricând – era datoare să fie înţeleaptă şi minunată!

— Sunt atât dobucuroasă, dragul meu; atât de bucuroasă. Aş vrea să ai mereu despre mine părerea asta…

Se întrerupse, neştiind ce spune, şi speriată de gândul că ar putea lega din nou cu propriile ei mâini nodul pe care şi-l închipuia tăiat. Dar văzu că el mai avea ceva de spus; ceva greu de exprimat, dar absolut necesar. O luă de mâini, o trase mai aproape şi, cu fruntea încreţită de zâmbetul lui ciudat, strigă:

— Ascultă, dacă Darrow vrea să-mi spună că sunt un idiot, te rog să nu-l împiedici!

Asta o făcu să simtă şi mai acut cât de mare era pericolul: trebuia să-i ascundă secretul, oricât de mult ar costa-o.

— Oh, să ştii că el nu ascultă totdeauna de ordine!

Cuvintele sunau mai bine decât îi fusese ei teamă.

— Vrei să spui că m-a şi făcut idiot? Acceptă faptul cu un râs vesel, şi urmă: Ei, asta ne scuteşte de o mulţime de necazuri; putem trece acum la ordinea de zi… Se întrerupse şi se uită la ceas: După cum ştii, draga mea, ea pleacă într-o oră; probabil că acum, împreună cu Adelaide, iau în grabă o gustare. Coborî să-ţi iei rămas bun de la de?

— Da… fireşte.

Şi într-adevăr, în timp ce Owen vorbea, simţise în ea cum creşte dorinţa de a o mai vedea o dată pe Sophy Viner înainte de a pleca. Gândul îi displăcea profund: Anna ar fi vrut să n-o întâlnească pe fată până nu îşi va fi lămurit propriile ei nedumeriri. Dar era limpede că, de când se

despărţiseră, doar cu o oră în urmă, situaţia se schimbase. Sophy Viner se pare că îşi schimbase hotărârea de a se despărţi definitiv de Owen, şi le stătea iar în cale, ca o ameninţare şi o enigmă; şi vagi imbolduri de împotrivire se trezeau în mintea Annei.

Simţi pe braţ atingerea lui Owen.

— Vii?

— Da… da… îndată.

— Ce s-a întâmplat? Ai o figură atât de ciudată!

— Cum adică, ciudată?

— Nu ştiu speriată… surprinsă…

Citi pe chipul lui cum trebuie să fi fost înfăţişarea ei.

— Serios? Nici nu-i de mirare! Ne-ai oferit tuturor o dimineaţă plină de emoţii.

El stărui:

— Eşti mai agitată acum când nu mai ai niciun motiv. S-a mai întâmplat ceva de când nu te-am văzut?

Se uită în jur prin odaie, ca şi cum ar fi căutat cheia agitaţiei ei şi, de teamă să nu ghicească, ea răspunse:

— Ce s-a întâmplat e pur şi simplu că sunt cam obosită. Vrei s-o rogi pe Sophy să urce până la mine?

În timp ce aştepta, încercă să se gândească ce să-i spună fetei când va apărea; dar niciodată nu fusese mai conştientă de incapacitatea ei de a se descurca în faţa unor situaţii strâmbe şi întortocheate. Îi lipseau învăţămintele aspre ale experienţei; şi dispreţul instinctiv faţă de orice era mai puţin limpede şi deschis decât propria ei conştiinţă o împiedicase să înveţe cât de cât din explicaţiile şi contradicţiile altor inimi. Îşi zise: „Trebuie să aflu…” dar totul în ea se dădea înapoi din faţa mijloacelor prin care simţea că ar putea s-o facă…

Sophy Viner apăru aproape imediat, îmbrăcată de plecare, cu geanta pe braţ. Era încă palidă şi trasă la faţă, dar cu o lumină în ochi care o uimi pe Anna. Sau, poate, că

o privea pe fată cu alţi ochi: văzând-o, pentru prima dată, nu ca guvernanta lui Effie, nu ca logodnica lui Owen, ci ca o întruchipare a primejdiei necunoscute care pândeşte în sufletul oricărei femei când e vorba despre iubitul ei? în orice caz Anna, cu o senzaţie bruscă de răceală, observă în ea o graţie şi o ispită pe care nu le remarcase mai înainte. A fost doar o străfulgerare a instinctului primitiv, dar a durat destul ca s-o facă să se ruşineze de întunecimea pe care i-a dezvăluit-o în inima ei…

Îi făcu semn lui Sophy să se aşeze pe canapea, lângă ea.

— Ţi-am cerut să urci la mine fiindcă am vrut să-mi iau rămas bun în linişte, explică ea, simţindu-şi buzele tremurând, dar încercând să vorbească pe un ton firesc, prietenos.

Fata răspunse doar printr-un uşor zâmbet de consimţire, şi Anna, derutată de tăcerea ei, continuă:

— Ai hotărât, deci, să nu mai rupi logodna?

Sophy Viner înălţă capul cu o expresie de uimire. Întrebarea, pusă în felul acesta neaşteptat, sunase fără îndoială straniu pe buzele unei partizane atât de înfocate a căsătoriei ca doamna Leath!

— Credeam că asta doreaţi, zise ea.

— Că asta doream? şi inima Annei tresări. Doresc, desigur, tot ce-i spre binele lui Owen… E şi firesc, trebuie să înţelegi, că acest lucru contează pentru mine în primul rând…

Sophy se uita la ea cu insistenţă.

— Credeam că e singurul lucru care contează pentru dumneavoastră.

Replica ei tranşantă trezi în Anna un antagonism latent.

— Aşa e, zise ea pe un ton atât de aspru încât tresări auzindu-l.

Oare mai vorbise astfel vreodată cu cineva? Se simţi speriată, de parcă însăşi firea i se schimbase fără să-şi fi dat seama… Simţind privirea mirată a fetei aţintită asupra ei, continuă:

— Schimbarea asta bruscă e firesc să mă fi surprinslând ne-am despărţit, înţeleseserăm că îţi rezervai dreptul de a hotărî…

— Da.

— Şi acum…?

Anna aşteptă un răspuns, care însă nu veni. Nu înţelegea atitudinea fetei, umbra de ironie din scurtele ei replici, hotărârea vădit premeditată de a lăsa sarcina discuţiei pe seama interlocutoarei ei. Anna simţi deodată nevoia de a ridica întrevederea lor deasupra acestui nivel meschin de sfidare şi neîncredere. Se uită rugător la Sophy.

— Nu-i mai bine să vorbim deschis? Ceea ce mă nedumereşte este schimbarea asta din partea dumitale. Nici nu-i de mirare. E adevărat, te-am rugat să n-o rupi cu Owen prea brusc, şi ţi-am cerut-o, crede-mă, atât spre binele lui cât şi al dumitale: am vrut să ai răgazul să chibzuieşti la piedica ce pare să se fi ridicat între voi. Faptul că ai simţit nevoia unui răgaz de gândire părea să arate că nu vei face cu uşurinţă pasul definitiv; vreau să spun, că nu vei accepta de la Owen mai mult decât îi poţi da. Dar schimbându-ţi hotărârea, sunt silită să-ţi pun întrebarea pe care cred că ţi-ai pus-o şi singură: Există vreun motiv ca să nu te căsătoreşti cu Owen?

Se întrerupse încercând să se liniştească, cu ochii spre faţa aprinsă a Sophyei Viner.

— Vreun motiv…? Ce vreţi să spuneţi prin asta?

Anna continua s-o privească cu seriozitate.

— Iubeşti pe altcineva? întrebă ea.

Prima reacţie a fetei a fost o expresie surprinsă şi

vag uşurată; apoi răspunse privirii cercetătoare a celeilalte printr-una de reproş nemărginit.

— Ah, aţi fi putut să aşteptaţi! exclamă ea.

— Să aştept…?

— Până voi fi plecat; până voi fi părăsit casa. Puteaţi să fi ştiut… puteaţi să fi bănuit… îşi îndreptă iar privirea spre Anna: Voiam doar să-l las să mai spere puţin, să nu bănuiască nimic; bineînţeles că nu pot să mă căsătoresc cu el, zise ea.

Anna rămase nemişcată, amuţită de şocul mărturisirii. Tremura şi ea, nu atât de mânie, cât de o vagă compătimire. Dar sentimentul se amesteca atât de mult cu celelalte, mai puţin generoase şi mai sumbre, încât nu găsi cuvinte ca să şi-l exprime, şi cele două femei rămaseră una în faţa celeilalte, fără o vorbă.

— Cred că e mai bine să plec, murmură Sophy în cele din urmă, cu capul plecat.

Aceste vorbe treziră în Anna un sentiment latent de remuşcare. Fata părea atât de tânără, de abandonată şi de tristă! Şi ce gânduri o fi ascunzând în inima ei? Era cu neputinţă să se despartă într-o asemenea stare de spirit.

— Aş vrea să ştii că nimeni nu mi-a spus nimic… Eu am fost aceea care…

Sophy se uită la ea.

— Adică, domnul Darrow nu v-a spus? Fireşte că nu; credeţi că mi-am închipuit că v-a spus? Aţi aflat singură, asta-i tot… ştiam că aşa se va întâmpla. În locul dumneavoastră eu aş fi ghicit mai demult.

Vorbele fură rostite simplu, fără ironie sau subînţelesuri; dar de trecură prin Anna ca o spadă. Da, fata ar

Ti ghicit, ar fi avut intuiţii pe care ea nu le avusese! Se simţi aproape invidiind-o pentru o asemenea tristă precocitate a înţelepciunii.

— Îmi pare atât de rău… atât de rău, murmură ea.

— Se mai întâmplă. Acum ar fi mai bine să plec. Aş vrea să-mi iau rămas bun de la Effie.

— Oh!… izbucni un strigăt din mama fetiţei. Nu în felul acesta… nu se poate! Mă simt… mă faci să mă simt îngrozitor: de parcă te-aş goni de-aici…

Vorbele îi ţâşniseră din adâncul tulburării şi al compătimirii ei.

— Nimeni nu mă goneşte: eu sunt nevoită să plec, o auzi pe fată răspunzând.

Se lăsă iar o tăcere, în timpul căreia imbolduri înflăcărate de mărinimie se luptau cu Anna cu îndoielile şi temerile ei. În cele din urmă, cu ochii aţintiţi spre chipul lui Sophy, zise:

— Da, trebuie să pleci acum; dar mai târziu… după un timp, când totul se va fi terminat… dacă nu mai e niciun motiv ca să nu te măriţi cu Owen… – se opri o clipă la aceste cuvinte – n-aş vrea să creezi că am stat în calea voastră…

— Dumneavoastră?

Sophy se înroşi din nou, şi apoi se făcu palidă. Părea că încearcă să vorbească, dar nu putu scoate o vorbă.

— Da! Nu era adevărat adineauri când am spus că mă gândesc numai la Owen. Îmi pare atât de rău… oh, atât de rău L. Şi pentru dumneata. Viaţa dumitale… ştiu cât a fost de grea; iar a mea… a mea atât de plină… Femeile fericite înţeleg cel mai bine!

Anna se trase mai aproape şi atinse mâna fetei; apoi continuă, revărsându-şi întreg sufletul în cuvintele întretăiate:

— Acum totul ţi se pare îngrozitor… nu întrevezi niciun viitor; dar dacă, întâmplător… dumneata ştii mai bine… dar eşti atât de tânără… şi la vârsta dumitale totul trece. Dacă nu există vreun motiv, un motiv real ca să te

împiedice să te măriţi cu Owen, *aş vrea* ca el să spere, îl voi ajuta să spere… dacă spui că se poate…

Odată cu rugămintea stăruitoare, mâna ei o strânse şi mai tare pe cea a lui Sophy, care însă rămase inertă: fata părea amorţită, şi Arma se sperie de tăcerea ei împietrită. „Nu ştiu cum sunt făcută”, reflectă ea, „dar n-aş vrea ca fericirea mea s-o rănească”. Cu glas tare repetă:

— Doar să-mi spui că nu există vreun motiv…

Fata tot nu scoase niciun cuvânt; dar deodată, ca o creangă ruptă, se aplecă, se îndoi până la mâna care o strângea pe a ei, şi îşi lipi buzele de ea, izbucnind în plâns. Plângea liniştit, fără oprire, lăsând lacrimile să-i curgă şuvoi, ca şi cum atingerea Annei eliberase apele unui izvor adânc al durerii; apoi, când Anna, mişcată şi puţin speriată, se aplecă spre ea cu o exclamaţie de milă, se ridică în picioare şi se întoarse spre uşă.

— Înseamnă că pleci… definitiv… aşa?

Şi făcu o mişcare spre ea, dar se opri. Sophy se opri şi ea, evitând s-o privească.

— Oh!… exclamă Anna, acoperindu-şi faţa.

Fata străbătu odaia şi rămase o clipă în prag. De acele mai spuse:

— Aşa am vrut… singură am ales. A fost atât de bun cu mine… nimeni n-a mai fost atât de bun!

Clanţa se răsuci, şi Anna o auzi pe fată plecând.

XXIX

Primul gând care-i veni Annei a fost: „Şi el pleacă peste câteva ceasuri – n-am nevoie să-l mai văd înainte de a pleca…” în clipa aceea, perspectiva de a fi nevoită să-l privească pe Darrow şi să-l audă vorbind i se părea cel mai insuportabil lucru pe care şi-l putea închipui. Apoi, sub năvala următorului val al sentimentelor, simţi dorinţa de a-l înfrunta imediat şi de a smulge de la el nici ea nu ştia ce: mărturisire, tăgăduială, justificare – orice care i-ar îngădui

să se elibereze de chinul înăbuşit în suflet.

Îi spusese lui Owen că era obosită, şi acesta păru un motiv plauzibil ca să rămână sus când maşina trase în faţa intrării şi domnişoara Painter şi Sophy Viner plecară cu ea; plauzibil şi ca să trimită vorbă doamnei de Chantelle că nu va coborî înainte de prânz. După ce îşi trimise camerista cu acest mesaj, se întinse pe divan cu ochii aţintiţi în gol…

Mai fusese nefericită şi înainte, şi imaginile vechilor suferinţe se îmbulzeau ca nişte fantome flămânde în jurul durerii de acum; îşi aminti de dezamăgirea ei tinerească, de eşecul căsătoriei ei, de anii irosiţi care au urmat; dar acestea erau suferinţe negative, refuzuri şi amânări ale vieţii. Nu mai simţea că are vreo legătură cu victima aceea aproape uitată, ea care era întinsă acum pe masa de tortură a ireparabilului. Mai suferise şi înainte – da, dar lucid, chibzuit, melancolic; acum suferea ca un animal rănit, iraţional orbită de furie, cu singura dorinţă primitivă ca durerea cumplită să înceteze…

O auzi pe cameristă bătând în uşă, şi îşi ascunse faţa, fără să răspundă. Bătaia continuă, şi disciplina obişnuinţei o făcu în cele din urmă să-şi ridice capul, să-şi ascundă suferinţa ce-i. Răvăşise faţa şi să întindă mâna spre biletul pe care îl aducea femeia. Erau câteva cuvinte de la Darrow – „Pot să te văd?” – şi zise îndată, cu un glas care suna subţire şi gol:

— Roagă-l pe domnul Darrow să vină.

Camerista o întrebă dacă dorea mai întâi să-i aranjeze părul, dar îi răspunse că nu-i nevoie; dar după ce uşa se închise, mândria instinctivă o făcu să se ridice, să se privească în oglinda de pe poliţa căminului şi să-şi treacă degetele prin păr. Ochii îi ardeau şi faţa arăta obosită şi trasă; altminteri nu văzu nicio schimbare în înfăţişare, şi se miră că în asemenea momente trupul părea fără nicio legătură cu eul ei care se zvârcolea înăuntru, de parcă ar fi

fost o statuie sau un tablou.

15 – Obstacole

Fata deschise iar uşa ca să-l lase să intre pe Darrow, şi el se opri o clipă în prag, aşteptând parcă s-o audă pe Anna spunând ceva. Era extrem de palid, dar nu părea nici ruşinat şi nici nesigur, şi ea îşi zise, cu un fior de apreciere inconsecvent: „E tot atât de mândru ca şi mine”.

Cu glas tare întrebă:

— Voiai să mă vezi?

— Fireşte, răspunse el cu glas grav.

— Nu-i. Nevoie! N-are niciun rost. Ştiu totul. Orice ai spune nu ajută la nimic.

La această afirmaţie directă, el se făcu şi mai palid la faţă, iar ochii, pe care şi-i ţinea cu hotărâre îndreptaţi asupra ei, îi trădară suferinţa.

— Nu am dreptul să spun nimic atunci când ai hotărât asta?

— Ce am hotărât?

— Că nu mai e nimic de spus! Aşteptă ca ea să răspundă ceva, şi apoi continuă: Nici măcar nu ştiu ce înţelegi prin „totul”.

— Oh, nu ştiu ce-ar mai putea fi! Ştiu destul. Am implorat-o să nege, şi n-a putut… Ce-am mai putea noi doi să ne spunem?

Glasul i se frânse într-un suspin. Durerea animalică puse din nou stăpânire pe ea – era toată doar un ţipăt orb în faţa durerii!

Darrow rămase cu fruntea sus şi cu privirea fermă.

— Va fi precum doreşti; şi totuşi nu-i în firea ta să-ţi fie teamă.

— Teamă?

— Să discuţi lucrurile – să le înfrunţi.

— *Tu* trebuie să înfrunţi această situaţie – nu eu!

— Asta şi vreau – dar împreună cu tine.

Făcu iar o pauză.

— Nu vrei să-mi povesteşti ce ţi-a spus domnişoara Viner?

— Oh, ea e generoasă – în cel mai înalt grad!

Durerea o cuprinse ca un spasm fizic. Îşi închipui brusc cum trebuie să-l fi iubit fata ca să fie atât de generoasă – câte amintiri trebuie să fi rămas între ei!

— Oh, pleacă, te rog să pleci. E prea îngrozitor. De ce a trebuit să te mai văd? bâigui ea, ducându-şi mâinile la ochi.

Cu faţa ascunsă, aşteptă să-l audă plecând, să audă uşa deschizându-se şi închizându-se la loc, aşa cum, cu câteva ore mai devreme, se deschisese şi se închisese după Sophy

Viner. Dar Darrow nu scoase niciun sunet şi nu făcu nicio mişcare: aştepta şi el. Anna simţi cum o cupi înde un val de revoltă: prezenţa lui îi jignea suferinţa, îi umilea mândria. Ce ciudat că el aştepta ca ea să i-o spună!

— Vrei să plec de la Givre? întrebă în cele din urmă.

Ea nu-i răspunse, şi el continuă:

— Fireşte, fac cum vrei; dar dacă plec acum, înseamnă că n-am să te mai văd?

Glasul lui suna ferm: răspundea la mândria ei prin mândrie!

Ea zise, şovăind:

— Trebuie să înţelegi că n-are rost…

— Aş putea să-ţi amintesc că mă goneşti fără să mă laşi să vorbesc…

— Fără să vorbeşti? V-am auzit pe amândoi!

— …dar nu-ţi voi aminti de asta, continuă el, şi nici de altceva decât de Owen.

— De Owen?

— Da; dacă am putea într-un fel să-l cruţăm…

Ea lăsă mâinile în jos şi îşi întoarse ochii speriaţi spre

el. I se părea că trecuse un secol de când nu se mai gândise la Owen!

— Nu înţelegi, continuă Darrow, că dacă mă goneşti acum…

Ea îl întrerupse:

— Da, înţeleg…

Între ei se lăsă o tăcere lungă. În cele din urmă Anna zise, cu un glas abia auzit:

— N-aş vrea ca altcineva să sufere cât sufăr eu…

— Owen ştie că eu plec mâine, urmă Darrow. Orice bruscă schimbare de plan l-ar putea face să creadă…

Oh, îi înţelegea logica ineluctabilă şi se îngrozi. I se părea că ar fi putut să-şi stăpânească durerea şi să-l înfrunte în linişte pe Darrow cât timp o susţinea convingerea că era ultimul lor ceas împreună, că după ce va fi ieşit din odaie nu va mai trebui să se teamă că-i va mai vedea, să se teamă că prezenţa lui, privirea şi glasul lui, şi toate influentele nevăzute pe care le emana îi vor înmuia sufletul. Dar curajul i se clătină la gândul că va fi nevoită să conspire împreună cu el pentru a-l proteja pe

Owen, că va prezenta împreună cu el, de dragul lui Owen, un simulacru de înţelegere şi fericire. Să trăiască alături de Darrow într-o aparentă intimitate şi armonie încă douăzeci şi patru de ore i se părea mai greu decât să trăiască fără el tot restul vieţii. Puterea o părăsi, şi se aruncă pe canapea, îngropându-şi suspinele în pernele unde îşi ascunsese de atâtea ori faţa radiind de fericire.

— Anna… şi glasul lui sună aproape de ea: Lasă-mă să-ţi vorbesc liniştit. Nu-i demn de niciunul dintre noi să ne fie teamă”.

Vorbe-drăgăstoase ar fi jignit-o; dar apelul la curajul ei îi îmbărbătă inima.

— Nu vreau să mă apăr, continuă el. Faptele sunt destul de dureroase; dar, cel puţin, aş vrea să le vezi aşa

cum sunt. Mai presus de orice, aş vrea să cunoşti adevărul despre domnişoara Viner…

Numele fetei îi aduse Annei sângele în obraji. Îşi ridică brusc capul şi se uită la el.

— De ce să ştiu mai multe despre ea decât ce mi-a povestit singură? Nu vreau să-i mai aud vreodată numele!

— Tocmai fiindcă gândeşti astfel despre ea, te rog să ai puţină milă şi să-mi îngădui să-ţi prezint faptele aşa cum sunt, şi nu cum probabil ţi le-ai închipuit tu.

— Ţi-am mai spus că nu o judec fără milă. Dar nu vreau să mă mai gândesc la ea!

— Tocmai de aceea spun eu că ţi-e teamă.

— Teamă?

— Da. Ai spus întotdeauna că vrei, mai presus de orice, să priveşti viaţa, problemele oamenilor, aşa cum sunt, fără teamă, fără ipocrizie; şi nu e întotdeauna un lucru plăcut de privit.

Se întrerupse, ca apoi să înceapă din nou:

— Să nu creezi că pledez pentru mine! Nu vreau să spun nicio vorbă care să-mi uşureze vina. Nu vreau să vorbesc deloc despre mine. Chiar dacă aş încerca, probabil că nu te-aş putea face să înţelegi – nici eu nu pot, când privesc înapoi. Poartă-te cu mine cum vrei – e dreptul tău; tot ce-ţi cer este să fi generoasă *cu* domnişoara Viner…

Ea se ridică în picioare, tremurând.

— Eşti liber să fi generos cu ea cât pofteşti!

— Da; mi-ai dat să înţeleg limpede că sunt liber. Dar nimic din ce-aş putea face nu ar ajuta-o nici pe jumătate cât ar ajuta-o înţelegerea ta.

— Nu poţi face nimic pentru ea? Poţi să te însori cu ea!

Chipul lui se înăspri.

— Nici că i-ai putea dori o soartă mai rea!

— Probabil că asta aştepta… pe asta se bizuia…

El rămase tăcut, şi ea izbucni:

— Căci ce fel de femeie e ea de fapt? Cum eşti tu? Oh, îngrozitor! În timp ce veneai aici… la *mine*…

Îşi simţi lacrimile în gât şi se opri.

— Aşa a fost, recunoscu el deschis.

Ea se uită ţintă la el.

— Eram în drum spre tine – după ce în repetate rânduri ai tărăgănat şi mi-ai amânat venirea. În ultimul moment m-ai întors din drum cu o simplă vorbă – şi fără nicio explicaţie. Am aşteptat o scrisoare; n-a sosit niciuna. Nu spun toate astea ca să mă justific. Încerc pur şi simplu să te fac să înţelegi. Mă simţeam rănit, plin de amărăciune, consternat. Credeam că aveai de gând să mă părăseşti. Şi deodată, mi-a ieşit în cale o fiinţă pe care s-o compătimesc, căreia să-i fiu de folos. Aşa, ţi-o jur, a început. Restul a fost o rătăcire de moment… o străfulgerare de nebunie… cum se întâmplă asemenea lucruri. Nu ne-am mai revăzut apoi niciodată…

Anna «e uita la el cu răceală.

— O descrii destul de bine afirmând asta!

— Da, dacă o măsori după criterii convenţionale – dar tu ai susţinut mereu că nu faci asta.

— Criterii convenţionale? O fată care…

Fu oprită brusc de un val de repulsie aproape fizică. Apoi izbucni:

— Întotdeauna am socotit-o o aventurieră!

— Întotdeauna?

— Nu chiar întotdeauna… dar după venirea ta…

— Nu e o aventurieră.

— Vrei să spui că are pretenţia de a se purta potrivit teoriilor moderne? Balivernele pe care femeile acelea îngrozitoare le aiurează de la tribune?

— Oh, nu cred că a pretins să aibă vreo teorie…

— Nu avea nici măcar *această* scuză?

— Avea scuza singurătăţii, a nefericirii – a mizeriilor şi umilinţelor pe care o femeie ca tine nici măcar nu le bănuieşte. Nu exista nimic în trecutul ei la care să privească în afară de indiferenţă şi răutate – şi nimic la care să privească în viitor în afară de nelinişte. A văzut că mi-e milă de ea şi asta a impresionat-o. Dar i-a dat prea multă importanţă – a exagerat. Ar fi trebuit să-mi dau seama de primejdie, dar nu m-am gândit. Nu am nicio scuză pentru ceea ce am făcut.

Anna îl asculta, torturată de o suferinţă mută. Fiecare cuvânt rostit de el arunca o lumină distrugătoare asupra propriului lor trecut. Venise la ea cu faţa deschisă şi conştiinţa curată – venise la ea după cele întâmplate! Dacă speranţa lui era siguranţa falsităţii, era groaznic; dacă însemna că uitase, era şi mai rău. Ar fi vrut să-şi astupe urechile, să închidă ochii, să oprească orice imagine, sunet şi sugestie dintr-o lume în care puteau exista asemenea lucruri; şi, în acelaşi timp, era chinuită de dorinţa de a şti mai mult, de a înţelege mai bine, de a se simţi mai puţin ignorantă şi nepricepută în probleme care fac parte atât de mult din substanţa experienţei umane. Ce-a vrut el să spună prin „o rătăcire de moment, o străfulgerare de nebunie”? Cum intră oamenii în asemenea aventuri, cum ies din de fără ca dezastrul să le lase vreo urmă vizibilă? Imaginaţia ei se dădu înapoi din faţa viziunii unei intimităţi atât de înjositoare; i se părea că gândurile nu-i vor mai fi niciodată pure…

— Îţi jur, îl auzi ea pe Darrow spunând, că a fost doar atât, şi nimic mai mult.

Se minuna de calmul, de priceperea lui, de felul cum ştia exact ce să spună. Nu-i de mirare că bărbaţii au adesea de dat asemenea explicaţii: cunosc formulele pe dinafară… O oboseală ca de plumb o cuprinse. De la înflăcărare şi chin trecu într-o lume rece şi incoloră, unde

totul în jurul ei părea indiferent, îndepărtat. O clipă încetă pur şi simplu să mai simtă ceva.

Îşi dădu seama că Darrow aştepta ca ea să vorbească, şi făcu un efort să-şi amintească ce-i spusese el mai înainte; dar mintea îi era înceţoşată, ca o oglindă aburită, în cele din urmă zise:

— Nu cred că înţeleg ceea ce mi-ai spus.

— Nu; nu înţelegi, replică el cu o neaşteptată amărăciune.

Pe buzele lui, acuzaţia că nu înţelegea îi sună Annei ca o jignire.

— Nici nu vreau… când e vorba de asemenea lucruri!

El răspunse aproape cu asprime:

— Nu-ţi fie teamă… n-ai să înţelegi «iciodată…

O clipă se înfruntară ca doi duşmani. Apoi ea simţi cum o înăbuşă plânsul auzind ce-i reproşa.

— Vrei să spui că nu simt – că sunt prea împietrită?

— Nu; te afli prea sus… eşti prea delicată… asemenea lucruri sunt prea departe de tine.

Se întrerupse, de parcă şi-ar fi dat seama că n-avea rost să-i explice ce vrusese să spună, şi din nou, timp de câteva clipe, se înfruntară, dar nu ca nişte duşmani – i se păru ei – ci ca două fiinţe vorbind limbi diferite care uitaseră cele câteva cuvinte pe care le învăţaseră din limba celuilalt.

Darrow întrerupse tăcerea.

— E mai bine, din toate punctele de vedere, să rămân până mâine: dar n-am să te deranjez, nu-i nevoie să ne mai vedem singuri… Vreau doar să fiu sigur că ştiu ce doreşti.

Rosti frazele scurte cu glas egal, ca şi cum ar fi rezumat concluziile unei întâlniri de afaceri. Anna se uită la el nedumerită.

— Ce doresc?

— În privinţa lui Owen…

Auzindu-i numele, ea tresări.

— Nu trebuie să se mai vadă vreodată!

— Nici nu cred că se vor mai vedea. Ceea ce am vrut să spun este că depinde de tine să-l cruţi…

Ea răspunse ferm:

— N-o să afle niciodată.

După o altă tăcere, Darrow zise:

— Atunci, rămâi cu bine.

La aceste cuvinte ea păru să-şi dea seama pentru prima dată încotro îi duseseră clipele zburătoare. Resentimentul şi indignarea se stinseră şi întreaga-i conştiinţă se concentră în simpla senzaţie vizuală că el era aici, în faţa ei, destul de aproape ca să întindă mâna şi să-l atingă, şi că după o clipă locul în care stătea va fi pustiu.

Simţi o slăbiciune ucigătoare, o pornire laşă de a-i striga să rămână, dorinţa de a i se arunca în braţe şi de a căuta acolo refugiu de suferinţa insuportabilă pe care I-o pricinuise. Apoi viziunea fu urmată de un alt gând: „N-o să cunosc niciodată ce a cunoscut fata aceea…” şi mândria îi reveni şi o azvârli iarăşi pe tăişul ascuţit al suferinţei.

— Rămâi cu bine, zise, temându-se ca el să nu-i citească pe faţă ce simţea; şi rămase nemişcată, cu capul sus, în timp ce el se îndreptă spre uşă şi ieşi.

Cartea a cincea

XXX

TREI ZILE MAI TÂRZIU, ANNA LEATII SE AFLA În salonul domnişoarei Painter, în rue de Matignon. Plecând pe neaşteptate în dimineaţa aceea de la ţară, ajunsese la Paris la ora unu, şi zece minute mai târziu bătea la uşa domnişoarei Painter. Servitorul mărunţel şi ponosit al domnişoarei Painter, ascunzând sub braţ un şervet, încercase cu blândeţe s-o împiedice să intre; dar Anna, stăruind, se dusese drept în sufragerie şi o surprinsese pe prietena ei – care obişnuia să mănânce pe furiş, ca anumite

animale – la o masă stranie compusă din friptură rece de berbec şi limonadă. Neţinând seama de stinghereala pe care o pricinuise, îi explicase de ce venise, şi domnişoara Painter, gata oricând de acţiune, plecase în grabă, lăsând-o singură în salonul gol şi neîncălzit, cu eternele-i huse şi obloane lăsate.

În această obscuritate neospitalieră petrecuse Anna aproape două ore. Nu o deranja nici obscuritatea şi nici singurătatea, şi oricât de nerăbdătoare ar fi fost să audă rezultatul misiunii cu care o însărcinase pe amfitrioana sa, dorea şi mai mult să fie singură. Meditând aşa vreme îndelungată, aşezată într-un fotoliu îmbrăcat în pânză albă, în faţa căminului astupat, fusese în stare pentru prima dată să-şi croiască un drum prin gândurile-i întunecate şi încâlcite. Drumul nu ducea prea departe, şi încercarea ei de a răzbi era slabă şi şovăielnică, ca primele eforturi ale unui convalescent de a apuca iarăşi firul vieţii. Se vedea încercând să se înzdrăvenească după o boală îndelungată din care ar fi fost mult mai uşor să moară. La Givre căzuse într-un soi de toropeală, o moarte a sufletului străbătută de fulgerări de durere cumplită; dar fie că suferea, fie că era amorţită, părea la fel de străină de adevărata ei fiinţă, vie şi activă.

Numai când descoperise – chiar în dimineaţa aceea – că Owen plecase neanunţat la Paris, abia atunci îşi revenise din visare, silită din nou să acţioneze. Teama de ceea ce putea însemna această plecare, şi de consecinţele ce puteau rezulta, îi trezise simţul răspunderii; şi din clipa când se hotărâse să-l urmeze pe fiul ei vitreg şi îşi făcuse în grabă pregătirile de plecare, mintea începuse să-i funcţioneze din nou – e drept, febril, intermitent’– dar păstrând încă ceva din sistemul ei ordonat. În tren fusese prea agitată, prea preocupată de ce o mai putea aştepta, ca să se gândească la altceva decât la diferite alternative

groaznice; dar calmul domnişoarei Painter o liniştise, şi în timp ce aştepta să audă deschizându-se uşa de la intrare, îşi regăsi cumpătul.

Cât despre aparenţe, izbutise să se comporte aşa cum îşi propusese. Se „ţinuse bine;, cum se spune, în cele douăzeci şi patru de ore dinaintea plecării lui George Darrow; îşi văzuse de treburile obişnuite cu o faţă calmă, şi reuşise chiar să facă în aşa fel încât să nu se observe că-l ocoleşte. Apoi, a doua zi înainte de răsăritul soarelui, de după obloanele închise unde veghease jumătate din noapte, îl auzi plecând să prindă trenul care îşi ducea la timp pasagerii la Paris ca să prindă expresul de Calais.

Faptul că luase acel tren, care avea să-l ducă atât de departe de ea, dădea celor întâmplate conturul implacabil al realităţii. Plecase; nu se va mai întoarce; şi viaţa ei se sfârşise tocmai când visa că începe. Nu avea, la început, nicio îndoială că era o concluzie absolut inevitabilă. Bărbatul care plecase din casa ei în zorii acelei zile de toamnă nu era bărbatul pe care îl iubise, ci doar un străin cu care nu avea nimic în comun. Era, într-adevăr, un lucru îngrozitor că avea acelaşi chip şi acelaşi glas ca prietenul ei, şi că, atât timp cât se mai afla sub acelaşi acoperiş cu ea, doar felul cum se mişca şi cum arăta ar fi putut arunca dintr-odată o punte peste prăspastia dintre ei. De vină era, fără îndoială, sensibilitatea ei exagerată faţă de lucrurile exterioare; se simţea chiar îngrijorată cât de mult se lăsa dominată de de cu câteva zile mai înainte crezuse că simţul onoarei este pentru ea sentimentul cel mai profund; dacă zâmbise la convenţionalismul celorlalţi, o făcuse pentru că era prea meschin, nu pentru că ar fi fost prea serios. Existau anumite situaţii dezonorante cu care nici nu se gândise vreodată că s-ar putea ajunge la o înţelegere: ţinuse cu o ardoare incoruptibilă la cinste şi bună credinţă.

Îşi închipuise că după plecarea lui Darrow, după ce

va scăpa de primejdia de a-l mai vedea şi auzi, aceste nobile sentimente o vor susţine. Îşi închipuise că va putea să despartă imaginea bărbatului aşa cum crezuse că este, de cea a bărbatului aşa cum era. Prevăzuse chiar şi ceasul când va putea ridica un altar funebru în memoria lui Darrow pe care îl iubise, fără teamă că umbra dublurii lui îl va profana. Dar acum începuse să înţeleagă că cei doi bărbaţi erau într-adevăr unul singur. Darrow pe care îl adora era inseparabil de Darrow pe care îl detesta; şi concluzia inevitabilă era că amândoi trebuiau să dispară, şi ea să rămână în pustiul unei tristeţi fără aduceri aminte…

Dar dacă viitorul era atât de gol, prezentul era cu atât mai plin. Niciodată o lovitură nu a avut urmări atât de complexe; şi gândindu-se la Owen, însemna să nu se mai gândească la ea însăşi. Ce imbold, ce. Temeri, îl minaseră pe neaşteptate la Paris? Şi de ce socotise că era nevoie să-i ascundă plecarea? Când Sophy Viner plecase, rămăseseră înţeleşi că o să aştepte până când ea o să-l cheme; şi era greu de crezut că o să-şi calce angajamentul şi o s-o caute fără permisiune, decât dacă intuiţia lui de îndrăgostit l-ar fi prevenit de vreo nouă primejdie. Anna îşi aduse aminte cât de repede îi ghicise spaima când dăduse buzna în salonaşul ei cu vestea că domnişoara Viner îi făgăduise să-l vadă din nou la Paris. Ca să i se fi trezit atât de uşor bănuielile, înseamnă că nu fuseseră decât pe jumătate adormite; iar de atunci, fireşte, dacă ea şi Darrow se prefăcuseră, la fel făcuse şi el. Pentru sinceritatea şi mândria ei era înjositor să-şi dea seama că trăiseră laolaltă cu nişte inamici ce-şi spionează mişcările: tânjea cu disperare după zilele ce păruseră şterse şi neînsemnate, dar în care păşise cu capul sus şi fără să-şi ferească ochii.

Venise la Paris fără să ştie prea bine ce primejdii o aşteaptă şi nici cum s-ar putea feri de de Dacă Owen avea de gând s-o vadă pe domnişoara Viner – căci oare ce alt

scop putea avea? – probabil că erau acum împreună, şi era prea târziu ca să se mai amestece. Anna se gândise la un moment dat că, de fapt, nu Parisul era ţelul lui: că adevăratul lui scop când plecase de la Givre fără ştirea ei fusese de a-l urma pe Darrow la Londra şi de a afla de la el adevărul. Dar chiar şi pentru imaginaţia ei alarmată, era ceva ce părea puţin probabil. Până în ultimul moment, ea şi cu Darrow păstraseră atât de perfect aparenţele şi oferiseră o asemenea imagine de armonie încât, orice ar fi bănuit Owen, nu putea risca să acţioneze ghidându-se după bănuielile lui. Dacă mai simţea încă nevoia de o explicaţie, era aproape sigur că i-o va cere lui Sophy Viner; aşa încât Anna o trimisese pe domnişoara Painter s-o caute pe Sophy Viner.

Găsise un binecuvântat refugiu din faţa dezorientărilor ei în impasibila Adelaide care nu ştia nimic. Puteai să fi absolut sigur că domnişoara Painter nu va bănui decât ceea ce doreşti: şi totuşi că va acţiona cu abilitate doar cu cele câteva indicii pe care i le dădeai! Era ca un eline de vânătoai-e bine dresat al cărui interes faţă de pradă încetează atunci când o pune la picioarele stăpânului. Anna, când venise, îi explicase că fuga neanunţată a lui Owen o făcuse să se teamă de vx-eo nouă neînţelegere între el şi domnişoara Viner. În interesul unor relaţii paşnice se gândi. Se că ar fi bine să-l urmeze; dar adăugă în grabă că nu ţinea s-o vadă pe Sophy. Ci doar, dacă se poate, să afle de la ea unde era Owen. Cu. Aceste scurte instrucţiuni domnişoara Painter pornise la drum: dar era o femeie cu multe treburi, şi îi dăduse de înţeles musafirei că Înainte de a reveni acasă, va trebui să treacă pe la o prietenă care tocmai se întorsese de la Boston, şi apoi să-i expedieze unei alte compatrioate exilate un pachet cu afine şi piersici conservate, de la prăvălia americană de pe Champs Élysées.

Treptat, pe măsură ce timpul trecea, Anna începu să simtă reacţia care, în clipe de tensiune nervoasă extremă, urmează după orice efort de voinţă. Părea să fi ajuns la capătul curajului, şi se temea tot mai mult de întoarcerea domnişoarei Painter, deoarece orice informaţie îi va aduce, ea va trebui să ia o nouă hotărâre. Ce-i va spune lui Owen dacă îl va găsi? Ce-ar putea să-i spună ca să nu trădeze singurul lucru pentru care şi-ar da şi viaţa ca să i-l ascundă? „Să-şi dea viaţa” – ce ridicole-i păreau aceste cuvinte! Viaţa ei nu ar fi dăruit-o nici celui mai mare duşman. N-ar fi dorit ca Sophy Viner să trăiască ceasurile pe care le trăia ea acum…

Încercă din nou să privească cu reţinere şi calm la imaginea pe care i-o evoca tânăra fată. Simţea că ar trebui să se obişnuiască s-o contemple. Dacă aşa era viaţa, cu cât te obişnuiai mai repede, cu atât mai bine… Dar nu! Viaţa nu era aşa. Aventura fetei fusese un accident hidos. Se temea, mai presus de orice, de tentaţia de a generaliza pornind de la propria ei experienţă, de a se îndoi de ideile nobile în care crezuse şi de a căuta o alinare ieftină în bagatelizarea a ceea ce soarta îi refuzase. *Exista* iubirea pe care o visase, şi avea de gând să creadă şi mai departe în ea, şi să fie convinsă că o merită. Ceea ce i se întâmplase era grotesc, josnic şi mizerabil; dar aşa ceva nu i se potrivea, şi niciodată, absolut niciodată nu se va lăsa batjocorită de soartă…

Nu putea încă să suporte să se gândească cu calm la Darrow; dar continua să-şi Repete: „Cu timpul va veni şi asta”. Chiar şi acum era hotărâtă să nu lase ca imaginea lui să fie distorsionată de suferinţa ei. De îndată ce va putea, va încerca să selecteze pentru amintiri tot ceea ce îi plăcuse la el înainte de-a începe să-l iubească. Niciun „exerciţiu spiritual” născocit de disciplina religioasă n-ar fi putut fi mai chinuitor; dar tocmai cruzimea lui o atrăgea.

Voia să se tortureze cu noi suferinţe…

Zgomotul cheii domnişoarei Painter o făcu să tresară. Era încă un ghem de temeri treze, pentru care fiecare clipă părea o ameninţare.

După un scurt răstimp, se auziră nişte voci în hol; apoi mâna viguroasă a domnişoarei Painter deschise uşa.

Când intră, Anna se ridică în picioare.

— L-ai găsit?

— Am găsit-o pe Sophy.

— Şi Owen?… Ea l-a văzut? E aici?

— *Ea* e aici: în hol. Vrea să-ţi vorbească.

— Aici… *acum*? putu doar să spună Anna.

— A venit cu mine cu taximetrul, urmă domnişoara Painter, pe tonul unei relatări imparţiale. Şoferul a fost obraznic. I-am luat numărul.

Scotoci într-o voluminoasă poşetă neagră.

— Oh, dar nu pot… începu Anna; dar îşi regăsi cumpătul, amintindu-şi că, dacă-şi trăda refuzul de a vedea fata, risca să dezvăluie mult mai mult.

— S-a gândit că poate eşti prea obosită ca s-o vezi; şi n-a vrut să intre înainte de a te întreba.

Anna tresări speriată. Se gândi imediat că Sophy Viner n-ar fi făcut un asemenea pas, dacă nu s-ar fi întâmplat ceva important.

— Spune-i să intre, te rog, zise ea.

Din prag, domnişoara Painter o anunţă că se va duce imediat la postul de poliţie ca să reclame vina şoferului; apoi plecă, şi în odaie intră Sophy Viner.

Înfăţişarea fetei arăta într-adevăr că venise împotriva voinţei sale; dar părea însufleţită de o hotărâre înflăcărată care o făcu pe Anna să se ruşineze de temerile ei. O clipă se priviră întăcere, ca şi cum gândurile dintre de erau prea dense pentru ca vorbele să poată răzbate; apoi Anna zise, cu un glas din care se strădui să elimine orice asprime:

— Domnişoara Painter mi-a spus că ştii unde se află Owen.

— Da; acesta a fost motivul pentru care v-am cerut să staţi de vorbă cu mine.

Sophy vorbea simplu, fără constrângere sau ezitări.

— Credeam că-ţi făgăduise… interveni Anna.

— Aşa e; dar şi-a călcat făgăduiala. Asta e ceea ce am socotit că ar trebui să vă spun.

— Mulţumesc, spuse Anna, şi apoi urmă şovăitor: A plecat azi dimineaţă de la Givre fără să spună un cuvânt. Am venit după el fiindcă mi-era teamă că…

Se întrerupse din nou, şi fata îşi continuă vorba:

— Vă era teamă că bănuia? Aşa e…

— Ce vrei să spui?… ce bănuia?

— Că ştiţi ceva ce el nu ştie… ceva care va făcut să vă pară bine că am plecat.

— Oh!… gemu Anna.

Dacă dorise şi mai multă durere, o avea acum.

— Ţi-a spus el asta? bâigui ea.

— Nu mi-a spus, pentru că nu l-am văzut. N-am vrut să-l primesc… am rugat-o pe doamna Farlow să scape de el. Dar mi-a scris ce a vrut să-mi spună – exact asta.

— Oh, sărmanul Owen! izbucni Anna.

Printre toate meandrele suferinţei ei, simţi separat şi durerea lui.

— Şi aş vrea să vă rog, continuă fata, să-mi îngăduiţi să-l văd; căci, bineînţeles, adăugă ea cu acelaşi glas straniu, plin de energie, n-aş face-o fără consimţământul dumneavoastră.

— Să-l vezi?

Anna încercă să-şi adune gândurile.

— La ce-ar folosi? Ce-ai putea să-i spui?

— Vreau să-i spun adevărul, zise Sophy Viner.

Cele două femei se priviră în ochi, şi Anna se înroşi

ca focul.

— Nu înţeleg, bâigui ea.

Sophy aşteptă o clipă; apoi îşi coborî glasul ca să spună:

— Nu vreau să gândească despre mine lucruri mai rele decât în realitate…

— Mai rele?

— Da… să gândească aşa cum gândiţi dumneavoastră acum… Vreau să ştie exact ce s-a întâmplat… şi apoi să-mi iau rămas bun de la el.

Anna încercă să-şi croiască un drum prin hăţişul nedumeririlor şi tulburării lăuntrice. Se simţi vag mişcată.

— N-ar fi mai rău pentru el…?

— Să afle adevărul? Va fi mai bine, în orice caz, pentru dumneavoastră şi domnul Darrow.

Auzindu-i numele, Anna înălţă iute capul.

— Eu nu mă gândesc decât la Owen!

Fata îi aruncă o privire uimită.

— Nu cumva vreţi să spuneţi… nu cumva vreţi să renunţaţi la el?

Anna îşi simţi buzele înăsprindu-i-se.

— Nu cred că are rost să discutăm asta.

— Oh, ştiu! E vina mea că nu ştiu cum să spun ceea ce vreau să aflaţi. Dumneavoastră vorbiţi altfel; ştiţi cum să vă alegeţi cuvintele. Ceea ce spun eu vă ofensează… şi teama de acest lucru mă face să comit gafe. Tocmai de aceea, mai deunăzi, n-am putut să spun nimic… n-am putut să vă lămuresc cum stau lucrurile. Dar acum trebuie, chiar dacă nu vreţi!

Făcu un pas mai aproape, cu trupul zvelt aplecat înainte într-o implorare pătimaşă.

— Vă rog să mă ascultaţi! Ceea ce aţi spus e îngrozitor. Cum puteţi vorbi despre el pe acest ton? Nu înţelegeţi că am plecat ca să nu fie nevoit să vă piardă?

Anna o privi cu răceală.

— Vorbeşti despre domnul Darrow? Nu ştiu de ce creezi că plecarea sau rămânerea dumitale poate afecta în vreun fel relaţiile noastre.

— Vreţi să spuneţi că *aţi renunţat* într-adevăr la el, din cauza mea? Oh, cum aţi putut? Nu cred că-l iubiţi cu adevărat!… Şi totuşi, adăugă brusc fata, trebuie să-l iubiţi, sau altfel v-ar părea şi mai rău de mine!

— Îmi pare foarte rău de dumneata, zise Anna, simţind cum cercul de fier din jurul inimii îşi mai slăbeşte strânsoarea.

— Atunci, de ce nu mă ascultaţi? De ce nu încercaţi să înţelegeţi? Lucrurile sunt complet diferite de ceea ce vă închipuiţi!

— Nu te-am judecat niciodată.

— Nu mă gândesc la mine. El vă iubeşte!

— Credeam că ai venit să-mi vorbeşti despre Owen.

Sophy Viner părea să n-o audă.

— N-a iubit niciodată pe altcineva. Chiar şi în acele câteva zile… Am ştiut-o tot timpul… n-a ţinut la mine nicio clipă.

— Te rog nu mai spune nimic! zise Anna.

— Ştiu că vă pare ciudat să vă spun toate astea. Vă contrariez, vă jignesc: mă socotiţi o fiinţă fără ruşine. Aşa şi sunt, dar nu în sensul în care credeţi! Nu mi-e ruşine că l-am iubit; nu; şi nici nu mi-e ruşine să v-o spun. Tocmai asta mă disculpă… ca şi pe el… Oh, daţi-mi voie să vă spun cum s-a întâmplat! îi părea rău pentru mine: a văzut că ţin la el. *Ştiam* că asta e tot ce a simţit pentru mine. Era uşor de văzut că se gândea la altcineva. Ştiam că e ceva ce nu va dura decât o săptămână… Nu mi-a spus o vorbă care să mă amăgească… Am vrut să fiu şi eu doar o dată fericită… şi nu mi-a trecut o clipă prin cap cât rău puteam să-i fac!

Anna nu putea scoate o vorbă. Nici nu înţelegea prea

bine ce voia să-i spună fata, în afară de fervoarea tragică a cuvintelor ei; dar era conştientă că se afla în prezenţa unei pasiuni mai intense decât simţise ea vreodată.

— Îmi pare rău pentru dumneata, zise, şi tăcu câteva clipe. Dar de ce îmi spui toate astea? După încă o pauză, exclamă: Nu aveai dreptul să-l laşi pe Owen să te iubească.

— Nu; a fost o greşeală. Sau ceea ce s-a întâmplat după aceea a transformat-o în greşeală. Dacă lucrurile s-ar fi desfăşurat altfel, cred că aş fi putut să-l fac fericit pe Owen. Aţi fost cu toţii atât de buni cu mine… şi doream atât de mult să rămân acolo! Probabil că veţi spune că asta e şi mai grav: să am îndrăzneala de a visa că aş avea dreptul… Dar toate astea nu mai au acum nicio importanţă. N-am să-l mai văd pe Owen decât dacă o să fiţi de acord. Aş fi vrut să-i spun ceea ce am încercat să vă spun dumneavoastră; dar dumneavoastră ştiţi mai bine;

simţiţi lucrurile mai subtil. Numai că va trebui să-l ajutaţi, dacă eu nu pot. Ţine foarte mult la mine… şi o să-l doară…

Anna tremura toată:

— Oh, ştiu! Ce pot să fac?

— Puteţi să vă întoarceţi imediat la Givre – acum, imediat! Astfel încât Owen să nu afle niciodată că aţi venit după el.

Sophy îşi întinse stăruitor spre ea mâinile împreunate.

— Şi puteţi să trimiteţi după domnul Darrow – să-l aduceţi înapoi. Owen trebuie să creadă că s-a înşelat, şi nimic altceva nu-l va putea convinge. După aceea voi găsi eu un pretext – oh, vă făgăduiesc! Dar mai întâi trebuie să vadă singur că nimic nu s-a schimbat în ceea ce vă priveşte.

Anna rămase nemişcată, copleşită şi înfrântă. Ardoarea fetei trecuse peste ea ca o vijelie.

— Oh, nu pot să vă conving? Într-o zi o să înţelegeţi! stărui Sophy cu ochii plini de lacrimi.

Anna îi văzu lacrimile şi simţi o căldură în piept. Din nou cercul din jurul inimii părea să-şi slăbească strânsoarea. Voia să găsească o vorbă, dar nu putea; totul în sufletul ei era beznă şi furtună. Îi aruncă fetei o privire mută.

— Cred că e adevărat ce-ai spus, zise ea deodată; apoi se întoarse şi ieşi din odaie.

XXXII

De la domnişoara Painter luă o maşină şi se duse la propriul ei apartament. Servitoarea care îl avea în grijă fusese anunţată de venirea ei, şi deschisese câteva camere, aprinzând şi focul în dormitor. Anna se închise acolo, refuzând ajutorul femeii. Se simţea îngheţată şi slăbită, şi după ce îşi scoase pălăria şi pelerina, îngenunche lângă foc şi îşi întinse mâinile spre el.

Într-o privinţă, cel puţin, înţelegea că ar face bine să urmeze sfatul dat de Sophy Viner. Fusese o nebunie să vină după Owen, şi primul lucru pe care trebuia să-l facă era să se întoarcă la Givre înaintea lui. Dar singurul tren care pleca în seara aceea nu ajungea la Francheuil decât la miezul nopţii, şi ştia că dacă îl va lua, va stârni mirarea doamnei de Chantelle, ceea ce va duce la discuţii nesfârşite. Venise la Paris sub pretextul de a-i căuta o nouă guvernantă lui Effie, şi cel mai firesc lucru ar fi să-şi amâne plecarea până a doua zi dimineaţa. Îl cunoştea destul de bine pe Owen ca să ştie că va mai încerca s-o vadă pe domnişoara Viner; neizbutind. Îi va scrie din nou şi va aştepta răspunsul; aşa încât părea puţin probabil ca băiatul să ajungă la Givre înainte de seara următoare.

Uşurarea că nu va trebui să plece de îndată îi dovedi pentru prima dată cât de obosită era. Camerista o întrebase dacă nu vrea o ceaşcă de ceai, dar Anna nu voia

să vadă pe nimeni în jur şi o refuzase, deşi nu mâncase nimic din dimineaţa aceea în afară de un sandviş cumpărat la un bufet. Era prea obosită ca să se ridice, dar întinzând braţul trase spre ea fotoliul de lângă cămin şi îşi rezemă capul de el. Treptat, căldura focului îi pătrunse în vine şi greutatea de pe suflet îi dispăru şi se simţea plutind parcă în vis. I se părea că se afla aşezată în faţa căminului din salonaşul ei de la Givre şi Darrow era lângă ea. Pe scaunul de care stătea rezemată. O cuprinse cu braţele pe după umeri şi, dându-i capul pe spate, o privi în ochi. „Din toate felurile cum te piepteni, aceasta îmi place cel mai mult”, zise el…

Un lemn se prăbuşi în foc, şi ea se trezi, tresărind. Simţea o căldură în inimă şi zâmbea. Apoi se uită în jurul ei, văzu unde se afla, şi vraja se risipi. Îşi ascunse faţa în mâini, suspinând.

Curând îşi dădu seama că se întuneca, şi ridicându-se înţepenită, începu să-şi despacheteze lucrurile din valiză şi să le întindă pe măsuţa de toaletă. Se feri să aprindă lumina, bâjbâind şi încercând să găsească ce căuta. I se părea că se află nespus de departe de toţi ceilalţi, şi mai ales de ea însăşi. Era ca şi cum conştiinţa îi fusese transmisă unei fiinţe străine, ale cărei gânduri şi gesturi îi erau indiferente…

Deodată auzi un clopoţel ascuţit, şi rămase nemişcată în mijlocul odăii, cu inima bătându-i. Era telefonul din budoar – un apel, fără îndoială, de la Adelaide Painter.

Sau poate că Owen aflase că era în oraş? Gândul o nelinişti şi deschise uşa, poticnindu-se prin odaia neluminată spre aparat. Duse receptorul la ureche şi auzi glasul lui Darrow, pronunţându-i numele.

— Îmi dai voie să vin să te văd? M-am întors… trebuia să vin. Domnişoara Painter mi-a spus că eşti aici.

Anna începu să tremure, şi se temu că el îşi va da

seama din glas de starea ei. Nu ştia ce i-a răspuns, dar l-a auzit spunând: „Nu aud nimic”. Atunci a strigat: „Da!” şi a lăsat telefonul jos, apoi l-a ridicat din nou – dar Darrow nu mai era la aparat. Se întrebă dacă o auzise spunând: „Da”.

Se aşeză în fotoliu şi începu să aştepte. De ce acceptase să-l vadă? Ce-i va spune când va veni? Din când în când, aşa cum şedea acolo, senzaţia prezenţei lui o învăluia la fel ca în vis; închise ochii şi îi simţi braţele în jurul ei. Apoi se trezi la realitate, înfiorându-se. Timpul se scurgea încet, şi în cele din urmă îşi zise: „Nu mai vine”.

Tocmai când îşi spunea asta, soneria de la intrare sună, şi ea se ridică în picioare, îngheţată şi tremurând. Se gândi: „Nu-şi dă seama că n-are niciun rost să vină?” şi porni să-i spună servitoarei că nu poate să-l primească.

Uşa se deschise şi îl văzu stând în salon. Încăperea era rece, căci focul nu fusese aprins, şi lumina necruţătoare a lămpilor din perete cădea pe mobilele învelite în huse şi pe pânza albă care acoperea draperiile. Darrow era palid şi încruntat, cu o cută de oboseală între ochi; şi ea îşi aminti că în trei zile el călătorise de la Givre la Londra şi înapoi la Paris. Părea de necrezut că tot ce i se întâmplase ei fusese comprimat în spaţiul a trei zile!

— Îţi mulţumesc, zise el văzând-o intrând.

Ea răspunse:

— E mai bine, cred…

El veni spre ea şi o luă în braţe. Anna se luptă puţin, temându-se să cedeze, dar el o strânse la piept, fără să se aplece spre ea ci ţinând-o strâns, ca şi cum ar fi găsit-o după o lungă căutare; şi ea îl auzi răsuflând precipitat. Răsuflarea părea să se audă din propriul ei piept, atât de strâns o ţinea; şi, în cele din urmă, ea fu acea care îşi ridică faţa, atrăgând-o pe a lui spre ea.

Se desprinse şi se duse să se aşeze pe o canapea, în celălalt capăt al odăii. O oglindă dintre dx aperiile

acoperite de la ferestre îi arătă rochia de voiaj boţită şi faţa albă sub părul răvăşit.

Îşi regăsi glasul şi îl întrebă cum reuşise să plece de la Londra. El îi răspunse că izbutise să aranjeze; şi ea îşi dădu seama că el abia dacă auzea ce-i spune.

— Trebuia să te văd, continuă el, apropiindu-se şi aşezându-se jos lângă ea.

— Da; trebuie să ne gândim la Owen…

— Oh, Owen…!

Gândul ei se întoarse la rugămintea lui Sophy Viner să-l lase pe Darrow să se întoarcă la Givre, pentru ca Owen să se convingă cât de prosteşti îi erau bănuielile. Sugestia era absurdă, fireşte. Nu-i putea cere lui Darrow să se preteze la o asemenea înşelătorie, chiar dacă ea ar fi avut curajul supraomenesc de a-şi juca rolul. Se simţi brusc copleşită de zădărnicia oricărei încercări de a-şi reconstrui universul distrus. Nu, era inutil; şi întrucât era inutil, orice clipă alături de Darrow era suferinţă pură…

— Am venit să vorbesc despre mine, nu despre Owen, îl auzi ea spunând. Când m-ai gonit am înţeles că nu se putea. Altfel – atunci. Dar nu-i cu putinţă ca noi doi să ne despărţim astfel. Dacă e să te pierd, trebuie să fie pentru un motiv mai întemeiat.

— Un motiv mai întemeiat?

— Da; unul mai profund. Un dezacord fundamental între noi. Acesta nu e un motiv, în ciuda aparenţelor. Asta vreau să te fac să înţelegi, şi să ai curajul s-o recunoşti.

— Dacă aş înţelege, aş avea acest curaj!

— Da; curaj nu-i bine zis. Curaj ai. De aceea sunt acum aici.

— Numai că eu nu înţeleg, spuse ea cu tristeţe. Aşa încât e inutil, nu-i aşa?… şi atât de crud…

Darrow era pe punctul să spună ceva, dar ea continuă:

— Niciodată n-am să înţeleg aşa ceva… niciodată!

El o privi în ochi.

— Într-o zi o să înţelegi; eşti făcută să simţi totul…

— Aş spune că acesta e un caz de lipsă de sensibilitate…

— Din partea mea, vrei să spui? zise el cu hotărâre. Da, aşa a fost; spre ruşinea mea… Dar voiam să-ţi spun că, după ce vei trăi puţin mai mult, vei vedea ce greşeli mari facem cu toţii: cât de orbi suntem uneori, cât de nebuni alteori – şi apoi, când ne revenim în simţire, cum trebuie să ne punem pe treabă şi să reclădim, puţin câte puţin, bucăţică cu bucăţică, lucrurile preţioase pe care le-am sfărâmat fără să ne dăm seama. Viaţa nu e decât o veşnică reclădire a sfărâmăturilor.

Ea înălţă iute privirea.

— Asta cred şi eu: că tu ar trebui…

El se ridică în picioare, întrerupând-o cu un gest.

— Oh, nu… nu spune ce voiai să spui! Bărbaţii nu îşi dăruiesc astfel viaţa. Dacă tu nu o vrei pe a mea, e cel puţin a mea, ca să fac cu ea ce cred că e mai bine.

— Ce e mai bine – tocmai asta voiam să spun! Cum poate să fie „mai bine” pentru tine. Făcând altcuiva atâta rău?

El se aşeză iar, cu un geamăt.

— Nu ştiu! Părea un lucru atât de neînsemnat – ceva superficial – şi am mers mai departe tocmai fiindcă era superficial. Înţeleg ca şi tine grozăvia celor întâmplate. Dar înţeleg, ceva mai limpede, şi întinderea, limitele, răului înfăptuit. Nu e atât de negru pe cât îţi închipui.

Ea îşi coborî glasul pentru a spune:

— Cred că n-am să înţeleg niciodată; dar se pare că te iubeşte…

— Asta-i păcatul meu! Că nu mi-am dat seama, că nu m-am ferit de aşa ceva. Spui că n-ai să înţelegi niciodată:

dar de ce să nu înţelegi? Este oare un titlu de glorie să ştii atât de puţin despre sforile care ne pun în mişcare? Dacă ai şti ceva mai mult, ţi-aş putea spune fără să te jignesc cum se întâmplă aşa ceva; şi poate că m-ai asculta fără să mă condamni.

— Nu te condamn.

Era ameţită de imboldurile care se luptau în ea. Dorea nespus demult să-i strige: „Înţeleg perfect! Am înţeles încă din clipa când ai venit aici!” Căci simţea, în piept, senzaţii atât de străine de gândurile ei romantice despre el, încât îşi vedea trupul şi sufletul despăi ţite fără voia lor. Îşi aminti că citise undeva că în Roma antică sclavii nu erau lăsaţi să poarte un veşmânt deosebit, ca nu cumva să se recunoască între ei şi să-şi dea seama de numărul şi de puterea lor. Tot astfel desluşi înăuntrul ei, pentru prima dată, instincte şi dorinţe care, mute şi neobservate, sălăşluiseră tot mereu în ungherele întunecate ale minţii ei, şi acum se chemau între de cu un strigăt de răzvrătire.

— Oh, nu ştiu ce să cred! izbucni ea. Spui că nu ştiai că te iubeşte. Dar acum ştii. Asta nu-ţi arată cum să pui laolaltă bucăţile sfărâmate?

— Creezi în mod serios că asta aş face dacă m-aş căsători cu o femeie, deşi iubesc pe alta?

— Oh, nu ştiu… nu ştiu…

Conştiinţa slăbiciunii ei o făcea să încerce să se împotrivească argumentelor lui.

— Ba ştii! Am discutat adesea despre astfel de lucruri: despre monstruozitatea sacrificiilor inutile. Dacă e să ispăşesc, nu aşa trebuie s-o fac.

Şi adăugă brusc:

— Ispăşesc trebuind să-ţi spun acum toate astea…

Ea nu găsi ce să-i răspundă.

Prin tăcerea care se înstăpânise în apartament,

auziră deodată ţârâitul soneriei de la intrare, şi ea se ridică în picioare.

— Owen! exclamă ea imediat.

— Owen e la Paris?

Îi spuse repede, pe şoptite, ce aflase de la Sophy Viner.

— Să te las? o întrebă Darrow.

— Da… nu…

Se îndreptă spre uşa sufrageriei, având aproape intenţia să-l lase să plece, dar apoi se întoarse.

— Poate că e doar Adelaide.

Auziră uşa de la intrare deschizându-se, şi după câteva clipe Owen intră în odaie. Era palid, şi ochii îi scânteiau. Când privirea îi căzu asupra lui Darrow, Anna îl văzu tresărind de uimire. Schiţă un salut, şi apoi se îndreptă spre mama sa vitregă cu un aer de veselie exagerată.

— Ce fiinţă ascunsă eşti! Am dat peste atotştiutoarea Adelaide, şi am aflat astfel că ai sosit pe neprevăzute, pe furiş…

Stătea între Anna şi Darrow, încordat, întrebător, pândind răspunsul.

— Am venit să-l întâlnesc pe domnul Darrow. Răspunse Anna. I s-a prelungit concediul – şi acum se întoarce cu mine.

Vorbele păreau să-i fi ieşit singure, fără voia ei, dar avu o puternică senzaţie de eliberare auzindu-le.

Încordarea de pe chipul lui Owen se schimbă într-o uimire neîncrezătoare. Se uită la Dai row.

— A fost un noroc… un coleg a cărui soţie s-a îmbolnăvit… M-am întors imediat, îl auzi ea explicând liniştit.

Stăpânirea de sine a lui Darrow o ajută să-şi regăsească cumpătul, şi îi zâmbi lui Owen.

— Ne întoarcem cu toţii mâine dimineaţă, zise ea luându-l de braţ.

XXXIII

Owen Leath nu se întoarse la Givre împreună cu mama sa vitregă. Ca răspuns la propunerea ei, el anunţă că avea de gând să mai stea câteva zile la Paris.

Anna plecă singură a doua zi dimineaţă, cu primul tren. Darrow avea s-o urmeze după amiază. În seara trecută, după plecarea lui Owen, Darrow aşteptase o clipă ca ea să spună ceva; apoi, văzând-o că tace, o întrebase dacă dorea într-adevăr ca el să se întoarcă la Givre. Ea făcuse doar un semn mut de încuviinţare, şi el adăugase:

— Fiindcă trebuie să ştii că, oricât de multe aş fi dispus să fac pentru Owen, asta nu pot s-o fac – nu pot să mă întorc ca să fiu gonit din nou.

— Nu… nu!

El se apropiase, o privise lung, şi ea se lipise de el. Toate temerile păreau să se risipească atunci când o ţinea în braţe. Era un sentiment diferit de tot ce simţise mai înainte: confuz şi tulbure, ca şi cum în ea s-ar fi agitat tainice sfieli şi animozităţi, dar mai puternic, mai profund, mai copleşitor. Îşi lăsă capul pe spate şi închise ochii sub sărutările lui. Ştia acum că nu va putea niciodată să renunţe la el.

Totuşi, a doua zi dimineaţa îl rugă s-o lase să se întoarcă singură la Givre. Avea nevoie de timp ca să chibzuiască lucrurile. Era convinsă că ceea ce se întâmplase era inevitabil, că ea şi Darrow îşi aparţineau unul altuia, şi că el avea dreptate să spună că nicio nebunie din trecut nu trebuie să-i despartă. Dacă apăruse acum o uşoară diferenţă în sentimentul ei pentru el, era doar că-i sporise intensitatea. Când nu era lângă el, se simţea neliniştită, în nesiguranţă; avea o senzaţie de neîmplinire, de totală dependenţă, ceva ce îi contrazicea

oarecum imaginea pe care şi-o făcuse despre ea însăşi.

Conştiinţa acestei schimbări constituia, în parte, motivul pentru care voia să fie singură. Solitudinea vieţii ei interioare îi formase obişnuinţa acestor ceasuri de introspecţie, şi avea nevoie de de aşa cum avea nevoie să se spele cu apă rece dimineaţa.

În timpul călătoriei încercă să recapituleze tot ce se întâmplase, în lumina noii ei hotărâri şi a senzaţiei că suferinţa n-o mai tortura. I se părea că trecuse printr-o încercare cumplită, din care ieşise vlăguită, tremurând toată, dar strângând la piept un talisman magic. Sophy Viner îi strigase: „Într-o zi veţi înţelege!” – şi Darrow folosise aceleaşi cuvinte. Voiau să spună, bănuia ea, că după ce îşi va explora ungherele încâlcite şi întunecoase ale inimii, îi va judeca pe alţii cu mai puţină severitate. Ei bine, acum ştia – ştia ce sunt slăbiciunile şi tăriile la care nici nu visase, precum şi dezacordul profund, şi complicitatea şi mai profundă, dintre ideile ei şi dorinţele orbeşti…

Gândul i se întoarse cu nelinişte la Owen. Lovitura care-l aştepta nu va părea, cel puţin, să fi fost dată de mâna ei. Va rămâne cu impresia că ruptura cu Sophy Viner fusese pricinuită de una din cauzele obişnuite în asemenea dezbinări: deşi va trebui s-o piardă, amintirea ei va rămâne nepătată. Anna nu se amăgi nicio clipă că îşi reînnoise făgăduiala faţă de Darrow doar pentru a-l cruţa pe Owen de ultimul rafinament al suferinţei. Ştia că fusese yupinsă de imboldul irezistibil de a se agăţa de ceea ce era lucrul cel mai preţios pentru ea, şi că sosirea lui Owen în acel moment fusese doar un pretext pentru hotărârea ei, şi nu cauza: dar se simţea reconfortată la gândul că-l scutise de o mare suferinţă. Era ca şi cum steaua care o călăuzea şi-ar fi trimis razele cunoscute pe căi neştiute de ea.

Toate aceste meditaţii se bizuiau pe o încredere

absolută în Sophy Viner. Se gândea la fată cu un amestec de antipatie şi încredere. Era umilitor pentru mândria ei să recunoască tendinţe asemănătoare cu ale ei la o fiinţă pe care ar fi vrut s-o simtă complet străină. Dar oare cum era în realitate această fată? Părea să nu aibă niciun scrupul, dar avea mii de gingăşii. I se dăruise lui Darrow, şi îi ascunsese lui Owen Leath episodul, fără a părea să se simtă mai înjosită decât cea mai vulgară aventurieră; dar ascultase imediat de glasul inimii când i-a cerut să se despartă de unul şi să-i fie de folos celuilalt.

Anna încercă să-şi imagineze cum trebuie să fi fost viaţa fetei: ce experienţe, ce situaţii o formaseră. Dar propria ei educaţie fusese prea diferită: existau văluri pe care nu le putea ridica. Privi în urmă spre viaţa ei de femeie căsătorită, şi uniformitatea incoloră a acestei vieţi îi apăru ca un şir de reţineri stricte şi rânduieli precise. Oare căpătase acest aspect din cauză că ea fusese atât de lipsită de curiozitate? constată cu uimire că nu se gândise niciodată la trecutul soţului ei, şi nici nu se întrebase ce făcea şi unde se ducea când era plecat de lângă ea. Dacă ar fi fost întrebată la ce credea că se gândeşte el când erau despărţiţi, ar fi răspuns imediat: la tabacherele lui. Nu-i trecuse niciodată prin cap că ar putea avea pasiuni, interese, preocupări de care ea să nu ştie absolut nimic. Şi totuşi, el se ducea destul de des la Paris: aparent pentru licitaţii şi expoziţii, sau ca să discute cu negustori şi colecţionari. Încercă să şi-l imagineze, semeţ, îngrijit, frumos periat şi lustruit, furişându-se pe o stradă dosnică şi privind în jur înainte de a se strecura printr-o uşă. Înţelese acum că se purtase rece cu el: şi-atunci cum să nu fi căutat anumite compensaţii? Toţi bărbaţii erau aşa, se gândea ea – făi a îndoială că simplitatea ei îi amuzase.

În încercarea de a-l transforma pe Fraser Leath într-un Don Juan, îşi dădu seama cu o notă de ironie că încerca

să-l justifice pe Darrow. Ar fi vrut să-şi închipuie că toţi bărbaţii erau „aşa” – pentru că Darrow era „aşa”; voia să-şi justifice atitudinea ei de a fi acceptat acest fapt căutând să se convingă că numai prin asemenea concesii puteau spera femeile ca ea să păstreze ceea ce nu voiau să piardă. Şi deodată se simţi furioasă pe orbirea ei, şi apoi pe încercarea ei nenorocită de a înţelege. De ce îi smulsese lui Darrow adevărul? Dacă şi-ar fi ţinut limba, nu s-ar fi aflat nimic. Sophy Viner ar fi rupt logodna. Owen ar fi fost trimis într-o călătorie în jurul lumii, şi visul ei n-ar fi fost făcut fărâme. Dar ea sondase, stăruise, cercetase, nu avusese astâmpăr până nu scosese adevărul la lumină. Era una din femeile acelea fără noroc care au mereu cutezanţe greşite, şi care o ştiu întotdeauna…

Oare ea, Anna Leath, era aceea care se zugrăvea astfel? Se reculese din aceste gânduri având parcă senzaţia că fusese stăpânită de diavol şi fu cuprinsă de dorinţa de a fi iar ca mai înainte, neştiutoare, fără nicio teamă. Dacă în clipa aceea l-ar fi putut împiedica pe Darrow să vină după ea la Givre, ar fi făcut-o…

Dar el sosi; şi văzându-l, tumultul ei se potoli, şi se simţi iar liniştită, reabilitată. El sqsi spre seară, şi Anna se duse cu maşina la Francheuil ca să-l întâmpine. Dorea să-l vadă cât mai curând, căci ghicise, cu noua intuiţie pe care o dobândise, că numai prezenţa lui putea s-o facă să vadă iar norma lucrurile. În maşină, pe când ieşeau din oraş şi o porneau pe şosea, el îi luă mâna şi i-o sărută, iar ea se rezemă de el, simţind firele nevăzute care îi uneau, îi era recunoscătoare că nu spunea nimic şi că nu aştepta nici ca ea să vorbească. Îşi zise: „Nu greşeşte niciodată – ştie întotdeauna ce trebuie să facă”; şi apoi se gândi, tresărind, că explicaţia era, fără îndoială, că fusese pus de multe ori în asemenea situaţii. Gândul că tactul lui era un fel de iscusinţă profesională o umplu de repulsie, şi pe nesimţite

se retrase de lângă el. El nu tăcu nicio mişcare ca s-o tragă mai aproape, şi imediat ea îşi spuse că şi acest lucru era calculat. Rămase lângă el nefericită şi ostilă, întrebându-se dacă, de acum înainte, va analiza astfel toate privirile şi gesturile lui. Niciunul dintre ei nu mai scoase o vorbă până când maşina coti pe sub arcada întunecată a aleii, şi zăriră la capătul ei licărind luminile de la Givre. Atunci Darrow îşi puse mâna peste a ei şi zise:

— Ştiu, draga mea…

Şi ostilitatea din ea se topi. „Suferă la fel ca şi mine”, gândi; şi o clipă dezastrul ce se prăbuşise asupra lor păru să-i apropie, în loc să ridice câte un zid separat în jurul nefericirii fiecăruia dintre ei.

Era minunat să intre din nou cu el pe porţile de la Givr, şi când vechiul castel îi primi cu tăcerea-i suavă, Anna se simţi iar ieşind dintr-un coşmar şi păşind în atmosfera liniştitoare a atâtor lucruri binevoitoare şi familiare. Nu părea cu putinţă ca aceste odăi tihnite, atât de pline de Obiecte strânse cu grijă şi cu gust, să fi fost scena unor neînţelegeri tragice. Amintirea lor părea să se fi ferecat în noapte, odată cu închiderea şi zăvorârea uşilor.

La măsuţa de ceai din odaia lambrisată cu stejar stăteau doamna de Chantelle şi Effie. Fetiţa, zărindu-l pe Darrow, o luă la fugă prin saloane ca să-l întâmpine, şi se întoarse în triumf pe umărul lui. Anna se uita la ei zâmbind. Elfie, cu tot răsfăţul ci, era zgârcită cu asemenea favoruri, şi mama ei ştia că, acordându-i-le lui Darrow, însemna că îl admisese în cercul în care până atunci domnise Owen.

Pe deasupra măsuţei de ceai, Darrow îi dădu doamnei de Chantelle explicaţia neaşteptatei sale întoarceri din Anglia. Ajungând la Londra, îi spuse el, aflase că secretarul pe care urma să-l înlocuiască era reţinut acolo de boala

soţiei sale. Ambasadorul, ştiind cât de mult ţinea Darrow să fie în Franţa, îi propusese imediat să se întoarcă la Givre şi să aştepte acolo până când va fi chemat să-l înlocuiască pe colegul său; şi el sărise în primul tren, fără a mai aştepta să telegrafieze că era liber. Vorbea firesc, degajat, cu glasul lui obişnuit şi liniştit, luând ceaiul oferit de Effie, servindu-se cu o felie de pâine prăjită, şi aplecându-se din când în când să mângâie terierul care dormea lângă el. Şi, în timp ce îi asculta explicaţiile, Anna se întrebă deodată dacă erau adevărate.

Întrebarea, fireşte, era absurdă. Darrow nu avea niciun motiv să inventeze o relatare falsă a întoarcerii sale, şi existau toate probabilităţile ca versiunea prezentată să fie cea reală. Dar la fel arătase şi vorbise el când răspunsese la întrebările ei iscoditoare despre Sophy Viner; şi îşi spuse cu un fior de teamă că nu va mai şti niciodată când spunea adevărul şi când nu. Era sigură că o iubeşte, şi nu de nesinceritatea lui se temea ea atât de mult ca de lipsa ei de încredere. O clipă i se păru că asta falsifică însuşi izvorul dragostei; apoi îşi zise: „Cu timpul, când voi fi cu totul a lui, vom fi atât de aproape unul de altul încât nu vor mai încăpea îndoieli între noi”. Dar îndoielile existau acum – ba mocnind adormite, ba vii şi chinuitoare. Când bona apăru să o cheme pe Effie, fetiţa, după ce o sărută pe bunică-sa, se refugie pe genunchii lui Darrow, cerându-i s-o ducă în braţe la culcare; şi Anna, în timp ce protesta râzând, îşi zise cu o strângere de inimă: „Pot să-i dăruiesc un tată despre care am asemenea păreri?”

Gândul la Effie, la datoria ei faţă de Effie, fusese motivul fundamental al amânărilor şi ezitărilor ei când se revăzuse cu Darrow în Anglia. Sentimentul ei era atât de limpede încât, dacă nu ar fi existat acest scrupul, i-ar fi acordat mâna de îndată. Daipână când îl reîntâlnise, nu se

gândise niciodată la posibilitatea de a se recăsători, iar când posibilitatea se ivise, i se păru, pentru moment, că îi dezorganizează viaţa pe care o plănuise pentru ea şi fetiţa ei. Nu discutase asta cu Darrow, pentru că i se părea un subiect care trebuia dezbătut cu propria ei conştiinţă. Problema, deci, care se punea nu era dacă Darrow putea deveni călăuza ei şi tutorele fetiţei; şi nici nu se temea că dragostea pentru el îi va răpi lui Effie cea mai mică părticică din tandreţea ei, căci vedea dragostea nu ca pe ceva care se măsoară şi se poate termina, ci ca pe o comoară neîncetat reînnoită. Ceea ce punea la îndoială era dreptul ei de a introduce în viaţa ei preocupări şi îndatoriri ce i-ar răpi lui Effie o parte din timpul pe care i-l dăruia, sau ar face ca relaţiile lor de zi cu zi să fie mai puţin strânse.

În această problemă se hotărâse, căci era un pas inevitabil; dar acum se ridica alta. Categoric, la vârsta ei, nu exista niciun motiv să se izoleze de lume pentru a-şi creşte fiica; dar avea toate motivele să nu se căsătorească cu un bărbat în care nu avea o încredere totală…

XXXIV

Când se trezi a doua zi, se simţi cu inima uşoară. Îşi aminti de ultima trezire de la Givre, cu trei zile mai înainte, când i se păruse că întreaga viaţă îi era cufundată în beznă. Acum Darrow era iar sub acelaşi acoperiş cu ea, şi vecinătatea lui era iar suficientă pentru a goni toate gândurile negre. Îi venea să zâmbească de scrupulele ei din seara trecută: când se gândea la de i se părea că aparţin acelui trecut plin de teamă şi ignoranţă când refuza să privească viaţa în faţă, şi era oarbă la tainele şi contradicţiile inimii omeneşti pentru că nu şi-o cunoştea încă pe a ei. Darrow îi spusese: „Eşti făcută să simţi totul 11; şi să simţi e în orice caz mai bine decât să judeci.

Când coborî, el se afla deja în odaia cu lambriuri de

stejar, împreună cu Effie şi doamna de Chantelle, şi împăcarea pe care o simţi văzându-l se amesteca cu senzaţia de uşurare că nu trebuia să vorbească despre relaţiile dintre ei. Dar de erau tot timpul prezente, şi de câte ori se uitau unul la altul, îşi dădeau seama de asta. De teamă să nu fie nevoită să le formuleze mai precis, căută în fel şi chip să ţină fetiţa lângă ea şi, când aceasta fu chemată de bonă, găsi un pretext ca s-o urmeze pe doamna de Chantelle sus, în salonaşul purpuriu. Dar o convorbire confidenţială cu doamna de Chantelle însemna că trebuia să discute amănunţit planuri pe care Anna nu suporta nici să le schiţeze: data căsătoriei, avantajele relative de a se îmbarca de la Londra sau Lisabona, posibilitatea de a închiria o casă confortabilă la noul lor post; şi, după epuizarea acestor probleme, urma la rând, în acelaşi fel, viitorul lui Owen.

Bunica lui, nebănuind nimic despre adevăratul motiv al plecării lui Sophy Vineri, socotise „extrem de nimerit11 din partea tinerei fete să se retragă sub acoperişul vechilor ei prieteni înaintea pregătirilor de nuntă. Această retragere feciorelnică o impresionase într-atât pe doamna de Chantelle, încât pentru prima dată era dispusă să discute proiectele lui Owen; şi cum orice eveniment se traducea pentru ea în termeni de detalii mondene şi domestice, Anna se văzu nevoită s-o ia de la capăt. Simţi o uşurare de moment când Darrow li se alătură; dar venirea lui nu făcu decât să atragă din nou conversaţia spre problema viitorului lor, şi Anna simţi o nouă strângere de inimă auzindu-l cât de calm şi lucid discuta. Oare stăpânirea lui de sine însemna indiferenţă, sau lipsă de sinceritate? Mintea ei se învârtea mereu în jurul acestei întrebări; şi se temea la fel demult de oricare dintre răspunsuri.

Era hotărâtă să meargă înainte, ca şi cum nu s-ar fi

întâmplat nimic: să se mărite cu Darrow şi să nu lase ca amintirea trecutului să apară vreodată între ei; dar începea să simtă că singurul mod de a se detaşa de faptele ireparabile petrecute era, o dată pentru totdeauna, de a le analiza din nou împreună. De îndată ce această dorinţă îi încolţi în minte, deveni atât de puternică, încât îi păru rău că îi promisese lui Effie să o ducă la plimbare în după-amiaza aceea. Dar nu putu găsi niciun pretext ca să nu-şi ţină făgăduiala, aşa încât curând după prânz o porniră toţi trei cu maşina, ca să-i arate lui Darrow un castel faimos în regiune. Tot timpul excursiei, Anna nu putu să-şi dea seama din atitudinea lui dacă prezenţa lui Effie era şi pentru el un motiv de încordare ca pentru ea. Părea tot timpul la fel de bine dispus admirând castelul vizitat, şi ea îşi dădu seama că doar când se credea neobservat, faţa îi devenea gravă şi răspunsurile veneau mai puţin prompt.

La înapoiere, când mai erau vreo două sau trei mile până la Givre, ea propuse deodată ca ei doi să se întoarcă pe jos, prin pădurea ce mărginea parcul în partea aceea.

Darrow fu de acord, aşa că se dădură jos şi o trimiseră pe Effie mai departe cu maşina. Drumul lor trecea printr-o fâşie de pădure netedă ca o tapiţerie decolorată, dar cu pete de un verde viu, ici-colo, pe fundalul ruginiu şi galben. Cerul cenuşiu luminos scotea în relief culorile estompate, şi învăluia porţiunile mai îndepărtate ale peisajului într-o neprecizie molcomă. Anna îşi închipuise că într-o asemenea singurătate îi va fi mai uşor să vorbească; dar în timp ce păşea alături de Darrow, pe covorul gros şi pufos de muşchi cafeniu, cuvintele îi rămâneau ţintuite pe buze. Părea cu neputinţă să rupă vraja de bucurie calmă pe care prezenţa lui o arunca asupra ei; şi când el începu să vorbească despre locul pe care tocmai îl vizitaseră, îi răspunse şi apoi îl aşteptă tot pe el să spună ceva… Nu, hotărât, nu putea vorbi; nu mai

ştia nici ce voise să-i spună…

Şi asta se repetă de mai multe ori în ziua aceea, şi a doua zi. Când nu era lângă Darrow, o copleşeau întrebările; îşi formula cu o luciditate pătimaşă fiecare punct din discuţia ei imaginară. Dar de îndată ce se aflau împreună, ceva mai adânc decât raţiunea şi mai subtil decât sfiala pur şi simplu o paraliza, şi dorinţa de a-i vorbi devenea doar o vagă nelinişte, prin care privirile, vorbele şi atingerile lui ajungeau până la ea printr-o ceaţă de suferinţă fizică. Dar această inerţie era sfâşiată de izbucniri bruşte de rezistenţă, şi când nu erau împreună începea să-şi pregătească din nou ce avea de gând să-i spună.

Ştia că el îşi dă seama de frământarea ei, şi nădăjduia că va risipi încordarea prin vreun cuvânt eliberator. Dar înţelese în curând că el îşi dădea seama de zădărnicia cuvintelor, şi că accepta hotărârea ei de a se purta ca şi cum nu s-ar fi întâmplat nimic. În sinea ei îl acuza iarăşi de insensibilitate, şi imaginaţia îi era asaltată de viziuni chinuitoare ale trecutului lui… Oare i se mai întâmplase aşa ceva şi înainte? Dacă episodul ar fi fost un accident izolat – „o clipă de rătăcire şi nebunie”, cum o numise el – putea să înţeleagă, sau cel puţin să înceapă să înţeleagă (căci la un anumit punct imaginaţia i se întorcea mereu înapoi); dar dacă era doar o verigă dintr-un lanţ de experienţe similare, simţea că gândul acesta dezonora întregul ei trecut…

Effie, în interregnul dintre două guvernante, fusese lăsată să cineze cu cei mari; şi Anna, în seara întoarcerii lui Darrow, o ţinuse pe fetiţă mult timp după ce bona îi făcuse semn din uşa salonului. Când, în cele din urmă, Effie: fusese dusă la culcare, Anna propusese să joace cărţi; şi după ce distracţia începuse să-i plictisească, îi urase noapte bună lui Darrow şi urcase împreună cu

doamna de Chantelle. Dar doamna de Chantelle nu obişnuia să stea târziu, şi în a doua seară, cu intenţia amabilă de a-i lăsa pe Anna şi Darrow singuri, se retrase mai devreme ca de obicei.

Anna rămase tăcută, ascultând cum paşii ei mărunţi, călcând băţos, se îndepărtau prin hol şi apoi se stinseseră în depărtare. Doamnei de Chantelle i se stricase ghergheful din lemn la care broda, şi Darrow, oferindu-se să i-l repare, îşi trăsese scaunul lângă o masă pe care se afla o lampă. Anna îl privea, cum stătea aşezat cu capul aplecat şi sprâncenele încruntate, încercând să potrivească la loc bucăţile desfăcute. Imaginea lui, atât de absorbit de îndeletnicirea-i măruntă, părea să dea încăperii tăcute un parfum de intimitate, să o umple cu o senzaţie de dulce obişnuinţă familială; şi din nou îi trecu prin cap că nu cunoştea nimic din gândurile tainice ale acestui bărbat care şedea lângă ea ca un soţ. Lumina lămpii îi cădea pe fruntea albă, pe obrazul sănătos şi bronzat, pe dosul mâinilor arse de soare. În timp ce-i privea mâinile, avu senzaţia lor aproape ca o atingere, şi îşi zise: „Cealaltă femeie a stat şi l-a privit, aşa cum fac eu acum. Şi l-a cunoscut aşa cum eu nu l-am cunoscut niciodată… Poate că el se gândeşte acum la asta. Sau poate că a uitat totul, la fel cum am uitat eu tot ce mi s-a întâmplat înainte de venirea lui…”

Arăta tânăr, activ, plin de forţă şi energie; nu era omul frământărilor zadarnice sau al amintirilor îndelungate. Se întrebă ce mijloace avea ea ca să-l păstreze sau să-l mulţumească. Acum o iubea; de asta nu se îndoia; dar cum putea spera să-l păstreze? Erau atât de apropiaţi ca vârstă, încât se şi simţea mai bătrână ca el. Deocamdată diferenţa nu era vizibilă; în exterior, cel puţin, erau potriviţi; dar o boală sau nefericirea ar înlătura curând această egalitate. Se gândi cu amărăciune în suflet:

„E1 nu va îmbătrâni, pentru că nu simte lucrurile: şi tocmai din cauza asta, eu voi îmbătrâni…”

Şi ce se va întâmpla când va înceta s-o mai placă? Avea el oare tradiţia de credinţă faţă de jurământul rostit, sau respectul şi mai profund faţă de consacrarea nerostită? Care era concepţia lui, care era convingerea intimă în asemenea probleme? Dar ce-i păsa ei de convingerile sau concepţiile lui? Neîndoielnic, acum o iubea, şi era convins că o va iubi mereu, şi că, dacă va înceta s-o mai iubească, devotamentul lui se va împotrivi schimbării. Ceea ce ar fi vrut ea să ştie nu era ce gândea el acum despre asta, ci ce îl va împiedica sau reţine la momentul crucial. Ea nu îşi punea nicio speranţă în abilitatea ei: era sigură că nu avea deloc! Şi dacă vreo zână bună i-ar dărui-o, ştia că ar refuza darul. Nici nu se putea gândi că ar dori o iubire în care celălalt să fie ademenit…

Darrow, punând deoparte ghergheful, străbătu odaia şi se aşeză lângă ea, şi Anna simţi că avea ceva special să-i spună.

— Într-o zi sau două mă vor chema cu siguranţă la post, începu el.

Nu-i răspunse nimic, şi el continuă:

— Ai să-mi spui înainte de a pleca în ce zi să mă întorc şi să te iau?

Era pentru prima dată de la întoarcerea lui la Givre când făcea o aluzie directă la data căsătoriei lor; şi în loc să-i răspundă, ea izbucni:

— Voiân să-ţi spun ceva tot timpul. Deunăzi la Paris am văzut-o pe domnişoara Viner.

11 văzu înroşindu-se tot de surprindeţ i.

— Tu „ai chemat-o?

— Nu; a auzit de la Adelaide că eram la Paris şi a venit. A venit ca să mă îndemne să mă căsătoresc cu tine.

M-am gândit că ar trebui să ştii şi tu ce a făcut.

Darrow se ridică în picioare.

— Mă bucur că mi-ai spus.

Vorbea, încercând vizibil să-şi păstreze calmul. Ea îl urmări cu privirea în timp ce se îndepărta.

— Asta-i tot? o întrebă după un răstimp.

— Mi se pare foarte mult.

— La fel mi-a cerut şi mie.

Glasul lui dovedea cât de impresionat era, şi un ghimpe de gelozie îi trecu prin inimă.

— Oh, ştiu că a făcut-o pentru tine!

El nu răspunse nimic, şi ea adăugă:

— A fost extrem de generoasă… De ce să nu vorbim despre asta?

Îşi plecase capul, dar printre genele lăsate părea să pândească fiecare expresie de pe chipul lui.

— Eu n-am evitat să vorbim despre asta.

— Să vorbim despre *ea*; asta vreau să spun. Mi se pare că, dacă aş putea vorbi cu tine despre ea, aş şti mai bine…

Se întrerupse, încurcată, şi el întrebă:

— Ce-ai vrea să ştii mai bine?

Ea se înroşi toată. Cum putea a-i spună lui ceea ce de abia îndrăznea să recunoască în sinea ei? Nu exista nimic ce n-ar fi dorit să ştie, nicio cută sau ungher al tainei lui în care imaginaţia ei stârnită să nu se străduiască să pătrundă; dar nu putea s-o expună pe Sophy Viner scormonelilor josnice ale unei gelozii retrospective, şi nici pe Darrow tentaţiei de a o micşora în ochii ei pentru a-şi uşura situaţia. Fata fusese magnifică, şi singurul gest demn de ea pe care-l putea face Anna era să i-l ia pe Darrow fără să pună nicio întrebare, dacă era să-l ia…

Îşi ridică privirea spre el.

— Cred că am vrut doar să-i rostesc numele. Nu

trebuie să ne fie teamă de asta. Dacă mi-ar fi cu adevărat teamă, ar trebui să renunţ la tine, zise ea.

Darrow se aplecă spre ea şi o strânse lângă el.

— Ah, acum nu mai poţi să renunţi la mine! exclamă el.

Anna răbdă să o ţină strâns fără să scoată o vorbă; dar vechea spaimă se furişă din nou între ei, şi îi venea să strige: „Ce să fac, dacă mi-e atât de frică?

— XXXV

A doua zi dimineaţa teama încă mai dăinuia, şi ea înţelese că trebuie să se smulgă din amorţeala în care i se scufundase treptat voinţa, şi să-i spună lui Darrow că nu putea să fie soţia sa.

Înţelesese asta stând toată noaptea fără a putea închide ochii când, printre lacrimile dezamăgirii, îşi contempla trecutul. Avea în faţă singura ei poveste de dragoste, în toată sărăcia-i meschină, cea mai ieftină dintre aventurile ieftine, cea mai jalnică gafă sentimentală. Privi în jurul odăii, odaia unde, atâţia ani, dacă inima îi fusese pasivă, în schimb gândurile le avusese treze; şi se văzu cum va arăta în viitor, ghemuindu-se în faţa unui noian de bănuieli josnice, de compromisuri şi concesii nemărturisite. În clipa aceea de introspecţie îşi dădu seama că Sophy Viner alesese parteaea mai bună, şi că anumite renunţări pot îmbogăţi în situaţii în care posesiunea lasă un gol.

Instinctul îi reacţiona cu patimă, luptându-se împotriva acestor eforturi ale voinţei. De ce s-o constrângă trecutul sau viitorul, când prezentul îi aparţinea atât de sigur? De ce să renunţe prosteşte la ceva ce cealaltă oricum. Nu va avea niciodată? Simţul ironiei îi şoptea că, dacă îl gonea pe Darrow, n-ar fi fost spre Sophy Vineri, ci spre prima femeie care avea să-i iasă în cale – la fel cum, într-un moment asemănător, îi ieşise în cale Sophy Vi?

ner”. Dar chiar şi faptul că putea gândi aşa ceva despre el o trimise înfiorată la polul opus. Se închipui pe sine subjugată treptat de o astfel de concepţie despre viaţă şi dragoste, şi şi-o închipui pe Effie crescând sub influenţa femeii care se vedea devenind şi îşi acoperi ochii în faţ acestui tablou umilitor…

Luau prânzul când Darrow primi vestea pe care o aştepta. Îi întinse Annei telegrama, şi ea află că ambasadorul lui, în drum spre o staţiune balneară din Germania, avea să sosească a doua zi, către seară, la Paris şi dorea să stea de vorbă cu el înainte de întoarcerea la Londra. Gândul că momentul hotărâtor sosise o tulbură atât de tare încât, când prânzul luă sfârşit, se furişă pe terasă şi de acolo coborî singură în grădină. Ziua era cenuşie dar caldă, cu miresmele grele ale toamnei în aer. Rătăci fără nicio ţintă, urmând pe sub crengile dezgolite drumul pe care îl făcuse împreună cu Darrow în prima lor plimbare până la râu. Era încredinţată că el nu va încerca să vină după ea; sigur că va bănui de ce ţinea să fie singură. Erau momente când singurătatea îi era şi mai accentuată ştiind că el îi citeşte gândurile, în timp ce ea nu ştia absolut nimic despre ale lui…

Hoinări mai bine de o oră, şi când se întoarse în casă, văzu; intrând în hol, că Darrow şedea la biroul din odaia de lucru a lui Owen. El îi auzi paşii, şi înălţând capul se răsuci în scaun fără a se ridica. Ochii li se întâlniră, şi ea văzu că ai. Lui erau limpezi şi zâmbitori. Avea un taanc de hârtii în faţă şi se vedea că se ocupa de o corespondenţă oficială. O surprinse că el se putea consacra atât de calm treburilor sale, şi apoi îşi zise cu ironie că o asemenea detaşare îi dovedea superioritatea. Trecu pragul şi se îndreptă spre el; dar în timp ce înainta avu debdată imaginea lui Owen, stând afară în seara rece de toamnă şi urmărind cum Darrow şi Sophy Viner se priveau pe deasupra biroului

luminat de lampă… Viziunea fusese atât de vie, încât îi tăie respiraţia ca o lovitură, şi ea se lăsă să cadă neputincioasă pe divanul încărcat de cărţi. În clipa aceea înţelese dar că venise sfârşitul. „Când are să-mi vorbească, am să-i spun!” gândi ea…

Darrow, lăsând tocul jos, o privi g clipă în tăcere; apoi se ridică şi închise uşa.

— Trebuie să plec mâine devreme, zise el aşezându-se lângă ea.

Glasul îi era grav, cu o uşoară intonaţie tristă. Ea îşi zise: „Ştie ce simt… îşi gândul o făcu să se simtă mai puţin singură. Expresia feţei lui era serioasă şi totuşi tandră; şi Anna înţelese pentru prima dată cât suferise şi el.

Nu avea nicio îndoială că trebuia să renunţe la el» dar îi era cu neputinţă să i-o spună acum. Se ridică în picioare şi zise:

— Te las cu scrisorile tale.

El nu protestă, ci răspunse doar:

— Coboi i apoi să facem o plimbare?

Annei îi trecu prin minte de îndată că ar fi bine să se plimbe cu el până la râu şi să-şi ofere pentru ultima dată luxul tragic de a sta alături de el în micul pavilion. „Poate”, gândi ea, „îmi va fi mai uşor să i-o spun acolo”.

Dar nu-i veni mai uşor să-i spună nici în drum spre casă, după ce se plimbară; hotărârea tainică de a i-o spune înainte de plecare îi dădea însă un fel de calm artificial, învăluind aceste momente într-un extaz melancolic. Evitând mereu subiectul care le ardea până şi chipurile cu flacăra lui, se agăţară stăruitor de alte subiecte, şi Anna avu impresia că gândurile lor nu fuseseră niciodată mai aproape decât în aceste momente, când inimile le erau atât de despărţite. În strălucirea dragostei împărtăşite uitase de cealaltă strălucire, a gândurilor împărtăşite, care îi iluminase cândva mintea. Uitase cum Darrow îi lărgise

lumea şi îi oferise perspective mai vaste, şi cu durerea acestei îndoite pierderi se văzu singură printre gândurile ei sfărâmate.

Atunci, pentru prima dată, avu o viziune clară a ceea ce-i va fi viaţa fără el. Se văzu pe sine înrobită rutinei cotidiene, şi tot ceea ce o luminase şi o însufleţise i se păru lipsit de viaţă, zadarnic. Încercă să se imagineze absorbită de creşterea fiicei ei, ca alte mame pe care le ştia; dar bănuia că acele mame strânseseră amintiri de fericire cu care să se hrănească. Ea nu avusese nimic, şi toată tinereţea ei înfometată îşi mai cerea încă drepturile.

Când urcă să se îmbrace pentru cină, îşi zise: „E ultima noastră seară împreună, şi înainte de a ne ura noapte bună, am să-i spun”.

Amânarea nu părea nejustificată. Darrow îi arătase cât de mult se temea de vorbe zadarnice, cât de hotărât era să evite orice discuţie inutilă. Probabil că înţelegea foarte bine ce se petrecea în mintea ei de când se întorsese, dar când ca încercase să-i mărturisească, evitase subiectul. Aşa că ea nu făcea decât să urmeze linia de comportare trasată de el”, şi iată că sosise ultima clipă, şi se părea că nu mai era nimic de zis…

Clipa aceasta păru, în sfârşit, să-i ofere prilejul când, la ora ei obişnuită după cină, doamna de Chantelle se ridică să se retragă sus la ea în odaie. Zăbovi o clipă să-şi ia rămas bun de la Darrow, pe care n-avea să-l mai vadă a doua zi dimineaţa; şi frazele ei cordiale în legătură cu grabnica lui întoarcere răsunară în urechile Annei ca un semn al destinului.

Toată ziua căzuse o ploaie rece, şi căutând mai multă căldură şi intimitate, se retraseră după cină în odaia lambrisată cu stejar, închizând uşile şi curmând astfel perspectiva îngheţată a saloanelor ce se înşiruiau parcă fără sfârşit. Vântul de toamnă, bătând dinspre râu, şuiera

în jurul casei a jale şi depărţire; Anna şi Darrow rămaseră tăcuţi, ca şi cum s-ar fi temut să întrerupă liniştea care îi învăluia. Singurătatea, lumina focului, armonia draperiilor moi şi a vechilor tablouri întunecate, ţeseau în jurul lor o vrajă de siguranţă prin care Anna simţea, adânc în inima ei, bătaia înăbuşită a unei fericiri de nestins. Cum putuse ea să creadă că în acest ultim moment o să-i spună, când momentul părea să fi cules în zborul lui toate splendorile risipite ale visului ei?

XXXVI

Darrow continua să stea în picioare lângă uşă, după ce o închisese. Anna simţi că se uita la ea, şi rămase nemişcată, nevrând să se refugieze în vreun cuvânt sau gest. Pentru ultima dată voia să-l lase să ia cu el imaginea ei cât mai completă.

Îl văzu că se apropie şi se aşeză pe canapea. O clipă niciunul nu scoase o vorbă; apoi el zise:

— În seara asta, iubito, trebuie să capăt răspunsul.

Tot trupul îi înţepeni, văzându-l cum. Îi cerşea răspunsul de pe buze.

— În seara asta? fu tot ce putu îngâna.

— Plec cu trenul dis-de-dimineaţă. Mâine nu vom avea decât o clipă.

Îi luase mâna, şi ea îşi zise că trebuie să şi-o elibereze, înainte de a-i spune ce avea de spus. Apoi respinse această concesie făcută unei slăbiciuni pe care era hotărâtă s-o sfideze. Îşi va lăsa mâna în mâna lui şi îl va privi în ochi până la urmă; nu trebuia să-i fie teamă, în ceasul lor din urmă, să-i arate că îl iubeşte.

— Ai să-mi spui în seara asta, draga mea, stărui el blând; şi stăruinţa lui îi dădu tăria să vorbească.

— Vreau să te întreb ceva, izbucni ea, dându-şi seama când îşi auzi vorbele că nu erau în niciun caz cele pe care avusese de gând să le spună.

El rămase nemişcat, aşteptând, şi ea continuă:

— Lucrurile astea li se întâmplă des bărbaţilor?

Odaia tăcută părea să răsune de ecourile prelungi ale întrebării ei. Îşi întoarse privirea de la el, şi Darrow îi lăsă mâna şi se ridică în picioare.

— Nu ştiu ce li se întâmplă altor bărbaţi. Un asemenea lucru nu mi s-a mai întâmplat niciodată…

Anna îşi întoarse iar ochii spre el. Se simţea ca un călător pe o cărare ameţitoare de pe munte, mărginită de prăpastie; nu putea face altceva decât să meargă înainte.

— A început… Înainte de… a o întâlni la Paris?

— Nu; de o mie de ori nu! Ţi-am povestit faptele aşa cum s-au petrecut.

— Toate faptele?

El se întoarse brusc.

— Ce vrei să spui?

Ea îşi simţea gâtlejul uscat şi tâmplele îi zvâcneau.

— Vreau să spun… în legătură cu ea… Poate că ştiai… ştiai câte ceva despre ea… dinainte.

Se întrerupse. În odaie se aşternu o tăcere adâncă. Un buştean căzu în vatră, scoţând un fâsâit prelung.

Darrow vorbi cu glas limpede.

— Nu ştiam nimic, absolut nime, zise el.

Primise răspuns la îndoiala ei cea mai profundă – la ultima speranţă nemărturisită de care se ruşina. Rămase copleşită de durere.

El se îndreptă spre cămin şi împinse la loc cu piciorul buşteanul căzut, izbucni o flacără şi în vâlvătaia ce se ridica îi văzu chipul palid, brăzdat de suferinţă.

— Asta-i tot? întrebă el.

Anna dădu uşor din cap şi el se apropie încet…

— Ne spunem deci adio?

Ea făcu din nou un semn de încuviinţare, şi el nu încercă s-o atingă sau să vină şi mai aproape.

— Înţelegi că n-am să mă mai întorc?

O privea, şi ea încercă să-i întoarcă privirea, dar ochii i se împăienjeniseră de lacrimi, şi, de teamă să nu i le vadă, se ridică şi se îndepărtă. Darrow o urmă, şi ea rămase cu spatele la el, uitându-se la o vază cu garoafe de pe o măsuţă plină de cărţi. Lacrimile măreau imaginea obiectelor la care se uita, şi petalele striate ale garoafelor, marginile lor zdrenţuite şi delicatele stamine încreţite îi apăreau uriaşe şi vii. Observă printre cărţi un volum de versuri pe care / i-l trimisese el din Anglia, şi încercă să-şi amintească dacă fusese înainte sau după…

Simţi că o aştepta să spună ceva, şi în cele din urmă se întoarse spre el.

— Am să te văd mâine înainte de plecare…

El nu răspunse nimic.

Atunci ea se îndreptă spre uşă, şi el i-o deschise. Îi văzu mâna pe clanţă, cu inelul cu sigiliu în montura de argint lucrat; şi avu sentimentul că totul se sfârşise.

Trecură prin saloane, printre umbrele paravanelor şi ale scrinurilor, şi urcară seara unul lângă altul. La capătul coridorului, o lampă arunca licăriri tulburi pe tabloul afumat de deasupra ei.

Pe palier Darrow se opri; odaia lui era prima lângă seară.

— Noapte bună, zise el, întinzându-i mâna.

Când Anna i-o dădu pe a ei, resorturile durerii îi plesniră. Se luptă cu suspinele, şi izbuti să le înăbuşe;

dar răsuflarea îi ieşea întretăiată, şi pentru a-şi ascunde agitaţia, se rezemă de el şi îşi apăsă faţa de braţul lui.

— Linişteşte-te, linişteşte-te, şopti el mângâietor.

Răsuflarea ei întretăiată răsuna în tăcerea casei adormite. Îşi strânse tare buzele, dar nu-şi putu înăbuşi suspinele din gât, şi el o cuprinse cu braţul pe după umăr

şi, deschizând uşa, o trase peste pragul odăii lui. Uşa se închise în urma lor şi ea se aşeză pe divanul de la picioarele patului. Suspinele din gât încetaseră, dar ştia că vor reîncepe dacă va spune ceva.

Darrow se îndepărtă şi se rezemă de poliţa căminului. Lampa cu abajur purpuriu îşi arunca lumina pe cărţile şi hârtiile lui, pe fotoliul de lângă foc, şi pe obiectele risipite pe măsuţa de toaletă. În cămin ardea un buştean, odaia era caldă şi mirosea uşor a tutun. Era pentru prima dată când intra într-o odaie locuită de el, şi-i vedea lucrurile personale şi urmele trecerii lui zilnice prin ea. Fiecare obiect din jur părea să conţină o părticică din el: întreaga atmosferă îi respira fiinţa, şi Anna se simţi cufundată în senzaţia prezenţei lui intime.

Deodată îşi zise: „Asta e ceea ce a cunoscut Sophy Viner…” şi cu o precizie chinuitoare şi-i imagină singuri într-un asemenea decor… O dusese oare pe fată la un hotel?… Unde se duc oamenii în astfel de cazuri? Oriunde ar fi fost, tăcerea nopţii fusese în jurul lor, şi lucrurile lui fuseseră împrăştiate prin odaie… Anna, ruşinată să contemple această imagine detestată, se ridică în picioare mânată de un imbold nedesluşit de a o lua la fugă; apoi un val de sentimente opuse o opri şi rămase cu capul plecat.

Darrow se apropiase când că se ridicase în picioare, şi ea observă că aştepta să-i ureze noapte bună. Era limpede că nici nu-i trecuse prin minte altă posibilitate; şi faptul acesta, nu ştia nici ea de ce, o făcu să se simtă umilită. „De ce nu… de ce nu?” şoptea ceva în ea, ca şi cum reţinându-se, recunoscând tacit mândria ei, el ar fi nesocotit alte calităţi pe care ea tânjea ca el să le vadă.

— Atunci, pe mâine dimineaţă? îl auzi spunând.

— Da, pe mâine dimineaţă, repetă ea.

Dar nu se mişcă din loc, privind vag în jurul ei. O dată cel puţin înainte de a se despărţi – căci trebuiau să se

despartă – dorea să fie pentru el tot ceea ce fusese Sophy Viner; dar rămânea pironită locului, incapabilă să găsească o vorbă sau să facă un gest care să-i exprime intenţia. Exasperată de neputinţa ei, se gândi: „Oare nu simt la fel ca celelalte femei?”

Ochii îi căzură pe un portofel pe care i-l dăruise ea. Era 7 os pe la colţuri de cât se frecase în buzunar şi deformat de hârtiile îngrămădite în el. Se întrebă dacă ţinea scrisorile ei, şi întinse mâna să-l atingă.

Tot ceea ce simţiseră sau văzuseră ei, apropierea prin cuvinte sau priviri, şi contactul şi mai strâns prin tăceri – toate o înfiorară la această atingere. Îşi aminti de lucruri spuse de el, care fuseseră ca un cer nou deasupra capului ei; atitudini ale lui care păreau o parte din aerul pe care şi respira. Uşoara căldură a iubirii ei feciorelnice o cuprinse din nou, înfierbântându-se pe măsură ce-i străbătea gândurile; şi numai se legăna ca o barcă pe valurile atâtor şi atâtor amintiri. „E din cauză că îl iubesc în prea multe feluri”, gândi ea; şi se îndreptă încet spre uşă.

Simţea că Darrow continua s-o privească în tăcere, dar nu se mişcă şi nu scoase o vorbă până când ea fu aproape de uşă. Atunci o ajunse acolo şi o luă în braţe.

— Nu în seara asta… nu-mi spune în seara ista! şopti el; şi ea se trase de lângă el, închizând o clipă ochii, şi apoi deschizându-i încet sub lumina ce iradia din ochii lui.

XXXVII

A doua zi, Anna şi Darrow şedeau singuri într-un compartiment al trenului de Paris.

Când s-au urcat în el, Anna s-a aşezat în colţul cel mai îndepărtat şi şi-a pus geanta pe scaunul alăturat. Se hotărâse brusc să-l însoţească pe Darrow la Paris, şi chiar îl convinsese să aştepte trenul următor ca să poată călători împreună. Simţea o dorinţă nespusă să fie cu el, o spaimă

aproape morbidă de a-l pierde din ochi chiar şi pentru o clipă: când el sărise jos din tren şi alergase înapoi pe peron ca să-i cumpere un ziar, simţise de parcă nu-l va mai vedea niciodată, şi se înfiorase de chinul ultimei ei călătorii la Paris, când se crezuse despărţită de el pe vecie. Dar voia să-i ţină la distanţa, în celălalt capăt al compartimentului, iar când trenul se puse în mişcare, îşi scoase din geantă scrisorile pe care le vârâse acolo plecând de acasă, şi începu să le parcurgă, în aşa fel încât pleoapele lăsate în jos să-i ascundă ochii de privirea lui.

Era a lui acum, a lui pentru toată viaţa: nu mai putea fi vorba să se sacrifice de dragul lui Effie, sau al oricărei alte concepţii abstracte despre datorie. Fireşte, Effie nu va avea de suferit; Anna îşi va plăti fericirea de soţie prin Tr-un devotament şi mai mare ca mamă. Scrupulele ei nu fuseseră înlăturate; dar deocamdată glasul lor era înăbuşit de vuietul tumultuos al fericirii.

În timp ce deschidea scrisorile, ştia că Darrow avea privirea aţintită asupra ei, şi asta o făcu până la urmă să ridice ochii şi să soarbă cu nesaţ duioşia pătimaşă din ochii lui. Apoi sângele îi năvăli în obraji şi simţi iar dorinţa să se ascundă. Se întoarse la scrisori şi privirea îi căzu pe un plic cu scrisul lui Owen.

Inima începu să-l bată tare: era într-o stare când lucrurile cele mai simple îi păreau ameninţătoare. Ce avea oare Owen să-i spună? ’Numai prima pagină era scrisă, conţinând pur şi simplu anunţul că, în tovărăşia unui tânăr compatriot care studia la Beaux Arts, plănuise să plece în Spania a doua zi după-amiază.

„Va să zică, n-a văzut-o!” fu primul gând al Annei; şi senzaţia era o combinaţie stranie de umilinţă şi uşurare. Fata se ţinuse de cuvânt, urmaşe strict linia de conduită pe care şi-o impusese; pe când Anna eşuase în aceeaşi încercare. Nu-şi reproşa eşecul; dar ar fi fost mai

mulţumită dacă ar fi existat o discrepanţă mai mică între ce-i spusese lui Sophy Viner şi cum procedase apoi. Într-un chip obscur, o irita că fata fusese mult mai sigură decât ea că va avea puterea să-şi ducă ţelul la îndeplinire…

Anna ridică privirea şi văzu că ochii lui Darrow erau aţintiţi asupra ziarului. Părea liniştit şi sigur de sine, aproape indiferent la prezenţa ei. „Oare atât. De curând voi deveni pentru el ceva obişnuit?” se întrebă cu o tresărire de gelozie. Rămase nemişcată, cu ochii aţintiţi asupra lui, încercând să-l facă să simtă atracţia privirii ei, aşa cum o simţea ea pe a lui. Surprinsă şi ruşinată, desluşi un nou element în dragostea ei pentru el: un fel de tandreţe tiranică şi bănuitoare care părea să-i răpească seninătatea. În cele din urmă el ridică privirea, zâmbetul lui o învălui, şi se simţi a lui până la ultima fibră a fiinţei, atât de total şi de inseparabil a lui încât înţelesese zădărnicia de a-şi închipui că poate avea o altă soartă.

Ca să-şi ascundă tulburarea, îi întinse scrisoarea lui Owen. El o luă şi o citi, cu faţa devenită serioasă. Anna aşteptă frământându-se până îl văzu ridicând privirea.

— E un plan bun; cel mai bun lucru care se putea întâmplă, zise el, cu o umbră de reţinere în glas.

— Oh, da, consimţi ea zorită.

Simţi o vagă undă de uşurare trecând în tăcere printre ei. Erau bucuroşi amândoi că Owen pleca şi că o vreme nu va mai sta în calea lor; şi i se păru îngrozitor că o parte atât de mare din fericirea lor trebuia să fie formată din asemenea sentimente nemărturisite…

— Am să-l văd în seara asta, zise, vrând ca Darrow să simtă că nu-i era teamă să-şi întâlnească fiul vitreg.

— Da, fireşte; poate că va lua masa cu tine.

Aceste cuvinte o izbiră, părându-i-se ciudat de indiferente. Darrow urma să-l aştepte pe ambasador la gară, când va sosi cu trenul, şi probabil că va fi nevoit să-şi

petreacă seara cu el, iar Anna ştia că fusese necăjit la gândul s-o lase singură. Dar cum putea sugera pe un ton atât de nepăsător ca ea să cineze cu Owen? Cu glasul coborât, zise:

— Mi-e teamă că e îngrozitor de nefericit.

El îi răspunse cu oarecare nerăbdare:

— În cazul acesta e cel mai bine să călătorească.

— Da… dar nu creezi că…

Se întrerupse. Ştia cât de mult nu putea suferi el revenirile acestea fără rost asupra unor hotărâri irevocabile; şi teama de a face sau a spune ceva ce nu i-ar fi plăcut se amesteca cu un nou instinct de a i se supune, împotriva căruia mândria i se revolta. Se gândi: „Va observa schimbarea, şi va deveni indiferent faţă de mine cum a devenit faţă de *ea*…” şi o clipă i se păru că retrăieşte experienţa lui Sophy Viner.

Darrow nu făcu nicio încercare să afle ce vrusese să spună când nu-şi terminase vorba. Îi întinse înapoi scrisoarea lui Owen şi se întoarse la ziarul lui; şi când, după câteva minute, ridică din nou privirea, o făcu cu fruntea senină şi cu un zâmbet care o readuse irezistibil la gânduri mai vesele.

Trenul tocmai intra într-o gară, şi imediat după aceea în compartiment năvăli o pereche destul de ordinară, preocupată cum să aşeze nişte bagaje voluminoase. Anna, la intrarea lor, simţi mândria posesivă a femeii îndrăgostite atunci când oameni străini intervin între ea şi bărbatul iubit. Îl rugă pe Darrow să deschidă fereastra să-i pună geanta în plasă, să-i ruleze pătura ca să-şi pună picioarele; şi urmărindu-l în timp ce făcea toate astea, desluşi un nou devotament în tonul lui, în felul cum se apleca asupra ei şi îi întâlnea privirea. Se aşeză iar la locul lui, şi se priviră ca doi îndrăgostiţi ce-şi zâmbeau de o fericire numai de ei ştiută.

Înainte de a se fi întors la Givre, Anna îi oferise lui Owen apartamentul ei să se mute în el, dar tânărul preferase să rămână la hotelul unde îşi trimisese bagajele; aşa că, de cum ajunse la Paris, ea se hotărî să se ducă de îndată acolo. Era nerăbdătoare să-l întâlnească, şi se bucura că Darrow fusese silit să se despartă de ea la gară, ca să caute un coleg de la ambasadă. Se temea de o nouă întâlnire între el şi Owen, şi totuşi nu îndrăznea să i-o spună; şi ca să fie sigură că nu va veni la ea, pomeni de o întâlnire urgentă cu croitoreasa şi de o lungă listă de comisioane pentru doamna de Chantelle.

— O să te văd mâine dimineaţă, încheie ea”.

Dar el îi răspunse zâmbind că va găsi neapărat timp să vină la ea pentru o clipă, după întrevederea cu ambasadorul; şi, suind-o într-un taximetru, se aplecă pe fereastră ca să-şi lipească buzele de ale ei.

Ea se înroşi ca o fetiţă, gândindu-se şi supărată şi fericită: „Ieri n-ar fi făcut aşa ceva...” – şi nenumărate deosebiri, abia perceptibile în atitudinea şi în felul lui de a fiipăreau să se fi întruchipat în acest gest copilăresc. „La urma urmei, sunt logodită cu el”, reflectă, şi apoi zâmbi de absurditatea acestui cuvânt. În clipa următoare, cu o tresărire de remuşcare, îşi aminti de strigătul lui Sophy Viner: „Am ştiut tot timpul că el nu ţine la mine...”

„Sărmana de ea, oh, sărmana de ea!” se gândi Anna.

La hotelul lui Owen, Anna aşteptă nerăbdătoare cât timp portarul se duse să-l caute. Aflând că era în odaia lui – şi că o ruga să urce, o porni prin hol, unde văzu într-un colţ geamantanul lui, pregătit să fie expediat.

Owen stătea la Masă scriind ceva cu spatele la uşă; şi când se ridică în picioare, cu spatele la fereastră, abia i se desluşeau trăsăturile în lumina cenuşie a după-amiezii.

— Dragul meu... va să zică pleci cu adevărat? zise ea, şovăind o clipă în prag.

Owen îi oferi un scaun, şi se aşezară amândoi, fiecare aşteptând; ca celălalt să vorbească. În cele din urmă ea îl întrebă ceva despre prietenul cu care va călători, un tânăr sfios şi tăcut cu care venise de câteva ori la Givre. Gândindu-se că era firesc să îl preferat acest camarad rezervat altor tineri mai zburdalnici, Anna zise cu glas tare:

— Mă bucur că Fred Rempson poate să meargă cu tine.

Owen răspunse pe acelaşi ton şi, timp de câteva minute, conversaţia se târî printre diferite banalităţi neinteresante. Anna observă că, deşi dispus să vorbească despre planurile lui, Owen evita cu grijă să pună vreo întrebare în legătură cu ale ei. Era limpede din aluziile lui că avea de gând să lipsească un timp destul de îndelungat, şi chiar o rugă curând să dea instrucţiuni să i se împacheteze şi să i se expedieze mişte haine mai groase de iarnă, pe care le lăsase la Givre. Profitând de acest prilej, Anna îi spuse că se va întoarce într-o zi sau două la Givre şi că-i va îndeplini imediat rugămintea. Apoi adăugă:

— Am venit azi dimineaţă împreună cu George, care pleacă mâine la Londra.

Folosi numele de botez al lui Darrow, ca să-i dea lui Owen prilejul de a vorbi despre căsătoria ei. Dar el nu făcu niciun comentariu, şi numele rămase răsunând nefamiliar între ei.

Odaia era aproape cufundată în întuneric, şi până la urmă. Anna se ridică şi, căutând în jur comutatorul, zise:

— Nici nu pot să te văd, dragul meu.

— Oh, nu… nu pot să sufăr lumina! exclamă Owen, prânzind-o de mână şi împingând-o la loc pe scaun. Râzând nervos, adăugă: Am o nevralgie că abia pot să văd. Cred că e din cauza ploii acesteia blestemate.

— Da; are să-ţi facă bine că te duci în Spania.

Îl întrebă dacă are la el medicamentele pe care i le dăduse doctorul la o criză anterioară, şi la replica lui că nu ştie ce-a făcut cu de sări în picioare, oferindu-se să se ducă la farmacie. Era o uşurare să poată face ceva pentru el, şi îşi dădu seama din răspunsul lui: „Oh, mulţumesc… eşti atât de drăguţă?” – că şi el simţea o adevărată uşurare s-o vadă plecând sub acest pretext. Pornirea lui firească ar fi fost să declare că n-avea nevoie de nicio doctorie şi că îi va trece imediat; şi faptul că el acceptase îi dovedea cât de fără rost-socotea încercarea lor de a prelungi întrevederea. Faţa lui nu mai era acum decât o pată albă în întuneric, dar ea simţea că îşi ascunde astfel ea sub un văl expresia îndurerată… Ştie… ştie…” îşi zise ea, şi se întrebă dacă adevărul îl aflase din vreun amănunt semnificativ, sau doar prin forţa intuiţiei.

Se ridicase şi el în picioare aşteptând-o să plece, şi ea se îndreptă spre uşă zicând:

— Mă întorc imediat.

— Oh, te rog să nu mai urci! zise el, şi se opri încurcat: Vreau să spun… s-ar putea să nu mai fiu aici. Trebuie să mă duc să-l iau pe Rempson, ca să punem la punct ultimele pregătiri.

Ea se opri în prag, cu inima strânsă. Aşadar, acesta trebuia să fie momentul despărţirii – şi nici măcar n-o întrebase când avea să aibă loc căsătoria, şi nici nu-i făgăduise s-o mai vadă înainte ca ea să plece la celălalt capăt al lumii.

— Owen! exclamă, întorcându-se.

El rămase mut în faţa ei, în lumina nesigură.

— Nu mi-ai spus cât timp o să lipseşti.

— Cât timp? Oh. Vezi… nu ştiu prea bine… Am oroare de date precise, ştii bine…

Tăcu, şi ea văzu că n-avea de gând s-o conducă până afară. Încercă să spună: „Ai să fii înapoi la nunta mea?”,

dar nu izbuti să articuleze un cuvânt. În cele din urmă murmură:

— În şase săptămâni cred că plec şi eu…

El spuse, ca şi cum ar fi aşteptat anunţul şi şi-ar fi pregătit răspunsul:

— Oh, până atunci, probabil că…

— În orice caz, n-am să-ţi spun la revedere, bâigui ea, simţind cum lacrimile îi lunecau pe sub voalul pălăriei.

— Nu, nu; mai bine nu! declară el; dar nu făcu nicio mişcare, şi ea se apropie şi îşi puse braţele în jurul gâtului lui.

— Ai să-mi scrii, nu-i aşa?

— Fireşte, fireşte…

Mâinile ei alunecară într-ale lui, şi o clipă se ţinură astfel în tăcere, pe întuneric; apoi el râse uşor şi zise:

— Cred că e timpul să aprind lumina.

Cu o mână apăsă comutatorul electric, în timp ce cu cealaltă deschidea uşa; şi ea ieşi fără a îndrăzni să-şi întoarcă privirea, ca nu cumva lumina, căzând pe chipul lui, să-i arate ceea ce se temea că ar putea vedea.

XXXVIII

Anna se duse la farmacie să ia doctoria pentru Owen. În drum opri taximetrul în faţa unei librării şi ieşi de acolo încărcată cu cărţi. Ştia ce l-ar putea interesa pe

Owen, ca şi ceea ce s-ar fi putut să fi citit, şi alesese printre ultimele apariţii, cu eficacitatea unui cititor cu discernământ. Numai revenind spre hotel îşi dădu seama de ironia faptului de a adăuga acest remediu, intelectual, la cel luat de la farmacie. Era ceva grotesc şi aproape ridicol în ideea de a oferi o selecţie judicioasă de cărţi unui bărbat care porneşte într-o astfel de călătorie. „Ştie… ştie…” continua ea să-şi repete; şi, dându-i portarului doctoriile luate la farmacie, plecă fără să mai lase cărţile.

Se duse la apartamentul ei, unde camerista ajunsese

înaintea ei. În salon fusese aprins focul şi măsuţa de ceai era pregătită lângă cămin. Ploaia torenţială bătea în geamurile cu perdelele trase, şi ea se gândea la Owen, care în curând va porni spre gară, singur cu gândurile lui triste. Fusese mândră că tânărul îi ceruse întotdeauna sprijinul în momentele grele; şi astăzi, în cel mai greu dintre toate, ea era singura fiinţă spre care nu se putea îndrepta. De acum înainte, între ei se va înălţa mereu zidul unei tăceri insurmontabile… îşi frământa mintea încercând să ghicească cum de aflase adevărul. O văzuse oare pe fată şi ea îi spusese? Instinctiv, Anna respinse această presupunere. Dar ce nevoie era de o precizare explicită, când totul în ultimele săptămâni fusese încărcat în permanenţă cu acest secret? Privind înapoi la zilele ce trecuseră de când Darrow sosise prima dată la Givre, îşi dădu seama că nimeni nu mărturisise ceva intenţionat şi că nimic nu fusese dezvăluit accidental. Adevărul ieşise la lumină prin forţa-i irezistibilă; şi constatarea o făcu să înţeleagă, surprinsă, că existau forţe ascunse, un haos de atracţii şi respingeri mult mai adânc decât relaţiile ordonate de la suprafaţă. Se gândi cu o tristă ironie la vechea ei concepţie despre viaţă, ca un fel de cartier bine luminat şi bine păzit, opunându-se locurilor întunecoase despre care nu trebuie să ştii niciodată nimic. Şi iată-le acum, aceste locuri întunecoase în propriul ei suflet, şi de acum înainte va trebui să le străbată mereu ca’s ajungă până la fiinţele pe care le iubea atât!

Mai şedea încă lângă măsuţa de ceai neatinsă, când auzi în hol glasul lui Darrow. Tresări, gândindu-se: „Trebuie să-i spunea Owen; ştie…”, dar când uşa «e-deschise. Şi uvu” ti faţa, luminată încă de acelaşi zâmbet de ituiumf-copilăresc, simţi din nou cât de zadarnic e să-i Vorbească… Oare el îşi închipuise cu adevărat că Owen nu va afla? Din înălţimea experienţei lui superioare, probabil

că îşi duduse seama demult că tot ce se întâmplase era inevitabil.). Şi, în orice caz, acum nu se mai gândea la asta.

Era îmbrăcat în ţinută de seară, şi în timp ce «e apropie de ea zise:

— Ambasadorul e invitat la un dineu oficial, aşa că până la urmă sunt liber. Unde cinăm?

Anna – se închipuise şezând singură toată seara, cu gândurile ei jalnice, şi faptul că Şi le va scoate din minte în următoarele ceasuri îi dădu imediat o senzaţie de uşurare, începu să se molipsească de dispoziţia lui Darrow, şi în timp ce îşi zâmbeau se gândi: „Nimic nu poate schimba faptul că sunt a lui”.

— Unde cinăm? repetă el vesel, şi ea pomeni de un restaurant binecunoscut pe care îl auzise cândva declarând că-l preferă.

Dac, în acelaşi timp. I se păru că vede o umbră pe chipul lui, şi îşi spuse imediat: „*Acolo* a fost împreună cu ea!”

— Oh, nu, de fapt. Nu vreau acolo! se precipită ea, şi îl văzu înroşindu-se uşor.

— Atunci unde?

Faptul că nu o întrebase de ce-şi schimbase; gândul o convinse că ghicise adevărul, şi că el ştia că ea ghicise. „Va şti totdeauna ce gândesc, şi nu va îndnăani niciodată să mă întrebe”, gândi ea; şi văzu între fel acelaşi zid insurmontabil de tăcere ca între-ea şi Owen, un zid de sticlă prin care îşi puteau vedea unul altuia. Cea mai mică mişcare, dar prin care nu putea străbate niciun sunet…

Se duseră la un restaurant de pe bulevard, şi acolo, într-un colţ ferit faţă de sala înghesuită, Senzaţia atâtor lucruri nerostite între ei încetă treptat s-o mai. Apese. B1 arăta atât de vesel şi de elegant, atât de Sincer mândru de ea, atât de nereţinut în fericirea de a fi cu ea, încât nimic altceva nu mai putea să pară real în prezenţa lui. Aflase că

ambasadorul urma să rămână două zile la Paris, şi ca urmare avea motive să; spere că şi plecarea lui la Londra se va amâna. Era bucuros de perspectiva de a fi alături de Anna câteva ceasuri în plus, şi ea nu se întrebă dacă bucuria lui dovedea lipsă de sensibilitate, căci era prea conştientă de puterea lui de a-i schimba dispoziţia pentru a nu. Simţi o tainică mândrie că şi ea îi influenţa dispoziţia.

Mai zăboviră şi după ce li se aduseră fructele şi cafeaua, şi când se ridicară să plece, Darrow propuse ca, dacă avea chef de teatru, mai aveau timp să prindă ultima parte a programului la unul din teatrele mai mici.

Auzind cât e ceasul, Anna îşi aminti de Owen. Văzu trenul lui gonind spre sud prin furtună şi, într-un colţ al compartimentului ce se legăna în mers, chipul lui, palid şi nedesluşit, cum îi apăruse în înserarea ploioasă. Era îngrozitor că va trebui să plătească mereu pentru clipele ei de fericire!

Darrow ceruse să consulte o revistă de teatru, şi îndată după aceea ridică ochii şi zise:

— Am auzit că a doua parte de la Athénée e amuzantă.

Anna era gata să accepte; dar când să spună ceva, se întrebă dacă nu cumva la Athénée îl văzuse Owen pe Darrow cu Sophy Viner. Nu era sigură nici măcar că îi pomenise de numele teatrului, dar simpla posibilitate era de ajuns să-i întunece cerul. O scotea din sărite gândul să-l însoţească pe Darrow în locuri unde fusese cu Sophy. Încercă să înlăture acest scrupul, spunându-şi chiar cu o ironie amară că, de câte ori era în braţele lui Darrow, era într-un loc în care fata fusese înaintea ei – dar nu-şi putu înlătura teama superstiţioasă de a fi cu el în vreuna din scenele episodului de la Paris.

Îi răspunse că era prea obosită pentru teatru, şi o-porniră spre apartamentul ei. La picioarele scării ea se

întoarse pe jumătate ca să-i ureze noapte bună, dar el păru să nu observe gestulşi o urmă până la uşă.

— E chiar mai bine aşa decât la teatru, zise el intrând în salon.

Ea străbătuse odaia şi se apleca asupra căminului, ca să aprindă focul. Ştia că el se apropie, şi că după o clipă îi va trage pelerina de pe umeri şi îşi va lipi buzele de gâtul ei, chiar sub părul ridicat la ceafă. Aceste privilegii erau ale lui şi, oricât de respectuos şi de tandru şi le revendica, atitudinea lui veselă şi degajată echivala cu proclamarea unui drept.

„După teatru tot aşa veneau acasă”, se gândi ea; şi în aceeaşi clipă, simţindu-i mâinile pe umeri, se trase înapoi.

— Nu… oh, nu! exclamă ea, strângându-şi pelerina îşi dădu seama, după privirea lui uimită, că faţa ei era crispată de durere.

— Anna! Ce s-a întâmplat?

— Owen ştie! izbucni ea, cu dorinţa confuză de a se justifica.

Darrow se schimbă la faţă.

— Ţi-a spus el asta? Ce ţi-a spus?

— Nimic! Mi-am dat seama din tot ceea ce nu mi-a spus.

— Ai stat de vorbă cu el în după-amiaza asta?

— Da; câteva minute. Şi am văzut că abia aştepta să plec.

Se lăsase să cadă într-un scaun, şi rămase acolo ghemuită, ţinându-şi încă pelerina pe umeri.

Darrow nu încercă s-o contrazică, şi ea observă că nici nu era surprins. Se aşeză la o mică distanţă de ea, învârtind între degete tabachera pe care şi-o scosese din buzunar când intraseră. În cele din urmă întrebă:

— A văzut-o pe domnişoara Viner?

Ea se crispă auzindu-i numele.

— Nu… nu cred… Sunt sigură că nu…

Rămaseră tăcuţi, evitând să se privească. În cele din urmă Darrow se ridică şi făcu câţiva paşi prin odaie. Se întoarse şi se opri lângă ea, privind-o drept în faţă.

— Cred că ar trebui să-mi spui ce ai de gând să faci.

Ea înălţă capul şi îi întoarse privirea.

— Nimic nu poate să-l mai ajute pe Owen!

— Nu; dar lucrurile nu mai pot continua astfel.

Făcu o pauză, ca şi cum şi-ar fi măsurat cuvintele şi apoi exclamă:

— Te umplu de silă!

Ea tresări şi aproape că izbucni în plâns.

— Nu… oh, nu!

— Sărmană copilă… de ţi-ai vedea faţa!

Ea îşi ridică mâinile „ca pentru a şi-o ascunde, şi întorcându-se cu spatele la el, îşi rezemă capul de poliţa căminului. Îl simţea stând puţin în spatele ei, dar fără a încerca s-o atingă sau să se apropie.

— Ştiu că ai simţit ceea ce am simţit şi eu, vorbi el cu glas scăzut, că ne aparţinem unul altuia şi că nimic nu poate să schimbe asta. Dar te năpădesc gândurile, şi nu poţi să le goneşti. Ori de câte ori mă vezi îţi aminteşti… mă asociezi cu lucruri de care ţi-e scârbă… Ai fost generoasă – nespus de generoasă. Mi-ai acordat şansele pe care le poate acorda o femeie; dar dacă totul te face să suferi, ce rost are?

Se întoarse spre el cu faţa scăldată în lacrimi.

— Nu m-a făcut doar să sufăr.

— Oh, nu! Ştiu… Au existat momente…

Îi luă mâna şi i-o duse la buze.

— De or să-mi rămână în suflet toată viaţa. Dar nu pot să te văd plătind un preţ atât de mare pentru de Nu merit să te cost atâta.

Ea continua să-l privească cu ochii în lacrimi; şi pe

neaşteptate aruncă întrebarea:

— Nu-i aşa că ai dus-o la Athénée în seara aceea?

— Anna… Anna!

— Da; vreau să ştiu; vreau să ştiu totul. Poate că asta mă va face să uit. Ar fi trebuit să-mi spui mai demult. Oriunde am merge, îmi închipui că ai fost acolo cu ea… vă văd împreună. Vreau să ştiu cum a început, de ce ai părăsit-o… Nu mai pot să trăiesc în ignoranţă.

Nu ştia ce anume provocase această izbucnire pătimaşă, dar se simţea mai uşurată, mai liberă, ca şi cum până la urmă vraja cea rea se spulberase.

— Vreau să ştiu totul, repetă ea. E singurul mod de a mă face să uit.

După ce încetă să vorbească, Darrow rămase Tinde stătea, cu braţele încrucişate, cu ochii în jos, nemişcat Ea aştepta, uitându-se la el.

— Nu-mi spui?

— Nu.

Sângele îi năvăli în obraji.

— Nu vrei? De ce?

— Dacă ţi-aş spune, creezi că ai uita *asta*?

— Oh… gemu ea, şi se îndepărtă.

— Înţelegi că e imposibil, continuă el. Am făcut un lucru pe care-l detest, şi ca să-l ispăşesc, îmi ceri să fac altul. Ce fel de satisfacţie îţi va da? Va înălţa între noi un zid de netrecut.

Anna îşi rezemă cotul de poliţa căminului şi îşi ascunse faţa în mâini. Avea senzaţia că îşi iroseşte zadarnic ultima şansă de fericire, dar nu putea face nimic ca s-o salveze, îi trecu prin minte ipoteza: „Mi-aş găsi pacea dacă aş renunţa la el?” şi îşi aminti de zilele pustii după ce-l gonise, şi înţelese că o asemenea speranţă era zadarnică. Lacrimile îi curgeau printre gene şi se prelingeau încet peste degete.

— Rămâi cu bine, îl auzi ea spunând, şi paşii i se îndreptară spre uşă-Ea încercă să-şi ridice capul, dar greutatea disperării i-l trăgea în jos. Îşi zise: „E sfârşitul… nu va mai reveni… / şi rămase într-un soi de amorţeală, percepând fără să simtă scurgerea inevitabilă a clipelor. Apoi corzile care o legau părură să se rupă, şi ridicând capul îl văzu plecând. I

— Dar e al meu… e al meu! Nu-i al nimănui altuia I

Faţa lui era întoarsă spre ea şi privirea din ochii lui îi risipi toate spaimele. Nu mai înţelese ce anume îi smulsese de pe buze strigătul fără noimă; dar dulceaţa ucigătoare de a-l iubi deveni iar singurul lucru real din lume.

A doua zi, Anna se trezi amintindu-şi umilită de seara trecută-Darrow avusese dreptate să spună că sacrificiul lor nu ar aduce nimănui vreun folos; totuşi, ei i se părea că existau obligaţii care nu puteau fi măsurate cu asemenea norme. În orice caz, era datoare, atât pentru mândria lui cât şi a ei, să se stăpânească şi să nu mai provoace asemenea scene; dar aflase că era peste puterile ei să facă astfel cât timp erau împreună. Totuşi, când el îi oferi şansa de a se elibera, totul îi dispăruse din minte în afară de spaima oarbă de a nu-l pierde; şi văzu astfel că erau amxndoi legaţi, unul de altul, profund şi definitiv, ca doi copaci cu rădăcinile împletite.

Rămase multă vreme reflectând la situaţia ei fără ieşire, vag conştientă că singura soluţie ar putea să vină doar din exterior. Şi, cu încetul, un gând prinse contur în mintea ei. Numai Sophy Viner ar putea-o salva – numai Sophy Viner ar putea să-i redea liniştea pierdută. O va căuta şi îi va spune că a renunţat la Darrow; şi dacă va face acest pas, nu va mai putea să dea înapoi, şi va fi silită să meargă mai departe singură.

Orice pretext de a face ceva era un fel de calmant, aşa că trimise camerista la soţii Farlow cu un bilet,

rugând-o pe domnişoara Viner s-o primească. Trecu mult timp până când camerista se întoarse, şi când în cele din urmă apăru, îi înmână o hârtiuţă pe care se afla scrisă o adresă, şi îi comunică verbal că domnişoara Viner se mutase cu câteva zile mai înainte la sora ei, într-un hotel de lângă Place de I Étoile. Camerista mai adăugă că doamna Farlow, pretextând că planurile domnişoarei Viner nu erau sigure, ezitase la început să-i dea informaţia; şi Anna bănui că, plecând de.la prietenii ei, fata îi rugase să nu dea noua ei adresă, ca să-l evite astfel pe Owen. „Ea s-a ţinut de cuvânt şi eu nu”, îşi zise” Anna; şi gândul îi întări planul de acţiune.

Darrow o anunţase că va veni imediat după prânz, şi dimineaţa era atât de înaintată, încât Anna, încă neîncrezătoare în puterile ei, se hotărî să se ducă cu maşina la adresa dată de doamna Farlow. În drum încercă să-şi amintească ce aflase despre sora lui Sophy Vineri, dar în afară de înflăcărarea cu care fata lăudase frumuseţea Laurei, nu-şi putea aminti decât vagi aluzii ale doamnei Farlow privind talentele ei artistice şi vicisitudinile matrimoniale. Darrow nu pomenise despre ea decât o dată, şi foarte în treacăt, în sensul că nu o preocupa decât prea puţin soarta lui Sophy, fiind în orice caz şi prea îndepărtate geografic pentru a-i da vreun sprijin practic; şi Anna se întrebă ce oare o făcuse să se ducă la sora ei în aceste împrejurări. Doamna Farlow vorbise despre ea ca despre o celebritate (în ce sens, Anna nu-şi putea aminti); dar celebrităţile doamnei Farlow erau cu duiumul, iar numele de pe bucăţica de hârtie – doamna Metarvie-Birch – nu părea să aibă vreo legătură cu faima.

În timp ce Anna aştepta în holul destul de soios al hotelului *Chicago*, avea în minte atât» de precis ceea ce voia să-i spună lui Sophy Vineri, încât fata parcă se şi afla în faţa ei; şi numai se prăbuşi de la toată înălţimea

curajului ei când portarul, după un lung răstimp, se întoarse anunţând-o că domnişoara Viner nu mai era acolo. Anna, nefiind sigură că a înţeles bine, îl întrebă dacă voia să spună că domnişoara ieşise pentru moment; dar omul răspunse că plecase cu o zi înainte. Mai mult nu ştia şi, după ce şovăi o clipă, Anna îl trimise din nou s-o întrebe pe doamna Metavie-Birch dacă putea s-o primească. Se gândi că probabil Sophy o rugase pe sora ei, la fel ca şi pe doamna Farlow, să păstreze secretul, dar că apelând personal la doamna Birch, ar putea avea mai mult succes.

După un interval destul de lung de aşteptare, portarul apăru cu un răspuns afirmativ; şi după încă un interval, un ascensor strâmt şi şovăielnic o urcă printr-un şir de paliere murdare.

Când ajunse în cele din urmă la ultimul palier, şi portarul o îndrumă printr-un coridor şerpuit care mirosea urât, se pomeni în faţa unei uşi din spatele căreia răzbătea miros puternic de tutun împreună cu ecoul unei altercaţii înăbuşite. Bătaia la uşă fu urmată de o tăcere şi, după câteva minute, uşa o deschise un tânăr chipeş; şi părul lui ciufulit şi înfăţişarea generală cam dezordonată şi boţită o făcură pe Anna să conchidă că tocmai se sculase de pe un divan plin de perne împrăştiate peste tot. Divanul, împreună cu un pian mare pe care trona un coş cu trandafiri fanaţi, o cutie de biscuiţi şi o tavă cu rămăşiţele gustării de dimineaţă, aproape că umpleau salonaşul strâmt; într-un colţ se mai vedea încă un bărbat, scund, negricios şi umil. Care şedea examinându-şi căptuşeala de la pălărie.

Anna se opri, şovăind; dar când rosti numele doamnei Birch tânărul o invită politicos să intre, aruncând în acelaşi timp o privire nerăbdătoare către spectatorul mut din colţul odăii.

Acesta, ridicându-şi ochii rotunzi şi bulbucaţi, şi-i fixă

nu asupra tânărului, ci a Annei, pe care o cercetă o clipă la fel de amănunţit ca interiorul pălăriei sale. Sub privirea lui. Ea se simţi catalogată şi evaluată de-a fir-a-păr; şi avu impresia, când în cele din urmă omul se sculă şi se îndreptă spre uşă, că fusese preţuită mai bine decât se aşteptase el la început. În prag privirea lui se încrucişa cu a tânărului, într-o străfulgerare plină de înţelesuri; şi această scurtă scenă o lămuri pe Anna atât de bine, încât nu fu deloc surprinsă când tânărul, împingând spre ea un fotoliu, o întrebă curtenitor dacă nu dorea o ţigară. Refuzul ei politicos îl făcu să spună că *el* îşi va aprinde una, dacă ea nu avea nimic împotrivă; şi în timp ce căuta cutia de chibrituri prin buzunare şi printre fotografiile şi scrisorile de pe policioara îngustă a căminului, ea riscă încă o întrebare despre doamna Birch.

— Numai un moment, zise el zâmbind; cred că e maseurul la ea.

Vorbea o – engleză fluentă cu accent străin care, ca şi privirea din ochii cu gene lungi şi promptitudinea zâmbe

tului fermecător, sugerau un lung antrenament în arta de a trăi din expediente după ce descoperi în sfârşit o cutie de chibrituri pe duşumea, lângă divan, îşi aprinse ţigara şi se rezemă pe spate, printre perne; şi când Anna spuse că îi pare rău că o deranjase pe doamna Birch, tânărul răspunse că nu face nimic, şi că ea lasă întotdeauna lumea s-o aştepte.

După aceea, prin fumul ţigărilor pe care el le aprindea una după alta, discutară un timp despre diferite subiecte indiferente; dar când Anna sugeră din nou posibilitatea de a o vedea pe doamna Birch, tânărul se ridică din colţul său şi, dând din umeri şi murmurând: „E incorigibilă”, se duse într-o odaie alăturată.

Anna se mai întreba când şi în ce împrejurări dobândise Laura cea de atâtea ori măritată un partener cu

un farmec personal atât de izbitor, când tânărul se întoarse anunţând:

— Zice că e în ordine, dacă nu vă deranjează să o vedeţi în pat.

Se dădu la o parte ca să o lase pe Anna să treacă, şi ea se pomeni într-o odaie întunecoasă şi dezordonată trăsnind a parfum, cu o perdea roz agăţată în faţa singurei ferestre; şi o doamnă foarte decoltată şi cu mult păr blond îi zâmbea de pe un pat roz pe care se zărea un imens pămătuf de pudră.

— Nu vă supăraţi, nu? Mă costă atât de mult, încât nu-mi pot permite să-l expediez, îi explică doamna Birch, întinzându-i o mână încărcată de inele, şi lăsând-o să se întrebe dacă persoana la care făcea aluzie era mascurul sau soţul ei.

Înainte de a putea să-i răspundă ceva, se produse o agitaţie spasmodică sub întinderea aceea roz, şi ceva care semăna cu un alt pămătuf de pudră se repezi la Anna cu o salvă de sunete ca pocnetele unor dopuri liliputane de şampanie. Doamna Birch, aplecându-se, strigă:

— Dacă vreţi să-i daţi o caramea… acolo. În cutia de pe măsuţa de toaletă… numai asta îl poate face să facă…

Şi după ce Anna îi oferi căţelului momeala, şi el se retrase cu ea sub cuvertură, stăpâna lui se lăsă pe spate râzând.

— Nu-i aşa că e o frumuseţe? Mi l-a dăruit prinţul la Nisa. Acum câteva zile… dar e un mic monstru, mărturisi ea cu un zâmbet plin de înţeles către vizitatoare.

În semiîntunericul trandafiriu al draperiilor din jurul patului, ea înfăţişa privirii uimite a Annei o ciudată asemănare cromolitografică cu Sophy Vineri, sau mai curând o sugestie a ceea ce ar putea deveni Sophy Viner odată cu trecerea anilor, şi fără pămătuful de pudră. Mai împlinită, mai blondă, cu trăsături mai mari, avea totuşi

câte o expresie şi câte un gest care aminteau tulburător de făptura mai proaspătă şi mai atrăgătoare a tinerei fete; şi când îşi întinse braţul gol, durduliu, pe deasupra patului, păru să tragă un văl de pe distanţe dubioase ale trecutului familiei.

— Luaţi loc, dacă mai găsiţi pe undeva, o îndemnă ea cu cordialitate; şi adăugă, pe când Anna se aşeza pe colţul unui scaun pe care se îngrămădeau toi felul de haine: Meseria de cântăreaţă îmi ia atât de mult timp, încât nu mai am când să fac destulă – mişcare ca să dau jos surplusul de grăsime – ăsta-i lucrul cel mai rău când eşti artistă.

Anna murmură ceva aprobator.

— Sper că nu v-am deranjat; i-am spus domnului Bii ch…

— Domnului *cum*? se miră frumoasa tolănită; ca să adauge imediat: Oh, *Jimmy*! şi începu să râdă, lămurindu-se mai degrabă pe sine decât pe Anna.

Aceasta continuă în grabă:

Ani înţeles de la doamna Farlow că sora dumneavoastră e aici, şi am îndrăznit să vin. Pentru că doream să vă întreb când aş putea s-o găsesc.

Doamna Metarvie-Birch îşi dădu capul pe spate, privind-o lung. N

— Vreţi să spuneţi că idiotul de ia uşă nu va lămurit? Sophy a plecat aseară.

— Aseară? repetă Anna.

O spaimă bruscă o cuprinse. Era oare posibil ca fata să-i fi înşelat pe toţi şi să fi plecat cu Owen? Ideea i se p’u necrezut, dar pusese stăpânire pe ea în asemenea măsură, încât abia îşi putu controla buzele ca să spună:

— Mi-a spus portarul, dar m-am gândit că poate se înşală. Doamna Farlow părea convinsă că pot s-o găsesc aici.

— Totul a fost atât de neaşteptat, încât nu cred că a avut timp să-i anunţe pe Farlow-i. Abia ieri a primit telegrama doamnei Murrett, şi n-a avut timp decât să-şi îngrămădească lucrurile în cufăr şi a dat fuga…

— Doamna Murrett?

— Da, bineînţeles. Sophy a plecat în India cu doamna Murrett; o s-o întâlnească la Brindisi, zise sora lui Sophy cu un zâmbet liniştit.

Anna rămase nemişcată, în timp ce privirea îi rătăcea prin odaia dezordonată, trecând de la patul trandafiriu la faţa vulgară dintre perne.

Doamna Metarvie-Birch urmă:

— S-au certat îngrozitor astă-primăvară – cred că aţi auzit şi dumneavoastră – dar i-am spus lui Sophy să-şi înghită supărarea, din moment ce şi bătrâna a făcut la fel… I Ca artistă, înţelegeţi, mi-e absolut imposibil s-o ţin la mine…

— Desigur, consimţi Anna maşinal.

În viitoarea gândurilor chinuitoare ce i se învălmăşeau în cap, nici nu îşi mai dădea seama că doamna Birch continua să-i explice:

— Bineînţeles, n-am prea fost de acord să se întoarcă la bestia aia de femeie. I-am spus ce puteam… I-am spus că era o proastă să dea cu piciorul la o slujbă ca cea de la dumneavoastră. Dar Sophy nu are astâmpăr – întotdeauna a fost aşa – şi i-a intrat în cap că e mai bine să călătorească…

Anna se ridică de pe scaun, căutând o formulă să-şi ia rămas bun. Scaunul mişcat din loc stârni iar furia căţeluşului alb, care acoperi ultimele confidenţe ale stăpânei sale cu un nou val de isterie. În mijlocul gălăgiei Anna făcu un semn de rămas bun, şi doamna Birch, reuşind o clipă să-şi vâre odorul sub o pernă, îi strigă:

— Mai poftiţi pe-aici! Mi-ar plăcea să vă cânt ceva.

Anna murmură ceva în semn de mulţumire şi se întoarse spre uşă. Pe când o deschidea, o auzi pe doamna Birch strigând în urma ei:

— Jimmy! Mă auzi? Jimmy *Brance*! dar, neprimind răspuns de la persoana chemată, zise: Spuneţi-i să vă cheme ascensorul!

Edith Wharton este profund preocupată de influenţa copleşitoare a convenţiilor sociale asupra individului. Observatoare atentă a realităţii, scriitoarea zugrăveşte forţa distructivă a acestor convenţii şi chiar dafia omul nu piere neapărat din ciocnirea cu de rămâne grav marcat şi fericirea îi e mutilată.

H. Straumann